

^א שלגן הזקנים החכמים של אמונה את ר' יהושע בן חנניה, היכן הוא אמרע העולם זקף את אצבעו ואמר להם, כלן אמרו לו, מי ואמר שזה נכון, אמר להם, קציתו מלגלג ומדמה את העולם ומיכוחו שזה נכון.

אמרר ליה אמצעותא דעלמא היבא. מאמר זה הינו חלק מרפף המאמרים (כג-לא) המכונים מאמרי הסני דבי אמונא, בהם דרש רבינו את שלותיהם של הסני דבי אמונא לרבי יהושע בן חנניה בהתנחלותם עימו ואת מה שענה להם, כמוכא במסכת בכורות (ט ע"ג). ועיין ב'מבוא למאמרי הסני דבי אמונא', המובא בנספחים שבסוף הכרך, שם הכחנו בהרחבה את כלל האגדמא, והביאורים השייכים לה.

רדיפה דמחשבה למירדף אבתריה. ליעוט זה לקוח מתוך קטע זהר יסודי עליו מיוסדת תורה זו. זהר זה חוזר להלן ב'זאת ה', ושם הכחנו אותו בהרחבה, על ד"ה 'ואעפ"כ לא ידע ולא אהידע, כמוכא בזוהר פרשת נח, ע"ש.

בבחי' מטי ולא מטי וכו' כי הוא למעשה מנר"ג. ולהצנת הדברים ראה במבוא הקבלי לתורה זו, שהכחנו להלן במילוא"ם על שם 'ו', ד"ה 'וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

דמחשבה למירדף אבתריה. וע"י הרדיפה, אז השכל משיג אותו בבחינת מטי ולא מטי. כי באמת אי אפשר להשיג אותו, כי הוא למעלה מנפש רוח נשמה:

ב ורע, שאי אפשר להשיג אותו אפילו בבחינת מטי ולא מטי, אלא ע"י קודם החטא היה יכול לזכות לזה בחיים חיומו, ובשזיל זה הושיבו השי"ת שם לעזרזה, בפיקודין דעשה, וזה נראשית דף כו), דהיינו שהיה לרין רק לקיים ולשמור את המורה, שע"י היה יכול להיכלל באין סוף ולהמשיך האור משם צלי התעבות הלבושים, רק בצחינת 'כמות אור' כנ"ל, אך ע"י החטא, 'אדם זיקר על לין' (תהלים מט), ונתגרש מגן עדן, ויסע ה' את הכרוצים ואת להטו המהפכת לשמור את דרך עץ החיים' (בראשית ג), שהם בחינת נטורי תרעול (שומרי השער), שאין מניחין לכולל בקלות צאור האין סוף, ששם עיקר החיים הנחייים, כי מנצלנין המחשבה כזמה מיני הסתות וצלזולים שנמשכין מבחינת ה'להטו המהפכת', ואז לריכין יגיעה גדולה קודם שנכללין שם.

להשיג אותו וכו'. וכמו צליקו"ה (אה"ע א'שז ד, ז) שהשגה זו היא חכמית ציאת האדם לעולם וכו': וזה עיקר החכמית של האדם שצא לעולם הזה בשזיל זה, כדי להכיר אותו יתברך, שהוא ע"י בחינה הנ"ל, ע"י שיעשה המלכות בשמחה, עד שזוכה שמדורף מחשבתו להשיג האור אין סוף, עד ששיגו בצחינה הנ"ל ע"י הרדיפה והמעבד (בחי' מטי ולא מטי), שע"י עיקר השגת אורות הנחלמות הנ"ל, שהם חכמית הידיעה, חכמית הטוב הנחץ, אשרי הווכה לזה.

דע שיש אור וכו' והוא אור א"ס. ומבוא בצורה מפורטת (כד): ולהלן מבואר שהוא אור הנחלמות שהוא למעלה מהספירות, והוא מדריגה עליונה ועליונה מאוד, וא"כ לכוונה נראה שכל המאמר מדבר ליסודי הדורות, יש להם שייכות עם מדריגות מופלאות כאלו, ולא לאנשים פשוטים כמונו, שאפילו את המדריגות הפשוטות עדיין לא השיגו. ויתכן לצאר כוונתו בזה, ע"פ הכלל שכל בחינה כלולה מכל החינות, וכלל מדריגה נמלא בחינת אור אין סוף, שעצור מי שאותו בצומת המדריגה, הוא אור גדול מאוד למעלה מנפש רוח ונשמה שלו.

תורה כד אמצעותא דעלמא

(לשון רבינו ז"ל)

אמרר ליה, אמצעותא דעלמא היבא, זקפא לאצבעתיה, אמר להו, הבא. אמרו ליה, מי יימר. אמר, אייתו אשלו ומורשחו:

א דע, שיש אור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף. ואעפ"כ שאין השכל משיג אותו, אעפ"כ רדיפה

א דע, שיש אור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף. ואעפ"כ שאין השכל משיג אותו, אעפ"כ רדיפה

א דע, שיש אור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף. ואעפ"כ שאין השכל משיג אותו, אעפ"כ רדיפה

א דע, שיש אור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף. ואעפ"כ שאין השכל משיג אותו, אעפ"כ רדיפה

א דע, שיש אור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף. ואעפ"כ שאין השכל משיג אותו, אעפ"כ רדיפה

י לקוט הנחץ

עד שמחמת זה דמנה לו שאין צכותו להשיג, מחמת שאין לו שייכות עימו כלל. וע"י שמחמת האדם לעשות מלכות בשמחה, זוכה לעלות מעלה מעלה, למדריגות גבוהות שלא האמין שמסוגל להגיע אליהם, כי להלן מבואר שמן הרדיפה נכנס ט' היכלין דקדושה, ואלו ה' היכלין הם שורש כל הכלים, שעל ידם זוכים להשיג השגות אלקות (ליקו"ה נפילת אפיס ד, יז), וכל אחד לפי מה שזוכה לקיים מלכות בשמחה, כך זוכה לתקן כלים, בחינת ט' היכלין, שעל ידם זוכה להשיג דעת עליון א"ס, בחינת מטי ולא מטי.

סיפור התגלות המאמר ושבויו

ישראל, רחמנא ליצלן מעתה. ועוד דיבר מזה הרבה שצריכין להתפחד מאוד מאלו הגזירות הנשמעים ח"ו, ושלא להחזיק אותם לדבר קל, רק צריכין להתעורר ולהתפלל ולצעוק ולהתחנן הרבה הרבה לפני השי"ת, אולי יתער ה' שזוכה לבטלם, כי בוודאי תפלה וצעקה מועיל תמיד (חיי"מ ו). **ר' שושן המעשה** של 'מטי ולא מטי', שהיה מרקד וח' מנגן, והרגיש אז את רבי שמעון בר יוחאי. בשעה שהיה בבחינת 'מטי' לא שמע כלל את ח' מנגן, ואח"כ כשחזר בבחינת 'אלא מטי' אז שמע קצת (חיי"מ תרו). **בנת שגילה** רבינו את התורה 'אמצעותא דעלמא היבא' שבליקוטי מוהר"ן סימן כ"ה, בערו פניו מאוד, עד שכיסה פניו במטפחת, ומהעד שלא נתכסה ראו איך שלוחט פניו כאש להבה ממש (שיש"ק ב, רעו).

נפשין ורוחין ונשמתין

ה' שמות נקראו לה, נפש, רוח, נשמה, יחידה, חיה. נפש זה הדם, שנאמר כי הדם הוא הנפש. רוח, שהיא עולה ויורדת (שכאדם ישן עולה וכשמעורר יורדת). נשמה זו האופיה, דברייתא אמרו, האופיייתא טבא האופי, כמו שבריות אומרים, שיש לו אופי טוב. וכל האברים מתיים והיא חיה בגוף. יחידה, שכל האברים משנים שנים, והיא יחידה בגוף ובד"ה יו.

נפש ורוח, הרוח מדריגה יותר גדולה מן הנפש, וע"פ מייחסו להאדם נגד נפש הבמה (מלבי"ם א"ב יז).

נפש רוח נשמה, נפש, הא אוקמה דאורייתא תחא מכולא, רוח איהו קיומא דשלתא על נפש, ואיהו דרגא עילאה עלה, לקיימא עלה בכולא כדקא חזי, נשמה איהו קיומא דעילאה על כולא ושלטא על כולא, דרגא קדישא עילאה על כולו ויהו יושג.

תלת דרגין כלילן בהו בני נשא, לאינו זוכא לפלחא דטאריהו. בקדמיותא אית ביה נפש, ואיהו תיקונא קדישא לאתקטא בה בר נש. כיון דאית בר נש לאתקטא, בהאי דרגא אתקטא לתעטרא ברוח, דאיהו דרגא קדישא דשירא על נפש, לאתעטרא ביה בר נש והוא דוכי. כיון דאתקטא בהו בנפש ורוח, נשאל ואתקטא בפלחא דטאריהו כדקא יאות, כדון שירא עליה נשמה, דרגא עילאה קדישא דשלטא על כולא, וכדון איהו שליטא דכולא, שלים בכל סטרו, למוכי לעלמא דאתי, ואיהו רחמנא דקב"ה ויהו יושג יו.

אבר הבדו האור משכן הנפש, והלב משכן הרוח, והמוח משכן הנשמה (עין חיים ב, א).

דע, כשהתינוק יוצא לאור העולם יש לו רק בדינת נפש בלבד בפועל, ורוח ונשמה בכה, וע"י עסקו בתורה ונמשכים טובים אז מתלבשים רוח ונשמה ומתגלים בפועל (עין חיים ג, יח).

בגלות אין לנו אלא נפש רוח ונשמה, ולא יותר (קה"ה, ס"ג).

מטי ולא מטי

מטי ולא מטי, פירוש, גילוי ולא גילוי בערך החכמה וכ"ש שאר הנאצלים (פרד"ר יא, ז).

תחילה מטי האור תוך הכלי של הכתר ואח"כ מטי האור ממנו, ואח"כ מטי האור בכלי של חכמה וחזק אח"כ להסתלק, וכן עשה בכלי כלים, והו נקרא 'מטי ולא מטי' הנזכר בהר תמיד, ולעולם יש בטבע האור ההוא לבוא ולהאיר ואח"כ מסתלק, כמו שיש בטבע שלחבת הנר שהיא מתנועת (עין חיים ז, א).

מטי ולא מטי, שיעור הזמן כפי מעשה התחנותים כד יחיה. והו' ז' חיים ברצונו, כפי רצונו שיהיה אור, ור"ל כפי מעשה בן אדם, כך ימשך זמן החיים (עין חיים ז, ב). אור האין סוף גדול מאוד כדי שממנו יוכלו האותיות להצטייר, לפיכך ניתק לאט לאט מן הנקודה אל חוצה לה. וכל ניתוק בבחינת מטי ולא מטי, רצונו טוב, מתנוצץ וחוזר ומתנוצץ אחרי סילוקו. וכל סילוק וניתוק דבחינת לא מטי משאר אחריו רשיו שלו, וכל רשיוו בסוד נקודה קטנה תוך הנקודה הגדולה של כדור הסחירו. הרי נתחוו נקודות קטנות אין מספר והצטרפו אחת לאחת, וע"י הצטיירו האותיות (מבוא לחכמת הקבלה ח"ב ב, א). **פרוש** 'מטי ולא מטי' ידוע למבינים, דהיינו שמגיע ואינו מגיע, שורף ומגיע להשיג ואעפ"כ אינו מגיע (מנהגות בסוף תורה ד"ח). **שזוכה** להיות נכלל באור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי, והו בחינת תכלית הייחוד והיוווג של עלמות עליונים וליקו"ה נפ"א ד, א). **ראוי** לעבוד להשיג בתהלהבות הלב, והו הדביקות גמור לו יתברך שמו. והו אפסר להיות תמיד, רק מטי ולא מטי, כדרך אש. כמו באש אם מנפחין אותו, תחילה הוא מכבה ואח"כ נתגול האש, והאש גופא עולה ויורד תמיד מעלה ומטה ומתנועת, כן ההתלהבות הוא במטי ולא מטי. כי תענוג תמיד אינו תענוג בעיני' עקב, סט.

נצח ותושיה * יש אור שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף ברוך הוא וכו', וע"י עשיית המצוות בשמחה זוכין להשיג אותו וכו'. אשרי מי שזוכה שירדף מחשבתו להשיג השגות אלו אע"פ שאין יכולת ביד השכל להשיג אותם, כי לא מתרדקין ולא ידעין. והשנה זאת היא חכמית הכל (קצור ליקו"ה כה, א).

ואני תפלה

ותעורני ש'אזכר לעלות תמיד מפעולה למעלה ומדריגא דרנא על ידי עשיית מצותיך הקדושים בשמחה, עד שאזכר שתדיר מהשבת תמיד להשיג אותך בקדושה ובטהרה ובאשוב הרעב באמת ובאמונה שלמה. ותעשה עמי נפלאות, פלא פלאות, ותושיעני ותושיעני שתדיר מהשבת תמיד להשיג האור האין סוף, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, ותשביעני בנחיצות נפשי (ליקו"ה כד).

שמחת המצוות

אדם גדול הוא מי ששמח במצוות (עי' ברכות סז).

וישבתתי אני את שמחתך/ וזו שמחתה של מצוה ושבתי לך.

חייב האדם על השמחה בהתעסקו במצוות, והשמחה במעשה המצוה היא מצוה בפני עצמה. מלבד השמחה שיש לו על המצוה יש לו שמחה על השמחה (רבינו בחיי דברים כח, מז).

עבודת אלהים ביראה ובשמחה, וכן תהיה ריעות דלא מתפרש, ויראה בלא שמחה לזה הוא חסודות, ולא יאות לצדע על עבודת השם אלא לעבוד, וכן תמיד יהיה בשמחה, ואפילו באותו שעה צריך ג"כ לעבוד אותו, ואין פנאי ליישב אך ומה וצוואת הריב"ש ק).

השמחה שאדם שמח שלא לשם מצוה לא נקרא כלל שמחה, רק שוקק או הוללות וכדו', אבל לשון שמחה הוא שבת א"ה ה"ב.

ע"י שמחת המצוה נשלם הקדושה. וזליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, ז) הרחיב מוהר"ם לזכר את ענין השמחה במצוות, ומדוע רק זו השמחה האמתית שיש בעולם, וכן מצאנו בדבריו ששמונתים למצוות טעמים של שטות (שהם נשזיל עסקי העולם ונשזיל נימוסים בלנד), זה גורם להסתלקות השמחה מן המצוות, וז"ל:

עיקר הקדושה היא שמחה, דהיינו לשמות בהש"ת. כי מי שיש לו שמחת המצוה אמונה שלימה בהש"ת, צודאלי ראוי

לו לשמות תמיד בהש"ת. וזה הדבר אי אפשר לזכור ככתב, כי הוא לכל חד כפוס מה דמשער בליביה, וכבר מצאנו בדבריו מזה כמה פעמים וכו'. כי עיקר השמחה היא שמחת המצוות, בחינת (הגל"ס יט) 'פיקודי ה' ישרים משמחי לב', ומי שמאמין בהש"ת ובתורתו הקדושה בתמימות ובפשיטות כמו שכל ישראל מאמינים, צודאלי אין שמחה בעולם כמו שמחת עשיית המצוות, שאז זוכין לעשות נחת רוח ליוצרו וצוראנו יתברך, ואנו קונים לנו חיי עולם לעולמי עד ולנצח נצחים ע"י חוטי הליצית שקונים אותנו בעד מטעם גדול אחד, ואנו נכללים ע"י צבור האין סוף, ה"ש שמחה גדולה מו. כי זה כל אדם יכול להצין, שבעולם הזה אין שום שמחה בעולם, כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, ואם יצבור כעפר כסף וזהב, סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה, כי לא צמחו יקח הכל, והכל ירדעין סוף אדם למות וימינו כלל עובר. ומי שיש רק אהיה רשימה בעלמא של שכל אמתית, אפילו נכרי, יכול להצין שאין שום שמחה צוה העולם כלל. כי 'אחרית שמחה טובה', ועל זה נאמר 'ולשמחה מה זה עושה' (קהלת ג). ועל כן אלו המחקרים והכופרים אין להם שום שמחה אמתית כלל, והכרת פניהם ענתה בהם, שע"פ רוב הם מלאים עצבות יגון ואכזבה. כי מהיכן יקבלו חיות ושמחה אמתיות, מאחר שכופרים בתורתו הקדושה ובעשיית מצוותיו יתברך, וזדים מליצם טעמים של הצל ושטות על עשיית המצוות הקדושים, ויפלאו על ה' ועל תורת משה דברים אשר לא כן, אשר צדו מליצם, כאילו ח"ו כל טעמי המצוות הקדושים הם נימוסיות ח"ו נשזיל תיקון העולם, תיקון המדינה ח"ו. אוי להם ואוי לנפשם, תיפח רוחם ונשמחם, כי אין כפירה גדולה מו. ולדבריהם הרעים והזרים והמטופלים, צודאלי אין לשמחה בשום מצוה ח"ו, מאחר שחלית המצוה הוא נשזיל תיקון זה העולם, ואם בגוף העשירות והממון ושאר חפצי העולם אין שום שמחה אמתית, כי אחריות מרה כלענה כנ"ל, מכל שכן אין ישמח בהמצוה, שהיא רק נשזיל קיום נימוס המדינה ח"ו לפי

דעתם הרעה והמשושבת. ואין ישמח במצוות סוכה, מאחר שאומרו עליו טעם של שטות כזה, שאז טוב לישב בצלוי כזה, והוא בעצמו יודע שזה שטות. כי ע"פ פשוטו צודאלי אז טוב יותר לשבת בציונו מליצם צסוכה, ואם ירצה לישב בצל יעשה לו אוהל של פשתן כדכר השרים, ולא סוכה העשויה כדונו שסככה מפסולת גורן ויקב דייקא. וכן בשאר המצוות. ואין צריך לחזור לטמור שטותים ושקרים ודברים צדויים כאלה, שהם הם עיקר האפיקורסות והכפירות, שכופרים בתורת משה לגמרי ומחפין השקר שלהם בשטותים כאלה, כאילו הם מתעלים את דברי משה רבינו ע"ה ונותנים טעם לדבריו, טעמים מרים וקרוחים שכאלה, אם יש טעם צרייר פלגמות ושטותים כאלה, צפרט עתה שכבר זכינו לספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"ל, שמצאנו בהם שכל מצוה ומצוה מרמז לדברים גבוהים ועליונים מאוד מאוד עד אין סוף ואין חלית, כי הם חיינו ואורך ימינו צוה וצבא לעולמי עד ולנצח נצחים, ואנו בני ישראל, אשר הש"ת הבדילנו צרמנו מן התועים והכופרים האלה שהם צודאלי מן הערב רב, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו וכו'. כמה וכמה יש לנו לשמחה בכל עת, וצפרט כשאלנו מגיעים לעשות אהיה מצוה, אשר לנו זוכים צרגע קלה של עשיית המצוה להיות נכללים בהש"ת, צבור האין סוף צרוך הוא.

ע"י שמחת המצוה נשלם הקדושה. וכמוצא בליקו"ה (יו"ד תלה ג, צ): עיקר קיום התורה והמצוות בשלימות היא השמחה של המצוה, כמוצא בכתבי האר"י וז"ל שיעיקר השלימות היא השמחה של המצוה, וכמ"ש 'תחת אשר לא עזדת את ה' אלקיך בשמחה וצטוב לבב'. וכך מוצא גם בעצומ"ה (תפלה י): מצבור בליקוטי הלכות, שהשמחה ששמחים במצוה, גדולה יותר מן המצוה עצמה.

ליקוטי הנחל

עשיית המצוות בשמחה. ומוצא בשש"ק (ו, תיח): היה אומר (הה"ח רל"ו ז"ל), כמו שצב כל המצוות והמעשים טובים עיקר שלימותם תלוי כפי השמחה של זה המקיימם, כן הדבר בכל עולמות של רבינו, שעיקר מעלתם תלוי כפי השמחה וההודיה שיש לה המקיימם, ולפי שמחתו בהם כן מתעלה על ידם.

ע"י שמחת המצוה נשלם הקדושה. מוצא בני הגמל (ה): שמי אמתיות הראשונות מתיבת מצוה, היינו מ"ה, הם צב"ת צ"ש אמתיות ע"ה, והשי אמתיות האחרות מתיבת מצוה, היינו ו"ה, נשלם השם הו"ה. וע"כ כשהצב"ה הוא אמתיות פשוט עם המצוות, כשעושין אהיה מצוה נכלל צו ית'. שמחת המצוה. ומוצא בליקו"ה (או"ח תפלה ד, ט): שמחה דקדושה הוא הנקודה הקדושה של כל המצוות, כמ"ש 'פיקודי ה' ישרים משמחי לב'. כי העיקר הוא לזכות לשמחה בה, בחינת 'אכתי אשמח בה', וכמ"ש 'כי צו ישמח ליבנו וכו'. כי צבאמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתית יש לו לשמחה כל ימיו בכל עת וזכר רגע, כשיזכור את עמלו הטובה והחסד הפלפל שעשה הש"ת עימנו ע"י משרע"ה אשר פתח את עינינו והמשך עלינו את האמונה הקדושה להאמין בה' ובעשה עבדו, לקיים תורתו ומלכותו הקדושים וכו'. ואי אפשר לזכור ככתב ובעל פה עולם השמחה הוא, כי לגדולתו אין חקר. כי השמחה האמתית הוא

עשיית המצוות בשמחה. וראינו להרחיב ולהציג צוה את לשה"כ דצדדים (כח, מה-מו) הנאמר צפרטת התוכחה: וצבא ע"לך פל הקללות האלה וקדפוך והשיגוף וגו'. פתח אשר לא עזדת את ה' אלקיך צפרטתה וצטוב לבב מרצ פל: ויצא רבינו צמיי (סז): סמח אשר לא עזדת את ה' אלקיך צפרטתה.

בשמחה. כי ע"י יאשימנו הכמוצ צעצדו הש"ת ולא נשלם הקדושה, הייתה העבודה צפרטתה, לפי שחייב האדם על השמחה צהתעסקו

במצוות, והשמחה צמעשה המצוה, מצוה צמיי עלמו, מלצד השכר שיש לו על המצוה יש לו שכר על השמחה, ועל כן יעניש צבאן למי שעובד עבודת המצוה כשלא עשהה צפרטתה, ולכך צריך שיעשה אדם המצוות צפרטתה וצכוונה שלימה. ועוד כתב צוה רבינו צמיי (הקד' לפ' נשא): יתחייב האדם להיותו שמת צמצוות, כשיעשה אותן או יראה אחרים עושין וכו'. וידוע כי השמחה צמעשה המצוות מצוה צמיי עלמה, וכשם שהמצוה עבודה להש"ת, כך השמחה על המצוה נקראת עבודה, וכן כתוב (דברים כח) 'תחת אשר לא עזדת את ה' אלקיך צפרטתה', והוא שכתוב (תהלים ק) 'עבדו את ה' צפרטתה', ציאר כי השמחה שלימות העבודה. ועל כן היה ענין השרי צמקדש וצמסכן צשיר הפה והכל, שהוא מצבא נפש האדם לדרך השמחה, ומכאן אמר הכמוצ צלויים 'לעבוד עבודה עבודה', ודרשו חז"ל (ערכין יא) 'אי זו עבודה לעבודה, הוי אומר זה השרי'. כי היו הלוויים מוהרין ומצוים לשורר ולעורר השמחה על מצות הקרבן, כדי להיות מעשה המצוה צפרטתה. וצשער רוח"ק (עם פי' יוס"ד, ט ע"ה) להאר"ל, מוצא עוד צוה: צריך האדם צעת קיומו כל מצוה ומצוה, או צהתעסקו צבורה, או כשמחפלה התפלה, להיותו שמת וצטוב לב, יותר מכאשר מרוח או מוצא חלק אלפים דיניי זהב, וכמו שמלינו (צרכות ל ע"ב) על החכם ההוא צציי ע"ה, דהוה קאים קמיה דרבה והוא קא דצח טוצא, ואמר תפילין קא מנחנח וכו'. וזה פירוש הפסוק 'תחת אשר לא עזדת את ה' אלקיך צפרטתה וצטוב לבב מרוב כל' (דברים כח), פירוש, ששמח יותר מכאשר תרוח רוב כל ממון צבעולם, וזה 'מרוב כל', פירוש, יותר מכאשר הוא רוב כל. גם מידת העצבות צעצמה היא מידה מגונה מאוד, וצפרט הרעה להשיג חכמה ורוח הקדוש. ואין דבר גורם מניעת ההשגה, אפילו אם יהיה ראוי אליה, כמו (שיש צו) מידה של העצבות. והעד צוה, מה שאמר הכמוצ 'עשתה קחו לי מנגן, והיה כנגן המנגן' (מ"ב א).

עליו טעם של שטות כזה, שאז טוב לישב בצלוי כזה, והוא בעצמו יודע שזה שטות. כי ע"פ פשוטו צודאלי אז טוב יותר לשבת בציונו מליצם צסוכה, ואם ירצה לישב בצל יעשה לו אוהל של פשתן כדכר השרים, ולא סוכה העשויה כדונו שסככה מפסולת גורן ויקב דייקא. וכן בשאר המצוות. ואין צריך לחזור לטמור שטותים ושקרים ודברים צדויים כאלה, שהם הם עיקר האפיקורסות והכפירות, שכופרים בתורת משה לגמרי ומחפין השקר שלהם בשטותים כאלה, כאילו הם מתעלים את דברי משה רבינו ע"ה ונותנים טעם לדבריו, טעמים מרים וקרוחים שכאלה, אם יש טעם צרייר פלגמות ושטותים כאלה, צפרט עתה שכבר זכינו לספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"ל, שמצאנו בהם שכל מצוה ומצוה מרמז לדברים גבוהים ועליונים מאוד מאוד עד אין סוף ואין חלית, כי הם חיינו ואורך ימינו צוה וצבא לעולמי עד ולנצח נצחים, ואנו בני ישראל, אשר הש"ת הבדילנו צרמנו מן התועים והכופרים האלה שהם צודאלי מן הערב רב, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו וכו'. כמה וכמה יש לנו לשמחה בכל עת, וצפרט כשאלנו מגיעים לעשות אהיה מצוה, אשר לנו זוכים צרגע קלה של עשיית המצוה להיות נכללים בהש"ת, צבור האין סוף צרוך הוא.

ע"י שמחת המצוה נשלם הקדושה. וכמוצא בליקו"ה (יו"ד תלה ג, צ): עיקר קיום התורה והמצוות בשלימות היא השמחה של המצוה, כמוצא בכתבי האר"י וז"ל שיעיקר השלימות היא השמחה של המצוה, וכמ"ש 'תחת אשר לא עזדת את ה' אלקיך צפרטתה וצטוב לבב'. וכך מוצא גם בעצומ"ה (תפלה י): מצבור בליקוטי הלכות, שהשמחה ששמחים במצוה, גדולה יותר מן המצוה עצמה.

מילואי חכמה

עשיית המצוות בשמחה. הנה כתב מוהר"ם בהלכה המיוסדת על תורה זו (נפילת אפיס ד, ז) שעשיית המצוות צפרטתה היא צמחיה אחת עם סדר עליית העולמות צפרטתה. וע"פ דבריו ראינו לניין את דברי האר"ל צשער הכוונות (הקדמה לדרושי צרכת השמר) אודות חיוב התפלה צפרטתה, וז"ל: חסור לאדם להתפלל תפלתו צעצנון, ואם נעשה כך, אין נפשו יכול לקבל האור העליון הנמשך עליו צעת התפלה. אמנם צעת שמתודה היודי ומפרט חטאיו אז טוב להתעצב בלבד, אבל צשאר התפלה נמשך לו מוק נפלא גדול ע"י עצמותו, אבל צריך להרחות לפניו ית' הנענה גדולה צלמינו ויראה, אמנם תהיה צפרטתה יתירה וגדולה בכל האפשר, כדמיון העבד המשמש את רבו צפרטתה יתירה, ואם משמשו צעצנות עבודתו נמאסת לפניו. וכמעט שעיקר המעלה והשלימות והשגת רוח הקודש תלויה צדבר זה, צין צעת תפלתו וצין כשעושה אהיה מצוה משאר המצוות, וכמו שאמרנו צגמרל מההוא דהוה קצבדט טוצבא כו' ואמר תפילין קא מנחנח. ואל תצו לעיני זה כי שכרו גדול מאוד. וכתב צוה הש"ה (פ' עשרה מאמרות, מאמר ג-ז): העידו תלמידי האלקי האר"י הנ"ל שאמר, מה טובה לרוח הקודש היה צבציל שהיה שמת מאוד שמחה גדולה צקיום המצוות.

לכל חד כפוס מה דמשער בליביה, צמחיה 'ודע צשערים צעלה וכו'.

עצב ותשיבה

ע"י שמחת המצוות נשלם הקדושה ומעלה החיות והקדושה שבקליפות. ועל כן כשעושין המצוות בשמחה מעלה השכינה מבין הקליפות (קצויר יקרי"ה ב, ב).

כ' אצוי היה יושב לפני רבה, ראהו שהוא עליו יותר מדי אמר לו, הכי כבוד 'וגילו ברעדה' אמר לו, אני מניח תפילין. ר' ירמיה היה יושב לפני ר' זירא, ראהו שהוא עליו יותר מדי אמר לו, הכי כבוד 'ככל עבד יתיה מותר'. אמר לו, אני מניח תפילין (המשך בתק"ס).

בכל עבד יהיה מותר. רבינו דרש פסוק זה דרכו הפנימית כראיה לקשר שבין מידת העצבות ובין צניעות המותרות והקליפות. ע"ד הפשט, 'ככל עבד', פירושו ככל עמל ויגיעה (כלשה"כ 'בעצבון תאכלנה'), 'יהיה מותר', מלשון יתרון ורווח. חלשה"כ במשלי (יד, כג): **כָּכָל עֶבֶד יִהְיֶה מוֹתֵר וְדָבָר שְׁפָפִים לֶאֱרֶף לְמַחְסוֹר**; ופירש"י (סג): **כָּכָל עֶבֶד**. ככל יגיע מלאכה יהיה רווח, אבל דברי הכל **בבחינת** (משלי יד) **אך למחסור**. ומנינו שבמסכת ברכות

(ל ע"ג), כסוגיא העוסקת בהכנת הלז למפלה, דרשו את הפסוק 'ככל עבד יהיה מותר', לענין זמנאם השמחה כשאניה שמחה של מזה, מחשש להוללות, וז"ל: **משנה**. אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש. חסידים הראשונים היו שהיו שעה אחת ומתפללין, כדי שיכוונו ליבם לאציהם שבשמים. **גמרא**. מנא הני מיילי וכו'. אמר רב נחמן בר יצחק, מהכא 'עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה'. מאי 'וגילו ברעדה' אמר רב אדא בר מתנא אמר רבה, במקום גילה שם תהא רעדה. 'באצוי הוא יתיב קמיה דרבה, חזייה דהוא קא דח טובא, אמר, 'וגילו ברעדה' כתיב. אמר ליה, אנה תפילין מנחנא. רבי ירמיה הוא יתיב קמיה דרבי זירא, חזייה דהוא קא דח טובא, אמר ליה, 'ככל עבד יהיה מותר' כתיב. אמר ליה, אנה תפילין מנחנא וכו'. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי,

אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר 'אז יימלא שחוק עס אלה'. אמרו עליו על ריש לקיש, שמימי לא מלא שחוק פיו בעולם הזה, מני שמימי מרבי יוחנן רביה. ופירש"י (סג): **כבוד ראש**. הכונה שהיו שעה אחת. במקום שצאו להתפלל. **עבדו את ה' ביראה**. תפלה, שהיא לנו במקום עבודה, עשו אותה ביראה. **ככל עבד יהיה מותר**. כשאדם מראה את עצמו עבד, יהיה לו שכר. **דהוא קא דח טובא**. יותר מדאי, ונראה כפורק עול. **תפילין מנחנא**. והם עדות שממשלת קוני ומקשרו עלי. ומונח בחידושי המאירי (סג) שהשמחה במנוחה היא יפה, וז"ל: כלל גדול אמרו 'צמקום גילה שם תהא רעדה', שמה מתוך רוב השמחה הוא צל לידי קלות ראש. אך אם היה שמח לקיים מצוה שצאה לידו אין צורך כלום, ולא עוד אלא שיפה הוא עושה, והוא שאמרו כאן 'תפילין קא מנחנא'. ויש מפרשים 'תפילין קא מנחנא', כלומר, ואינו מתיירא להשתקע בשום דבר מגונה.

ואני תפלה

ר' בוןו שר עולם, אהרן יודע כמה וכןה מוסיף קני העצבות הם וישלום, אצל מה נעשה וק' עצבות וזה פרה שחורה מתגברים עלינו בקל פעם בהתגברות גדול בלי שועה, עד אשר בשל בוח הפסח, ומה נעשה ופגותינו עשו, אך כבר הוהתנו שאף על פי כן צריכין להתחוק להיות בשמחה תמיד, וק' אדם כמו שהוא צריך להתגבר ולהתחוק העצבות והתורה שחורה, והתורה עצמו בקל תבחות להיות בשמחה תמיד (פיק"ח ח"ב, ט).

והם תוקפא דדינא בבחי' ויתעבב אל לבו. וכמד בליקוי"ה (א"ח"ט נפילת אפיס ד, ג) שהעצבות ותוקף הדין הם העצבות והקליפות מגבירות על מי שחטא, כדי לייאשו מלתקן את מעשיו, וז"ל: **אי אפשר להשיג זה האור, צניעות אור אין סוף, כי אם ע"י שמעלין כל נילואות הקדושה מעמקי הקליפות, שזהו צניעות עליית השכינה מהגלות וכו'.** כי ע"י כל החטאים ונפולין נילואי הקדושה צין הקליפות, שזהו עיקר פגם של כל החטאים שבעולם כידוע. ועיקר הפגם הוא מה שמתגבר ח"ו העצבות ע"י החטאים, צניעות (מהלים לת) 'אדאג מחטאחי', צניעות (בראשית ו) 'ויתעבב אל לבו'. כי השכינה, שהיא כלליות הקדושה, היא שמחתן של ישראל, והקליפות שנגדו הקדושה הם צניעות עצבות, תוקפא דדינא, כמבואר בהמורה הנ"ל. וע"י החטאים גורמים ח"ו שנילואי הקדושה, צניעות נילואי השמחה לשמות בהש"ת, לשמוח בשמחת אחדותו יתברך, אלו נילואות השמחה הם צניעות נילואי הקדושה שנופלים צין הקליפות, שהם צניעות עצבות. כי השמחה היא הקדושה כנ"ל. ואזי העצבות והמרה שחורה מתגבר ח"ו, ואינם מניחים לישאל לשמות, וזה עיקר גלות השכינה, עיקר פגם כל החטאים שבעולם.

לעשות ע"י אמת, צומן שיאמרו בגויים הגדיל ה' לעשות ע"י אלה. אמרו עליו על ריש לקיש, שמימי לא מלא שחוק פיו בעולם הזה, מני שמימי מרבי יוחנן רביה. ופירש"י (סג): **כבוד ראש**. הכונה שהיו שעה אחת. במקום שצאו להתפלל. **עבדו את ה' ביראה**. תפלה, שהיא לנו במקום עבודה, עשו אותה ביראה. **ככל עבד יהיה מותר**. כשאדם מראה את עצמו עבד, יהיה לו שכר. **דהוא קא דח טובא**. יותר מדאי, ונראה כפורק עול. **תפילין מנחנא**. והם עדות שממשלת קוני ומקשרו עלי. ומונח בחידושי המאירי (סג) שהשמחה במנוחה היא יפה, וז"ל: כלל גדול אמרו 'צמקום גילה שם תהא רעדה', שמה מתוך רוב השמחה הוא צל לידי קלות ראש. אך אם היה שמח לקיים מצוה שצאה לידו אין צורך כלום, ולא עוד אלא שיפה הוא עושה, והוא שאמרו כאן 'תפילין קא מנחנא'. ויש מפרשים 'תפילין קא מנחנא', כלומר, ואינו מתיירא להשתקע בשום דבר מגונה.

מילואי הכמה

בכל עבד יהיה מותר. ומונח בספרי קדושה (ח"ג, ע"ד): שהעצבות גורמת מניעת העבודה וקיום המנוחה, וציתול עסק המורה וכוונת התפילה, ומבטל מחשבה טובה לעבוד את ה', והיא שער התחלת גירוי הסמת היטה, אפילו אם הוא לדיק, בהראותו כי אין לו תועלת בעבודה צניעות ייסורים עליו וכו'. וגם כי צל עליו דרך חסידות, באמור לו, אין יעלה דעתך עפר רימה ותולעה, להתקרב להתקדש בקדושת מלכו של עולם, וכמ"ש (משלי כה) 'צלמות לאויל חכמות וגו', וכמ"ש (איוב לה) 'אם יצקך מה תתן לו'.

הקדושה כו', ועל כן האפיקורסית הזאת יש עליה תשובה וכו'. **בכל עבד יהיה מותר**. ומונח בספרי קדושה (ח"ג, ע"ד): שהעצבות גורמת מניעת העבודה וקיום המנוחה, וציתול עסק המורה וכוונת התפילה, ומבטל מחשבה טובה לעבוד את ה', והיא שער התחלת גירוי הסמת היטה, אפילו אם הוא לדיק, בהראותו כי אין לו תועלת בעבודה צניעות ייסורים עליו וכו'. וגם כי צל עליו דרך חסידות, באמור לו, אין יעלה דעתך עפר רימה ותולעה, להתקרב להתקדש בקדושת מלכו של עולם, וכמ"ש (משלי כה) 'צלמות לאויל חכמות וגו', וכמ"ש (איוב לה) 'אם יצקך מה תתן לו'.

מסירת הקשרים

ג) ודו"ק וראה שמלבד שהפסוק 'בכל עבד יהיה מותר' הובא כראיה לכך שהקליפות והמותרות הם בחי' עצבות, הנה מסוגיא זו אנו למדים גם לענין השמחה במצוות ('תפילין קא מנחנא'), ושהיא מגינה מן הקליפות.

ילקומו הנחל

בכל עבד יהיה מותר. ומונח בזה בכת"י הרה"ט ר' שלמה וקסלר ז"ל בהערותיו על הגיליון (תורה כד): ועיין בזה לקמן סימן ס"ב אות ה', כי 'כל התאוות הם קליפות, כי התאוות הם מותרות, כי בלא התאוות יוכל הגוף להתקיים, מנאל שהם מותרות לקיום הגוף, כמו הקליפות שהם מותרות, כי עיקר אינו אלא הפרג, והקליפות הם מותרות כו', ועיין סימן ס"ד בתחילתו 'כי מחמת ריבוי האור נשתברו הכלים, ומשם נהוו הקליפות כידוע', דהיינו מותרות, צניעות שצדית הכלים, שפגשם צאים חכמות חילוניות, היינו משצדית כלים, מותרות פסולת קדושה כו', כן כל חכמה חילונית צל מותרות ופסולת ידועה של

בכל עבד יהיה מותר. ומונח בספרי קדושה (ח"ג, ע"ד): שהעצבות גורמת מניעת העבודה וקיום המנוחה, וציתול עסק המורה וכוונת התפילה, ומבטל מחשבה טובה לעבוד את ה', והיא שער התחלת גירוי הסמת היטה, אפילו אם הוא לדיק, בהראותו כי אין לו תועלת בעבודה צניעות ייסורים עליו וכו'. וגם כי צל עליו דרך חסידות, באמור לו, אין יעלה דעתך עפר רימה ותולעה, להתקרב להתקדש בקדושת מלכו של עולם, וכמ"ש (משלי כה) 'צלמות לאויל חכמות וגו', וכמ"ש (איוב לה) 'אם יצקך מה תתן לו'.

מסירת הקשרים

ג) ודו"ק וראה שמלבד שהפסוק 'בכל עבד יהיה מותר' הובא כראיה לכך שהקליפות והמותרות הם בחי' עצבות, הנה מסוגיא זו אנו למדים גם לענין השמחה במצוות ('תפילין קא מנחנא'), ושהיא מגינה מן הקליפות.

תוקפא דדינא
'נינו יצא מתוך וכו' אלמלא תוקפא דדינא קשיא, לא נפקא דבש וכו' וכו' רמב"ם.

עמיק תוקפא דדינא קשיא, דהא איתו הוה בר בריה דקשה, ואיתו איתתקא לאטלא זוזמא בבגט"י (מגיד משרים, בשלח).

בענין הדין ג' בחינות. הא' הוא הדין הרע, 'תוקף הקליפה', שאינו מקבל התרעה הרחמים, מפני קשיותו ותוקפו. בחינה ב', והיא התקף בהכרעה הנוטה אל החסד. ויש דין שלישי, והוא ממצעץ בין הדין המוכרע לצד החסד בין הדין הנבדל (פיר"י י"ח, טו).

הם (עשו וישמעאל) בחי' הסיגים והתפלות, בחי' תוקפא דדינא קשיא, בחי' מוץ ותבן, שמשם הקשיות התופץ על החלכה, שאינם מניחין לבור החלכה (ליקו"ה בלאי בהמה ה, ב).

אלהיים במילוי ההי"ן מספר 'צורה', מורה על תוקף הדין, משא"כ במילוי אלפי"ן או יודי"ן מורה על קצת מתוק (באר מים חיים, פקוק).

כא מנחת אברהם לברך נצוצי הקדושה מתוך הקליפות, וידוע דפולשתים היו מסוד תוקף הדין, וצדקה בישא הקליפה, על כן פולשתים "בגמט" י' פעמים אלה"ם, ושם הוצרך אברהם בקדושה לברך ולאסף תנודים לתעלותם אל הקדושה (אגרא דכילה, וירא).

בית שרוצין לוכך נפש רוח ונשמה של ישראל נתעורר עליו תוקף הדין. כמו כשרוצין לנקות כסף מוסיף עליו בדיל לשאוב הוהמא. ובעת התעורר עליו הדין מתגברין עליו מחשבות זרות ופיתויים (היכל הברכה, בראשית).

סוד חלגה מ"א סממני קטורת הכולל בולם, וכן בהצטרפות כל עשר כוחות מבטלין ריחו תוקפא דדינא קשיא, והוא סוד איפה דקליפה (אוצר החיים, כ' תשא).

קליפות

צריך שודע כי הקליפות הם לפני הקדושה כקוף לפני בני אדם, וכמו שהקוף עושה כל מעשה האדם דרך לעג, רוצה להיראות ואינו נדמה, כן הטומאה והקליפה עושה כמעשה הקדושה (פר"ד כה. ט).

פירשו הגאונים שמות העשר הקליפות ורובם מורים על כפירת האלקות וראשית חכמה, שער היראה ח.

הקליפות הם נקראים נשח הקדמוני, וזהו סוד משה משה הנפך לנחש, כי למעלה בבורשם הכל קדושה, ואז הנחש מטה אליקים (ש"ה תולדות אדם ב"ד ב).

אין מעלת הקדושה נכרת אלא בגופל הקליפה (אוה"ח בראשית א. א).

הקליפות נקרא 'אלהים אחרים', שיוקים מאוחרים דקדושה (קה"י מ"ד).

עיקר שלשת הקליפות בעולם העשיה (קה"י קליפות).

הקליפות אין להם אלא נפש ולא רוח. והו' סוד 'גם בלא דעת נפש לא טוב, שבחינת הקליפות שחן לא טוב, אין להם אלא נפש, והטעם לפי שחם גם בלא דעת (קה"י קליפות).

חיות הקליפות הוא רק מהסתרה, מה שנטור הש"ת שם בתכלית ההסתרה, עד שאין יודעין ממנו יתברר כלל (ליקוטי ח"ב יב).

עיקר חיות של הקליפות והשנין אינם אלא מניצני השכינה. כל זמן שהיא אינה בלישמו' ויש לה אהור, סודו, אזי יש להם חיות (ליקוטי ח"ב יב).

הקליפות, היינו הדמיונות והמחשבות והתאוות והבלבולים והמניעות (ליקוטי ח"ב יד).

נקודת המרכז של עולם השמימי, שם מודר הקליפות (ליקוטי ח"ב יג).

קליפות הם חכמות חיצוניות (ליקוטי ח"ב יא).

האותיות מלוכז בחומר עניני העולם, ככמה כסיון ולבושין וקליפות, ובתוך האותיות שורה ורומיות הקב"ה, הרי שבבדו יתברך מלא כל הארץ וכל אשר בה, לית אתר פניו מנייה, כמבואר בתקונים, רק שהוא בהסתרה, וכאשר אשיר הדעת יודעין מהו ההסתרה אינו אצלם הסתרה ושניו נבשטי, בראשית יא.

כשדאם מחשב לעשות מצוה, עדיין אין לו פחד מקטרוג הקליפות, כי אין להם אחיזה במחשבתו, רק כשהואם מדבר בפיו לעשות מצוה, אז יש לו קטרוגים לבטל המצוה, מפני שהקליפות יש להם ידיקה ממקום הירבו' ונבשטי, כמות. ב.

עיקר גלותה כשעצבות וכו' גוברים עליה.

נפילת אפיס ד, ה) כסיום השמחה (היינו השכינה ישראל) מנאלת בגלות, וזוה נמשכת השמחה המדומה של כל ההולכים אחר שרירות ליבס, שהם יונקים מנילוי השמחה האמיתית של ישראל. ועל כן העלה להגיע לשמחה כיום היא רק ע"י מילי דשטותא, שלכאורה מתדמה בשמחתו לשמחתו, וע"י מעלה את ניילוי השמחה מגלותם, שע"י נעשה מיקון גדול, וז"ל: איתא

בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות כמה אזהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד, ואיתא בדברי הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם ע"י מילי דשטותא דייקא, שעושים עצמן כשטות ומשמחין את עצמן במילי דשטותא.

כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאוד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות כידוע לכל אחד ואחד, על כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכוחות להיות בשמחה. ועיקר השמחה אי אפשר להיות כי אם ע"י מילי דשטותא, כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר צוה הלשון 'סע האט א פניס אז מע קען מער ניט פרייליך זיין נאר מיט נאריש מאכנין זיך', וכן דיבר עוד מזה כמה פעמים. וזהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפורסמים.

שהיו צימניו שע"פ רוב היה להם אפיס שהיו כמו דחמים, והיו עושים לפנים כל מיני לחוק ושטות כמפורסם, והכל בשביל שמחה. כי אין דבר מוזק לעצות ה' כמו העצבות, וכעצב כלל הספריים הקדושים. ומגודל מרידת וזרות הגלות המר הזה בגוף ונפש ומנון, אי אפשר להיות בשמחה כי אם ע"י מילי דשטותא דייקא כנ"ל. וזה בחינת מילי דשטותא שהיו נוהגים המתאים ואמוראים הקדושים קודם הלימוד, כדי לצוא לשמחה ע"י מילי דשטותא, שהם מילי דשטותא דייקא. וזהו בחינת מה שכתב

בזהר הקדוש (ויקרא דף מו ע"ב) ש'רצ המנוגח סבא הוה מסדר קמי חצריא פרקא דמילי דשטותא', היינו כנ"ל. כי עיקר גלות ישראל שהוא גלות השכינה, עיקר הגלות הוא מה שהעצבות שהם הסט"א והקליפות מתגברין על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמות צה' ובתורתו הקדושה, כמבואר בהתורה 'אמנעו' דעלמא' הנ"ל, שזהו עיקר גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל, שעיקר גלותה כשהעצבות מתגבר עליה, דהיינו על ישראל ח"ו, ע"ש. מנאל שעיקר גלות השכינה וכנסת ישראל הוא מה שהשמחה היא בגלות. ועל כן עכשיו בגלות, שעיקר הגלות הוא שהשמחה נפלה למטה בגלות, ומשם נמשך כל השמחה של העובדי כוכבים והרשעים ההולכים בשרירות ליבס, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית, כמ"ש (משלי יז) 'יגד כסיל לתוה לו', כי כל ימיו כעס ומכאובות וכו', כי הסט"א נקראת יגון ואנחה כידוע, אך כל השמחה שיש אלס נמשך רק מבחינת גלות השכינה שהיא שמחתן של ישראל, שהיא עכשיו בגלות, ומשם נמשך ניילוי השמחה שנפל אלס בגלות, ומשם כל שמחתו לפי שעה. ועליהם נאמר 'ולשמחה מה זה עושה', כמ"ש (קהלת ז) 'לשחוק אמרתי מהולל לשון מעורבב, היינו שכל השמחה שאינה לשמים היא נמשכת רק מתעורבות ניילוי השמחה, שנפלה ע"י גלות השכינה ונתערבה צניקה, והם מהפכים וממירים רע בטוב, ולוקחים השמחה שבה ממקום עליון מאוד ושמים עימה בדברי תאוות רעות שלהם, אשר באמת הם יגון ואנחה ומרים ממות. ועל כן צודאי 'ולשמחה' כואת 'מה זה עושה', כי אחריתה יגון ואנחה, כמ"ש

(משלי יד) 'אחרית שמחה תוה'. ועל כן מחמת שעכשיו השמחה בגלות, היא מלוכזת במילין דעלמא שהם מילין דשטותא. על כן מי שרוצה לצוא לשמחה, לשמוח בקדושת יהדותו צמה שוכה להיות מורע ישראל ולא עשני גוי, אי אפשר לצוא לשמחה כי אם ע"י מילי דשטותא דייקא. כי לשם נפלה השמחה, מחמת גלות השכינה שהוא שמחתן של ישראל כנ"ל. ועל כן איש הישראלי כשמחמת את עצמו ע"י מילי דשטותא, אזי נעשה מזה תיקון גדול, בחינת עליית ניילוי השכינה מגלותה. כי מעלה ניילוי השמחה מן הגלות, מאחר שהוא צא לשמחה ע"י מילי דשטותא אלו. כי תיכף כשאיש ישראל הוא בשמחה, תיכף חורה ועלמה השמחה למקומה ושורשה שהיא אלס ישראל, ששם שורש השמחה האמיתית. כי ישראל יש להם לשמוח כל ימיהם בכל מיני שמחה בלי קץ וסוף, מאחר שזכינו להאמין צה' ובמשה עבדו ובתורתו הקדושה וכו'. כי מקור נשמת ישראל הוא בחינת שמחה, שהיא השכינה, שהיא שמחתן של ישראל, ששם שורש נשמתו, כמ"ש (ישעיה מו) 'העמוסים מני צנון, הנשואים מני קסם', ש'ישראל הם חלק מהשכינה, שהיא השמחה כנ"ל.

ע"י מילי דשטותא, אזי נעשה מזה תיקון גדול, בחינת עליית ניילוי השכינה מגלותה. כי מעלה ניילוי השמחה מן הגלות, מאחר שהוא צא לשמחה ע"י מילי דשטותא אלו. כי תיכף כשאיש ישראל הוא בשמחה, תיכף חורה ועלמה השמחה למקומה ושורשה שהיא אלס ישראל, ששם שורש השמחה האמיתית. כי ישראל יש להם לשמוח כל ימיהם בכל מיני שמחה בלי קץ וסוף, מאחר שזכינו להאמין צה' ובמשה עבדו ובתורתו הקדושה וכו'. כי מקור נשמת ישראל הוא בחינת שמחה, שהיא השכינה, שהיא שמחתן של ישראל, ששם שורש נשמתו, כמ"ש (ישעיה מו) 'העמוסים מני צנון, הנשואים מני קסם', ש'ישראל הם חלק מהשכינה, שהיא השמחה כנ"ל.

כשעצבות שהם הקליפות גוברים עליה. וכתב בליקו"ה (א"ח טו) הודעה ג, טו-טז) שרק ע"י שמחת המנוח יוכל ליישב דעתו באמת, וז"ל: הכלל, שהאדם צריך ליישב דעתו היטב היטב בכל עת מה הוא עושה צוה העולם העובר, ומה יהיה סופו, ומה התכלית מכל עסקי העולם הזה ומכל תאוותיו וכו' (כמו שמבואר בסימן י' בליקוטי מנייה). ועיקר המניעה מזה היא העצבות, שמחמת שכל אדם מלא עצבות ודאגות ויגון ואנחה, הן מהפרכה ומנער גדול צנים וכו', ובפרט מריצוי עוונותיו, כי אזי לי מירצי אזי לי מיוצרי, ואע"פ שכתוב בספרי מוסר שעצבות על העוונות הוא טוב, אצל הבעל דבר והכלי התמורות מתגברים בעצבות כזה עד שמרחיקו ע"י מהשי"ת צימה. כי הדאגה על העוונות היה טוב אם היה חוזר בתשובה ע"י, שמריצוי הפחד מהעוונות ישליך כל עסקי עולם הזה לגמרי וישו צתשובה שלימה להשי"ת, כאשר כבר נמאלו כמה בעלי תשובה ע"י ששמו אל ליבס מרידת פחד עושי העצירות וצו צתשובה. אצל רוב העולם, פצרט צדורות אלו, מתרחקים צימה ע"י ריצוי העצבות, אפילו של עוונות, כי בחינת היכלי התמורות מתליפין האמת ומערצבין דעתו מאוד, שמכניס ח"ו בחינת יאוש צליצו, כאילו אין לו עוד תקוה להתחדש כנשר ימיו, ומגביר עליו עצבות הפרכה, בחינת 'עצבון תאלכנה', וריצוי תאות מנון, ולהנהיג צימו בגדולות, צדירות נאות וצבלי צית וכלי כסף וזהב ומכשיטין, הכל יומר מכוחו הרבה, עד שכל מה שהשי"ת משפיע לו אינו מספיק לו, כמ"ש 'מרצה נכסים מרצה דאגה', ובפרט שהרצה פרנסתו דחוקה וכו', ויש צוה חילוקים רבים צין בני אדם, אצל רוצם ככולם מלאים עצבות ודאגות ויגונות בלי שיעור, וזה מוזק צימה, כי ע"י אין יכולים ליישב דעתם מה הם עושים צוה העולם וכנ"ל. על כן צריכין להתחזק מאוד מאוד לשמח את נפשו בכל מיני עזות ודרכים שגילה לנו רבינו ז"ל, וכמבואר בספרים הקדושים ובדבריו הרבה מזה. על כן צריכין להזכיר את עצמם בכל עת את כל החסדים והטובות והנפלאות שכבר עשה השי"ת עימנו בכלל ובפרט, כמ"ש 'צרכי נפשי את ה' ולא תשכחי כל גמוליו וכו'.

כשעצבות שהם הקליפות גוברים עליה.

וכתב בליקו"ה (א"ח טו) הודעה ג, טו-טז) שרק ע"י שמחת המנוח יוכל ליישב דעתו באמת, וז"ל: הכלל, שהאדם צריך ליישב דעתו היטב היטב בכל עת מה הוא עושה צוה העולם העובר, ומה יהיה סופו, ומה התכלית מכל עסקי העולם הזה ומכל תאוותיו וכו' (כמו שמבואר בסימן י' בליקוטי מנייה). ועיקר המניעה מזה היא העצבות, שמחמת שכל אדם מלא עצבות ודאגות ויגון ואנחה, הן מהפרכה ומנער גדול צנים וכו', ובפרט מריצוי עוונותיו, כי אזי לי מירצי אזי לי מיוצרי, ואע"פ שכתוב בספרי מוסר שעצבות על העוונות היה טוב אם היה חוזר בתשובה ע"י, שמריצוי הפחד מהעוונות ישליך כל עסקי עולם הזה לגמרי וישו צתשובה שלימה להשי"ת, כאשר כבר נמאלו כמה בעלי תשובה ע"י ששמו אל ליבס מרידת פחד עושי העצירות וצו צתשובה. אצל רוב העולם, פצרט צדורות אלו, מתרחקים צימה ע"י ריצוי העצבות, אפילו של עוונות, כי בחינת היכלי התמורות מתליפין האמת ומערצבין דעתו מאוד, שמכניס ח"ו בחינת יאוש צליצו, כאילו אין לו עוד תקוה להתחדש כנשר ימיו, ומגביר עליו עצבות הפרכה, בחינת 'עצבון תאלכנה', וריצוי תאות מנון, ולהנהיג צימו בגדולות, צדירות נאות וצבלי צית וכלי כסף וזהב ומכשיטין, הכל יומר מכוחו הרבה, עד שכל מה שהשי"ת משפיע לו אינו מספיק לו, כמ"ש 'מרצה נכסים מרצה דאגה', ובפרט שהרצה פרנסתו דחוקה וכו', ויש צוה חילוקים רבים צין בני אדם, אצל רוצם ככולם מלאים עצבות ודאגות ויגונות בלי שיעור, וזה מוזק צימה, כי ע"י אין יכולים ליישב דעתם מה הם עושים צוה העולם וכנ"ל. על כן צריכין להתחזק מאוד מאוד לשמח את נפשו בכל מיני עזות ודרכים שגילה לנו רבינו ז"ל, וכמבואר בספרים הקדושים ובדבריו הרבה מזה. על כן צריכין להזכיר את עצמם בכל עת את כל החסדים והטובות והנפלאות שכבר עשה השי"ת עימנו בכלל ובפרט, כמ"ש 'צרכי נפשי את ה' ולא תשכחי כל גמוליו וכו'.

ואני תפלה

רבונו של עולם, מלא רחמים, ארון השמחה והתורה, אשר השמחה בקעונו, ואין לפגוע שום עצבות בק"י, כמו שכתוב 'הוד וקדר לפניך, עו וחדנה במקומו', וצני ברחמיך הרבים ובחמדיך העצומים, שאזכה להיות בשמחה תמיד, באשר ציית קנו על ידי צדיקך האמתים ששמחה היא סמרא דקדושה, ועצבות וקרה שחורה היא הסמרא אחרת, ותקדוש ברוך קדשת איש הישראלי הוא על ידי שמחה וקדוה, וקדוה התהדרקות שקנו ממך והתגברות התאות הפך היא על ידי עצבות וקרה שחורה. אצל אמת ידעת כמה אני רחוק משמחה, כי קדשתי ונפמתי הרבה מאד (יקו"ה ח"ב כא).

ילקוט הנחל

סימחל רק על הטוב שבישראל, וישתדל צתיקונס להחזירם להשי"ת ע"י וכו'. וזהו 'יעבדו מצרים את בני ישראל צפרך', שהסט"א בחינת מצרים, מעבדים צבדות גדול מאוד ע"י ריצוי המרה שחורה והעצבות. וזהו בחינת 'צבודה קשה, בקושיא, צחומר הלכתא וכו' כמו שאיתא בזהר הקדוש, כי הכל מחמת המרה שחורה, שע"י אין יכולין לא ללמוד ולא להתפלל, וכל מה שרוצין לעשות איזה דבר צבדושה קשה וכבד וממור עליו מאוד, כי הם ממררים את החיות ממש, כאשר יודע כל אחד בנפשו.

עיקר גלותה כשעצבות וכו' גוברים עליה.

תמוזין ג, יח): כל הגלויות, מצרים וכן כל הגלויות שמכונים צבס מצרים (כמו שמבואר צמקוס אחר), כולם הם צבחינה זאת, מה שהסט"א מתגברת להעלים את הטוב שבכל אחד מישראל ע"י הרע המופה עליו, ולהגביר עליו מרה שחורה ועצבות, כדי ללכדו צצתת ח"ו ע"י, כמבואר בהתורה 'אמנעו' דעלמא' (סימן כד), שעיקר גלות השכינה היא כשהעצבות מתגברת על ישראל וכו', ע"ש. ועיקר הגאולה היא כשהשי"ת מתעורר צצמיו, וטמן צבז הצדיק האמת

מה בין זה לזה. 'עבדו את ה' ביראה' זו כנסת ישראל בזמן שהיא בגלות בין העמים. שכל זמן שהיא בגלות ושוכנת לעפר, היא לא נקראת שמחה, עד שהקב"ה יבוא אליה ויקים אותה מהעפר, ויאמר לה 'התגערי מעפר וגו'', 'קומי אורי וגו'', ויתחבר יחד, אז היא נקראת שמחה, שמחת הכלל, ואז יקיים הפסוק 'בשמחה תללו'.

כי בשמחה תצאו, בגלותה זו, קורא ישיעיהו לשראל לראות את הגולה, ולא להמתין עד שתיגור עליהם חוקף גזירת הגלות, וטוען כלפיהם, הלא אף אם תסתארו ותאלאו לגלות, הרי סוף כל סוף מוציאים אתכם מן הארץ, ומשם תצאו ותישבו בממלכת ישראל ותכלה ממשלת העכו"ם, אם כן, שובו כבר עתה. ובמקום דבריו, גם מעודדים ומחזקים לבל יתיאשבו מן התשובה, כי נשגבו דרכי השי"ת מדרבננו, ובוודאי לעולם ימינו פשוטה לקבל תשובתם.

חלשה"כ ציטטה (נה, ו-א): **דלשו ה' צהמלא קראוהו צהיותו קרו: יעזב רשע דפרו ואיש און מהשבתיו וישב אל ה' וירקמיהו ואל קלקיו פי ירצה לקלות: פי לא מהשבתיו מהשבתותיכם ולא דרכיכם דרכי גאס ה': פי גבהו שמים מלאך בן גבהו דרכי מערכיכם ומקשתי מהשבתותיכם: פי פלאך ירד הגשם והשילג מן השמים ושמיה לא ישוב פי אם הרוה את הארץ והולידה והקמיה ונתן זרע וזרע וילחם לאכל: פי יהיה דרכי הארץ לא ישוב אלי ריקס' פי אם עשה את הארץ תפאטי והגליה הארץ לתפאטי: פי בשמחה תללו וישלום תובלון הריקים והגזעות יפאחו לפיכם קנה וכל עמי השדה ימתאו קף: תמת הגענון יעלה צרוש ותמת הסרפד יעלה הדם והיה לה' גשם לאות עולם לא יפרת: ופירש המגיד"ד (ס): **ציהמלא**. צדור הוא מלוי צכס, עד לא תגלו מארלכם, ועדיין השכינה שורה עימכם. וישו. יעשה תשובה אל ה' וירחם עליו וכו', ויש תקוה כי ירצה לקלות. פי לא וגו'. כי אתם חושבים שלא יועיל לכם התשובה, ולצדי לא כן יתשוב. ולא דרינט דקי. דרך צדור דם לענוש את המורד בו, ואין מועיל תשובה ופיוס, אבל דרכי לא כן הוא. כי נאשר וכו'. ר"ל כמו הגשם והשילג היורד מן השמים, אשר לא ישוב אל השמים ע"י חוס השמש השואב הרטיבות, כי אם בתחילה מרוה האדמה וכו' ואחר זה תשוב למעלה בחוס השמש. לא ישוב אלי ריקס. מבלי יעשה הדבר ההוא. כי אם עשה. הדבר ייעשה וכו' לומר שבוודאי תקיים הצטתתי. פי בשמחה תללו. וזהו ההצטתה אשר תללו מן הגולה בשמחה ותובלון לארלכם בשלום. ישלמו וכו'. היא ענין מליכה, כי כשהאדם בשמחה דומה לו שכל העולם שמח עימו. **תמת הגענון**. ר"ל במקום ממשלת העכו"ם ימשלו ישראל. **לאות עולם**. ויהיה לאות ולסימן שכן יהיה עד עולם ולא יכרת הדבר הזה. ואיחא צוהר (במדבר, ק"ח ע"ב), שצעת שיהל הש"ת להקים השכינה מעפרה ותחיל להאיר בשמחה, אזי אף צדורה בגלות, היא חיקר כבד צכס 'שמחה', ועי"ו תלא לגמרי לגאולה, וכו': כחוב אחד לומר (מהליט ק) 'עבדו את ה' בשמחה', וכחוב אחד לומר (מהליט ג) 'עבדו את ה' ביראה וגילו צרעה', "מה בין האי להאי וכו'. 'עבדו את ה' ביראה', דא כנסת ישראל, בזמנא דאי**

כי בשמחה תצאו. וכח צליקו"ה (א"ח"ס הודאה ו, מ): עיקר מרידות הגלות הוא העצבות כנ"ל, וכל מה שמצדיקין הגלות מתגבר העצבות יותר, וכן כל מה שמתגבר העצבות שהוא גלות השכינה, מתגבר גלות והעצבות הגשמי יותר, ואם כן מאין יצאו עמרו. אך כל הקיוס בגלות והתקוה ללאת משס הוא ע"י הצדיקים וכו', שצבוחס הגדול יכולים להמשיך אלקותו יתברך, ולהחיות ולשמח נפשות כל ישראל

בכוחם ועזותם העמוקות, שע"י מעלין המלכות בכל פעם, עד שזוכין לכל הני"ל, שזהו עיקר צחינת הגאולה, צחינת 'כי בשמחה תללו וכו' כנ"ל. וזהו 'ויסוף היה צמארי', כי עיקר הקיוס והתקוה הוא ע"י צחינת יוסף הצדיק, שהוא צחינת 'איש אשר רוח בו', שידע בכל פעם לנשע על לב בני ישראל, ולנפח העפרורית שהוא צחינת עצבות מליבם, ולהלהיב ליבם להשי"ת צהדרגה וצמידה וכו', כי הוא יודע להפוך כל היגון ואנחה לששון ושמחה וכו' כנ"ל.

כי בשמחה תצאו. וביאר מוהר"ם צליקו"ה (א"ח"ס הודאה ו, יד) כמה עזות כדי לזכות לשמחה, וכו': הכלל, שעיקר כל הגלויות, שעיקרם גלות הנפש כידוע, העיקר הוא העצבות שמתגבר בכל פעם על נפש הישראלי, וצפרט כל זמן שלא מודק עדיין והוא חותר לשוב, ונעשה עימו מה שנעשה, שמתגרה בו הצבע דבר מאוד, ועיקר התגורומו הוא צניען העצבות. וכדי כל אחד לחפש ולבקש כל מיני עזות לשמח את עצמו בכל מה דאפשר, הן צמילי דשעותא, שע"פ רוב אינו יכול לשמח את עצמו כי אם ע"י, כמו שמבואר במקום אחר הרבה מזה, (ובצפרט צהלכות נפילת אפיס ע"פ המורה הזאת, ע"ש), הן ע"י 'אומרה לאלקי צעודי וכו', הן ע"י שארי תורות ושיחות קדושות נפלאות ונוראות ששמענו צניען זה, והרבה מצוואריס כספרינו ע"ש, עד שימתגבר לחטוף היגון ואנחה דייקא להפוך לשמחה, (כמו שמבואר על פסוק 'ששון ושמחה ישגו וכו' צליקוטי תניינא סימן כ"ג, ועיין מה שמבואר על זה צהלכות פריה ורביה ה"ג ע"ש היטב). וצפרט צצנת ויוס טוב, וצכל יוס קודס התפלה, שאז צריכים להתגבר ביותר להתפלל בשמחה, ולקבל צצנת ויוס טוב בשמחה גדולה, עד שימשיך השמחה של צצנת לששת ימי החול וכו', ולעשות כל המצוות בשמחה, שבוה אנו עוסקין צחורה הזאת, שגילה לנו צצקדו כל מה שהאדם זוכה ע"י עשיית המצוה בשמחה, שעיקר כל העלויות מדרגה לדרגה ומעולם לעולם עד כתר עליון, עד אין סוף, הכל ע"י שמחת המצוה, שע"י עולין מהיכלי התמורות, מעמקי הקליפות, צצחינת קטורת, ועולין וכו' עד שזוכין לתשעה היכלין דללו אינון נהורין וכו' וכו'.

בגלות צני עממיאל וכו'. דכל זמנא דאיהי בגלותא ושכיבת לעפרא, לא חיקרי שמחה, עד דקודשא צריך הוא יימי לגבה ויקום לה מעפרא, ויימח (ישעיה נב) 'התגערי מעפר וגו'', (ס ס) 'קומי אורי וגו'', ויתחברון כחדא, כדין חדווא חיקרי, חדווא דכולא, וכדין 'בשמחה תללו'. ופירש המחוק מדבש (ס): **כנסת ישראל צומנא דאיהי בגלותא**. כנסת ישראל שהיא השכינה, בזמן שהיא בגלות בין העמים אז נקראת יראה, בזמן שציהמ"ק קיים נקראת השכינה שמחה, ועל זה נאמר 'עבדו את ה' בשמחה'. דאיהי בגלותא. שכל זמן שהשכינה היא בגלות ושוכנת לעפר, דהיינו שירדה לצריחה ללקט ולצבר הניצוצות קדישין, אז אינה נקראת שמחה. **המערי מעפר**. הארץ אשר ישבת בה בגלות. **קומי אורי**. את ירושלים, קומי והאירי, כי צא לך ההארה שלך, והוא משל על השמחה והטובה, 'וכבוד ה' עליך ורח', פירוש, השכינה חיגלה עליך ותשרה צך. **ויפתצוון כחדא**. ותפארת ומלכות יתחברו יחד לפי שעה גם צעודה בגלות. **כדין חדווא חיקרי, חדווא דכולא**. אז היא נקראת שמחה, שמחת הכלל, כי היא קרובה להקמתה.

ילקוט הנח"צ

להודות צפה בכל ליבו, שזהו צחינת שמחה. כי עיקר השמחה היא ההודאה להשי"ת, שזהו עיקר תכלית השמחה של לעמיד, שאז יעסקו רק צמודה והודאה להשי"ת בשמחה עזומה, צחינת 'הודו לה' צבינור צבבל עשור זמרו לו', צחינת עשרה מיני נגינה, וכמ"ש צצמור למודה 'הריעו לה' כל הארץ עבדו את ה' בשמחה וכו'. כי זה עיקר התיקון של התודה והודאה שחייבין להודות כשיצאין מהצרה, לתקן הקלקול שמס צלו הצרות, שהוא העצבות כנ"ל, כדי שמתה נוכה להינצל מכל הצרות ע"י מוקף השמחה, עד שנוכה לכל התיקוים הני"ל, להשיג אור הני"ל, שהוא עיקר התכלית.

בשמחה תצאו. ומוצא צצש"ק (ג, תע) צצס חאצ"ר: אמר פעם 'מנחין אני צצל"ש השמחים ורוקדים, שרוקדים ושמחים הם צצציקות וצעהלצבות מצינת ההתעוררות הממוצ' צצצס, אצל לא מנמת מידת השמחה וההתחוקות'. 'איך ועה א ריקוד פון צצציקות, אצער ניטט א ריקוד פון שמחה'. כי עיקר הריקודין והשמחה צצריכים להיות צעיקור מנמת השמחה וההתחוקות כפשוטו.

מסילת הקשרים

ה) ויתכן לרמז בוה, שבאמת טעם הירידה לגלות היה על מנת שלא ישובו ריקם, היינו שיוציאו את הניצוצות הקדושים שנפלו לשם. ו) ולעובדא ולמעשה, דו"ק וראה ע"פ קשרי המאמר, שהעצה העולה מנאז כנגד היאוש ועצבות הלב ומחשבותיו בגין החטאים והעוונות, היא ע"י תוקף השמחה, שעל ידה יוצאים מהגלות, ומתחזקת האמונה בהשגחתו יתברך, 'כי גבהו דרכי מדרכיכם וגו'.

ב

הכלל הוא המקור והשורש של כל העליון... מורה על זה מה שהוא באמצעותו, כי כל דבר שהוא באמצעותו הוא שורש ההחלה אל הכלל, היינו אל כל כוחות האדם (ירר וירר אבות ב. טו.)

אין די לארון ב"ה במעשים שהיו מעשי מצוה, אלא העיקר שהיה יהיה טהור, לכות לעבודה אמיתית. והנה הכל הוא המלך לכל חלקי הגוף וטובו גם, ואם אינו מביא עצמו אל עבודתו יתברך, אין עבודתו שאר האברים כלום, כי אל אשר יהיה שמה רוח הלב ללכת ילכו (מס"י טו.)

וישראל מתנהגו כשאר עמין כמנהג דליבא גו שיפין. ליבא איור רכין והשל, ואדורו קונא דכל שיפין, לא ידע מנעיר, וקא וימא כלל אלא ליבא, דביה קונא, דביה סוכלתו (תרי פירוש וברא.)

כלל הוא המלכות. וזה שכתוב 'ולישיר לבי', שהם הנמשכים מהגבורות שבלב, ששמה נמשך להם מאימא, ושמה היא הגבורות, שאין שמה אלא בבשר ודם, שהם גבורות (פ"ח תוכיח ופירוש ג.)

נקראת השכינה, שהיא כבוד מ"ל, בשם 'לב', כי היא כולה מל"ב תכונות, והלב נוטה בעד צפון, כי משם עיקר קבלתו (וקאטאי, בראשית.)

כל דבר יש לו לב, וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלימה, עם פנים ורדיים והרליים וכו'. אבל העיפרון של הקבל של אותו הלב של העולם, הוא מלוכב (בלשון השנוה הארצי) וזהו מלב של אור (פירוש ג.)

כשישראל מיישרים מעשיהם והלב שלהם הוא מלך, וממילא כל האברים מתנהגים על פיו, בזה גורמים שמשך מלכותו של הקב"ה שנקרא גם כן לב, על כל העולם, והשירים והמלכים כולם בידו להות לבב לכל אשר יחפוץ (ויגל מפתח אפרים, בא.)

מלכות

העם ממליכין את המלך, ואין המלך ממליך את עצמו אלא העם ממליכין אותו (פד"א יא.) אבר הקב"ה, אתם בגלות כמו חולה, בבכור אין מלכותו מלכות קיימת. אימתי אני מלך, כשתעבור הגלות והמלכות שלה שולח אתם (אחם) מן העולם (שוח"ט כבא.)

מידה זאת היא מושלת כל בני הגבראים בעולם, והוא הפרנס הגדול שכל היצורים צריכים לו. ונקראת בתורה בלשון מלכות, לפי שכל עיניו התקין ה' ומעשיו, כולן נעשין ע"י מידה זו (שערי ארה"א.)

במה שמות שנקרא המלכות וכולם אמת, כי יש לה כמה שרשים אל המלכות, כפי השתנות הזמן וע"י חיים לה. א.

המלכות הוא מנהיג העולמות מבח הספירות מבח אין סוף המפשיעים בה, על כן נקרא

מלכות עולם. והעמוד שבו קיום המלכות, הוא עמוד הצדיק יסוד, כלומר, הציבור שהולך מיסוד אל המלכות (שלה) פרישות ושב מצד יגיש. המידה העשירית נקראת המלכות. והטעם, כי היא מלכותו של מלך. ושם מלכות כולל כל פמליא של מעלה. כי כמה פנים לפני הנראים, וכמה אצורים לאחוריים דלאו נראין, ובהיות הכל כלול נקרא מלכות, כי שם זה כולל כל המלכות קטנים וגדולים (פד"א כג. מלכות.) עיקר בחינת מלכות זוכין ע"י תפלה, שהיא בחינת מלכות כידוע, כי ע"י תפלה מושלך בכל העולמות ומנהיגין כל העולמות כרצונו (ליקו"ה ב' השער ג. טו.) כל העשיריות והחפצים של האדם הם בחינת מלכות, בחינת כבוד, כמ"ש 'והעושר והכבוד מלפניו' (ליקו"ה אפסורוס ג. יג.) מידת המלכות נשתלשה מראשית המחשבה בכל העולמות עד העולם העשירי, והוא בצמצום כל כך, עד שגם הסט"א ינתקם מהמלכות. וע"י שנתצמצם כל כך, יש מקום לנסות ימין ושמאל, בכדי שהיה הבחירה חופשית (מאור ושמש, צבחים.) שבעתו מחשבוני, שעיקר בריאת העולם היתה בשביל בחינת מלכות, מירוש, שיראל יקבלו עול מלכות שמים בשלימות. והוא דוקא שיתבונן האדם איך שמלאו כל הארץ כבודו ולית אור פניו מיניה כלל, וכן יעיקם מחשבתו תמיד ולא יסית דעתו כלל מזה (בת ע"ו, דף קח.) מלכות שמים נקרא

השכינה, שהיא המצוה, שהיא שמחת הלב. ולכאורה יש ליישב, כיצד השכינה שהיא צמי' מלכות, נקראת 'שמחת הלב', שהרי הלב הוא צנינה. וזיאר הרה"ק מטעסערין כספר יקרא דשבתא (כד), שעי' קיום המנוחות בשמחה, נמשכת למלכות הארת הבינה, ואזי אף המלכות עצמה (צמי' שכינה) נקראת בשם 'שמחה', וז"ל: המנוחה עצמה היא צמינת מלכות כידוע, והיא צמינת צנת מלכתא, והעיקר הוא כשעשין אותה בשמחה, וכן כשמקבלין קדושת צנת בשמחה. והשמחה נמשכת מלב העליון, צמינת (מהליס ד) נחמה שמחה צניני', צמינת 'צנינה, ליבא' (כמבאר במאמר 'הינה לוד' סימן יט), שהוא צמינת צנת הגדול כידוע. ועיין זהר הקדוש בראשית דף קס"ג, שפירש 'עבדו את ה' בשמחה', לְקַבֵּל (כנגד) עלמא עילאה וכו', וזיאר ויקרא (פ' בלק) דף ר"ב 'כד יפקון ישראל מן גלותא, שכינתא נפקא עימיהו וכו', הדל הוא דכתיב 'כי בשמחה תלאו' וכו'. ועיין פפרדס צענר ערכי הכינויים, שכשמהמלכות מקבלת השמחה מצינה, נקראת גם היא שמחה, היינו ככ"ל.

קדושת צנת בשמחה. והשמחה נמשכת מלב העליון, צמינת (מהליס ד) נחמה שמחה צניני', צמינת 'צנינה, ליבא' (כמבאר במאמר 'הינה לוד' סימן יט), שהוא צמינת צנת הגדול כידוע. ועיין זהר הקדוש בראשית דף קס"ג, שפירש 'עבדו את ה' בשמחה', לְקַבֵּל (כנגד) עלמא עילאה וכו', וזיאר ויקרא (פ' בלק) דף ר"ב 'כד יפקון ישראל מן גלותא, שכינתא נפקא עימיהו וכו', הדל הוא דכתיב 'כי בשמחה תלאו' וכו'. ועיין פפרדס צענר ערכי הכינויים, שכשמהמלכות מקבלת השמחה מצינה, נקראת גם היא שמחה, היינו ככ"ל.

קדושת צנת בשמחה. והשמחה נמשכת מלב העליון, צמינת (מהליס ד) נחמה שמחה צניני', צמינת 'צנינה, ליבא' (כמבאר במאמר 'הינה לוד' סימן יט), שהוא צמינת צנת הגדול כידוע. ועיין זהר הקדוש בראשית דף קס"ג, שפירש 'עבדו את ה' בשמחה', לְקַבֵּל (כנגד) עלמא עילאה וכו', וזיאר ויקרא (פ' בלק) דף ר"ב 'כד יפקון ישראל מן גלותא, שכינתא נפקא עימיהו וכו', הדל הוא דכתיב 'כי בשמחה תלאו' וכו'. ועיין פפרדס צענר ערכי הכינויים, שכשמהמלכות מקבלת השמחה מצינה, נקראת גם היא שמחה, היינו ככ"ל.

זוהר בחיי מלכות דעשיה העולה מן הקליפות.

דשבתא (כד) ע"פ כתיב האר"י, שענין עליית מלכות דעשיה מן הקליפות נעשה מידי כניסת צנת, ומוסיף שעי' השמחה צנת, גם כל המנוחות שנעשו בימי החול עולים לשורש ומתעלים, וז"ל: צימי החול יש אחיזה להעצבות בהמנוחות, אבל צנת נמשך ממשך מנוחה ושמחה, ואז עולין כל המנוחות שעושין גם צימי החול וכו'. וזה צמינת מה שמצויר ככתיב האר"י על ענין 'אם תשוב משנת רגלך', שאז עולין הרגלין מצמינת 'רגליה יודעות מוות', היינו שעולין מצמינת אחיזה הקליפות שהם צמינת עצבות, מרה שחורה, צמינת סטרא דמוותא וכו'. ועל כן מאריך צוהר הקדוש בגודל השמחה שזריך האדם לשמוח צנת צפת, כי שקולה צנת ככל המורה וכולל המנוחות. וזריכין לקבל קדושת צנת בשמחה גדולה, וזוה עולין כל המנוחות מצמינת אחיזה העצבות לצמינת שמחה. וזה שמצויר ככתיב 'אם תשוב משנת רגלך', אל תקרי 'אם' כחיריק אלא 'אם' צנירי, צמינת אימא תמאה, שהיא המלכות וכו', כי אז עולה המלכות שהיא השכינה, צמינת המנוחה, אל שורשה העליון, שהוא צמינת שמחה. וזה צמינת מלכות דעשיה העולה מן הקליפות ומן הגלות, צמינת (ישעיה נה) 'כי בשמחה תלאו', כמבאר בפנים.

ליקוטי הנחל

שמונת הלב. ומונח בליקו"ה (א"ת הודאה ג, מו) וז"ל: התלוצצות השמחה שבלב, שזה צמינת יוסף, צמינת 'צמי יוסף להבה' עיקר התגלותו הוא ע"י דיבורי תודה והודאה, שזה צמינת דוד, שריונה להקב"ה צמירות ומשכחות. כי הדיבור יש לו כח גדול, ועי"ו עיקר התגלות השמחה, צמינת 'שמחה לאיש צמענה פיו', וכתיב 'לאגה בלב איש יִשְׁקָה ועבר טוב יִשְׁמַח'. וזה צמינת 'שפתי רגוה יהלל' והעצבות, דייקא, שכל זה צמינת דוד שינא מיהודה, שנקרא על שם הודאה, כמ"ש 'הפעם אודה את ה'.

מלכות דעשיה העולה מן הקליפות. וידוע שענין זה נעשה כניסת צנת, ומונח צוה בליקו"ה (א"ת עירובי מחומין ג, א): צחול הוא צמינת צנת, ששם אחיזה העצבות (וכמבאר בליקוטי מנייח סימן ב' בהמורה 'מי תוכה הם ימי הודאה'), על כן גם המנוחות שעושין אף, יש צנת אחיזה העצבות, וזה צעמנו צמינת אחיזה הסט"א ה"ל שנאחזת ברגלי המנוחה, צמינת 'רגליה יודעות מוות'. כי עיקר אחיזה הסט"א הוא ע"י העצבות, שהיא סטרא דמוותא, שזה עיקר צמינת גלות השכינה שמתצנר צימי החול (כמ"ש בהמורה 'אמנעמא דעלמא' ליקוטי א' סימן כ"ד). וזה מגודל התגבורות החושך של העצבות, לריכין יגיעה גדולה ועצומה לזכר הטוב שבמנוחות, דהיינו להזכיר את עצמו שהנקודות טובות שבו, לשמח את נפשו, להזכיר את עצמו, הלא אעפ"כ אני עושה מנוחה, ואם היא כמות היא, הלא על כל פנים יש צנה נקודות טובות, אשר נקודה אחת של מנוחה קלה של הקל שנקלים אין כל העולם כדאי לה וכו'. אבל מגודל החושך של עינת החול, שהיא התגבורות העצבות, שהוא אנפין משוכין,

השכינה שהיא המצוה. ואימא צמיקו"ו (פיקון ע, קלא ע"ב): "מנוחה לכל פיקודא, ציה שריא יו"ה, הוא אשמתה צכל אבר ואבר וכו'. וצכל אבר ואבר דגופא איהו יו"ה, ממנח על כל מנוחה ומנוחה, דביה מנוחה צ"מ ב"ש, מ"ז י"ה, פ"ץ ו"ה, הא מנוחה יו"ה, מלפ"ץ, יו"ה צ"מ ב"ש מלפ"ץ. ופירש הממוק מדשג (סג): צכל אבר ואבר דגופא איהו יו"ה וכו'. צכל אבר ואבר של הגוף שמקיים צו מנוחה, שורה צו השם הוי"ה, כי השם הוי"ה ממונה על כל מנוחה ומנוחה. דביה מנוחה צ"מ ב"ש וכו'. צם הוי"ה מרוממות אומיות מנוחה צ"מ ב"ש, כי מ"ז צ"מ ב"ש הם אומיות י"ה, ואומיות פ"ץ צ"מ ב"ש הם אומיות ו"ה. הא מנוחה יו"ה וכו'. הרי אומיות מנוחה הם אומיות הוי"ה צחילוף אומיות מ' ל' צ"מ ב"ש, והם אומיות מלפ"ץ, כי יו"ה צ"מ ב"ש הוא מלפ"ץ.

השכינה, שהיא המצוה, שהיא שמחת הלב, מביין הקליפות. וזהו בחינת מלכות דעשיה העולה מן הקליפות: * הפס מוהר"ן: דף ע"א

הוי"ה, כי השם הוי"ה ממונה על כל מנוחה ומנוחה. דביה מנוחה צ"מ ב"ש וכו'. צם הוי"ה מרוממות אומיות מנוחה צ"מ ב"ש, כי מ"ז צ"מ ב"ש הם אומיות י"ה, ואומיות פ"ץ צ"מ ב"ש הם אומיות ו"ה. הא מנוחה יו"ה וכו'. הרי אומיות מנוחה הם אומיות הוי"ה צחילוף אומיות מ' ל' צ"מ ב"ש, והם אומיות מלפ"ץ, כי יו"ה צ"מ ב"ש הוא מלפ"ץ.

זוהר בחיי מלכות דעשיה העולה מן הקליפות. והנהנת הדברים ראה צמנח הקצלי למורה זו, שהצנח להלן צמניא"ם על אות ו', ד"ה 'זכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

דשבתא (כד) ע"פ כתיב האר"י, שענין עליית מלכות דעשיה מן הקליפות נעשה מידי כניסת צנת, ומוסיף שעי' השמחה צנת, גם כל המנוחות שנעשו בימי החול עולים לשורש ומתעלים, וז"ל: צימי החול יש אחיזה להעצבות בהמנוחות, אבל צנת נמשך ממשך מנוחה ושמחה, ואז עולין כל המנוחות שעושין גם צימי החול וכו'. וזה צמינת מה שמצויר ככתיב האר"י על ענין 'אם תשוב משנת רגלך', שאז עולין הרגלין מצמינת 'רגליה יודעות מוות', היינו שעולין מצמינת אחיזה הקליפות שהם צמינת עצבות, מרה שחורה, צמינת סטרא דמוותא וכו'. ועל כן מאריך צוהר הקדוש בגודל השמחה שזריך האדם לשמוח צנת צפת, כי שקולה צנת ככל המורה וכולל המנוחות. וזריכין לקבל קדושת צנת בשמחה גדולה, וזוה עולין כל המנוחות מצמינת אחיזה העצבות לצמינת שמחה. וזה שמצויר ככתיב 'אם תשוב משנת רגלך', אל תקרי 'אם' כחיריק אלא 'אם' צנירי, צמינת אימא תמאה, שהיא המלכות וכו', כי אז עולה המלכות שהיא השכינה, צמינת המנוחה, אל שורשה העליון, שהוא צמינת שמחה. וזה צמינת מלכות דעשיה העולה מן הקליפות ומן הגלות, צמינת (ישעיה נה) 'כי בשמחה תלאו', כמבאר בפנים.

מילואי חכמה

המצוה שהיא שמחת הלב. ומונח צוה צמסילת ישרים (פ"ט): השמחה היא עיקר גדול צעצועה, והוא מה שדוד מוהיר ואומר (מהליס ק) 'עבדו את ה' בשמחה צוהו לפניו ברננה, ואומר (סס סח) 'ולדיקים ישמחו ועלצו לפני אלקים ויששו בשמחה', ואמר ר"ל (צנת ל) 'אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מנוחה'. ועל הפסוק שזכרנו למעלה 'אין רוח ה' בשמחה', אמרו צמנדש (ליקו"ה פ' הליס חתנה) 'א"ר אייבו, כשהיה עומד להתפלל, יחא ליכך שמח עליך, שאתה מתפלל לאלקים שאין כיונא צו'. כי זאת היא השמחה האמיתית, שהיה ליבו של אדם עלו על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך שאין כוונה, ולעסוק בצורתו ובמנוחותיו, שהם השלימות האמיתית והיקר הנלחץ. ואמר שלמה צמשל החכמה (שה"ש א) 'משכני אחרוך נרוה הביאני המלך מדריי נגילה ושמחה צך', כי כל מה שזוכה האדם ליכנס יותר לפניו מדריי ידעית גדולתו יתברך, יותר תגדל צו השמחה, ויהיה ליבו שש צקרב, ואומר (מהליס קטט) 'שמח ישראל צעשו צני אינן יגילו צמללס'. ודוד שכבר הגיע אל המעלה הזאת שיעור גדול, אמר (סס קד) 'יערב עליו שיחי אנכי אשמח צה' וכו', ואמר (סס עא) 'מרגננא שפטי כי אומרנה לך ונפשי אשר פדית'. והיינו כי כל כך הייתה מתצנרת צקרב השמחה, שכבר השפיעים היו מתענעות מאלהים ומרגנות צהימו עוסק צתהלותיו ית, וכל זה מגודל התלעות נפשו שהיתה מתלעות צשמחה לפניו, הוא מה שסיים 'ונפשי אשר פדית'.

כשעושה המצוה בשמחה, אזי מעלה השכינה וכו' מבין הקליפות. וזיאר השל"ה הקדוש (פ' צבלת, מורה אור ד) שעמה יש צ' צמינת צהכנות הקליפות, הצמינה האחת ע"י מרירות ודמעות, והצמינה השניה ע"י

שמחה צעבות הצורה, וז"ל: צפרשת 'כי תלא למלחמה' (דברים כא) 'צמלחמת רשות הכתוב מדבר' (ספרי), אבל צמלחמת חובה כתיב (סס ב) 'לא תחיה כל נשמה', וענין 'וראית צצביה אשת יפת תואר', וענין סמיכת הפרשה 'כי תהיין לאיש שמי נשים אחת אהובה ואחת שנואה'. השנואה רומזת לליני' המייללת, והאהובה היא מחל"ת המחוללת, והיא היפת תואר. ואמר צמלחמת הרשות, שהיא ארץ העמים, ושם ינוחו ציומר הקליפות, אמר 'וראית צצביה אשת יפת תואר'. הענין, כי מיקון להכניע הקליפות ההם, הוא מצד עשות הטוב רומז לפעולתם, דהיינו להכניע לליני' הוא צביאופים ותענימים ועבר צבל וההכנעה, וצתפלה שערי דמעות, ואז נכנעת לליני', ולהכניע את מחל"ת הוא צשמחה של מנוחה, לצמח צמנוות ולשמחה צצבתות וימים טובים, ולשמח עניים ותמן וכלה, ולשמוח צדיקת הצורה וצהשגת קאת מסודותיו, וידיעת שמתיו צרך הוא צתפלה. וכשאין אנתה צצלנו אזי ערבה כל שמחה, 'ומדשיס ומועדיס וגו', ושלמות הקליפות ציומר, אזי קשה צמאוד להכניע קליפות מחל"ת. וזהו סוד 'וראית צצביה אשת יפת תואר', כי היא קיימת, רק קליפת לליני' אשר הכנעתה צשערי דמעות כמו שכתבתי, וצדמעות מכניעים אותה, על כן כל השערים ענלו מן משערי דמעות (צרכות לז). ועל אלו שני עיניים, 'עבדו את ה' ביראה' לנצל לליני', ו'עבדו את ה' צשמחה' לנצל מחל"ת.

המידה העשירית נקראת המלכות. והטעם, כי היא מלכותו של מלך. ושם מלכות כולל כל פמליא של מעלה. כי עיקר בחינת מלכות זוכין ע"י תפלה, שהיא בחינת מלכות כידוע, כי ע"י תפלה מושלך בכל העולמות ומנהיגין כל העולמות כרצונו (ליקו"ה ב' השער ג. טו.) כל העשיריות והחפצים של האדם הם בחינת מלכות, בחינת כבוד, כמ"ש 'והעושר והכבוד מלפניו' (ליקו"ה אפסורוס ג. יג.) מידת המלכות נשתלשה מראשית המחשבה בכל העולמות עד העולם העשירי, והוא בצמצום כל כך, עד שגם הסט"א ינתקם מהמלכות. וע"י שנתצמצם כל כך, יש מקום לנסות ימין ושמאל, בכדי שהיה הבחירה חופשית (מאור ושמש, צבחים.) שבעתו מחשבוני, שעיקר בריאת העולם היתה בשביל בחינת מלכות, מירוש, שיראל יקבלו עול מלכות שמים בשלימות. והוא דוקא שיתבונן האדם איך שמלאו כל הארץ כבודו ולית אור פניו מיניה כלל, וכן יעיקם מחשבתו תמיד ולא יסית דעתו כלל מזה (בת ע"ו, דף קח.) מלכות שמים נקרא

מלכות, ומלכות אומות העולם נקרא 'המלכות' בה"ה הדמיון, שהוא רק כקוף בפני האדם (בת ע"ו, תוכיח.)

י"ד וכל תרי"ג מלות המורה הן תלויות באותם האזכורים של גוף המלך. יש מלות המלויות בראש המלך, ויש בעיניהם, ויש באזכורים וכו'. ולכל מלה ששמה על כל אבר ואבר יש לה שם ידוע, ולפיכך ממנו הוא שם הו"ה. שהוא השמה של אברו. אבר (המקור במל"ה).

ואני תפלה

ובבן תרחם עלינו, אבינו מלכנו, ותמשיך עלינו קדושה וטהרה, ותתן לנו ויגבורה בכל מצוה ומצוה שאנו זוכין לעשותה, שתתעורר המצוה ותתקן בכל העוולות בלב, ותעורר את כל העוולות ויבדוקן ויבדוקן עד שתעוררו כל העוולות בלב, וכל אשר בהם לעבודתך באמת, דומים צומח פירות, אשר רוח מים עפרה, מן הארץ אשר בלבנו, עד האזוב אשר בקרבו, משלשף קטן שבים עד קרני ראמים, מלכי ארץ וכל האמים, שרים וכל שופטי ארץ, ויבנות, וקנים וקנינים, וכל הארץ וכל אשר עליה, היםים וכל אשר בהם, השמים וכל אשר השמים וכל צבאם, עולם העשיה והיצירה והבריאה והאצילות וכל אשר בהם, שפלים גלגלים מלאכים ויקים השמים שך פים ואופנים וחיות הקדש, מן תכלית נקודת הפרוץ של עולם העשיה, עד ראשית נקודת הבריאה שהוא תחילת האצילות, בכלם תלך המצוה שאנו זוכין לעשותה בכל עת, ותעורר ותקין בכלם לעבודתך באמת, וישבו כל העוולות וכל אשר בהם אלך באמת (ויקרא כד).

וכשאתם עושה איזה מצוה. וכבר בליקו"ה (א"ח הודאה ג, יד): וכבר כתבנו שכונתו הקדושה היתה על כל אחד מישראל, אפילו על הגרוע שבגרושים וכו'. כי כל אחד בכל מקום שהוא, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו ועוסק באיזה מצוה, כגון צדקה שמתעטף בלייט, יש בכוחו לשמח נפשו מתוך עולם ריחוקו וכו'. כי שער עליו עד אותה השעה, כי הלא אחר כל אלה, אעפ"כ אני זוכה עתה ברגע זאת להתעטף בלייט, שוקף כל סוף לא יאשר ממני כי אם זאת התורה והמצוות שאני חוטף בכל יום. וכל אחד מישראל, צפרט מי שיש לו ריח מורה ומסתכל בספרים קדושים, יכול להבין מרחוק עולם נוראות נפלאות קדושות של כל מצוה, כגון לייט, כמה וכמה הפלינו ר"ל בזכות

מילואי חכמה

וכשאתם עושה איזה מצוה. ומוצא בספר הגרים (ח"ג, מאמר יד, ט) בשם קיום המצוות: לריך אתה שמתעטעע ותפנק ותשמח בכל מצוה ומצוה, באשר כי המה תלויים ועומדים באיברים דמלכא קדישא, כמו שאמרנו בתקונים (תיקון יח ותיקון ט) ז"ל "דכול תרי"ג פיקודין דאורייתא אינון תליין בהני איברים דגופא דמלכא. אית פיקודין דתליין ברישא דמלכא, ואית בעינין כו'. ולכל פיקודא דשריא על כל אבר ואבר אית ליה שם ידוע, ולגוף מיניה איהו שמה דהוי"ה, דאיהו נשמתא דהוא אבר, עכ"ל וכו'. וכל מצוה מן המצוות או מידה מן המידות שמוכה אותך ה' זה וזאת לך כח וחיל לעשותם, תשמח בה עד מאוד שזיכה אותך במתנה טובה הזאת, תגיל ותפנק בה ותשמח שמתנה רבה, כי אלה המצוות והמידות הן הן הדודים שאתה מקבל ממנו יתברך, ועל ידם וזהם תתענג על ה', ואת עריבתם תיקח לענג בהם כדבש לפה, והן הן בעצמם הדודים אשר ה' אלתיך שאל מעינתך, ועליך תשוקמו בעצורם להשתעשע בה, ועל ידם תהיה ידך ה'. כי אי אפשר להשיג קרבנו יתברך ולדבק בו כי אם דווקא על ידם לא בזולתם, על כי המנה עצמות אהבה שלו, והמה אמצעים המניעים והמגיעים את האדם אל אהבתו יתברך, והמה חבלי הדקיות. לכן אם האדם על ידם וזהם על שדי יתענג, יפה דודו חף נעים, אבל אם בזולת אלה המצוות והמידות מתברך בלבנו לאמר, אני אזכיר בזכרוני את שמו תמיד באהבה, צו יצונו לו, אין זה מועיל כלל וכו', ואי אפשר להשיג קרבן אלתיך בזולתם, חף כי נפתולי אלתיך ודבוקתו עימו יתברך.

יש כח בהמצוה לייך ולעורר כל העוולות לעבודת השי"ת. וכעין זה מוצא בפרי הארץ (פ' אהבה, ד"ה אמור אל הכהנים): כשאתם עושה מצוה לשם שמים, שהיא לשמה, שהוא מפני שאמר ונעשה לרנו, מעורר כל העולמות, מן השפלים התחתונים המורכבים שבעשיה, וכל עשיה יצירה בריאה אצילות, ועולמות אין מספר, עד הרצון העליון, שעלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות בשביל ישראל שנקראו 'ראשית', שיקבלו התורה ועול מלכותו (עיין ב"ר א, ה), והוא השתלשלות העולמות הנ"ל עד שהגיע למצוות מעשיות. והנה, בעשותו אחת מכל מצוות ה' בכל כוחו ומידותיו עד ההתעוררות השמחה של המצוה, מעורר כל העולמות בשמחתו, ומוסיף כח צפמליא של מעלה כזכור, ועליות כל העולמות אל הרצון העליון, והוא עצמו צמוכס, ומשם מחזיר ומוריד שפע מעולם אל עולם עד השפלים התחתונים. וזהו (ברכות לא ע"א) 'אין עומדין להתפלל וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה', שכל מידות האדם, היומר עליון מכל הוא השמחה, ואם היא של מצוה היא הייחוד העליון מכל.

מצוות לייט, כמו שמוצא בגמרא ומדרשים וכו', וכן בכל המצוות. ועל כן לריך להזכיר את עצמו עולם מעלת המצוה שעולה עד אין סוף, ולשמח נפשו בזה הרבה, עד שכל מה שירצו הסט"א והבעל דבר לבלבלו בעצמות הרבה מרוביו פגמיו ורוביו דאגותיו וכו', אדרבא, ע"י כל זה ישמח נפשו ביותר ויותר, כי אעפ"כ אני מתעטף בלייט, וכמה גבר עליו חסדו שגם אנכי, אחר כל מה שעשיתי, עתה אני מתעטף בלייט, וכן 'מתעטף נפשי ורוחי ונשמתי באור הלייט וכו'. ואי אפשר לנאר לכל אחד ואחד עד היכן הוא לריך להתחזק בשמחה בכל עת מחדש בכל מקום שהוא, והחכם עיניו בראשו להבין דברים הרבה מתוך דבריו אלה, ומה שכתבנו במקום אחר בזה כולם נכוחים למדין וכו'.

ליקוטי הנחל

ע"י קשה מאוד להזכיר את עצמו בכל זה ולהחיות את עצמו ולשמח את עצמו, ומחמת זה לפעמים רוצים להפילו בדעתו לגמרי, שזוכרין אותו ריבוי עונותיו ופגמיו העצומים, ואיך הוא מלא פגמים וקלקולים בכל עת וכו', עד שנדמה לו שאפס תקוה ח"ו. וכל זה מעשי הבעל דבר, כי אין זה דרך ענוה כלל, רק הבעל דבר מתחיל עליו להפילו לגמרי ח"ו, ומגדול החושך קשה לו מאוד לשום אל לייט להזכיר את עצמו בהנקודות הטובות שבו, לולא ה' עזרתה לנו בכל יום ובכל עת, שמסבב בנפלאותיו העצומים שוכל להזכיר עצמנו לילך עם הדרך הקודש של 'אומרה לאלקי צודי' תהילה לאל, ע"ש היטב היטב וחיל להחיות את נפשך תמיד כל ימי חייך. אבל כל זה הדרך הקודש אין נמשך על האדם, כי אם בכח קדושת שבת וכו'. כי אז בשבת נתעוררין חסדים גדולים ורחמים רבים צלי שיעור, ואז נתגלגל דרכי ה' וחסדיו האמיתיים ומאירין בכל העולמות, אשר דרכו יתברך הוא לצלי להסתכל על הרע של האדם, רק להציע ולהסתכל על הטוב שבו, כמ"ש 'און אם ראינו בלייט לא ישמע ה', אכן שמע אלקים וכו', וכמ"ש 'לא הביט און ביעקב ולא ראה וכו', (וכמו שמוצא בסיומן י"ז בליקוטי תניינא 'דרך השי"ת וכו') שמדבר שם מקדושת שבת, ע"ש. ועל כן אז בשבת מתחילין כל המצוות של ישראל לילך ולהתפאר לפני השי"ת, כי נתבטל מהם אחיות הקליפות, שהם העצבות, הנאחזין ברגלי המצוה, ואז נתגלה יקרת קדושת הנקודות טובות של המצוות, עד שהולכין ומתפארין לפני השי"ת, ועשין דרך כבושה לכל, שיוכל כל אדם להתקרב להשי"ת.

לייך ולעורר. ומוצא בקוץ יד הנחל (כד): בדרך אפשר יתכן לנאר את לשון רבינו 'לייך ולעורר' המופיעה כמה פעמים באות זו, ש'לייך' מרמז על נח וזהו, שהם כלי ההליכה כידוע, ו'לעורר' מרמז על היסוד, שאחד מכוונותיו הוא לגרום להתעוררות, כמוצא בספר הליקוטים (כי תאז, פרק בא) 'כי בנח היסוד יש צ' כוחות, האחד כח המעורר עד למעלה עד הראש, ומעורר כל כוחות הגוף וכו' וממשיך שפע במקומו, ודו"ק.

אחת מכל מצוות ה' בכל כוחו ומידותיו עד ההתעוררות השמחה של המצוה, מעורר כל העולמות בשמחתו, ומוסיף כח צפמליא של מעלה כזכור, ועליות כל העולמות אל הרצון העליון, והוא עצמו צמוכס, ומשם מחזיר ומוריד שפע מעולם אל עולם עד השפלים התחתונים. וזהו (ברכות לא ע"א) 'אין עומדין להתפלל וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה', שכל מידות האדם, היומר עליון מכל הוא השמחה, ואם היא של מצוה היא הייחוד העליון מכל.

הליכות א"י מלבי בקודש. הנה ע"ד הפשט פסוק זה מדבר על ישראל צנת עלייתם ויציאתם מגלות מצרים, שראו בקריעת ים סוף את השכינה הולכת לפנייהם, ואת מצרים טובעים בים והחלו לומר שירה. ורבינו דברנו הפנימית לומר את הפסוק מהסיפא לרישא, שע"י מלכי בקודש' שהמלכות עולה לתוך הקדושה, אזי ה' הליכות אלי, שהמלכות מלבישה את נה"י שהם כלי ההליכה, ללכת ולעורר כל העולמות לעבודת השי"ת^ה. והנה מלבד שפסוק זה הוצא כראיה לענין הלבשת המלכות את נה"י, דו"ק וראה שבמזמור זה מזכירים עניינים נוספים הקשורים

למאמרו, הן ענין תקומת המלכות וכליון הקליפות, הן ענין השמחה דה' וקיצוץ נחמי ישראל, והן ענין התעוררות כל העולם לעבודת ה' (פסוקים לב-נג). וחסה"כ בתהלים (סח, כה-ג): **קָחוּ הַלְיכוֹתַי וְהַלְיכוֹתַי אֵלַי מִלְּפִי בְּקִדְשׁ: קָדְמוּ שָׁרִים חֲסֵד נְגִינִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: בְּמִקְהֵלוֹת בְּרָכוּ אֲלֵקִים ה' מִמְּקוֹר יְשָׁרָאֵל: (...)** יִתְחַיֵּי שְׁמַיִם מִנֵּי מַלְאָכָה פֶּשַׁע שְׁרִיץ יִדְּוּ לְאֵלִים: מִמְּלִכּוֹת הַאָרֶץ שָׁרוּ לְאֵלִים וְיָמְרוּ ה' סְלָה: ופירש"י (סח): **וְאֵל הַלְיכוֹתַי אֵלַי מִמְּקוֹר יְשָׁרָאֵל.**

זוה בחינת (שס סח) הליכות אלי מלבי בקודש. כשמעלין מלכות לתוך הקדושה, היא מלבשת את הליכות אלי, את נה"י, לילך ולעורר כל הדברים לעבודת השי"ת:

על החילונים להומם ולאבדם וכו', וכאשר תחזור היא לביט מנוחתה, תחזיר גם בינה עימה וכו'. ואע"פ שחמה נילוות של קדושה נפלו בתוך הקליפה מפני עוונותיהם של ישראל, מכל מקום עתיד הקב"ה להוציאם ממנה ולהחזירם אל הקדושה עצמה, שהם שלה ואינו רוצה לאבדם. **ואל הליכות אלי הליכות אלי מלבי בקודש.** ואמר 'אלי' כנגד היסוד, ו'מלכי' כנגד המלכות, דלתקשרו תרוייהו ועלו עד הקודש העליון.

יִלְקוּט הַנְּהַלָּה

כשמעלין מלכות לתוך הקדושה. ראינו להקדים ולציין שבהלכה זו בולג פירוש הפשט לדברי רבינו עם הדרוש, ולכן הבאנו אותם יחד. והנה מוצא בליקוטי (אור"ח הודאה ג, ה) שארבעת התיקונים שבמאמר (שסח, עליית המלכות מן הקליפות כמבואר בלכות ז, מלכות מלביש נה"י כמבואר בלכות ג, נה"י מלבישין את אה"ת כמבואר בלכות ד, אה"ת מלבישין את חב"ד כמבואר בלכות ה), הם כנגד הארבעה שרידין להודות (הולכי מדבריות, חבוב שילא מצית האסורים, חולה שמתפאד יורדי הים). וביאר מוהר"ם, שעל אף שגראה ללאורה בפשט המאמר שיקר העבודה נעשית רק ע"י קיום המלוות בשמחה, ואח"כ עולה המצוה מאליה למעלה לעורר כל העולמות וכו', מבואר כאן שאף בכל עלייה ועלייה (נה"י, אה"ת, חב"ד) יש אחיות הקליפות, עד שיתקן בשלימות את בחינת המסדר והמיישב, שק"ע ע"י תעלה המצוה בשלימות, ח"י: הארבעה לריכין להודות המבוארין במזמור 'הודו' וכו' מרמזין על כל אדם, בפרט בגלות הים, שבוצרין על כל אדם בכל עת בחינת כל הארבעה הנ"ל וכו'. וזה בחינת הולכי מדבריות, כי יש שהוא בבחינת הולכי מדבריות, וכשיואל משם לריך להודות בשמחה, ועי"ז מעלה המלכות מצדן הקליפות, שהוא תיקון ראשון הנ"ל. כי בתחילה היה בבחינת הולך במדבר ממש, בחינת 'מעו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מלאו, רעבים גם למאכל נפשם זהם תתעטף, וע"י שזעק אל ה' ה'גלו, וריך להודות בשמחה. וזה בחינת מלכות עולה מן הקליפות, שהם בחינת מדבר שמש ושימון דרך, וע"י ההודאה בשמחה יזכה ללכת מהם לגמרי, שזה בחינת עליית המלכות מצדן הקליפות הנ"ל. ויש שהוא בבחינת יואל מצית האסורים, שהוא כנגד בחינת תיקון שני, שהוא תיקון הרגלין, ע"י ששמחת המצוה הולכת לעורר הכל להשי"ת וכו' כמו שבבואר שם. ואת זה לעומת זה, יש שהם מתגברין ותופסין בחינת רגלין בבחינת בית האסורים, שהוא בחינת פגם הרגלין, שאין מניחין אותו ללכת, בבחינת 'אָדָר בעדי ולא אלא', בחינת 'אסירי עוני וצרו', בחינת 'וישם בַּפֶּד רגלי', שזהו בחינת שאפילו כשיואל מהמדבר שהוא שמש לגמרי, והוא בתוך הישוב, אעפ"כ מתגברין עליו ואין מניחין אותו לילך כראוי דבריו הקדושה, כאילו הוא צבית האסורים ממש, בבחינת 'משבתי עם יורדי צור הייתי כגזר אין איל' וכו'. וכל אחד כפי מה שפוגם בבחינת התיקונים המבוארין בתורה הנ"ל, כמו כן עוברין עליו לרות ח"ו בבחינת הארבעה הנ"ל, שהם הולכי מדבריות ויושבים צבית האסורים וכו'. כי בצל הארבעה כלולים ומרומזים כל הכחות ח"ו, כי הם מרמזים על כל הארבע גלויות, שבהם כלולים כל הכחות ח"ו כמובא. ועל כן יש שלפי בחינתו כבר יאל מהמדבר שמש והגיע לבחינת ישוב, דהיינו שנתקרב לנדיקי אמת וכשרי הדור המדריכים אותו דרך ישרה וכו', בבחינת 'יודיכם דרך ישרה ללכת אל עיר מושב, אבל כשרוצה להרים בחינת הרגלין לילך דרכי ה', (שזהו בחינת תיקון נה"י הנ"ל שהם כלי ההליכה), אזי מתגברין כנגדו הסג"א, שהם כנגד הרגלין קדושה, שרוצים לחפסו כמו צבית הסוקה ממש, לצלי להניחו ללכת משם וליך אל בתי כנסיות ובתי מדרשות להתפלל וללמוד, מכל שכן לילך ברוחניות דרכי ה' ולעורר אתריס לעבודתו יתברך, שזהו בחינת 'יושבי חושך וצלמוות אסירי עוני וצרו', בחינת 'יושבי צבית האסורים, וכשניזול משם לריך להודות בשמחה, ועי"ז נמשך בחינת תיקון הרגלין הנ"ל (שהוא בחינת מלכות שמלביש את נה"י כמו שבבואר שם). ויש בחינת חולה ונתרפא, שהוא תיקון הידיים (שהם בחינת אה"ת), כי עיקר הכח הוא צדיים, ושם הדופק, שבו תלויים כל מיני חולאות ורפואתם, כי ע"י ידיים נמשך ברכת השכל כמו שבבואר שם, שמשך כל החיות, בחינת 'החכמה תְּחִיָּה', וכשפוגמין בזה עי"ז צדין חולאות ח"ו, שהוא קלקול החיות, שהוא בחינת פגם הידיים הנ"ל, וכשנתרפא לריך להודות בשמחה, שזהו בחינת תיקון הידיים, שעל ידם נמשך ברכת השכל כנ"ל. 'יורדי הים צבית' זהו בחינת תיקון המוחין בשלימות, ע"י שנתקן גם המסדר והמיישב וכו', שע"ז עיקר תיקון המוחין. כי כל זמן שלא תיקן בחינת המסדר והמיישב, אזי אי אפשר להשיג שום השגה מתמת ריבוי אור, ואזי הוא בבחינת 'יורדי הים', שהרוח סערה מתגבר עליהם וכו'. כי אלו הדקיקים והכשרים הוכיח ע"י עשיית המצוה בשמחה לכל בחינות התיקונים הנ"ל, עד שהמוחין שלהם רודפין להשיג אור האין סוף וכו', הם בבחינת 'יורדי הים' החכמה 'צבית', עושי מלאכה במים רבים, שהם מימי הדעת, ורק הם רואים יודעים כמה גדולים מעשי ה' ונפלאותיו, בבחינת 'המה' דייקא 'אלו מעשי ה' ונפלאותיו במולוה'. וראה המשך דבריו, להלן נחמ"ג אות ח' ד"ה 'וכשעשה ומתקן את המיישב והמסדר וכו' כלאו'.

מסילת הקשרים

(י) וראינו לעורר לב הלומדים, שהנה רבינו אמר 'כשמעלין מלכות וכו' היא מלבשת את הליכות אלי, את נצח הוד יסוד לילך ולעורר כל הדברים'. ויתכן לומר ש'הליכות' מרמז דייקא על נצח הוד, ו'אלי' מרמז ליסוד, כי 'אל' הוא אחד מכינויי היסוד, כנ"ל ברמ"ד וואלי (וכן מובא בקה"י, ערך אל, ע"ש).

י"ד יעקב היה יודע שאת המקום הזה יירש יוסף, ולכן האריך לשהות אלן לנן כל כך עד שימחית הגוף. ומהו סיוס הגוף, הברית, ועל זה נאמר זיהי כאשר ילדה רחל את יוסף, ויאמר יעקב אל לנן, שלתי ולאכה אל מקומי ולאצ'י, שהרי ודאי עשויי שגלס הגוף, וכיון שהגוף שגלס אני וזה לננת.

נח"י מליבישין את הגי'ת, שהם הידים, שמשם כל הברכות. ולהננת הדברים דאח במצוה הקבלי למורה זו, שהצאנו להלן במילוא"ח על אות ו', ד"ה 'וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

ויברך ה' אותך לרגלי ה' אלהיך וכו'. ומהו מוסף ומצארה שהלכה והתעוררות זו ממשיכה לכל העולמות, שזה בחינת נה"י שמליבישין את חג"ת. ולענין זה מצאנו רבינו רמיה מהפסוק 'ויברך ה' אותך לרגלי ה' אלהיך רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לנן, שלתי ולאכה אל מקומי ולאצ'י: פנה רחל את גפי ואת ילדי אשר עבדתי את אהרן בן ואלכה פי אשה ידעפ' את עבדתי אשר עבדתי: ויאמר אליו לנן אם נח מנאחתי מן עבדתי נחשתי ויברכני ה' בגלגלך: ויאמר נקצב עבדתי עלי ונאחתי: ויאמר אליו אשה ידעפ' את אשר עבדתי ואת אשר היה מקנה אפי: פי קעטע פלך היה לך לפני ויפך לרגלך ונאחתי מפי אשה גם לנתי לנתי: ופירש"י (סס): נחשתי מנחש הייתי, ניסיתי בניחוש שלי, ואכן נחודעתי שעל ידך בזה לי ברכה. ויברך ה' אותך לרגלי עס

ד וע"י ההתעוררות, היינו ע"י הליכה, נמשך ברכה לכל העולמות. וזה בחינת נה"י מליבישין את חג"ת, שהם הידים, שמשם כל הברכות. וזה בחינת (בראשית ל) ויברך ה' אותך לרגלי.

וזה בחי' ויברך ה' אותך לרגלי ויברך ה' אותך לרגלי וכו'. וזה בחינת נה"י מליבישין את חג"ת, שהם הידים, שמשם כל הברכות. וזה בחינת (בראשית ל) ויברך ה' אותך לרגלי.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

ברכה
מצא הקב"ה לבי מחיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר ה' עו' לעמי יתן ה' יברך את עמו בשלום ועמיצון ג. יב.

אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוך לו, הענין, שנאמר יצו ה' איתך את הברכה באמריך. וכן דבי ר' ישמעאל, אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין הענין שולט בו, שנאמר יצו ה' איתך את הברכה באמריך (תענית ח).

התי"ח הוא הנחה שעל ידם נבוא הברכה לעולם, וזוה"ל זה אין העוה"ו ראוי לברכה, כאשר הברכה היא מעולם העולין הנבדל, ולכן ת"ח שיש בו השכל הנבדל, ויש לו דביקות בעולם העליון, מביא הברכה לעולם (תענית עולם, נתיבות אא).

הא"י הטוב מוכן תמיד להשפיע טוב וחסד, רק שצריך שהמקבל יהיה מוכן לקבל השפע הנאות ע"י מעשיו והכנותו. אמנם יצויר שגם כשאין המקבל מוכן כל כך יריק עליו השפע האלקי, באמצעות אנשים אלקיים עובדי ה', שהם יפתחו צינור הברכה ע"י מעשיהם ותפלתם וברכתם, ויריקוהו על העם (מלבי"ם במדבר ו, כב).

ברכה לא שריא אלא על סודו (וזה עקב רעב).

בדיות התחוננים ראויים אל הברכה שישרה עליהם או שורה הברכה והשפע בעליהם. וכאשר אל ברכה שורה בתחוננים לרוע הכתם, אין הברכה שורה בעליהם (פירוש ת"ט, כ).

מלפני הקב"ה יוצא אור פשוט, היינו אותיות ששטים, ולפי האדם כן נעשה הצירוף. אם הוא אדם טוב, נעשה צירוף של ברכה. ואם לאו, להיפך (ליקוטי ת"ט, תשס"ח).

בשדוק בהש"ת יודע שכלל הדיברות ומ"מ המלאכות שעושים מלפניו בהם אלקותו יתברך, שהוא התורה שמשלבו בכל דבר שבעולם, או בודאי נמשך ברכה במעשי ידיו (ליקוטי תפלה ג, ד).

כ"י מי שרודף ארצה ברכה והשפעה לבטל חרפת רעב, צריך לבוא אל יוסף, שהוא בחינת צדיק, בחינת אור הנקודה ידועה, בבחינת זכ"ל הארץ באו ברחמי אל יוסף (ליקוטי ת"ט ברהמ"ג ג, ב).

וברכה הוא סוד השכינה, כמ"ש בזה"ר איתך ברוך ואידי ברכה, ואינה מצויה אלא בדבר שהוא מלא את כל חדרי הגוף (אמרי פנים, שער ו, קמ"ח).

מיד שהאדם מקבל קצת ברכה או הקב"ה כביכול מתענג מהו מאור, ומשפיע לו עוד יותר, בעד זה גופא שגם תענוג הקב"ה, איך שלא יגיע לו לפי עבודתו, מכל מקום משפיע לו בעד מה שמקבל נחת רוח מאיורו, וישלם"ו בחתימה באר סים חיים, וישלם"ו).

לפי פשוטו תבת 'ברכה' כשאנו מפורש מהו הברכה, היא שתיהו השפעה מבלי מידה ושעור. על כל א'ין הברכה שורה בדבר המודור, כיון שנתן מידה ונבול אגרא ודלה, בראשית).

מילואי הכמה

ויברך ה' אותך לרגלי ה' אלהיך וכו'. וזהו מקור הכמה, ומה היה סוד טענתו יעקב לנן בזה, ואלהי. הימה כוונתי של יעקב, שילך היסוד להשפיע אל מקום הקדושה ולאכנה אל מקומי ולאצ'י. מה שאמר יעקב אל לנן, שלתי ולאכה אל מקומי ולאצ'י: פנה רחל את גפי ואת ילדי אשר עבדתי את אהרן בן ואלכה פי אשה ידעפ' את עבדתי אשר עבדתי: ויאמר אליו לנן אם נח מנאחתי מן עבדתי נחשתי ויברכני ה' בגלגלך: ויאמר נקצב עבדתי עלי ונאחתי: ויאמר אליו אשה ידעפ' את אשר עבדתי ואת אשר היה מקנה אפי: פי קעטע פלך היה לך לפני ויפך לרגלך ונאחתי מפי אשה גם לנתי לנתי: ופירש"י (סס): נחשתי מנחש הייתי, ניסיתי בניחוש שלי, ואכן נחודעתי שעל ידך בזה לי ברכה. ויברך ה' אותך לרגלי עס

נמשך ברכה לכל העולמות וכל אשר בהם. וזה 'ויברך ה' אותך, היינו שצריך ה' את לנן, לרגלי, שצביל רגלי, היינו שצביל הכח שנחתי בהרגלן שילכו לעבודת השי"ת.

מסירת הקשרים

יא) ואפשר לרמוז בזה, שיעקב רצה לקיים גם את בחי' (יב) בבחי' העלאת החיות והקדושה שבקליפות, המובא לעיל (אות ב).

תצין מי היושב לפניך, וכל תשכח כי עם מושל אחת יושב. ושמע סבין זלועך. מלווהו כל יאכל הרבה. אם צעל נפש. ובעל תאווה אחת. אל תחלו למעטמוסיו. כי המושל אינו נותן לך בעבורך, לא להנאתך ולכלכלך ולא לכבודך, רק להנאתו, ואינו לחם אמימי, רק היא הכנה אל מה שיגולל עליך ויבקש ממך.

וכל זה הוא משל, אל המושל אשר בבחינת (בראשית מט) זאדס, שהוא יצרו המתאוה וכו',

והוא המזמין את האדם האמימי, שהם כוחות שכלו, לאכול זלחמו, וזריך לדעת מי היושב לפניו, ולהשמר מפיתויו, שלא להרחיב את נפשו המתאוה, לפרוך גבול וכו'. ובספר צינה לעינים (דבש יא) מובא: המתגבר על עצמו וכושב מידותיו זלחמי התפעל ממנה שלא יאוו, הנה זה הוא אדון וגביר על נפשו, והיא מסורה בידו, ונקרא 'צעל נפש', כאומרו 'שמע סבין זלועך, אם צעל נפש אחת', כי הוא מונע אחת ומכריחה כפי רצונו הטוב. אבל זלחמי כושב, שהוא נשמע ונכנע אל ההתפעלות, הוא אינו השליט על נפשו והרי הוא ביד זולתו. ועוד מצינו שביאר רבינו בחיי (ויקרא טו, א) שפסוק זה מרמז על חובת האדם לכוון ולתמסם השגמו, לבל יהרוס להשיג מעבר למדריגתו (וכמבואר להלן במאמר מאות ז' ואילך), וכו': אם אחת צעל נפש שכלית, יש לך להימנע מההשגה למעלה מן המושג. וזה 'שמע סבין זלועך אם צעל נפש אחת' וכו', כענין שכתוב (קהלת ז) 'אל תתחכם יותר למה תשאוים', שכן מצינו בצני אהרן, שנעשנו לפי שהשדלנו צעמדה הר סני להשיג למעלה מן המושג, ו'חמו את האלקים' והרסו לעלות אל ה'.

שיבל את ידיו. עמה מציא רבינו ז' ראיות לענין הכוונת הרצון להמשיך את זכרת השכל בידים^(ט). ראיה א' מזכרת יעקב זלני יוסף, כדכתיב זכר אשית (מט, יג-טו): ויפקח יוסף את עיניו ויבין את אפריסו צימינו משמאל ישראל ואת מנשה זמאלו מימין ישראל ויגיש אליו: וישלח ישראל את ימינו ואת שמאלו על ראש אפריס והוא הזעיר ואת שמאלו על ראש מנשה זפל את

ידיו פי מנשה הזכור: ויזכרך את יוסף ויאמר האלקים אשר התעלבו צנתי לפניו לצרקה ויזכק האלקים הרעה אחי מעודי עד היום הזה: המלאך הגאל אחי מפל רע זכרך את הזעירים ויקרא זקם צמי וזם לצנתי לצרקה ויזכק ויגדו לזב זקרב הארץ: וישיש^(ס) שיעל את ידיו. כתרגומו זאוקוס 'אחכמינו', זשהכל וחכמה השכל את ידיו לך, ומדעת, כי יודע היה כי מנשה הזכור ואעפ"כ לא שם ימינו עליו^(ט). וביאר הרמ"ד וואלי (סס) שכוונת הכתוב 'שיכל את ידיו' היא שנתפסט השכל לידיו להפעילם בסדר המכוון, וכו': וישלח ישראל את ימינו וגו' והוא הצעיר. אעפ"כ שהיה הזעיר צעירי אציו לפי סדר תולדתו, היה היותר חשוב צעירי הזקן לפי שורשו, כי רוח הקודש גילה לו שהיה משורש הימין, וראוי להיות מיומן אל הזכרה, ומדעתו של הזקן נתפסט השכל לידיו, לנענעם בסדר הראוי והמכוון אל האמת, וכו' ש'שיכל את ידיו' וכו'. ורבינו בחיי (סס) ביאר ש'שיכל את ידיו' הוא מלשון שכל וחכמה שהמשיך בידיו ממקור החכמה, וכו': וזהו ביאור 'שיכל את ידיו', כלומר מידיו של יוסף, כי לא הגיסם לפניו כך, רק מנשה לימין

ליקוט הנחל

וכמזומה לי שהלכו לו חמישה רוצל כסף. עד היום הוא דרך הערלים היה לעמוד בקרעטשמע שעל יד הדרך, ומן היום הוא והלאה התחילו לעמוד אלו, וקנו ממנו כל מה שהיו צריכים, והתחיל להיות צעל שפע, וגם מכרו לו כל מה שהיה להם, הן מן השדה, קטניות ותבואה פשקן, והן עורות חיות וגם עופות וכדומה, והוא מכרם זעיר והרוויח אחד על אחד, והתחיל לעלות למעלה למעלה, וכשהתחיל להשיג מעט כסף קנה ארצו זמהות, ועשה חמאה וגזינה, והתחיל להזיל לעיר גם חלב זלכור. וצבאו לעיר למכור כל הג'ל וגם לקנות כל הדברים הנצרכים לו, אגב זא אל רבינו ז"ל לקבל שלום. וכעבור איזה זמן וכבר היה טרוד וזהו, שכבר לא היה לו פנאי לכונו אל רבינו ז"ל, מחמת שהיה צריך למכור הסחורה וגם לקנות ולעשות תשבות, ומתוך כך מנע את עצמו מלכנוס אל רבינו ז"ל, כי נתיירא שלא יתחיל לדבר עימו ויבטל זמנו, או אולי אחד מאנשי שלומנו יתחיל לדבר עימו וככו'. פעם אחת כשהיה יריד זכרלכז ורך זמהירות אל השוק לקנות ולמכור, ותלונוט רבינו ז"ל היו יואלים לשוק שזכהר לעבור דרך שם, וצתוך כך כשרך ורעה לעבור לשוק ושלא יראוהו, דפק רבינו ז"ל זחלון וקרא אותו. ומסתמא הוכרח לכונו, כי אין הדריך ארך שלא לכונו אס כזר קרא אותו. וכשזא אל רבינו ז"ל אמר לו רבינו ז"ל, ההסתכלת היום אל השמים. ויאמר, לא. קרא אותו רבינו ז"ל אל החלון ויאמר לו, הצע זחלון ותאמר לי מה אתה רואה. ויאמר, אני רואה עגלות וקוסים ואנשים רעים הנה והנה. ענה רבינו ז"ל ואמר לו, אחר חמישים שנה יהיה יריד אחר לגמרי, זה הכל שאתה רואה לא יהיה עוד, רק קוסים אחרים ועגלות וסחורות ואנשים אחרים, וגם אני לא אהיה וגם אתה לא תהיה. כהיום אני שואל אותך, מה אתה כל כך זהול ומטרד שאין לך אפילו זמן להסתכל על השמים. ויקרא את רבי חייקיל שהיה זחדר אחר ויאמר לו, תראה חייקיל מה

מיצואי חכמה

שיבל את ידיו. ובספר נועם אלימלך (פ' ויחי, ד"ה ויקח יוסף) ביאר מה היתה נקודת המחלוקת בין יעקב ליוסף צענין הזכרות למנשה ואפרים, וכו': ז' נראה שעיקר מחשבת יעקב אציו עליו השלום היה להמשיך לישראל אחריו כל הימים השפעות והזכרות כולם להיותם קיימים תמיד, וזכה להמשיך ע"י ז' זדיקים הללו אפרים ומנשה, כאומרו 'צך יצרך ישראל כו' אפרים וכמנשה'. והטעם למה דווקא ע"י אלו הזדיקים, היות שהעולם צריך תמיד לז' מיני זדיקים, האחד הוא שיתשוב תמיד זעולמות העליונים וזייחודים, להוסף אור תמיד למעלה למעלה, ואחד לחשוב זורכי עולם, מה שעולם צריכין פרנסה וזכרה וחיים ושאר הזכרותם, וז' מיני זדיקים הללו הוא קיום העולם. וזהו רצה להמשיך ולפעול זאת על ידס, כי מנשה הזכור היה זמדריגתו לעלות תמיד ממדריגה למדריגה ולא לחשוב צענייני העולם הזה כלל, ואפרים היה זעיר ממנו זעבודה, שלא היה כל כך הולך כי אס שהיה חושב תמיד המשתה השפעה על ישראל. וזה היה חשוב צעניי ישראל אציו יתבר, כי עיקר מגמתו היה למשוך טוב על ישראל. וכוונת יוסף היה הסיף, שזכר שמנשה חשוב מחמת רוב כוונתו ועלייתו, ועיקר היה אכלו מנשה, לפי שהיה עובד זמדריגות גדולות, ולכן העמידו לימין אציו. ולא כן היה דעת יעקב אציו עליו השלום, אדרבה להסיף, לפי שהיה אפרים הזעיר לכן שיכל את ידיו לזכרו צימין, כי זה היה עיקר פעולת יעקב להיטיב אחריו לדורותיו, שהיו מזומנים כל טוב השפעה ורחמים, וזה היה מדריגת אפרים. וזהו שאמר יעקב 'ידעתי בני ידעתי', פי'וש, שאמר ליוסף, הידיעה של בני ידעתי מזה גם כן, שמנשה הוא היותר גדול זמדריגתו, ואולם 'אחיו הקטון' זמדריגתו 'יגדל ממנו וזרעו יהיה מלל הגויים', שהיה כל העולם מלל מהשפעותיו וטובו, ולכן הוא צניב צעניי יתבר. לזה 'ישם את אפרים לפני מנשה'.

(כל זה שמעתי מפי רבי נפתלי, ששמע זאת מפי חתנו רבי זברהס ז"ל). **שיבל את ידיו.** ובספר מעדני מלך (כד, נט) דייק מדוע הוצא כאן ז' ראיות (ע"פ כלל ט"ז מ"ח כללי העיון לראזר"ט), וכו': ז' צניינת שיכל את ידיו וזנחית מקדש ה' כונו ידיו. יש לפרש זכוונתו שחמילה הביא ראיה לקשר צחינת השכל עם הידיים, והיינו 'שיכל את ידיו', ואח"כ הביא הכתוב 'מקדש ה', לומר ולהורות שעיקר שימוש זפל זה שזכה לו האדם, הוא שזכוון רצונו לכוון רצונו, ולהשתמש עם זכרת השכל למטרעה קדושה זו. וגם שלפעמים זכזיל לזכות לזחינת 'מקדש ה', פעמים צריך לזפל את ידיו, ולעשות אף זדברים שנראים כמשוים, מאחר שזכוונתו לאמת, וכמו שיעקב שזיכל את ידיו זמכוון גדול, אע"פ שגם יוסף לא זצין כוונתו, עד שאמר והודיע לו 'ידעתי גם ידעתי וכו' אולם וכו'.

מסיילת הקשרים

(יח) וע"פ כלל ט"ז (מ"ח כללי העיון) נדרשים אנו לעיין, מה בא ללמדנו בכל אחת מראיותיו. (ט) וע"פ הכלל ש'כל בחינה כלולה מכל הבחינות', יתכן לקשר את ענין שיכול הידיים והמרת זכרת הבכור לצעיה, עם ענין התמורות המובא לקמן בסוף המאמר, שעיקר עליית הקדושה והתעלות הזכרות נעשה ע"י תמורות וחילופין, ע"ש.

ישראל ואפרים לשמאלו, והיתה הזכרה חלה עליהם צמיתה זו, כאשר כחוד ציהושע (במדבר כו) 'ויסמוך את ידיו עליו', כדי שאלל רוח הקודש על הנסמך, ומה הענין היתה הסמיכה בזמן החכמים. גם זכרה כהנים צנשיאת כפיים, כי לא יתכן להן הושא את כפיו שיסמוך את ידיו על כל אחד ואחד מישראל, ועל זה היה פורש כפיו למעלה, כדי להאזיל כח הזכרה למטה, ממקור הזכרה העליונה. והוא 'שיכל את ידיו', מלשון שכל וחכמה, כי נתכוון בעשר אלצעות ידיו להמשיך הזכרה ממקור החכמה והשכל, וכן אמר התרגום 'אחכמינון לידוהי', כענין (תהלים קלד) 'שאו ידכס קודש וזכרו את ה', 'קודש' היא החכמה, שהיא מקור הזכרה^א. וביאר בתורה משה להאלישיך (שם) שבכדי להמשיך זכרמו כלוגו, הקדים יעקב לזווח על יוסף בלשון 'קחם נח אלי ואזכרם', שעי"ו תכוון אליהם הזכרה, וז"ל: ראה להכניס צנשי דצריס. א. שיקחם אליו יוסף בידיו צאשר ה' איתו, וצקיחתו יושפשו להיות מוכינים לקבל זכרה מיעקב. צ. שכאשר יזכרם, יכוון להריק זכרה אליהם בהשתלשלות יוסף צציהס. והוא, כי למה שמדריגת יעקב גדולה מאוד ממדריגתם, ואיזה הדרך יוכנו לקבל ממנו, על כן התחכם להריק להם זכרה בהשתלשלות יוסף צציהס, כמריק דרך ליגור. ועוד מצינו צוה בצסיקתא רבתי (א): **שיכל את ידיו**. מהו 'שיכל', אמר רבי, שכל [ודאין]. אמר רבי יהודה, שכל ידיו של יעקב צצבורתו של מנשה. ורבי נחמיה אמר, 'שיכל', השכילו ידיו של יעקב לרוח הקודש, כמה שכתב 'משכיל לאיתן האזרחי' (תהלים פט). ופירש צציאור זרע אפרים (שם): **אמר רבי שכל ודא**. פירושו מלשון חכמה ושכל, שמתרגם 'אחכומינן לידוהי'. א"ר יהודה **שכל ידיו**. שעי"י ידיו שכל והשליך זה מנשה הצבור (לשון 'משכלה ועקרה', 'דוצ שכול', ע"י מהר"ו (ס). ר' נחמיה אמר **שיכל השכילו ידיו**. כיוון ידי יעקב לרוה"ק הנקרא 'משכיל'^א.

מקדש ה' כוננו ידיו. עתה מביא רבינו רמיה נוספת לענין הכוונה הרגון להמשיך את זכרה השכל צצדיים, והיא מהפסוק 'מקדש ה' כוננו ידיו' הגאמר צצירת היס. 'מקדש' הוא צציהת מוחין ושכל (כמוצא להלן צצות ו' 'קודש זה צצתי מוחין, וכצדיאר הפל"ת, ע"פ דצרי הגמ' צצרכות לג), שנמשך ע"י ש'כוננו ידיו', היינו ע"י הידים. וחלשה"כ צצמות (טו, יז-יח): **תצציתמו ותצצעמו צצור תצצלתך מכוון לצצפתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיו**. ה' ימלך לעלם ועד: ופירש"י (שם): **מכוון לצצפתך**. מקדש של מטה מכוון כנגד כסא של מעלה. 'כוננו ידיו ה', חציב צציהמ"ק, שהעולם צצרא ציד אחת, שנאמר (ישעיהו מת) 'אף ידי יסדה ארץ, ומקדש צצתי ידיים. ואימתי ייבנה צצתי ידיים, בזמן ש'ה' ימלוך לעולם ועד', לעתיד לצוא שכל המלוכה שלו. ובצפתי חכמים צציר צצרי רש"י, שהלשונות 'מכוון' ו'כוננו', פירושם 'מכוון', וז"ל: **מכוון לצצפתך**. מדכתיב 'מכוון' ולא כתיב 'מקוס' וכו'. ולא כל ההר מכוון, אלא המקדש אשר כוננו ידיו הוא מכוון, ר"ל מכוון^ב. וזיין הפל"ת ש'מקדש' הוא צציהת שכל ודעת, מדאיחא צצמסכת צצרכות (ג ע"א): **ואמר רב אמר, גדולה דעה, שניתנה צין שתי אותיות, שנאמר 'כי אל דעות ה' וכו'.** אמר רבי אלעזר, גדול מקדש, שניתן צין שתי אותיות (שמות ה'), שנאמר 'פעלת ה', מקדש ה'. **ואמר רבי אלעזר, כל אדם שיש צו דעה, כאילו נבנה צציהמ"ק צציימו.** דעה ניתנה צין שתי אותיות, מקדש ניתן צין שתי אותיות. וביאר המהרש"א (שם) שהדעת (שהיא צצתי צציהמ"ק) היא המידה העליונה של החכ"ה, וז"ל: **גדולה דעה כו'.** מצואר כי הדעת היא המידה העליונה שבג' מידות, שהם חכמה וצינה ודעת, כפירש"י צצומש פרשת כי תשא (שמות לא) ע"י"ש, והיא רוח"ק. וז"ל רש"י שם 'אכמה, מה שאדם שומע צצרים מאחרים ולמד. חכמה, מצין דבר מליצו ממון צצרים שלמד. דעת, רוח הקודש'. וביאר הנתיבות עולם (נתיב התורה ט) על גמרא זו, שכמו שיש למקדש צציקות עם השי"ת, כך גם השכל של האדם הוא רוחני ונבדל מן הגשמיות, ורק צצוכמו יכול האדם לזכות להידבק צו ית'^ב, וז"ל: **כל מי שיש צו דעה נאלו נבנה צציהמ"ק.** מפני שיש צאדם השכל, שהוא צצדל ושונה מן הגוף, לכן יש לו לאדם צציקות עם השי"ת, כמו שיש למקדש, שצו השכינה שורה, צציקות עם השי"ת. ולכן דעה ניתנה צין שתי אותיות השם, שזה מורה על הצציקות הגמור שיש לו צו יתצרך. **בבחי' חג"ת שמלבישין את חב"ד.** ולהצננת הצצרים ראה צצמוצא הקבלי לתורה זו, שהצננת להלן צצמילוא"ת על אוח ז', ד"ה 'וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

מסירת הקשרים

(א) והדברים מקושרים עם המובא לעיל (אות ד) גבי 'וישא אהרן את ידיו'. (בא) וראינו לציין, דמלבד שבא ללמדנו בזה ש'צריך לכוון רצונו שימשיך ברכת שכל, יתכן לומר שראיה זו מוסיפה ומבארת גם שחג"ת מלבישין את חב"ד, שהרי שתי הבחינות הללו נכללות ביעקב, שהוא גם כלליות החג"ת כידוע (ונקרא 'בחיר שבאבות', ע"י ב"ר עו) וגם זכה גם לברכת השכל (בחינת חב"ד), כמבואר כאן שיעקב שיכל את ידיו והמשיך להם ברכת שכל (וכן מובא בליקו"ה (הודאה ו, ת, המיוסדת על המאמר), שיעקב לקח מעשו את הבכורה והברכה, שזה ברכת השכל). (בב) וע"פ דבריו יתכן לומר, שרבינו דרש את המלה 'כוננו', לענין זה שצריך לכוון רצונו להמשיך ברכת שכל. (בג) בבחינת 'רדיפת המוחין להשיג אור האין סוף', כמבואר להלן באות ח'.

ויהי ידיו אמונה. הנה זכרת השכל נמשכת ע"י הידיים, כמבואר בצאת הקודמת, ואולם מוסף רבינו שאף לזכרת השכל צריך להמשיך האמונה ומתמתן זכרת השכל וכללת צדיים, על כן מקשר רבינו בפסוק זה, בין הידיים לבין האמונה. והנה פסוק זה נאמר במלחמה בעמלק, בשעה שנשא משרע"ה את ידיו כדי להמשיך

לישראל אמונה שלימה שהשי"ת, וולשה"כ **ובחינת** (שמות יו) **ויהי** בשמות (י, ח-ג): **וַיִּצַח עַמְלֵק וַיִּלָּחֶם**

עם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְּיָדָם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה צַח לְגוֹ אֲנָשִׁים וְלֹא הַלָּחֵם בְּעַמְלֵק מִמֶּנּוּ אֲנִי נֹגֵף עַל רֹאשׁ הַגְּזֵעָה וַיִּמְטֶה הַלָּלָקִים צִידִי: וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּכָל אֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בְּעַמְלֵק וַיִּמְטֶה אֶהָרֹן וְאוֹר עֵלָיו רֹאשׁ הַגְּזֵעָה: וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וַיִּגְבַּר יִשְׂרָאֵל וַיְכַלְשֶׁר יָמָיו יְדוֹ וַיִּגְבַּר עַמְלֵק: וַיְדִי מֹשֶׁה בְּצִדִים וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיִּשְׂמֹוּ סַפְּרָיו וַיִּשָּׂב עָלֶיהָ וְאֶהָרֹן וְאוֹר קָמְבוּ בְּיָדָיו מִן הָאֵת וַיִּמְטֶה אֶתְּדוֹ וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: וַיִּבְלַשׁ יְהוָה אֶת עַמְלֵק וְאֵת עַמּוֹ לְפִי קָרָב: וַפִּירַשׁ"ט (סג): **ויהי ידיו אמונה.** ויהי משה ידיו באמונה, פרושות השמים בתפלה נאמנה ונכונה. **עד צוא השמש.**

שהיו עמלקים מתחבין את השעות באכטרוולוגיה"ה בחייו שעה הם נזכרים, והעמיד להם משה חמה וערבב את השעות. ועוד פירש הרמב"ן (סג): **ואם הילתם בעמלק.** הטעם שזיווה משה את יהושע להילתם בעמלק (ולא הוא עצמו יאל למלחמה), בעבור שיתפלל הוא בנשיאות כפיים על ראש הגזע, ועלה שם כדי שיראה את ישראל הנלחמים וישים עינו עליהם לטובה, וגם הם יראו אותו פורש כפיו השמימה ומרבה בתפלה ויבטחו בו ויוסיפו אומן וגבורה. ובפרקי ר' אליעזר (פרק מד) עוד, 'כל ישראל יאלו חוץ לאלהים, וראו את משה כורע על צרכיו והם כורעים על צרכיהם, ונפל פניו ארצה והם נופלים על פניהם ארצה, פורש את ידיו לשמים והם פורקים את ידיהם לשמים, כשם ששליח ליצור מתפלל כך כל העם עוין אחריו, והפיל הקב"ה את עמלק ואת עמו ביד יהושע. **ויהי ידיו אמונה.** על דרך האמת, נשא עשר אצבעות לרום השמים לרמוז על עשר ספירות לזכרה באמונה הנלחם לישראל, ובכחן נבחר ענין נשיאות כפיים בזכרת הכניס (סודו¹²). ואיחא זזה עוד במסכת ראש השנה (כט ע"ב): 'והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו'. וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שזכות מלחמה, אלא לומר לך, כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאזיהם שבשמים היו מתגברים, ואם לאו היו נופלים. ופירש המהרש"א (סג) שעיקר הפסג של ישראל שעורר את ביאת עמלק, היה על פסג האמונה וכוחם הלז לשמים, ולכן אף נחמס היה תלוי בכוחם הלז והרצון, וזו: **והיה כאשר ירים וגו'.** דכפרשיות הקודמות במורה הווכר שלא היה ליבם לשמים.

זמן כתיב 'עד אנה מאנחם', וזכרתי מי מריבה 'על נקומם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו', וזכרתי זאת 'ויבוא עמלק וגו', כדלמרינן (שבת קיח) דלוי חטאם ללעיל לא שלטה בהן כל אומה ולשון. ולזה הראה להם השי"ת בתפלת משה זאת אשר ידיו פרושות לשמים, שבכוחם ליבם תליא

ידיו אמונה, ובחינת מילתא, שאם מסתכלין למעלה לכוון ליבם לשמים כמו שהרים משה ידיו,

הם מתגברים, ואם לאו, דאין כוונתן לשמים למעלה, גם ידי משה נתשללו, ונופלים ישראל ח"ו. ואיחא זכרה (בשלה, סו ע"א) שעיקר המלחמה בעמלק היתה על שטימאם בגדים הצרית (וכפי שצירא מוהר"ם בהלכות נפילת אפים ד, ד), ומשה נשיאת כפיו להם כנגד הקליפות שלמעלה, ואולם רק לאחר שישראל נשאו עיניהם באמונה ותפלה כלפי שמיא, יכל משה לנחם, ח"ו: **כתיב** 'ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב', לפי חרב' ודא, ולא לפוס רומחין חיינין, אלא חרב ודא, האי היא דאיקרי 'חרב נוקמת נקם צרית', ומשה אסתקן לקרבא ללעילא וכו'. 'ואהרן וסור תמכו בידי מזה אחד ומה אחר, ויהי ידיו אמונה וגו'. מאי 'תמכו בידי', אמונה. וכי על דאהרן וסור תמיכו לידי הוו ידיו אמונה, אלא משה כולא בחמתא עבד מה דעבד, אהרן וסור דא מסטרא דיליה ודא מסטרא דיליה, ויהי באמנעיתא, ועל דא 'ויהי ידיו אמונה', מהימנותא, אהרן צנין דיתער סטרא דיליה, וסור צנין דיתער סטרא דיליה, והוו אחידן בידי מכהן לאשתכחה סיועא ללעילא וכו'. 'וכאשר יניח ידו וגבר עמלק', בשעתא דישראל לתתא משתכחין מלכותא, לא יכלין ידי משה למיקם בזקיפו, 'וגבר עמלק'. מכהן אוליפנא, אף על גב דכהנא פריש ידיו בקרבנא לתקנא גרמיה בזולא, ישראל צעין לאשתכחה צללותהון עימיה. ופירש המחוק מדגש (סג): **משה כולא צמחמא עבד.** משה צסוד החכמה עשה כל מה שעשה להעמיד אהרן מצד ימינו כנגד החקד, וסור מצד שמאלו כנגד הגבורה, וידיו באמנע כנגד קו אמנעי שהוא צת"ת הכלול מחו"ג. **וכאשר יניח ידו וגבר עמלק.** פירוש, בשעה שישראל לטמה נשקטים ושותקים מלהתפלל, אז לא היו יכולות ידי משה לעמוד זקופות, יען כי משה היה שורש נשמותיהם של ישראל, וכשישראל שותקים מתפללים הם מחלישים שורשם שהוא משה, לכן 'וגבר עמלק'. **דכהנא פריש ידיו בקרבנא.** אע"פ שהכהן פורש ידיו ומתפלל צמת הקרבת הקרבן שיתקבל צריון, כדי לתקן עצמו בכל דבר שיוכל לכוון לקרב המידות העליונות ולייחדם, עכ"ו גם ישראל צריכים להימנע עימו ולעזור לו בתפלותיהם, היינו המעמדות שהיו מתקצרים בני המעמד צעריהם צצתי כנסיות, והיו מתענים ומתפללים שהקרבנות יתקבלו צריון¹³.

ביולואי חכמה

ויהי ידיו אמונה. וביאר הקנאטי (שמות יו, יא): **והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל.** נשא משה עשר אצבעותיו לרום השמים, לרמוז לעשר ספירות בלימה ולייחדם ייחוד שלם, וישפיעו כל הכוחות באמונה, שהיא הנלחמת לישראל, כדי שלא יהיה כח לעמלק ממידת הדין הקשה. וידעת כי עשר אצבעות רומז לעשר ספירות, כדלמרינן בספר יצירה (פ"א מ"ג) 'עשר ספירות בלימה, כמספר עשר אצבעות, חמש כנגד חמש'. **וכאשר יניח ידו וגבר עמלק.** וכי משה היה עושה שיגבר עמלק, אלא אסור לו לאדם לשהות שלוש שעות כפיו פרושות השמים. טעם האיסור, שלא יטריח יותר מדי וכו'. ענין אחר, מפני שאסור לנטל מנהגו של עולם, כלומר לנטל צינורי הכוחות המשפיעים לאומות, סימן לדבר (ויקרא כג) 'שור או שה אסור ואת בנו לא תשחטו ביום אחד', ר"ל לעקור ולמנוע התפשטות הכוחות העליונות, רק מעט מעט צריון ובחטונות ובתפלה ונצחת ושמתה, כמה דאת אמר (דברים כה) 'לא תחוסם שור צדישו'. וידעת כי השור הוא מהשמאל, שנאמר (יחזקאל ה) 'ופני שור מהשמאל', ואמר שלא לחסמו, שלא יקטרג כשהוא דש ומכלה העולם, רק 'שלא

תשלח את האם' בתפלה שלא תחריצ העולם, 'והינים תקח לך וגו'. ועל כן כאשר הניח ידו צא כח לעמלק וגבר, וכאשר ירים ידו לזכרה באמונה, גבר כוחן של ישראל, שהוא השם הנכבד וכו'¹⁴.

ויהי ידיו אמונה. ומוצא צמחור ושמש (פ' בשלה, ד"ה ידי משה): אצל גראה לומר דהנה איחא זכרה הקדוש שמלחמת עמלק היה למעלה ולמטה, על כן היתה כזיכה כל כך. ויראה לפרש הדבר, דהנה קליפת עמלק היה לעקור ישראל מאמונה שלימה צהשי"ת, ומבזבל מחשבתם באמונות רעות ח"ו, כמו שמצינו צוהר הקדוש (בשלה, סה ע"א) שמיד שאמרו ישראל היש ה' בקרבנו אם אין, מיד 'ויבוא עמלק'. הגם שצדרי בהר הקדוש הם עמוק עמוק מאוד ע"ש, על כל פנים ע"פ פשוטו מרמזים הפסוקים, כשבאו ישראל לאיזה ספק צהאמונה אזי בא עמלק לנתק אותם יותר ויותר מאמונת אלקי עולם לגמרי ח"ו. וזה ידוע שכוחו של משה רבינו ע"ה להכניס בלב ישראל אמונת אלקי עולם צרוך הוא וצרוך שמו, וזהו שושצינא דמלכא, שהיה משתלל בכל כוחו להכניס בלב ישראל אמונת אלקי עולם צרוך הוא וצרוך שמו. על כן כשראה

מסירת הקשרים

(כה) וע"ע במילוא"ח בדברי הקנאטי, המרחיב לבאר ענין זה, והדברים מקושרים עם המובא לעיל (אות ד) 'זישא אהרן את ידיו וגו'. (כו) ובקשרי המאמר יתכן לומר, שמעמד נשיאת ידי משה בעזרת אהרן וחור, הוא בבחי' ברכת השכל (חג"ת שמולבישים את חב"ד), שלשם צריך להמשיך את האמונה, עד ש'ויהי ידיו אמונה'. (כז) וע"פ דבריו ובקשרי המאמר, ד"ק וראה שהטעם שהוריד משה ידיו מפעם לפעם הוא ע"מ שלא לדחוק את השעה ולהרוס לעלות אל ה', כי 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור', ורק לעתיד יוכרתו כל הקליפות (כמובא בסוף המאמר). וע"ע בדברי רבינו בחיי (בפירושו לתורה שם) שעל כן כתיב 'ויחלוש יהושע את עמלק', ולא כתוב שהכריתם לגמרי כמו שיהיה לעת"ל, כי עדיין ישנם ניצוצות קדושים שענינם לתת חיות וכוחות לכוחות הטבעיים, ולקליפות, ודו"ק.

וקמה בידך ממלכת ישראל. עתה מביא רבינו ראייה נוספת לענין המשכת האמונה לידיים שזהו צרכת השכל (ע"פ זיארור מי הנחל), ודורש את הפסוק 'ממלכת ישראל, שזה בחי' אמונה (כידוע שמלכות זו בחי' אמונה), 'קמה בידך', היינו שתקום ותקיים בידיים, היינו בצרכת השכל. והנה פסוק זה נאמר ע"י שאל מלך ישראל, כשרדף אחר דוד להורגו, וסיבב הש"ת שזדמנן שאלו בגפו למערה צב הסתתר דוד, ועל אף שדוד יכל אז להרוג את שאלו, נסתפק בכרימת כנף מעילו, וכשיאל שאלו מן המערה ונתחבק, שאל דוד קולו וסיפר לשאלו את שאירע, ואזי נענה שאלו והודה כי אכן ראוי הוא למלוכה. וחסה"כ בשמואל א (כד, טז-טז): וַיְהִי כְּכַלּוֹת דָּוִד לְבַר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל שְׂאֻל וַיֹּאמֶר שְׂאֻל הַקֶּלֶבֶד זֶה בְּנֵי דָוִד וַיֵּשֶׁב שְׂאֻל קְלוֹ וַיִּבְרָךְ: וַיֹּאמֶר אֶל דָּוִד זֶדְיוֹק אֶתָּה מִנְיָי פִּי אֶתָּה גְּמֻלְסָי הַטּוֹבָה וְאֲנִי גְּמֻלְסֵיךָ הַרְעָה: (... וְעַתָּה הֲגָה דְעַפְי פִּי מִלֶּךְ תְּמַלֹּךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מִמְּלֶכֶת יִשְׂרָאֵל: ותרגס וימתן (סס): ותתקיים צידך מלכותא ד'ישראל. ופירש"י (סס): ידעתי כי מלך ממלך. שרואה אני שהקצ"ה מציין מידו. ומדרש אגדה (ילקוט"ש קלד), סימן זה מסר לו שמואל, שהקורע מעילו ימלך תחתיו. וזיאר הרמ"ד וואלי (סס): ידוע שהמלכות קומתה וצניינה הכל ע"י החסד (ע"י פ"ח שער העמידה ד), וז"ל לו שאלו 'עתה הנה ידעתי כי מלך ממלך וקמה בידך ממלכת ישראל, כי מאחר שהיה מתנהג צמידת החסד, לפיכך היה מתעורר חסד עליון לעומת החסד שלו, להכין את ממלכתו על ישראל, דהא צחיטערותא דלתתא איתער לעילא. ועוד פירש המלבי"ם (סס): ועתה. אחר שכבשת את ירכן עד המדרגה הזאת, ידעתי א', כי מלך ממלך. כי המלך על יצרו הוא הראוי למלוכה, ב', וקמה צידך ממלכת ישראל. לא כמוני שניטלה המלכות ממני. והנה גבי המלה 'קמה' ראינו להסיף ולהציא צוה את דברי רבינו בסוף מורה רל"ד, שכחצ' ודע שיש פס כשערוינן לעשות מלך משמשין צוה השם, והשם הוא קמה. והרב מטעשהרין זיין שם מ"מ המפנה לספר 'זיקה למשה' (פסק קמח) לרבי משה ז"ר מנחם מפראג, וז"ל: וז"ל: וק"ס עם הכולל הוא מספר סו"ף. זה השם 'ממלך מלכים', זה השם הוא מספר המלבי"ם. לכן כשאמר יוסף לאחיו 'הנה קמה אלומתי', אמרו אחיו 'המלך ממלך עלינו', מפני שיוסף הזכיר השם קמ"ה. גם שאלו אמר לדוד 'ידעתי כי מלך ממלך וקמה צידך ממלכת ישראל, גם דיאלל אמר לנבוכנצר 'הקם מלכין ומהעדן מלכין' (מעמיד מלכים ומסיר מלכים), ממילא זה השם מרומן למלת מלכות צית דודי"ם).

וקמה בידך ממלכת ישראל. וזיאר ראייה מהגואל הראשון, משה רבינו, שזכה להמשיך אמונה לידי צרכת השכל, ושכל ישראל יזכו לזה. וגם משיח שיאל מורע דוד, אמר לו שאלו 'וקמה בידך', היינו שצרכת שכל צידו ימשיך אמונה, שהוא צחינת 'ממלכת ישראל, צחינת מלכות אמונה, ועל כל ישראל ימשך אז הדרך הזה ע"י השמחה, צחינת 'כי בשמחה תלאו, ויזכו לילך לעורר כל העולמות. **וקמה בידך וכו'**. וזיאר הפל"ח (כד, ו) דראיית רבינו נלמדת מזירוף פסוק זה, עם הפסוק הסמוך 'וצניתי לו בית נאמן', וז"ל: וקמה צידך ממלכת ישראל. כי האמונה היא צחינת מלכות כידוע, וכמ"ש 'וצניתי לו בית נאמן', שפירושו על קיום ההתמנות והגדולה והכבוד.

מיאורי הכמה

משה רבינו ע"ה שאל עמלק הרשע וצלב את ישראל מאמונתם, חגר מתניו כנגדו, ואמר ליהושע שהוא ילך כנגדו עם אנשים זדיקים צהתגלות, והוא אזר מתניו כנגדו להחזיק את ישראל באמונה יחירה. זה פירוש 'כאשר ירים משה את ידו, רצה לומר 'כוחו', כי 'יד' נקרא כח, כידוע מרש"י ותרומם, רצה לומר כוחו של משה היה להגביר אמונה בלב ישראל, כשאמר ידו והחזיקו באמונה, 'וגבר ישראל'. 'וכאשר יית ידו וגו', רצה לומר, כשלא היה יכול לקבוע בליבם שורש האמונה, אזי גבר עמלק. זה שאמרו בגמרא (ר"ה טז) 'שעשה שהיו משעבדים את ליבם לאציהם שבשמים', דהיינו צסוד אמונה שלימה, 'וגבר ישראל', וכאשר נתבלבל מחשבתם, רצה לומר, שעשתה פעולת עמלק רשע בליבם לצוא לקפיקות ח"ו, אזי 'וגבר עמלק'. וזהו 'ידי משה כבדים', רצה לומר, כוחו של משה היה כבד עליו להחזיקם באמונה, 'זיקחו אבן', רצה לומר, אבן שטיה, שהיא אמונת ישראל, דהיינו מלכות שמים, 'זשימו תחתיו ותמכו צידו', רצה לומר, לתזקן שיהיה כח צידו לשרוש בלב בני ישראל אמונה שלימה, וזהו 'זיהי ידיו אמונה עד צוא השמש', רצה לומר שגבר ידו והחזק את כל ישראל באמונה שלימה, ואז 'זיחלוש באמונה שלימה, וזהו עמלק ואת עמו לפי חרב'. והנה, צעווחתינו הרבים עדיין מרקד צינינו ואת הקליפה של עמלק, לצטל מישראל אמונת אלקי עולם בכל דור ודור, וזהו 'מלחמה לה' צעמלק מדור דור', שאין השם שלם וכסא שלם עד שיתבדרו כל הצירורים ויחזיקו ישראל באמונה שלימה צהשי"ת, ויהיה ה' אחד ושמו אחד, צמהרה צימנו.

ילקוטי הנחצ'

וקמה בידך ממלכת ישראל. ומוצא צספר מעדני מלך (כד, סה): יש לפרש זה הכתוב גם צלופן זה, 'וקמה' היינו צחינת הנה"י (צחינת קימה ועמידה צנגלין), 'צידך' היינו החג"ת, 'ממלכת' היינו אמונה שצריך לצרכת החג"ת, 'ישראל' היינו צחינת השכל, כי ישראל אומיות 'לי ראש', צחינת המוחין והשכל, כמבואר צחורה כ"א.

ברכת הידיים. ומוצא צספר מעדני מלך (כד, קט): כשאניט נצחין כמה וכמה צחינות צענין הידיים שבחג"ת, כי הביא כמה פסוקים לענין, כמו 'ותלך י"ד בני ישראל', 'זישא אהרן את ידי'ו', 'מיד'י אציר יעקב', 'פותח את יד'ך', 'שיכל את ידי'ו', 'מקדש ה' כוננו ידי'ך', 'זיהי ידי'ו אמונה', 'וקמה צידך ממלכת ישראל', וצמאמר הגמרא ענמה 'זקפא אצבעתי'ה', שעליה נסוב כלליות כל המאמר, שעל כן נראה שטיקר הכל צצמאמר הוא צציקון מעשה הידיים, שהם מעשה המלוות, והוא צעיקרו תלוי צשמחה צצעשייתה.

מסיאת הקשרים

כח) וע"פ זה יתכן לומר שאף התיבות 'וקמה בידך' כשלעצמן מורות על המשכת המלכות (היינו האמונה) לידיים, היינו להמשיך את בחינת ה'קמה', ל'בידך', ורו"ק.

ברסלב ניו יורק

קודש זה בחינת מוחין

אמר הקב"ה, המי שכן הוא דוגמת האדם, במשכן יש קודש הקדושים, ובאדם יש המוח שבו נהיה שמת לט. לב.

ידוע ששתי בחינות הן טהור וקדוש, טהור מצד הגבורות שמהו יניקת החיצונים ואדם הבורל מהם להודק בגבורות של מעלה נקרא טהור, אבל קודש הוא מצד המשכת השפע של המוחין שזה תלוי בחסידים כבודו (פתיח שער הק"ש ד).

קודש היא חכמה וזה חיי שיה קב"ה. גם בינה נקרא קודש, בסוד 'ובל היא קודש'. גם המוחין דועיר נקרא קודש (קב"ה קדש).

הדו"ק נקרא על שם החכמה, שהיא רוח חכמה הבא מקודש כידוע (ליקוטי סא. ג).

קודש הוא חכמה, שהוא המוחין, והלשון הוא הדיבור, כשקושר אל המוח אז הוא בחינת שלימות לשה"ק, שהוא בחינת תיקון הברית (ליקוטי חלה א).

איתא בזהר ששבת נקרא 'קודש' ויר"ש נקרא 'מקראי קודש', כי ששבת מתגלה מוח החכמה, וחכמה נקרא 'קודש', ובי"ש מתגלה מוח בינה, ולכן נקרא 'מקראי קודש', ולא 'קודש' בעצמו (מאור ושמש, כי תשא).

ובניתי לו בית נאמן. וביאר בני הנחל (כד): נראה לפרש, כי זה הפסוק 'ובניתי לו בית נאמן', הוא ראה צפני עלמנו שזריכין להמשיך למוך זכרת השכל האמונה. כי כבר מצואר צפנים ומונן שם שהכהן צזרכמו ממשיך זכרת השכל, זכחינת 'וישא אהרן את ידיו אל העם ויזכרם', ועיקר הזכרת הוא שכל כמצואר צפנים, זה הפסוק 'ובניתי לו בית נאמן' קאי על זדוק הכהן, היינו שזדוק הכהן ימשיך לזכרת השכל שלו בית נאמן, היינו אמונה.

קודש זה בחי' מוחין. ומצואר זליק"מ (פ): עיקר הקדושה הוא חכמה ומוחין דקדושה, כי חכמה נקרא קודש כידוע. כי קודש הוא זכחינת ראשית, כמ"ש (ירמיה ז) 'קודש ישראל לה' ראשית זכוחתה', כי כל 'ראשית' הוא קודש זכל מקום, וראשית הוא זכחינת חכמה, כמ"ש (מהלים קיא) 'ראשית חכמה'.

זיאר המלבי"ם (שם): והקימוטי לי כהן נאמן. הוא זדוק הכהן שהיה נאמן לאלקיו, וכמ"ש (יחזקאל מד) 'והכהנים הלויים בני זדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי זכעות בני ישראל יעשם'. למשר זלצני וננפשי יעשם. מעשיו ועזרותו לא יהיו כפי הליטוי החילוני לזד, רק יהיו כפי הכוונה האלקית ומחשבותיו. שכוונה המלוות הוא להרבות כבוד ה' ולהתקדש זקדושתו, והיא נפש המלוות ונשמתו הפנימית, כי המעשה לזדה היא גוויה חומרית להנפש הזאת, שהיא הכוונה המתשכזית. וזניטי לו. וכמו שהוא יהיה נאמן לאלקיו כן זכונה לו זימ נאמן. וזה יהיה זעת זימשח מלך ישראל זימי דוד, וז"ש והסהלך לפני משיחי.

אמונתך בקהל קדושים. עמה מציא רבינו ראה נוספת להכרת המשכת האמונה למוך זכרת השכל הנקרא קודש. פסוק זה זאמר זפרק זו דע"ה מהלל ומשכת את הש"ת על החסדים שעשה עימנו, וזפרט על זה שהש"ת מקיים את הזכוחתו לזדו, שזרעו ימלך עד עולם, ועל כן אף זכעתזכטל המלוכה זכנקזות הגלות, היא זשזז זימי מלך המשית להיות מזרע דוד, ולא מופסק לעד, וחלשה"כ זכזהלים (פגו, א-ו): מְשַׁכֵּל לְאִתָּן לְאִתָּן: סְקִי ה' עוֹלָם אֲשֵׁייהָ לְדָר וְדָר אֲדוּעִי אֲמוֹנֶתְךָ זָפִי: פִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִצְהָר שְׁמִים פֶּן אֲמוֹנֶתְךָ זָהָס: פְּרָתִי זָרִית לְזָחִירִי לְשִׁבְעִתִּי לְדָד עֶזְרָתִי: עד עוֹלָם אֲחִין זִרְעֶךָ וְזָחִירִי לְדָר וְדָר כְּסֶלֶךְ סְלָה: וְיִדְדוּ שְׁמִים פֶּלְלֶךָ ה' אֵף אֲמוֹנֶתְךָ זָקָה לְקִדְשִׁים: ופירש המלבי"ם (שם): מסדי ה' החסד שעשה ה' עימנו, ואשירה לעולם, ולכל דור אודיע זפי מה שְׁהֶלְמֶתְךָ את דזריך. זי אמרתי. אומר אני, חסד אל יהיה זניו ומתוקן עד עולם. זמי עמידת השמים תהיה נכון אמונתך. נמי. וזהו החסד, שאמר 'זרתי זכחיירי', וחוזר ומפרש 'זשבעתי לזדו עזדתי'. אֲחִין וזעך. להיות נכונים למלוכה. כסלך סלה. כסל המלכות הנמתן לך לרשת, לזרעך יהיה עד עולם. כי אף זכזכטל זימי הגולה, הנה זשזז זימי המשית ולא תופסק עוד. ויזדו. אז זכזז השמים יזדו על הפלאים שזעתה זימי המשית, ואף אמונת הזכוחתך יזופר זקהל קדושים, המה זני ישראל. וכזז השל"ה (מסכת תמיד, נר מזוה זז) שכלל זמוזז זה מרמו על עליית המלכות מהקליפות דרך הספירות, וז"ל: ויזדו זמיים פלאך ה'. זכזז נזדע הכתר נקרא פלא, 'אמונו מופלא' (וכן מוזז להלן זכזזמר זכזז ז'), וגם פל"ח זכזז אל"ף, שהוא הכתר כזודע. וזהו 'ויזדו זמיים פלאך ה', 'שמים' תפארת (עי' זכר מרומה, קעה ע"ז), 'אף אמונתך' מלכות, זשישזמשו זכזזר אחד ד"ו פרזופים, וזוהו לומר 'אמונתך' שהיה עמה ז'אף', כי 'זכזזי רשעים יתהלכון', זחוזר 'זקהל קדושים' וכו'. וסוד ה'קדושים' הם חכמה וזינה"כ).

קודש זה בחינת מוחין. איתא זזהר (אחרי מות, סא ע"א) שספירת החכמה נקראת 'קודש', ואף כלל המוחין (זכ"ג) נקראים 'קודש', מפני שכללים זה זזה ומקבלים ממנה, וז"ל: ז'מאי 'קודש', שלימותא זכולא זלזיקרי חכמה עילאה, ומזהאי אחר נגיד משח זכות קדישא זכזזילין זדיעך, לזכר זלזיקרי זינה עילאה, וממתן נפקין זכזזעין ונחלין לכל עיזר. וכן זכזז זכזזר עולת תמיד (שער הזיית): כל זכחינת קדושה היא זכזזוחין כזודע, וזכזזר זכזזוחין של זד זכזז הנקרא 'קודש', כזודע שכל 'קודש' הוא זכזזחמה. וזיאר זכזזר"ר (שער כג, קזש) שאמנס 'קודש' סתם הוא זכזזחמה, אך גם הזינה נקראת 'קודש', משום שנמשכת מן החכמה, מן הקודש, וז"ל: עיקר 'קודש' סתם הוא זכזזחמה. וכן נזכזזר זזהר פרזמ ויקרא (יג ע"א) וז"ל ז'מיה 'קודש', אחר עילאה זכזזועל זכזזחלל עימקא נפיק מיניה, זכזזיז 'ונהר יזאל מעדן להשקות', ועדן הוא זלזיקרי קודש עילאה' עכ"ל. וכיון לומר, יען כי הזינה ג"כ נקרא 'קודש', וזהו האריך 'אחר עילאה זכזזועל כו', פירוש, חכמה שהוא ה'עדן' שזמנו יזאל ה'נהר' שהוא הזינה, וכיון שזזאל מן הקודש ראוי שנקראת ג"כ קודש. זכחי' מלכות זיזיירה נעשה ממנה חב"ד דעשייה. ולהנגת הזכזזים ראה זכזזזל לזורה זו, שהזכזזו להלן זכזזילז"ח על אות ז', ד"ה 'וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

ילקוט הנחל

בית נאמן. ומוזז זכזזין יד הגחל (כד): וזכרך אפשר זלזינו לרמו, זמוזזל זכזזר זכהיר (זזז ג) 'כל מקום שנאמר ז' הוא לשון זכזזה וכו', ואין חכמה אלף זכזזה' עי"ש. וכידוע זזזז ז"ת רזומז על זכחינת 'זיית' (עי' תיקו"ח, תיקונא קמא על לשה"כ 'לזינה זכזזה אל זיית', עי"ש), ואס כן עולה זלזיירוף 'זיית נאמן' עלמו רזמו זשיש להמשיך למוך זכחינת הזיית, היינו זכחינת הזכזזה והזכזזמה, היינו זכזזה השכל, את האמונה, זכחינת 'נאמן', וז"ק.

מפילת הקשרים

זשה בבחי' זלע"ז של עבודת הכהנים בזכזזתם, שעניינה להמשיך זכזזה לכל העולמות (כדאי"תא זכזזזכות י', 'אר"א מזכזז מוזז ומזזין וכו', ופירש"י 'מזזין, זכזזות הקרזנות העולם זזזזן, זכזזין מן המזזן וגזרמין לו זכזזה'). ל) זכחינת המזזא לעיל (אות ה) 'בעל נפש זיך לזכוון רזזנו'. לז) וע"פ זכזזין ובקשרי המזמר יתכן לרמו זכזזר אפשר ולזרוש את כלל הפסוק, זכזזכי זכחינת 'יזדו זמיים' יקבלו את זכחינת 'פלאך', זריכים להמשיך את זכחינת 'אמונתך', ל'קהל קדושים'. זחיינו זלזאחר זכחינת 'יזדו', זכחינת הזד, הזשייכת למזריגת הרגלין והנה"י כידוע, עולים לזכחינת 'זמיים', זכחי' תפארת וחג"ת, אזי על מנת שזיכולו לזכזזת לקבל את הזרת זכחינת 'פלאך', זחינו את אזר זכזזת הנקרא 'פלאך', זריכים קודם להמשיך את זכחינת 'אמונתך' אל 'קהל קדושים', זחינו להמשיך את האמונה למוך זכזזת השכל, וז"ק.

ובניתי לו בית נאמן. עמה מציא רבינו ראה נוספת לזך זכחיין להמשיך אמונה (זכחי' 'נאמן') למוך זכזזת השכל (זכזזיש מי הגחל), והיא זכזזי אש האלקים (אלקונה) לעלי הכהן על נטילת הזכזזנה מזרעו, עקז חטאי זניו זכזזזות המקדש^{כז}, וזחייתה לכהן נאמן מהס (וכך הוא זימי זלמה, זגירש את זכזזיתר הכהן שהיה זכזזית עלי, ותזחזיו זיכהן זדוק שהיה מזרע פינתם זן זלזעזר זכהן), וחלשה"כ זכזזמואל א' ז' (ז'): וְהִקְיַמְתִּי לִי פֶהֶן נְאֻמָּן פֶּאֶרֶךְ זָלְזָזִי וְזָנְפָשִׁי יַעֲשֶׂה וְזָנְיָתִי לוֹ זָיִת נְאֻמָּן וְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי מְשִׁיחִי כָּל הַיָּמִים: וזכזזרזס יזנתן (שם) זיזאר את המילים 'זיית נאמן', 'מלכו קיימא', וז"ל: ואקיס קדמי זכזזן מהימין זכזזימרי זכזזעוטי יעזד, ואקיס ליה מלכו קיימא, וזשמש קדס משיחי כל יזמיא. ופירש המלבי"ם (שם): כהן נאמן. זה זדוק, והוא יעשה זכזזר זלזזי, זכזזתה וכזזזוה. זימ נאמן. זיית זכזזע לו ולזרעו אחריו. והסהלך. יטייל לפני המלך לזשעש עימו, ועלת שלום תהיה זיזינהס. יזוד

זיאר המלבי"ם (שם): והקימוטי לי כהן נאמן. הוא זדוק הכהן שהיה נאמן לאלקיו, וכמ"ש (יחזקאל מד) 'והכהנים הלויים בני זדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי זכעות בני ישראל יעשם'. מעשיו ועזרותו לא יהיו כפי הליטוי החילוני לזד, רק יהיו כפי הכוונה האלקית ומחשבותיו. שכוונה המלוות הוא להרבות כבוד ה' ולהתקדש זקדושתו, והיא נפש המלוות ונשמתו הפנימית, כי המעשה לזדה היא גוויה חומרית להנפש הזאת, שהיא הכוונה המתשכזית. וזניטי לו. וכמו שהוא יהיה נאמן לאלקיו כן זכונה לו זימ נאמן. וזה יהיה זעת זימשח מלך ישראל זימי דוד, וז"ש והסהלך לפני משיחי.

אמונתך בקהל קדושים. עמה מציא רבינו ראה נוספת להכרת המשכת האמונה למוך זכרת השכל הנקרא קודש. פסוק זה זאמר זפרק זו דע"ה מהלל ומשכת את הש"ת על החסדים שעשה עימנו, וזפרט על זה שהש"ת מקיים את הזכוחתו לזדו, שזרעו ימלך עד עולם, ועל כן אף זכעתזכטל המלוכה זכנקזות הגלות, היא זשזז זימי מלך המשית להיות מזרע דוד, ולא מופסק לעד, וחלשה"כ זכזהלים (פגו, א-ו): מְשַׁכֵּל לְאִתָּן לְאִתָּן: סְקִי ה' עוֹלָם אֲשֵׁייהָ לְדָר וְדָר אֲדוּעִי אֲמוֹנֶתְךָ זָפִי: פִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִצְהָר שְׁמִים פֶּן אֲמוֹנֶתְךָ זָהָס: פְּרָתִי זָרִית לְזָחִירִי לְשִׁבְעִתִּי לְדָד עֶזְרָתִי: עד עוֹלָם אֲחִין זִרְעֶךָ וְזָחִירִי לְדָר וְדָר כְּסֶלֶךְ סְלָה: וְיִדְדוּ שְׁמִים פֶּלְלֶךָ ה' אֵף אֲמוֹנֶתְךָ זָקָה לְקִדְשִׁים: ופירש המלבי"ם (שם): מסדי ה' החסד שעשה ה' עימנו, ואשירה לעולם, ולכל דור אודיע זפי מה שְׁהֶלְמֶתְךָ את דזריך. זי אמרתי. אומר אני, חסד אל יהיה זניו ומתוקן עד עולם. זמי עמידת השמים תהיה נכון אמונתך. נמי. וזהו החסד, שאמר 'זרתי זכחיירי', וחוזר ומפרש 'זשבעתי לזדו עזדתי'. אֲחִין וזעך. להיות נכונים למלוכה. כסלך סלה. כסל המלכות הנמתן לך לרשת, לזרעך יהיה עד עולם. כי אף זכזכטל זימי הגולה, הנה זשזז זימי המשית ולא תופסק עוד. ויזדו. אז זכזז השמים יזדו על הפלאים שזעתה זימי המשית, ואף אמונת הזכוחתך יזופר זקהל קדושים, המה זני ישראל. וכזז השל"ה (מסכת תמיד, נר מזוה זז) שכלל זמוזז זה מרמו על עליית המלכות מהקליפות דרך הספירות, וז"ל: ויזדו זמיים פלאך ה'. זכזז נזדע הכתר נקרא פלא, 'אמונו מופלא' (וכן מוזז להלן זכזזמר זכזז ז'), וגם פל"ח זכזז אל"ף, שהוא הכתר כזודע. וזהו 'ויזדו זמיים פלאך ה', 'שמים' תפארת (עי' זכר מרומה, קעה ע"ז), 'אף אמונתך' מלכות, זשישזמשו זכזזר אחד ד"ו פרזופים, וזוהו לומר 'אמונתך' שהיה עמה ז'אף', כי 'זכזזי רשעים יתהלכון', זחוזר 'זקהל קדושים' וכו'. וסוד ה'קדושים' הם חכמה וזינה"כ).

קודש זה בחינת מוחין. איתא זזהר (אחרי מות, סא ע"א) שספירת החכמה נקראת 'קודש', ואף כלל המוחין (זכ"ג) נקראים 'קודש', מפני שכללים זה זזה ומקבלים ממנה, וז"ל: ז'מאי 'קודש', שלימותא זכולא זלזיקרי חכמה עילאה, ומזהאי אחר נגיד משח זכות קדישא זכזזילין זדיעך, לזכר זלזיקרי זינה עילאה, וממתן נפקין זכזזעין ונחלין לכל עיזר. וכן זכזז זכזזר עולת תמיד (שער הזיית): כל זכחינת קדושה היא זכזזוחין כזודע, וזכזזר זכזזוחין של זד זכזז הנקרא 'קודש', כזודע שכל 'קודש' הוא זכזזחמה. וזיאר זכזזר"ר (שער כג, קזש) שאמנס 'קודש' סתם הוא זכזזחמה, אך גם הזינה נקראת 'קודש', משום שנמשכת מן החכמה, מן הקודש, וז"ל: עיקר 'קודש' סתם הוא זכזזחמה. וכן נזכזזר זזהר פרזמ ויקרא (יג ע"א) וז"ל ז'מיה 'קודש', אחר עילאה זכזזועל זכזזחלל עימקא נפיק מיניה, זכזזיז 'ונהר יזאל מעדן להשקות', ועדן הוא זלזיקרי קודש עילאה' עכ"ל. וכיון לומר, יען כי הזינה ג"כ נקרא 'קודש', וזהו האריך 'אחר עילאה זכזזועל כו', פירוש, חכמה שהוא ה'עדן' שזמנו יזאל ה'נהר' שהוא הזינה, וכיון שזזאל מן הקודש ראוי שנקראת ג"כ קודש. זכחי' מלכות זיזיירה נעשה ממנה חב"ד דעשייה. ולהנגת הזכזזים ראה זכזזזל לזורה זו, שהזכזזו להלן זכזזילז"ח על אות ז', ד"ה 'וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'.

בית נאמן. ומוזז זכזזין יד הגחל (כד): וזכרך אפשר זלזינו לרמו, זמוזזל זכזזר זכהיר (זזז ג) 'כל מקום שנאמר ז' הוא לשון זכזזה וכו', ואין חכמה אלף זכזזה' עי"ש. וכידוע זזזז ז"ת רזומז על זכחינת 'זיית' (עי' תיקו"ח, תיקונא קמא על לשה"כ 'לזינה זכזזה אל זיית', עי"ש), ואס כן עולה זלזיירוף 'זיית נאמן' עלמו רזמו זשיש להמשיך למוך זכחינת הזיית, היינו זכחינת הזכזזה והזכזזמה, היינו זכזזה השכל, את האמונה, זכחינת 'נאמן', וז"ק.

זשה בבחי' זלע"ז של עבודת הכהנים בזכזזתם, שעניינה להמשיך זכזזה לכל העולמות (כדאי"תא זכזזזכות י', 'אר"א מזכזז מוזז ומזזין וכו', ופירש"י 'מזזין, זכזזות הקרזנות העולם זזזזן, זכזזין מן המזזן וגזרמין לו זכזזה'). ל) זכחינת המזזא לעיל (אות ה) 'בעל נפש זיך לזכוון רזזנו'. לז) וע"פ זכזזין ובקשרי המזמר יתכן לרמו זכזזר אפשר ולזרוש את כלל הפסוק, זכזזכי זכחינת 'יזדו זמיים' יקבלו את זכחינת 'פלאך', זריכים להמשיך את זכחינת 'אמונתך', ל'קהל קדושים'. זחיינו זלזאחר זכחינת 'יזדו', זכחינת הזד, הזשייכת למזריגת הרגלין והנה"י כידוע, עולים לזכחינת 'זמיים', זכחי' תפארת וחג"ת, אזי על מנת שזיכולו לזכזזת לזכזזת לקבל את הזרת זכחינת 'פלאך', זחינו את אזר זכזזת הנקרא 'פלאך', זריכים קודם להמשיך את זכחינת 'אמונתך' אל 'קהל קדושים', זחינו להמשיך את האמונה למוך זכזזת השכל, וז"ק.

המתן עד שאתיישב. וכמז בליקו"ה (א"ח הודאה ג, ה): תיקון המסדר והמיישב, שהוא צחינת כתר, ע"ס סוד השתיקה, צחינת 'סייג' לתכמה שתיקה, שהוא צחינת כתר, כמו שמבואר במקום אחר (במורה ו', 'זה צחינת 'סייג' לתכמה שתיקה, 'סייג' דייקא, זה צחינת כתר, שהוא צחינת סייג וגדר סביב סביב, שמסבב ומכתיב ומעטיר את החכמה. וזה הכמה, שהוא צחינת סייג, נעשה מהשתיקה כנ"ל). כי הפריסקא,

שהיא צחינת כתר שמעבב את המוחין, בצחינת 'המתן עד שאתיישב', זה צחינת שתיקה, שמרמזין לו, שמוק ואל תהיה נבהל להשיב, רק שמוק צמחשפתך עד שאתיישב, שע"ז עיקר ההשגה כראוי, אשרי הזוכה לזה.

המתן עד שאתיישב. וביאר בליקו"ה (א"ח הודאה ג, סג): עיקר ההווה הזמן נמשך צשורשו מצחינת 'המתן עד שאתיישב' הנ"ל. כי צחינת אין שום זמן כלל, (כמו שמבואר על פסוק 'אני היום ילדתיך' בליקוטי תניינא סימן סא), רק כל הזמן הוא צביל הצחירה, שהאדם נר"ך לעבור צזה העולם מספר ימי חייו כדי שיקשר הזמן למעלה מהזמן. כי זה העולם הוא במקום וזמן, ונר"ך האדם לעבור צו כדי שיקשר צחינת הזמן והמקום, לצחינת למעלה מהזמן, (ועיין מזה בדברינו במקום אחר, בהלכות מילה ה' ע"פ התורה 'אני היום ילדתיך' הנ"ל). ועיקר הזמן נמשך מצחינת 'המתן' הנ"ל, שהוא צחינת כח המסדר והמיישב את המוחין, שהוא המעבב הנ"ל, שעיקר התיקון ע"י שמחת המלואה וכו', ע"י צחינת 'מי יימר' הנ"ל. היינו שאדם צא רק צבזיל זה להעולם, כדי שיכיר את השי"ת ע"י צחינת השגת המשעה היכלין הנ"ל, שעל ידם משיגין אור אין סוף בצחינת 'מטי ולא מטי' וכו', שאי אפשר להשיג כל זה כי אס ע"י כח המסדר והמיישב וכו', שהוא צחינת 'המתן עד שאתיישב וכו'. כי כל ימי חיי האדם הם רק בצחינת המתנה, כדי שיתיישב היטב בצחינת יישוב הדעת אמיתי, שע"ז דייקא ישיג מה ששיג כפי

בתר לי זעיר. פסוק זה זה נאמר אחר שהטיח איוב דברים כלפי מידת הדין של מעלה, ונלאו מצרי מלהשיבו, ומעורר אליהו להוכיחו. ונלשה"כ בספר איוב (לו, א-ג): ויִסַּף אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר: פֶּסַח לִי זְעִיר וַיִּתְּנֶנּוּ כִּי עוֹד לֵאלֹהִים מְלִים: אֲשַׁח דְּעֵי לְמַרְחֹק וְלִפְעָלֵי אֶפְסֹן זָדָק: וביאר התרגום (ס): **כמר לי אמתן לי.** ופירש"י (ס): **כמר לי זעיר ואחוור.** כולו לשון ארמי הוא, הוקל לי מעט ואגידך. 'כתר' לשון הוקל. וביאר

בחלקת מחוקק להאליך (ס): ויוסף כו', **כמר לי זעיר ואחוור כו'.** עד כה דיברתי בטענות שכליות והנחות מקובלות, המתן מעט ואחוור, כי **עוד לאלוק מליס,** שהוא מדבריו יתברך מהמורה, טענות על דבר זדיק ורע לו רשע וטוב לו. והנה הפעם **אשא דעי,** שכלי למרחוק, שאשא ואפריש מה שהוא לפי השכל, ואקח דברי פועלי הוא יתברך, ולו אמן זדק ואומר כי דבריו זדק, ואניח טענות שלפי השכלי"ת. ובפרד"ר (שער ב, א) ביאר את ענין ההמתנה שכתב, וז"ל: מטעם העלם הכתר, אינו מתגלה צו ע"ס כלל, המגביל ומגדיר רוחניותו בהגיונו, כשם צן ד' (הוי"ה) ושאר השמות, אבל שם אה"ה הגיונו מורה העלם, שפירושו הא אנה קאים למהוי (ולהתגלות) וכו'. כי פירוש 'כתר' לשון המתן, מלשון (איוב לו) 'כתר לי זעיר ואחוור'. והכוונה, אל תעמיק צו שאין צו השגה, והשגתו הוא צבאר הספירות, ואס כן נמלא כי הגיונו הוא סביב רוממותו והעלמו. ועוד איתא גבי ענין זה בעבודת ישראל (פ' ראה, ד"ה הטו אוכס) צזה"ל: הרצון מכונה צשם נפש כמבואר בפירוש מקרא, ועוד כי נפש הוא מלשון המתנה ושזיתה, כמ"ש (שמות לא) 'שבת וינפש'. והמתנה מורה על הרצון שכלל צכתה, שדרשוהו מעיין 'כתר לי זעיר' (איוב לו), כי ע"י המתנה והשתלשלות מכת צלי גבול, צא לגבול. ועוד נוכל לומר טעם, הגם שהכתר הוא צחינה גבוה מאוד, והנפש עניינה צחינה נמוכה, עס כל זה ידוע כי כל רצון וכתר של כל העולם, הוא צחינת מלכות שלמעלה ממנו.

עבודתו צחמת, מה שאין המלאכים זוכים להשיג. כי המלאכים אינם יכולים להשיג אורו האין סוף צצחינה הנ"ל כמו האדם, מחמת שלא תיקנו כראוי כח המסדר והמיישב, שאינו נתתן כי אס ע"י כח הצחירה, שיש רק להאדם, (ועיין מזה בהלכות נפילת אפיס ע"פ התורה 'אמצעותא דעלמא' הנ"ל), ועל כן הם צוערים ורועשים להשיגו. ואע"פ שגם השגתם גבוהה מאוד, אבל אין ערך להשגתם נגד השגת האדם הנדיק שהיה צזה העולם, ונתנסה צמה שהתנסה ע"י כח הצחירה, שע"ז זכה לתקן המוחין, ועיקר התיקון, שזכה לתקן כח המסדר והמיישב כנ"ל, שהוא צחינת 'המתן וכו', שמסס כל הזמן כנ"ל. כי כל הזמן של האדם, שהס כל ימי חייו, הם צחינת 'המתן', שאומרים לו שימתין הזמן של ימי חייו, שיתיישב צו בכל יום ובכל עת, שע"י יזכה להשיג בכל עת מה ששיג, עד שיזכה ציום קיאו וסופו לעלות עס כל הימים והזמן של ימי חייו ששה צזה העולם, לעלות למקום שיעלה להשיג מה ששיג, שהס צחינת אורות והתלצחות שזוכין הנדיקים, צחינת 'השביע צצחמות נפשך', אשרי להס. ועיקר כל זה זוכין ע"י עשיית המלואה צשמחה כנ"ל, כי שמחה היא החיות והקיום של כל ימי האדם. כי צחמת אין שום זמן כלל כנ"ל, וכמו שרואין גס צגשמיית שאינן כלום, כי הזמן פורת מאוד מאוד כלל עובר וצאצק פורת וכענן כלה וכו', כי העבר אין והעתיד עדיין וההווה כהרף עין, וכמוצא צקפריס הרצה מזה, וימי חייו הצל, הצל הצלים, 'הצל הצלים', (כמו שאיתא צמדש קהלת פרשה א) כהצל של הפלי השביעיית וכו' שאין צו שום ממשות וכו', ואין נשאר מכל הזמן העבר וההווה והעתיד כי אס מה שחוטפין ממנו איזה טוב, תורה ותפלה וזדקה ומעשים טובים ורצון והשתוקקות נמרך להשי"ת והתקצרות לצדיקים ותצרים אמיתיים וכו', והעיקר הוא השמחה שהיא נקודת כל המצוות, שהוא עיקר החיות והקיום וכנ"ל. ועל כן עיקר החיות, שהוא צמן וצמקום, הוא ע"י זה היום והזמן שזוכין צו לשמחה של מלואה לשמות צו יתברך, צצחינת 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה צו, שרק זה היום עשה ה', כשזוכין לגיל ולשמחה צו, כי משס כל החיות וקיום הימים והזמנים שהס ימי חיי האדם. כי הרשעים שאינם זוכים לשמחת המלואה, צחמת אין להס שום חיות, ועל כן אמרו רז"ל 'הרשעים צצחיהם קרויים מתיס', מאחר שאינם זוכין לקשר הזמן למעלה מהזמן, לקבל חיות ממקור החיים ע"י שמחת המלואה כנ"ל. וכן להיפק, אפילו הנדיקים הגדולים כשאינם מזהרים להמתין עד שיתיישבו כראוי, ומחס רודפס ציותר מדי להשיג, אינם יכולים לחיות צזה העולם כלל, כי זה צחינת 'צקרצתם לפני ה' וימותו', צחינת 'הניך ומת'. על כן עיקר החיות של הימים והזמנים שחי האדם צזה העולם, הוא ע"י צחינה הנ"ל, ע"י שזכה לתקן המיישב והמסדר כראוי ע"י עשיית המלואה צשמחה וכו' כנ"ל, ואז זוכה לצוא ולעלות עס כל ימיו ועיתותיו למקום שיעלה, צצחינת 'אצברהס זקן צא צימים', דסיב ועאל ציומין וכו', כמו שאיתא צזהר הקדוש.

מילואי חכמה

הדעת הוא המיושב צמות, והוא יסוד לכל הדברים. והרואה להשיג מעלת הדעת, שמתיישב עליו צמות ויהיה נכונה, נר"ך שלא יהי מצוהל ונחפו ואין ומקצר בענייניו, שאס הוא כן לא שייגנו, אלא נר"ך שיהיה צו נופש ויישוב וכח צלז וכו', וזהו הדעת המיושבת צאדס צמות, ואז ישיג לזוהר המעלות האחרות, כי זהו יסוד הכל.

מסילת הקשרים

(לד) והנה מלבד שבא ללמדנו ש'כתר' הוא לשון המתנה, דו"ק וראה, שדבריו אליהוא בכלליות הפרק טובבים על כך שלא יתכן לחקור ולהבין את דרכי הבורא והנהגתו עם בני האדם ע"פ כלי השכל, אלא רק ע"י אמונה שלימה.

אמונ מופלא. ביטוי זה הוצא כראיה לכן שגם בכתב צריך אמונה. והנה, 'אמונ' זה בחינת אמונה, וכדפי'ר' (דברים לב, ט) את לשה"כ לא אמונ כס': 'אמונ' לשון אמונה. ו'מופלא' זה בחינת כמה כמובא בפד"ר (שער כג, מופלא): מופלא הוא הכתר, ונקרא מופלא מלשון העלם, שהוא נסגב ונפלא מכל רעיון. ומקור הביטוי הוא בצ"ר (א, ח) על הפסוק במשלי (ת, ט) 'ואהיה אצלו אמונ וְאֵהִיָּה שְׁשׁוּעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחַקָּה לְפָנָיו כָּל עַם', שמדבר בשבט המורה, שהקב"ה היה משתעשע עימה קודם גריאת שמים וארץ, והמדבר מבאר את המילה 'אמונ' כמנה אופנים, ובהם גם 'מכוסה' ו'מונע', היינו שהקב"ה הסמיר את המורה אצלו והשתעשע בה לבדו. וכמו על זה בפד"ר (כג, אמונ) צביאור המלה 'אמונ', ח"ל: צבראשית רבה פירשו זו ד' פירושים ח"ל, 'אמונ פדגוג, אמונ מכוסה, אמונ מונע, אמונ רבתי'. אמונ מכוסה הוא בכתב, וכן פירש הרשב"י ע"ה במקומות רבים, שאמונ מופלא ומכוסה הוא בכתב, לפי שהוא נעלם. והפלא"ם צמרי מקומותיו למאמר ז"ן בזה את המובא בתיקון"ו (תיקון ע, ק כ"ט), וציאור מחילה את דברי המתוק מדבש בהקדמתו לדרוש זה: עתה מתחיל רבי שמעון לדבר במקום עליון נורא וקדוש, והוא אור הראשון שהאיר האין סוף ז"ה הנקרא אדם קדמון, אשר מרוב גדולו ומעלתו הראשונים לא שלחו בו יד להתעסק בו בגלוי, כי אם בזה העלם גדול. וז"ל התיקון: איהו כתר אמונ מופלא ומכוסה וכו', אמונ מופלא, רקים וזייר ציורא בזהיכל דאדם קדמאה דכל קדומים וכו' עילאה דכולהו, כתר עליון, סמים וטמיה, סמים דכל סמימין, עילת העילות, קדמון לכל קדומים, בגין האי אדם קדמון איתמר בעילת העילות (משלי ח) 'ואהיה אצלו אמונ'. וציאור המתוק מדבש (ס:ס) אמונ. היא סוד הכתר רומזת על 'אמונ' שהוא הא"ק, שהוא הכתר של כללות העולמות, שהיה האומן לתיקון עתיק ואריך. מופלא. הוא נעלם ונחלש צמורס. רקים וזייר ציורא. הא"ק רקס וזייר ציורי הספירות של עתיק ואריך, בזהיכל של אדם קדמון לכל הקדומים. עילאה דמלואו. אדם קדמון הוא פרוף העליון והראשון שצרא האין סוף ז"ה, והוא כתר עליון של כללות כל העולמות, הרמוז בקוף ה' של השם הוי"ה, סמוס מכל הסומים, והוא נקרא עילת העילות של כללות העולמות, שעל ידו פעל האין סוף ז"ה את כל פעולותיו, והוא קדמון לכל קדומים, דהיינו לכל פרופי האצילות. בגין האי אדם קדמון איתמר בעילת העילות. בשביל אדם קדמון הזה נאמר בעילת העילות שהוא אריך, הנקרא עילת העילות של אצו ואימא. ואהיה אצלו אמונ. שנתגדלתי אצל א"ק, והוא היה האומן והמגדל שלי.

וגם שם צריך אמונה. ומובא בליקו"ה (יו"ד גילוח ג, י"א): עיקר הוא האמונה, כי האמונה הוא ההתחלה והפתח והשער לכוונם בעבודת ה' ובהשגת אלקות, והיא הסוף והתכלית של כל הידיעות וההשגות, בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, שזהו בחינת אמונה. כי זהו התכלית של כל הידיעות וההשגות שיודעין ומשיגין, שאי אפשר לידע כלל, רק להאמין בו יתברך. וזהו בחינת 'אני ראשון ואני אחרון ומצלעדי אין אלקים'. 'אני' הוא בחינת מלכות, בחינת אמונה כידוע, וזהו 'אני ראשון ואני אחרון', כי ההתחלה היא מהאמונה והסוף הוא האמונה כנ"ל, וכל מה שיודעין ומשיגין יותר בהשגת אלקותו יתברך, נתחזק האמונה יותר ויותר, וזהו עיקר התכלית של כל ההשגות והידיעות כנ"ל. ועל כן צריכין רבי גדול ציורא, שיוכל להכניס השגות אלקות אפילו בהפחותים והשפלים מאוד מאוד, כי כל ההשגות והידיעות הם רק בחינת 'מטי ולא מטי', בגין דלית מחשבה תפיסא ציה כלל.

אמונ מופלא. וכמו בליקו"ה (א"ח"ס הודאה ו, ו) גבי הכתר המכונה פלא, ח"ל: זהו 'יודו לה' חסדו ונפלאותיו לפני אדם'. 'חסדו', זה בחינת הארת המוחין, שהם ע"י צרכת הידיים, שהם בחינת חסד גבורה תפארת, שעיקר הוא חסד, כי 'א"ל נהירו דמחמתא', והוא 'יומא דלזול עם כוליהו ומיין', בחינת 'יומא יוה' ה' חסדו', כמו שמוצא בכתבים ומובא בדברינו. 'נפלאותיו', זה בחינת כתר שהוא המסדר והמיישב, כי כתר נקרא פלא כידוע, כי על זה צאה עיקר ההודאה, שהשי"ת עזר לו לנאח מכל אלו הצרות של הארבעה הנ"ל, שהוא ע"י תיקונים הנ"ל, עד שזכה לתיקון המוחין שהם בחינת חסד ותיקון הכתר שהוא בחינת פלא. וזהו 'יודו לה' חסדו', שאצל 'חסד' אמר 'לה', ואצל 'נפלאותיו' אמר 'לצני אדם', זה בחינת תיקון הרדיפה והמעכב הנ"ל. כי המוחין רודפין להשיג אור האין סוף ורוזין לעלות אל ה', וכפי רדיפתם היה נכלל שם ומתבטל במציאות והיה בטל העולם, ולא היו צני אדם יודעין גדולתו ונפלאותיו יתברך, שבשביל זה צרא הכל. על כן צריכין תיקון המעכב הנ"ל, שהוא בחינת פלא, בחינת כתר, שמעכב את המוחין מרדיפתו, וע"י נעשין תשעה היכלין הנ"ל, שע"י משיגין אור אין סוף בבחינת 'מטי ולא מטי', שמשם כל ההשגות והידיעות של הצדיקי אמת, שע"י יודעים ללמס אור השגתם עד שיכולים להודיע לנו נפלאותיו הנוראים. וזהו 'יודו לה' חסדו ונפלאותיו לפני אדם', שהחסד, בחינת רדיפת המוחין, רודף לה' להשיג אורו יתברך, אבל אין זה שלימות, כי אם כן יתבטל במציאות כנ"ל, ולא יידעו גדולתו צני אדם, אבל ע"י בחינת פלא הנ"ל, ע"י יכול להודיע נפלאות גדולתו לפני אדם, וזהו 'נפלאותיו לפני אדם כנ"ל' וכו'. ועל כן מוכיר בכל פעם בלשון 'נפלאות', כי עיקר מה שיכולין לדבר ולספר גדולתו לפני אדם, הוא ע"י בחינת פלא עליון, שהוא בחינת כתר.

שמופנימיות חג"ת וכו'. וציאור בזה הפלא"ם (כד, י): שמופנימיות חג"ת, רוצה לומר פנימיות הצרכות שהוא חב"ד, כי חג"ת מלביש את חב"ד כנ"ל, ומפנימיות מלכות דיצירה, שהיא בחינת האמונה הנ"ל, נעשה כתר דעשיה. ועיין בפרי עץ חיים שער התפלה וצה"ה שם, ובמשנת חסידים ובסידור קול יעקב.

ליקוטי הנחץ

זוה בחי' שמופנימיות חג"ת ומפנימיות מלכות דיצירה נעשה כתר דעשיה. ומובא בזה צביאור האורח מישור (כד): והנה אף שכל זה דברי קבלה, כמה הלכתא גבורתא איכא למשמע מינה. א. שעיקר תיקון הדעת והמוחין תלוי באמונה שהאדם ממשין על עצמו. כי הכתר הוא המיישב את הדעת ומסדר את המוחין, וצלעדי כל המוחין שמשגי האדם הם בלבול בעלמא, מרוב מרוצתם ורדיפתם. ויטוד בגין הכתר הוא ע"י אמונה פשוטה שממשין האדם על עצמו, שמתחזק באמונה פשוטה בשחי"ת, שאע"פ שזכה להשיג בשכלו גדולת השי"ת, אינו נשאר עם השכל דעשיה, ואינו סומך עליו, אלא מאמין שהשי"ת מרומם ונצוה יותר ויותר, ועיקר מצוות שכלו הוא להגדיל האמונה בשחי"ת ובמאמנותו וצדיקותו האמתיים, באמונה חזקה ומוחשית ציורא, בתמימות ובפשיטות. ב. ומחמת שהכל תלוי באמונה, לכן הקב"ה מסייע לאדם ומאיר לו אמונה מלמעלה, בחינת אמונ מופלא, מעולם היצירה. ובשביל זה מהפך קברי עליות הספירות, שבמקום שמתלכות דיצירה תעלה ותלביש את נה"י דיצירה, היא יורדת כולה למטה, לעולם העשיה, ומתלבשת בחב"ד וחג"ת. כי צירייה זו תליים כל עליית העולמות. כי אף שכבר קדמו ועלו מלכות דעשיה מצדן הקליפות, ונה"י דעשיה עלה לחג"ת, וחג"ת לחב"ד, אין ליה שלימות וקיום, רק בשעה שמתחזק הכתר שהוא המיישב והמסדר את המוחין, וע"י תיקון הכתר וזכיה לקיים מצוות בשמחה, ובתמימות ופשיטות, ובלא תיקון הכתר עלול הכל להתפורר ולפולס לקליפות וכו'. וכל זה כולו בטעם שכתב הפע"ח הנ"ל, שצריך שהמלכות של עולם היצירה שמהיה למטה בעולם העשיה בעצמו, והבן.

אמונ מופלא. ע"י במקו"ד ד"ה 'אמונ מופלא', שיטוד הדברים לכן מובא במדרש ובתיקון"ו, על הפסוק 'ואהיה אצלו אמונ'. והנה אף המלה 'אהיה' והמלה 'אצלו' שצפוסה זה שייכים ומקושרים לענייננו. 'אהיה' הוא הכתר (כמובא לעיל במאמר) כדכתב בספר עבודת הקודש (ח"ג, ל): הקב"ה נקרא 'אהיה', כלומר אני כלל הכל ואני הוא הכל סמוס ותמוס, כלומר שכל האצילות שהוא סוד השם הגדול, היה גנון ונסתר בצמחה העליונה שהיא כלל הכל, ועל זה אמר אהיה, שהוא כלל כל האצילות. והסוד 'ואהיה אצלו אמונ', ואמר במדרש 'אמונ מכוסה, אמונ מונע', שהכוונה על חכמת אלקים שכל היה סמוס כה, והיא כלל הכל, וכאילו היה הכל עדיין בחציון רוב מעלה ועדיין אין היכר כבודו, עד שנמשך המעין עוד ונתגלה גילוי דק פנימי נעלם, ועדיין היה הכל נעלם, עם שהיה מוזמן יותר להיגלות ולהימשך מצראשונה. וגי המלה 'אצלו' שצפוסה, מוצא בספר שפע טל (תק טל, שער ג, א), ח"ל: ענין האצילות הוא שכוחו מתפשט ומתגלה, ואינו דבר אחר חוץ לעצמותו ח"ו, רק הוא כח עצמותו ברוך הוא שמתפשט ומתגלה, וזהו לשון 'אצילות' נגזר מלשון 'אצל', שפירושו לשון סמוך אצלו וקרוב לו, כמו 'ואהיה אצלו אמונ'. ולהיותם כוחותיו ברוך הוא המתפשטים והמתגלים ממנו, והמה מדובקים ומקושרים עימו ואצלו בעצמותו ברוך הוא הטהרה הקשורה בגמלת, וכמו כוחות הנשמה האדוקים בנשמה, מפני כן לגודל קורבתם ואדיקותם במקורם אין סוף ז"ה נקראו "ספירות דאצילות, שהוא לשון אצל וקרוב. כמו שאומרים בדרך משל 'אדם קרוב לעצמו', שאותו קרוב הוא לעצמותו, כמו כן הוא באצילות, שהוא לשון אצל וקרוב הוא לעצמותו ברוך הוא.

ואני תפלה

רבונו של עולם, חום וחסד עלינו, ונפנו באמונה ששמה באמת, שצוקה להאמין בך ובצדיקך האמתיים באמת ובלב שלם, ולא נבדל לבבנו לשום קשוא וישום מבוך בעולם קב"ה, ולא יעזו ולא ינכסו בלבנו ובדעתנו קב"ה, רק נשליך שכלנו הנבדל והמבדל, ונסבך רק על אמונה אב"ה, כי בשר ודם אנהו, נוש עפר קרובי מחמת מיתחמים בחטא מלכותיים בעוין, ואדי אפשר ליודר אשה טפה קרובה להשיג ויהיין דבר מאורחותיה ונהנהותיה, ונבקה שיא נשתמש עם שכלנו כי אם לעבודתך ויתורתך ויתורתך באמת, ולא יתורתך באמת, ולא יתורתך לחקר בדעתנו שום חקירה בעולם קב"ה, ונבדע ונאמין באמת ובאמונה ששמה כמו צדיק וישר אהו, כמו שכתוב 'הצור קמים פגלו כי בך ידרכו משפט, אל אמונה ואין עור צדיק וישר הוא', ונאמר 'להגיד כי ישר יי צורי ולא עושהו בו' (תק"ת כא).

עליית העולמות

עליית העולמות, אינם עולים רק בחינת הנשמות והרוחות והנשמות אשר בהם בלבד, אבל העולמות עצמן אינו עולים (שערי תפלת השחר' א.)

אז (קודם חטא האד"ר) היו עולים שתי בחינות פנימיות והיצונית העולמות לגמרי, אבל עתה במוסר שבת עולה רק פנימיות העולמות בלבד, אבל היצונית העולמות נשארה במקומו ואין לה עלייה כלל. כי אם היצונית עולה, היינו רואים בעינינו עליית העולמות, אך עולים ממה שהיו בחול, אבל עליית פנימיות העולמות אינו ניכר ונראה לעין א"פ שעולה (שער מאמר רש"י, קדושים).

עליית העולמות והנשמות, כתב הרב ז"ל (פ"ח) שער הברכות (עוד) שכל העולמות הוא ע"י שם מ"ב (קמ"י, עליית העולמות).

עליית אל עולם המחשבה, שזה נקרא עליית העולמות (ליקוטי' רל"ד).

העלייה מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עיקר הוא ע"י שלימות הרצון, כשיוני לבטל הכל עד שבאים לשלימות הרצון, בחינת רצון שברצונות, או עולים לעולם גבוה יותר (ליקוטי' קריש' א. ח.).

כ"ז עבודת האדם בארץ, היות הוא להגביה אתה, וכל אשר בה למעלה למעלה, שזהו בחינת עליית העולמות, שנעשה ע"י עבודת האדם (ליקוטי' תר"פ. ד. ח.).

בערב שבת בנענה וקבלת שבת, מעלין כל אותן הדיברות והמצוות של כל השבוע, שאז הוא עליית העולמות ובש"ט, יתרו' כא).

כ"ז בדיק לפי מדרגתו משגי בעת תפלתו ומרגיש בפרסות לפי בחינתו עליית העולמות באיזה עולם הוא, עד שעולה לבחינת עתיק עתיק ומקשר עצמו סוף סוף ב"ה, ומשיג ע"י"ו רק השורה מצדאיותו (יתברך מאור יושפי, כי תבוא).

אפרו בוהר, שהנשמות שבגן עדן מקשים לקול הנוסק בתורה, וכן המלאכים וכל העולמות צייתין לקולו, והענין כי באמת הם בחיל עומדים, ליהותם תמיד בנדרה אמת, שאין להם בחירה שעל ידה יתעלו ממו האדם, רק שעל ידיו יכולים גם הם להתעלות, וזה נקרא עליית העולמות (מנחת ציון, בהעלותו).

ובן עולין העולמות עד למעלה. וכמד בליקו"ה (א"ר"ח הודאה ג, ט): כל מה שמתגברין לעשות מזה בשמחה, וזכין לאיזה בחינת מתיחת קרן ישועה, להוציא השכינה מהגלות ולעלות כלל העוליות הנ"ל עד התשעה היכלין הנ"ל, ששם מקור השמחה, בחינת 'שמחת עולם על ראש' כ"ל, ואז ממשכין שמחה ימירה ממקור השמחה, ואז יכולין לצרר ביותר מהיכלי התמורות כ"ל, ואז עולין יותר ויותר בעוליות הנ"ל, עד שמשגיגין מה שמשגיגין מנחמית תשעה היכלין הנ"ל בהשגה ימירה, ואז מתגדל השמחה יותר, ואז יכולין לצרר מהיכלי התמורות יותר ויותר, וכן להלן. ואם

מילואי הכמה

ובן עולין העולמות עד למעלה וכו'. ולמועלת הלווא, לאינו להציא כזה מנח קבלה, שצערנו ויכל להציא את יסודות הקבלה הנזכרים בתורה זו, ו"ל: השי"ת ברא את ארבעת העולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. עולם האצילות נחשב כאלקות ממש, ועל כן הוא נקרא אצילות, מלשון 'אלוף', ומלשון (קהלת ג) 'לא אללתי', שפירושו לא הבדלתי עצמי בין עולם האצילות לשאר העולמות עשה הוא ימנך כעין הפקד, הנקרא פסקה, שמגדיל בין האצילות שכולו אלקות לשאר ג' העולמות, שהם מלשון העלם, מפני שהם כליס לאורו יתברך המלושב בהם. כל עולם נברא בקומה שלימה של עשר ספירות, שהם שלוש המוחין, כתר, חכמה, בינה, אשר לפעמים אין הכתר נמנה ביניהם אלא הדעת, שהיא חיוניות הכתר, ואז הם ג' המוחין חכ"ד. והטעם לכן, מפני שכתר אינו נחשב חלק מה'קומה', אלא הוא כעין הכתר הנמנע על גבי מעל המוחין, כמבואר בעץ חיים (שער מצ פ"א).

משלושת המוחין משתלטים שבע המידות, חסד, גבורה, תפארת, נחם, הוד, יסוד, ומלכות. שבע המידות נחלקות באופן כללי לשתיים: א. ועיר אנפין, הכולל את שש הספירות, חסד, גבורה, תפארת, נחם, הוד, יסוד. ב. הנוקבא, ספירת המלכות. בנוסף לחלוקה זו נחלקים גם שש הספירות לשני חלקים, שכל אחד מהם מורכב משלוש ספירות: א. גמ"ט, ג' המוחין חלקות הספירות באופן זה נמשכת משרש המידות, שהם ג' המוחין חכ"ד, שהם כלולים משלושה 'קוים', שהם ההנהגה המושלמת הכוללת את כל האופנים, סדר החלוקה הוא, קו ימין 'חכמה', קו שמאל 'בינה', והקו האמצעי 'דעת'. חלוקה זו היא גם הסיבה לחלוקת הספירות לשתיים, חכ"ט ונה"י, גמ"ט הם ג' קוים, 'חסד' קו ימין, 'גבורה' קו שמאל, 'תפארת' קו אמצעי, וכן נה"י, 'נחם' קו ימין, 'הוד' קו שמאל, 'יסוד' קו אמצעי. סדר ההשתלשלות בכל עולם הוא מלמעלה למטה, חכמה בינה דעת שהם שלוש המוחין, ממשיכים את השפע לנסד גבורה תפארת לפי סדר הקוים הנ"ל, ומשם נמשך השפע דרך הספירות נחם הוד אל מידת היסוד, הכוללת את השפע של חמש הספירות, חסד, גבורה, תפארת, נחם והוד. ומידת היסוד משפיעה את השפע למידת המלכות. דבר זה קיים בכל עולם מהעולמות הנ"ל, ועל כן נמצא שיש חכמה לאצילות, חכמה דבריה וכו'.

בנוסף לכל מה שנתבאר, כל ספירה כלולה גם היא מעשר ספירות, כלומר החכמה כלולת חכמה בינה דעת, חסד גבורה תפארת, נחם הוד יסוד ומלכות. ולכן יש אפשרות לומר שיש 'בינה דחכמה', או 'מלכות דחכמה'. דבר זה נעשה גם צפטריות, שכל ספירה מהנ"ל כלולה גם היא מעשר ספירות, כלומר דחכמה דחכמה יש גם עשר ספירות, ועל כן יתכן שנאמר שיש 'חסד דחכמה דכתר', או 'דחכמה'.

מידת המלכות של עולם העשיה היא הנמוכה מצדן כל הספירות, ועליה נאמר 'גליה יורדות מוות', כלומר המדיניות הנמוכות שבמלכות דעשיה, יורדות לצדן המוות, דהיינו הקליפות והחילונים, וכפי שנאמר 'זאת ירושלים', המלכות, השכינה, 'בחור הגויים עֲקָפְיָה', נמצאת בין החילונים, שזה גם הענין הנקרא בלשון הוה"ק 'שכינתא בגלותא'. הענין

שהמלכות נמצאת במקום זה, הוא ככדי שתצטרך את יגו"י ותלקי הקדושה הגבוהות להגיע לשם, וללקט את יגו"י הקדושה שגפלו לשם. דבר זה, הנקרא 'עבודת הצירורים' (ובן 'העלאת מ"ן'), הוא ככדי לצרר את יגו"י הקדושה שגפלו לצדן הקליפות זומן 'שבירת הכלים' שקדמה לצריחת העולם, שאז הכלים שצדו הצירורים הנמוכים. עבודת הצירורים הנ"ל כוללת גם את צירור ומציאת והעלאת יגו"י הקדושה שגפלו ע"י טו"ט אדם הראשון, שגפנו נתקלקלה הצריחה כולה ופלו יגו"י הקדושה לצדן הסט"א.

במהלך תורה זו, עוסק רבינו בהעלאת המלכות דעשיה מצדן הקליפות עד לכתר של עולם העשיה, ומשם למעלה, למלכות של עולם היצירה, כפי הסדר שיתבאר לקמן, וכן הלאה מעולם לעולם, עד הכתר של עולם האצילות הגבוה והעליון מארבעת העולמות. וכשזוכים להשגה זו, אזי אפשר להשיג את אורות הנחמדות, שהם למעלה מעולם האצילות, כפי שמתבאר במהלך התורה. המהלך והסדר של עליית העולמות שבו עוסק רבינו, נזוי ומשחת את המבואר כחצי הארז"ל צספר פרי עץ חיים (ובן בשער הכוונות), המבאר את סדר עליית העולמות לפי סדר התפלה. בתחילה נברות השחר, ולאחר מכן קטורת וקרבנות המעלים את מלכות דעשיה מצדן הקליפות, לאחר מכן פסוקי דזמרה הממשימים צברנת דעשיה, שבהם עולים לעולם היצירה, לאחריהם קריאת שמע וצרכותיה שהם עולם הצריחה, ומפלת העמידה שבה עולים לעולם האצילות, ומשם עולים לעמיק לאצילות הנקרא אין סוף (פ"ט) שער התפילה פדקים ה-ו ושה"כ דרשי תפלת השחר דרוש א).

צספר עליית העולמות והספירות מדרגה לדרגה ישנם כמה שלבים, מיוני שכלל ספירה וכלל עולם יש חיוניות ופנימיות. בתחילה יש להאיר את החיוניות עד שמעשה פנימיות, ואז מוכל לעלות למקום גבוה יותר. כאשר הפנימיות עולה למדרגה הגבוהה ממנה, כגון שהמלכות עולה ל'נה"י', אזי היא נעשית 'צבוס', דהיינו חיוניות, לספירות נה"י, ולא לפנימיות אלא לחיוניות נה"י, כלומר שנעשית חיוניות לחיוניות של נה"י, ואז חמת משום שאי אפשר למדרגה הנמוכה להיות צמנלת ומליאות המדרגה העליונה, ואין צבוחה אלא להצביע' אותה, עד שנה"י הנ"ל עולים למדרגה הגבוהה מהם, שהיא 'גמ"ט', ואז חיוניות נה"י נעשית פנימיות, ופנימיות נה"י עולים לגמ"ט. גמ"ט עליית נה"י לגמ"ט היא באופן זה, שפנימיות נה"י נעשה 'מלבוש', 'חיוניות', לחיוניות דגמ"ט, ואז 'חיוניות' נה"י נעשית 'פנימיות' ועולה לגמ"ט, ואז 'המלכות' שהיתה 'צבוס', 'חיוניות' דנה"י, עולה

היה הולך כל זה כסדר צודלתי כזר היה קן הגאולה, שהוא ע"י שמחה כ"ל, אצל עוונותינו היטו אלה, שכלל פעם מתגבר הבעל דבר ומחטיא את ישראל ומגביר העצבות, בחינת 'עשיבזהו זישימוון', בחינת כלכלי האמונה, שהוא בחינת עבודה זרה וכפירות, שנקראים עֲצִיבִים ע"ש העצבות, כמ"ש 'עֲצִיבִיהם' כספ וזהו וכו', ועי"ז אריכת הגלות, כי 'לא גלו ישראל אלא על שפסקו מהם אנשי האמונה וכו', שזהו עצמנו בחינת עצבות כ"ל. אצל גדולי הדריקים שכלל דור מתייעשים בגדול כוחם בכל דור לעסוק בחיבור, להשמת את ישראל ע"י הארת האמונה הקדושה בליבם בכל פעם.

ילקוט הנחז'

ובן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה. ורש"י ב"ר יקרא דשבתא (כד), כילד ענין זה נעשה חף מדי שבת בשבת, ו"ל: קדושת שבת הולכת ומעוררת כל העולמות לעבודת השי"ת, כמוינן בזהר הקדוש צמחה מקומות (ועיין זהר תרומה דף ק"ה) ה"ז ועל דא צרכה דא אצטריכו כל עמא לברכא ובמעלי שבתא צברעו דליצא ובחדוה וכו', קלא אולא צבולאו קרעיין דמתקדשי בקדושה דמעלי שבתא, וזכין אהון עמא קדישא, דאהון מצרכין ומקדשין לתמא, בגין דיתברכין ויתקדשון לעילא כמה משריין עילאין קדישין' וכו'. **זהו בחינת מלכות מלביש את נה"י, כמבואר בפנים.** וע"י קדושת שבת נמשך צרכה לכל העולמות, בחינת 'כי היא מקור הצרכה', כמבואר בזהר הקדוש יתרו דף פ"ח ב"ל צרכאן דלעילא ותמא ציומא שביעאה מליין וכו', ונאמר 'צירך את יום השביעי', וכן 'על כן צירך ה' את יום השבת וכו'. **זהו בחינת נה"י מלביש את גמ"ט וכו', כמבואר בפנים.** ועיקר הצרכה הוא שלל וכו', זהו בחינת גמ"ט מלביש את גמ"ט, כמבואר בפנים. זהו בחינת המוחין הקדושים השפיעין בשבת, בחינת 'לדעת כי אני ה' מקדשכם', 'לדעת' דייקא, כ"ל כמה פעמים. זהו 'שמחתם את השבת כי קודש היא', 'קודש' הוא בחינת המוחין כידוע וכו'. **ורצין להמשיך אמונה למוך צרכת הידיים צרכת השכל, כי אין לשמור על השכל עצמו וכו',** כמבואר בפנים. זהו בחינת שבת, 'אחיות שבת צ"ת. מרמו על תלת אצהן, שהם בחינת גמ"ט, בחינת צרכת הידיים הנ"ל, וגם ש"ן מרמו על תלת מוחין כידוע, צ"ת היא בחינת מלכות, בחינת אמונה כידוע, וממילא מוצן כי האמונה הולכת לריכין להמשיך מנחמית עולם כזה, שמדריגת אמונה, בחינת מלכות שבו, הוא גבוה ולמעלה מנחמית המוחין והשכל של עולם זה שהוא צו עשוי. זהו בחינת מלכות דיצירה נעשה ממנה חכ"ד דעשיה (ורצין לבאר עוד בזה). **וגם שם רצין אמונה צניע' אמון מופלא.** זהו בחינת שפנימיות גמ"ט ומפנימיות מלכות דיצירה נעשה כתר דעשיה וכו'. זהו בחינת 'יורדו שמים פלאך ה' (בחינת כתר, בחינת פלא) חף אמונתך בקהל קדושים', היינו ע"י בחינת אמונה ומוחין כמבואר בפנים. זהו בחינת פנימיות קדושת שבת, שהוא בחינת השם אה"י (כ"ל צמיון ו' צסס ספר צריה מנוחה), בחינת כתר, שזהו בחינת קדושת כתר שאומרים בשבת כמבואר בכתבי הארז"ל, והוא בחינת המיישב והמסדר את השכל, שזהו בחינת קדושת שבת, שהוא בחינת שובה ונחת ומנוחה וישוה הדעת, וגם שם רצין אמונה. זהו בחינת שפנימיות גמ"ט ומפנימיות מלכות דיצירה נעשה כתר דעשיה. זהו בחינת פנימיות קדושת שבת שהוא ש' צ"ת, שמרמו על בחינת גמ"ט ובחינת מלכות כ"ל וכו'. ומתמם שבו בחינת כתר הוא בחינת 'ממקומו' כמבואר בפנים, על כן כתוב 'אל ייאל ארש ממקומו ציוס השביעי'. וע"י הרדיפה שהמוחין והמתחבבה ורודפין להשיג האור אין סוף, והמסדר והמיישב שהוא בחינת כתר מעכב את השכל, כדי ליישב את השכל, עי"ז נעשין היכלין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי. **ואשפ"כ לא ידע ולא תמידע, זהו דייקא פלגית יחידה, כי פלגית היחידה אשר לא נדע.** זהו בחינת 'שהצבוע נחמדות נפשו', כי אורות אלו הם הנחמדות וכו', כמבואר בפנים.

במקום שאין אפשרות לאחת מהספירות להשיג את אורות הנחמדות, שזהו עולם העשיה, ומשם למעלה, למלכות של עולם היצירה, כפי הסדר שיתבאר לקמן, וכן הלאה מעולם לעולם, עד הכתר של עולם האצילות הגבוה והעליון מארבעת העולמות. וכשזוכים להשגה זו, אזי אפשר להשיג את אורות הנחמדות, שהם למעלה מעולם האצילות, כפי שמתבאר במהלך התורה. המהלך והסדר של עליית העולמות שבו עוסק רבינו, נזוי ומשחת את המבואר כחצי הארז"ל צספר פרי עץ חיים (ובן בשער הכוונות), המבאר את סדר עליית העולמות לפי סדר התפלה. בתחילה נברות השחר, ולאחר מכן קטורת וקרבנות המעלים את מלכות דעשיה מצדן הקליפות, לאחר מכן פסוקי דזמרה הממשימים צברנת דעשיה, שבהם עולים לעולם היצירה, לאחריהם קריאת שמע וצרכותיה שהם עולם הצריחה, ומפלת העמידה שבה עולים לעולם האצילות, ומשם עולים לעמיק לאצילות הנקרא אין סוף (פ"ט) שער התפילה פדקים ה-ו ושה"כ דרשי תפלת השחר דרוש א).

צספר עליית העולמות והספירות מדרגה לדרגה ישנם כמה שלבים, מיוני שכלל ספירה וכלל עולם יש חיוניות ופנימיות. בתחילה יש להאיר את החיוניות עד שמעשה פנימיות, ואז מוכל לעלות למקום גבוה יותר. כאשר הפנימיות עולה למדרגה הגבוהה ממנה, כגון שהמלכות עולה ל'נה"י', אזי היא נעשית 'צבוס', דהיינו חיוניות, לספירות נה"י, ולא לפנימיות אלא לחיוניות נה"י, כלומר שנעשית חיוניות לחיוניות של נה"י, ואז חמת משום שאי אפשר למדרגה הנמוכה להיות צמנלת ומליאות המדרגה העליונה, ואין צבוחה אלא להצביע' אותה, עד שנה"י הנ"ל עולים למדרגה הגבוהה מהם, שהיא 'גמ"ט', ואז חיוניות נה"י נעשית פנימיות, ופנימיות נה"י עולים לגמ"ט. גמ"ט עליית נה"י לגמ"ט היא באופן זה, שפנימיות נה"י נעשה 'מלבוש', 'חיוניות', לחיוניות דגמ"ט, ואז 'חיוניות' נה"י נעשית 'פנימיות' ועולה לגמ"ט, ואז 'המלכות' שהיתה 'צבוס', 'חיוניות' דנה"י, עולה

צספר עליית העולמות והספירות מדרגה לדרגה ישנם כמה שלבים, מיוני שכלל ספירה וכלל עולם יש חיוניות ופנימיות. בתחילה יש להאיר את החיוניות עד שמעשה פנימיות, ואז מוכל לעלות למקום גבוה יותר. כאשר הפנימיות עולה למדרגה הגבוהה ממנה, כגון שהמלכות עולה ל'נה"י', אזי היא נעשית 'צבוס', דהיינו חיוניות, לספירות נה"י, ולא לפנימיות אלא לחיוניות נה"י, כלומר שנעשית חיוניות לחיוניות של נה"י, ואז חמת משום שאי אפשר למדרגה הנמוכה להיות צמנלת ומליאות המדרגה העליונה, ואין צבוחה אלא להצביע' אותה, עד שנה"י הנ"ל עולים למדרגה הגבוהה מהם, שהיא 'גמ"ט', ואז חיוניות נה"י נעשית פנימיות, ופנימיות נה"י עולים לגמ"ט. גמ"ט עליית נה"י לגמ"ט היא באופן זה, שפנימיות נה"י נעשה 'מלבוש', 'חיוניות', לחיוניות דגמ"ט, ואז 'חיוניות' נה"י נעשית 'פנימיות' ועולה לגמ"ט, ואז 'המלכות' שהיתה 'צבוס', 'חיוניות' דנה"י, עולה

כי ולכן צרכה זו על 'צרכו את ה' המצורף' צרכים כל העם לצרף כליל שבת צריון הלך ובשמחה, ואז קול הולך ומכריז בכל הקישים שמתקדשו צקדושת ליל שבת, אשריכם העם הקדוש, שאתם מצרכים ומקדשים למטה, כדי שתצרכו ויתקדשו למעלה כמה ממות מלאכים עליונים קדושים (הפסן בליקו"ה).

כי כל הצרכות של מעלה ושל למטה תלויות ציוס השביעי (הפסן בליקו"ה).

כ"ח קול רעש גדול שמשבחים, כבוד כבוד ה' ממקום בית שכינתו (המשך בתק"ח).

ברוך כבוד ה' ממוקומו. עתה מלגיש רבינו את השגתו בפסוק זה, 'שפנימיות חג' (בחינת 'ברוך', בחינת זכרת הידיים) ומפנימיות מלכות די' (בחינת 'כבוד ה', בחינת אמונה ומלכות כידוע), נעשה כמר דעשיה' (בחינת 'ממוקומו'). והנה פסוק זה נאמר בסיום נבואתו הראשונה של יחזקאל (קודם החורבן), בה נטווה ללכת ולהוכיח את ישראל לאחר שגלו בגלות יהויכין, ואז באה רוח וגשמה אורו למקומו, ושמע אחרייו את קול המלאכים

ברוך כבוד ה' ממוקומו. והנה ביאר רבינו לעיל אות ו', שצריך להמשיך אמונה לתוך זכרת השכל, ועשה (באותו זמן) מוסף שאף זכרונות הכתר צריך אמונה, וביאר זמני הנחל (כד), שז' בחינות אלו רמוזות הן בפסוק 'ברוך כבוד ה' ממוקומו', והן בפסוק שהוכר לעיל 'אמונתך בקהל קדושים', וז"ל: היינו כי צריך אמונה **למעלה למעלה.** שהוא בחינת כבוד ה', בחינת מלך **ברוך כבוד ה'** הכבוד, ומלכותו הוא אמונה. וזה שיסד הפייטן בשחרית ראש השנה

שמשבחים ואומרים 'ברוך כבוד ה', ונש"כ ביהזקאל ג, י-יב): ויאמר אלי פן אדם את כל דברי אשר תדבר אליך קח בלבבך ובאזניך שמע: ונך כל אל הוזהר אל פני עמך ודברת אליהם ואמרתי אליהם פה אמר ה' תלקים את ימינו ואם יקדו: ונש"כ רוח ואשמע תפרי קול רעש גדול ברוך כבוד ה' ממוקומו: ופירש המגיד (ס:): **ושמעי רוח.** הרוח נשא אורו ממקום מעמדו, ושמעתי מאחורי קול רעש גדול אומר 'ברוך כבוד ה' ממוקומו', כאומר אל הנביא, אל תחשוב

(בפיוטי יוגר אור) 'מלכותו בקהל עתה, וכבודו הוא אמונתו'. וצריך האמונה בין זכרונות השכל שהוא בחינת 'ברוך ה', ובין זכרונות המסדר שהוא בחינת כתר, בחינת 'ממוקומו'. וזה שמיניח למעלה הפסוק 'אמונתך בקהל קדושים', קודש זה בחינת מוחין, צריך שימשיך לשם אמונה, ומקודם כתיב 'ויודו פלאך ה', שגם זכרונות פלא בחינת כתר, שעליו נאמר 'במופלא מנך', גם שם צריך אמונה.

בזכור השכינה ממקומו מבית קה"ק לא יהיה צורך ומהולל כבוד ה' כמו שהיה בהיותו במקומו בבית קה"ק, כי אע"פ שסר ממקומו הוא צורך ומהולל, אבל ישראל הם החסרים בהסרת השכינה מזיניהם, אבל כבוד ה' הוא תמיד צורך ומהולל. וביאר הרמ"ד וואלי (ס:): **קול רעש גדול צורך כבוד ה' ממוקומו.** תרגם יונתן ב"קל זיע סגיה דמשבחין צריך יקרא דה' מאתרי בית שכינתיה, לפי שהמלאכים עלמם אינם יודעים את מקומו, כי הוא נעלה ומרוחק מכל השגת הנבחרים. ובענין העלמת מקומו איתא במסכת חגיגה (יג ע"ג): כתיב 'ברוך כבוד

מילואי הכמה

למקום פנימיות דנה"י. וכן עולה חג"ת לחב"ד, שהם שלושת המוחין. וכל העלייה נעשית כששרת העולה מתחיל לעילא. כי כל זמן שנה"י לא עלו לחב"ת, אין המלכות יכולה לעלות ולהיות חיוניות לפנימיות דנה"י, וכמו כן כל זמן שחב"ת לא עלו לחב"ד, אין נה"י יכולים לעלות ולהישעו חיוניות לפנימיות דחג"ת. ואז עולים חב"ד דעשיה אל מלכות של העולם הגבוה מהם, שהוא עולם היצירה.

והנה היא ספירת הכתר של עולם האצילות, וממנו השתלשלו שלושת העולמות בריאה יצירה עשיה. חלוקת עשר הספירות היא כדלהלן:
א. שלושת המוחין, חכמה בינה דעת. ב. 'ועיר אנפין', הכולל את הספירות חסד גבורה תפארת נחם הוד יסוד. ג. ספירת המלכות.
מעל כולם הוא הכתר, הנקרא 'אריך אנפין', שהוא השורש של שלושת המוחין. לפעמים נחשב הכתר לחלק מעשר הספירות, ואז המוחין נחשבים לכתר חכמה בינה, ולפעמים הוא נחשב כספירה שהיא מעל למוחין, כעין הכתר הנמצא על גבי מעל לראש, למוחין של הלבוש אורו, כמבואר בע"ח (שער מט). מעל לכתר הנקרא 'אריך אנפין' וכולל גם הוא עשר ספירות, נמצא כאמור 'עמיק' הכולל עשר ספירות, אשר שלושת המוחין שבו נקראים 'רישא דלא אחידע', מפני הספיקות המהותיות שיש בו, מאחיה שמות והארות הוא נבנה. האור של 'עמיק' מכווה 'אור הנחמדות', כמבואר בע"ח (שער יב פ"ה) ובמבואר שער יג ח"א פ"ד) ובשער מאמרי רשב"י (אידרא וטא פראת האינו), וזאת משום שיש ספק האם יש בו רק ז"ח אורות, שהם הארת שם מ"ה וז"ן שעולים למנין ז"ח, או שמי פעמים ז"ח, ולכן מפאת הספק קראו הנביא ישעיה 'נחמדות', כמ"ש (ישעיה נח) 'והשביע זכאחות נפשי'. ה'עמיק' נחשב לגבי כל העולמות שמתחמיו ל'אין סוף' (כמבואר בשער מאמרי רשב"י ה"ג ונפ"ח שער התפילה פקדים ה-ו ובשע"כ דרוש"י פתח השער ג, העוסקים בענין העלאת המלכות מעולם לעולם עד עמיק שהוא אין סוף, שזה הנושא שבו עוסק רבינו במאמר זה).

אך במאמר זה כתב רבינו את השלב הזה באופן שהעליון נעשה לבוש לעולם הנמשך ממנו, וז"ל 'מלכות דיצירה נעשה ממנה חב"ד דעשיה'. והטעם לכך, מפני שהעולמות נחלקין גם הם לזכיות עשר ספירות. עולם האצילות נחשב 'חכמה', הבריאה 'בינה', היצירה 'ועיר אנפין' הכולל את חב"ת נה"י, והעשיה בחינת 'מלכות'. וכדי להחיות את עולם העשיה, שלל הספירות שבו אינם נחשבים (לגבי כלל העולמות) אלא בחינת מלכות, לכן המלכות של עולם היצירה נשארת ומתלבשת בחב"ד דעשיה, בשונה משאר העולמות שהמלכות נשארת במקומה, בעולם שאליו היא שייכת, וחב"ד של העולם הנמוך עולה ונהיה לבוש למלכות ונה"י (פע"ח סס פ"ה ושע"כ סס פ"ג).

והנה כשהמוחין של הכתר רוצים לעלות לעמיק, לרישא דלא אחידע, הם נפגשים במחיה הפרוסה בפניהם, והם מוחין כך נכללים זה בזה, ועשה מהם משעה נהורין, 'דלא אינון נהורין ולא אינון רוחין ולא נשמתיין'. כלומר, הם אינם אורות הנפש הנקראים 'נהורין', ולא אורות הרוח הנקראים 'רוחין', ולא אורות הגשמה הנקראים 'שמתיין'. וכפי המבואר בזה"ק הם גם לא בחינת 'מיה', אלא בחינת המקיף הנקרא 'מחיה'. ובעלות המוחין דכמר (של אריך אנפין כנ"ל) למעלה, לרד"ל"א (רישא דלא אחידע) דעמיק, הם אינם יכולים להשיג אותם, רק בחינת 'מטי' ולא מטי', כלומר הם אינם יכולים להשיג את המוחין באופן שיתחברו עמהם ויקבלו מהם את השפע האלקי אשר בם, שזה בחינת זכיות, שהוא הייחוד (כמבואר בספרי אמת), אלא רק כמו שנוגעים, מגיעים, 'מטי', ועי"ז 'נהיר מאי דנהיר' כלשון הזהר, דהיינו מקבלים הארה מועטת, כי באמת ז"ל מטי', הם אינם יכולים להגיע ממש ולהיכלל שם. וזה מה שכתב רבינו שיש אור שהוא למעלה מנפשין רוחין ושמתיין, ואי אפשר להשיגו רק בחינת מטי ולא מטי, והוא אור הנחמדות. בכל מה שכתבנו יש פירושים אחרים, שהכוונה לאדם קדמון, והמוחין הרודפים להשיגו הם מוחין דעמיק, ואז פירשונו כדעת המפרשים הנ"ל. עד כאן הביאור ל"יש אור שהוא למעלה וכו' אור הנחמדות".

חלק עיקרי בעליית מלכות דעשיה, השכינה, מבין הקליפות, נעשה ע"י אחד עשר סממני הקטורת, וכפי המבואר בע"ח (שער המלכים פ"י ועוד). והענין הוא, שזמן השבירה הנקראת 'מיתת המלכים', נפלו שבע הספירות ושברו. אמנם ב'צבא ואימא', דהיינו בחכמה ובינה, לא הייתה שבירה, רק בחינת האחוריים שלהם ושל הנמשכים מהם, שהם 'ישראל סבא' הנמשך מחכמה, ו'תבונה' הנמשכת מזינה, שהם בסך הכל ארבע אחוריים. ושבע הספירות שנשברו, בצירוף ארבעת האחוריים הנ"ל, הם י"א. הם שצדו זו ועשו הקינים והקליפות הנחשבים למנין י"א, (כמבואר בע"ח שער שבירת הכלים פ"ג), וכנגדם, כדי להעלות ניצוץ הקדושה שנפלו אליהם, אנו מצויים על י"א סממני הקטורת, שבכוחם להעלות את החיות דקדושה, את ניצוץ הקדושה הנמנעים בין הקליפות. **ועיקר הברכה שנושעין מהידיים הם שכל כו'. פירוש,** הברכה הנשפעת מהידיים היא מה שנמשך מהספירות חסד גבורה תפארת, כי יד ימין היא חסד, יד שמאל גבורה, וכלותם היא התפארת. הברכה הנשפעת מהם היא הארת המוחין חב"ד, שהם מקור השפע, שהכלים להמשך אורו ולהשפיעו הם חב"ת, באופן של שלושת הקוים הנ"ל, חכמה-חסד קו ימין, בינה-גבורה קו שמאל, דעת-תפארת קו אמצע. וכתב ה"מי הנחל' שהמקור לדברי רבינו הוא ספר הקנה שהוצא בספר חסד לאברהם (מעין ג, נהר סג), ואלו דבריו 'אין זכרה אלא חכמה, שנאמר 'ויברך אלקים את שלמה', וכתוב 'זה' נתן חכמה לשלמה', וכן כתב בספר הבהיר סימן ד' 'אין חכמה אלא זכרה', עכ"ד.

ברוך כבוד ה' ממוקומו. ומוצא משל צוה בספר הבהיר (אות קג), ומוצא צוה בנאשית, נח ע"א, השמטות: מאי דכתיב 'ממוקומו', מכלל דליכא ידיע את מקומו. משל למטרותיהם שבהם ממקום רחוק ולא ידעו מאין באה, עד שראו שהיא אשת חיל, נאה והגונה בכל מעשיה, אמרו, זאת ודאי מן האור נלקחה, כך במעשיה האירה את העולם שאלו אותה, מאין את. אמרה להם, ממקומי. אמרו, אם כן גדולים אנשי מקומך, ברובה תהיי ומבודך מקומך.

יש אור שהוא למעלה מנ"י וכו'. כתב האריז"ל, שכשעלה צדונו לצדוה העולמות נמצא הבורא יתברך את אור אין סוף לנדיים, עד שנתהווה בעול 'חלל', ששם כביכול נסתלק אור אין סוף, ואח"כ המשך לתוך החלל היה אור מאור אין סוף בצורה של קו דק, ומקו זה נשתלשלו עשר ספירות בחינת עיגולים, וכן בחינת ישר, כדמות אדם שיש בו איברים עליונים ותחתונים, חיוניים ופנימיים, וכולם קשורים ומחוזרים זה לזה. והשתלשלות הראשונה שאותה מצא האריז"ל היא אותו 'אדם' הנקרא 'אדם קדמון' הכולל עשרה חלקים, עשר ספירות. מאדם קדמון השתלשל בחינת 'עמיק', ו'עמיק' השתלשלה ספירת הכתר הכוללת עשר ספירות,

ה' ממקומו, מכלל ד'מקומו' ליכא ידידע ליה. ופירש המהרש"א (סג): מכלל דמקומו ליכא נ"ו. גם שאמרנו 'הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, היינו מלד פעולותיו, והיינו מלא כל הארץ כבוד' מלד פעולותיו, מ"מ גילוי שכינתו יתברך הוא במקום מיוחד, כדכתיב 'ממקומו, ומשמעו דליכא ידידע אותו מקום. ועוד מוצא נזה ב'ממקומו'. ומה שכתבנו שזה שיערי אורה (הקדמה): כלל גדול, דע כי אמיתת עמם הצורה יתברך איננה מושגת לזולתו, ואין בכל המוני מעלה יודע מקומו, כל שכן עמם אמיתתו. הלא תראה מלאכי מעלה מה הם אומרים, 'ברוך כבוד ה' ממקומו' (יחזקאל ג), בכל מקום שהוא. ואם עליונים כן, תחתונים על אחת כמה וכמה. ובפ"ח ל"ן בזה את המוצא בשער הכוונות (דרושי ר"ת), שמבאר שאמירת 'איה מקום כבודו' 'ממקומו הוא יפן ברחמי' בשבת, מרמז למלכות (בחינת 'כבוד ה') שעולה בשבת ועלמה בכתר עד שלא נודע

ה' ממקומו, מכלל ד'מקומו' ליכא ידידע ליה. ופירש המהרש"א (סג): מכלל דמקומו ליכא נ"ו. גם שאמרנו 'הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, היינו מלד פעולותיו, והיינו מלא כל הארץ כבוד' מלד פעולותיו, מ"מ גילוי שכינתו יתברך הוא במקום מיוחד, כדכתיב 'ממקומו, ומשמעו דליכא ידידע אותו מקום. ועוד מוצא נזה ב'ממקומו'. ומה שכתבנו שזה שיערי אורה (הקדמה): כלל גדול, דע כי אמיתת עמם הצורה יתברך איננה מושגת לזולתו, ואין בכל המוני מעלה יודע מקומו, כל שכן עמם אמיתתו. הלא תראה מלאכי מעלה מה הם אומרים, 'ברוך כבוד ה' ממקומו' (יחזקאל ג), בכל מקום שהוא. ואם עליונים כן, תחתונים על אחת כמה וכמה. ובפ"ח ל"ן בזה את המוצא בשער הכוונות (דרושי ר"ת), שמבאר שאמירת 'איה מקום כבודו' 'ממקומו הוא יפן ברחמי' בשבת, מרמז למלכות (בחינת 'כבוד ה') שעולה בשבת ועלמה בכתר עד שלא נודע

ילקוט הנחל

התשעה היכלין וכו' כנ"ל. זה מרמז סולם, כי 'סולם' בגימטריא 'קול' כמוצא, שזה בחינת 'הקול קול יעקב', שעי"ו כל התגברותו של איש הישראלי נגד כל הס"א והיכלי התמורות, שכולם ללוים בחינת עשו, כמו שאמרנו ר"ל 'זמן שהקול קול יעקב אין הידיים ידי עשו', שאין לו שום כח. וזהו 'הקול קול יעקב', שני קולות, כי עיקר השלימות הוא בחינת שמחה, שעי"ו כל השגת אור האין סוף וכו' כנ"ל, ועיקר השמחה הוא בחינת קולות וכו'. אבל מחמת התגברות הגלות שיעקרו גלות הנפש, שהעיקר ע"י התגברות העצבות הנ"ל, שמשם כל הזרות רחמנא ליגלן, מהעצבות, מיגון לשמחה כנ"ל, שזהו 'זיעקו וכו' וישמחו כי יתחוקו וכו' שנאמר בזמור 'הודו'. כי צריכין לעקוב הרבה כדי לזכות לשמחה, שהוא העיקר כנ"ל. וזה בחינת 'הקול קול יעקב', שני קולות, בחינת קול של שמחה, וקול נעקה ואנחה כדי לזכות לשמחה. ועל כן 'קול' אחד חסר ואחד מלא כמוצא, כי קול נעקה הוא חסר, כי אין זה שלימות, כי עיקר השלימות הוא קול שמחה, רק שצריכין לעקוב קול נעקה על רחמי, שהם בחינת חסרונות, שעיקרם מחסרון השמחה, ועל כן 'הקול קול יעקב', אחד חסר ואחד מלא וכו'. וכל זה מרמז בחינת הסולם שהוא יעקב, שהוא בגימטריא קול, היינו בחינת קולות שעיקרם קול שמחה, שעי"ו עיקר העלייה מארץ לשמים, בחינת 'סולם מוצא ארצה וראשו מגיע השמימה' וכו'. 'והנה מלאכי אלקים', שהם הדקיקים, בחינת 'ברכו ה' כל מלאכיו וכו' כמו שמצאנו בזהר הקדוש, 'עולים ויורדים נ"ו'. כי צריכין כמה וכמה פעמים לעלות ולירד, שזו בחינת עייל ופיסק, רצוף ושוב וכו', כי המלאכה לא ליום אחד ולא לשנה אחת, וכמוצא לעיל שצריכין כמה פעמים לעלות ולירד וכו', כל אחד לפי בחינתו, עד שיזכה לבחינת השגת התשעה היכלין הנ"ל. ועל כן צריכין בכל יום ויום התגברות ושיחה ועקבות הרבה וכו', והעיקר להתגבר בכל יום ובכל עת בשמחה וכו', וכמו שמצאנו הרבה בדברינו בזה, וכמוצא במקומו בסימן כ"ה בליקוטי תניינא ובמקום אחר מעלת ההתגברות, וסיים 'אשר כל היום יהיה בשמחה', היינו כנ"ל. 'והנה ה' נצח עליו וכו', כי רק ע"י משיג אלקות, שהוא בחינת אור האין סוף שמשגי ע"י בחינת התשעה היכלין, שזוכה ע"י השמחה וכו'. 'והנה זרעך כעפר הארץ', עפר הארץ הוא בחינת כלל המקום הגשמי תכלית הגשמיות, ואורו הוא מקום העליון, שהוא בחינת המעבד, שהוא בחינת מקומו של עולם, שמשם שורש מקום הגשמי הזה, ששם כל הנסיון והבחינה, ומחמת הקלקולים נאחזו בחינת היכלי התמורות בחינת המקום הגשמי, ששם כל אחיזתם כידוע וכו', ושם כל אחיזת העצבות, בחינת 'ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה'. וכל האצות עסקו בחינתו זה כידוע, אבל אצרות ויחזק לא היתה מיטמס שלימה, כי יאל מהם עשו וישמעאל, שמהם כל הגלויות, בחינת עצבות, ועל כן לא תמצאנה וזכרונה האדמה עדיין, אבל יעקב היה מיטמו שלימה, ועל כן תמצא 'והנה זרעך כעפר הארץ' דייקא, 'ופרלת ימה וקדמה לפונה וגגה', שהוא נחלה בלי מזרים כמו שאמרנו ר"ל, כי הוא וזה לתקן חטא אדם הראשון ביותו, עד שסוף כל סוף יגמור את שלו, כי בית האחרון יהיה בחינת יעקב כמו שאמרנו ר"ל, כי הוא מעלה עפר הארץ, שהוא תכלית המקום הגשמי, עד שורש המקום, שהוא בחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל. ועל כן תמצא 'והנה זרעך כעפר הארץ ופרלת ימה וקדמה וכו', שכלל המקומות שירדו ישראל יציר ויעלה אותם משם, בחינת 'אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וכו', כי כל זה מרמז על הגואל דק שייאל ממנו, שהוא מאיר בכל דור ודור בכל זרע ישראל, לשמחה ולחוסר צרכו הגדול ובעצמותיו העמוקות, עד שיעלה אותם מכל

ה' ממקומו, מכלל ד'מקומו' ליכא ידידע ליה. ופירש המהרש"א (סג): מכלל דמקומו ליכא נ"ו. גם שאמרנו 'הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, היינו מלד פעולותיו, והיינו מלא כל הארץ כבוד' מלד פעולותיו, מ"מ גילוי שכינתו יתברך הוא במקום מיוחד, כדכתיב 'ממקומו, ומשמעו דליכא ידידע אותו מקום. ועוד מוצא נזה ב'ממקומו'. ומה שכתבנו שזה שיערי אורה (הקדמה): כלל גדול, דע כי אמיתת עמם הצורה יתברך איננה מושגת לזולתו, ואין בכל המוני מעלה יודע מקומו, כל שכן עמם אמיתתו. הלא תראה מלאכי מעלה מה הם אומרים, 'ברוך כבוד ה' ממקומו' (יחזקאל ג), בכל מקום שהוא. ואם עליונים כן, תחתונים על אחת כמה וכמה. ובפ"ח ל"ן בזה את המוצא בשער הכוונות (דרושי ר"ת), שמבאר שאמירת 'איה מקום כבודו' 'ממקומו הוא יפן ברחמי' בשבת, מרמז למלכות (בחינת 'כבוד ה') שעולה בשבת ועלמה בכתר עד שלא נודע

כתר

ר"ש אומר, שלושה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן ואבות ד. יו.

שם כתר מורה שהוא ית' נבדל מכל הנמצאים ואין משתתף עם הנמצאים, כי המלך ע"י שהוא מלך ויש לו כתר הוא נבדל מן שאר העם (באר הגולה ד).

כתר כמשמעו, ועוד, כתר, כמו שכתב ראש לכל לבוש הגוף, כן מורה זו ראש לכל האצילות (פיר"ד כג. כתר).

כתר, לשון כותרת וסובבת, כמו העטרה המקפת ומסבבת ומלבושת ראש האדם, והוא דבר זולתו, כנראה בחוש הראות שהעטרה דבר הנבדל מן גוף האדם ועץ חיים כג. כ.

כתר, לשון המתנה, כמו 'צמר לי צעיר', רצה לונו המותן עד שיתפשט ותוכל להשיגו. ועיקר שם הכתר הוא צד הנקבות שמקבל מעצמו, וכנ"ש ברמ"ם סטסטר אדימא עילאה אקרי כתר (קה"י, כתר).

כותרת הוא סדר אור מקיף, הפוסד עלינו כותב שלום להצילנו מאומות העולם וממדינות (קה"י, כתר).

האדם הצדיק הוא גבוה הרבה מן המלאך, ועיקר החילוק הוא בבחינת השגת הכתר, כי לבחינת השגת הכתר אין זוכין כי אם ע"י מעשה התחתונים דייקא, בעבודות ובמעשים טובים דייקא וליקרא ע"פ א"ה טו.

האדם שהוא עוה ממדינות כתר, ובכשרו אין דינין שרין, כי לא היה בו שבירת הכלים אמרי פתח, שער ו. צו.

כתר הוא ממוצע בין המאציל למאצילים, ויש בו בחי' האחרונה של הא"ס, ולכן נקרא כתר מלכות, כי אין כתר אלא למלך (ותיב אנה"ק, כ).

עליונות שאין להם רשות להסתכל בהם, צפרט אחרי פגמים כאלה, זהו צחינת פגם כל המחקרים והחכמים להרע של עכשיו שכרוכים אחר כל התאוות, אכילה שמה וניאוף וממון וכבוד וכעס ונחמון וכו', וזכל זאת רוצים להצין ולהתחכם ולהסתכל בהשגת אלקותו יתצרך וצדרכי המסדר והמיישב את המוחין, ומשם כל הטרות והייסורים שיצ' להאדם ח"ו, כי ע"י מתגברים היכלי התמורות כנ"ל, שמשם כל הסכנות והטרות ח"ו. וכשהשי"ת מרחם ועושה נס להאדם, עיקר הנס נמשך צכח האדוקים הגדולים, מן המקום שהוא שמשם משיגין התשעה היכלין הנ"ל דלח מתדבקין ולא ידעין וכו', כי הם למעלה מהשכל, ומשם כל הניסים שהם למעלה מהשכל, כי השכל מחייב שיהיה כך, שיתנהג כפי דרך הטבע שיהיה הם ים ויבשה יבשה, אצל כשהשי"ת עושה נס ומהפך ים ליבשה זהו למעלה מהשכל. ועל כן צלמח המחקרים שאינם מצטלים דעתם, אינם מאמינים בניסים כידוע, וחותרים ומתייגעים להכחיש הניסים ח"ו, מה שכבר ראינו צעיניו ניסים ונפלאות עד אין מספר. ועל כן כל הניסים נמשכים מצחינת תשעה היכלין הנ"ל, שנמשכין מצחינת כתר, מצחינת תיקון המסדר וכו' הנ"ל, שהוא צחינת מקום כנ"ל, כי אלו התשעה היכלין הם למעלה מהשכל, כי לא מתדבקין ולא ידעין כנ"ל. ועל כן צלמח עיקר כל הניסים נמשכין מצחינת ק"ש שהיא שם עשרה ניסים, שעיקר קדושת הציהמ"ק הוא קדושה העשירית שהיא צחינת כתר, צחינת מקום הנ"ל, ומשם נמשכין כל הניסים שבעולם. ועל כן כשיאלו ממלרים בניסים נפלאים וקרה להם את הם צנס נפלא ונורא, אמרו בהשירה 'מציאמו ותטעמו צהר נחלתך', שהוא הציהמ"ק, שמשם עיקר הניסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף, שהעיקר היה כדי לצוא לשם, כמ"ש 'אזאתו הוציא משם להציא אתונו כו', וכמו שמצואר במקום אחר. ועל כן כשנעשה להאדם נס צריך לצרך 'עשה לי נס במקום הזה', שצריך להזכיר המקום דייקא. כי עיקר הנס שצמקום הזה, הוא ע"י שנמשך למקום הזה מנוראות קדושת שורש המקום, שהוא צחינת המסדר הנ"ל, שמשם התשעה היכלין דלח מתדבקין וכו', שמשם כל הניסים וכנ"ל.

ממקורו זה בחי' כתר. וכמז בליקו"ה (א"ר"ם הודאה ו, ט): עיקר כל הניסים נמשכין מן המקום שהוא המקום הציהמ"ק, שנוראות קדושתו נמשך מצחינת המקום העליון הנ"ל שהוא צחינת כתר הנ"ל, שעליו נאמר 'צרוך כבוד ה' ממקומו' כנ"ל. כי משם, מצחינת המעכב וכו' הנ"ל, שנקרא מקום כנ"ל, זה בחינת אמונה, ממקומו זה בחינת אמון, משם נשתלשלו כונה למאומים עד שנתהווה המקום הגשמי הזה, שהוא עפר הארץ שאנו עומדים עליו צזה העולם העשיה, שצכאן היא כל הצחירה שלנו צני אדם, שצצביל זה נצרא הכל כידוע. וצצביל כח הצחירה נלחו צזה המקום הגשמי אחיזת הסט"א, שהם צחינת היכלי התמורות (הנוכרים להצן צסוף המאמר), שהם רוצים להחליף ולהמיר הכל מטוב לרע, מאמת לשקר וכו', שזה עיקר עבודת האדם, שיעמוד צנסיון ולא ילך צעלם רשעים וכו', שממירין הכל צעלם המהופכות מן האמת, רק יצדק עצמו לצדיקי אמת וילך צדרך עצמם וכו', עד שיזכה למה שיזכה לתליתו הנלחי. ועיקר הכח של היכלי התמורות להטעות את האדם, הוא כפי הפגם שנפגם אצלו צחינת כח המסדר והמיישב את השכל, שהיא צחינת המעכב הנ"ל, שהוא צחינת מקום וכו' כנ"ל, שמחמת זה אין לו יישוב האמת להתגבר כראוי להסתכל על האמת לאמיתו ולילך צדרך האמת, וכל זה נמשך צשורשו מחמת שלא זכה עדיין לחיקון המסדר והמיישב העליון הנ"ל. כי צעינן הרדיפה והמעכב הנ"ל, שמשם משגיגין מה שמשגיגין, צזה תלוי הכל. כי יש גם כמה צדיקים ונוראים גדולים שפגמו צזה ע"י שלא חיקו המסדר והמיישב כראוי, שע"ז רצפו מוחם ציותר עד שהרסו לעלות אל ה', שזה צחינת פגם נדצ ואציהוא, צחינת 'צקצצתם לפני ה' וימותו' וכנ"ל, וזהו צחינת 'הצין ונפגע, הצין ומת', וזה עיקר חטא אדם הראשון, כמו שאמת צזהר הקדוש 'דאסתכל צמה דלח הוי ליה רשו וכו', והוא פגם צזה ציותר, כי הלך אחר עצת הנחש ונמשך אחר תאוות אכילה עץ הדעת, ששם עיקר אחיזת היכלי התמורות, צחינת 'להט החרצ המתהפכת', ולא די צזה כי אם הסתכלו למעלה צמה דלח הוי ליה רשו, שזה 'כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים ונחמד העץ להשכיל', שהסיים הנחש להיות כרוך אחר תאוותם, ולהסתכל צחכמות והשגות

ליקוטי הנחצ'

המקומות הרעים שבעולם שנדחו לשם, ששם התגברות היכלי התמורות מאד, ומכולם יקצצם ויעלה אותם ויתקנס, צצחינת 'צפרלת ימה וקדמה' וכו', שזהו צחינת 'אמרו גאולי ה' וכו' ומאצרות קיצצם ממורה ומעצב' וכו'. 'אונה אנכי עימך', צחינת עליית המלכות שהיא צחינת אלקותו, שהיא צצחינת גלות צצחינת התמורות, וע"י עבודתו כנ"ל צירר משם, וצצצרו השי"ת 'אונה אנכי עימך', שהוא יתצרך עימו צכל מקום שהוא, שע"ז עיקר הכח לצרר ולהעלות מלכותו יתצרך ע"י שידעין צצכל מקומות ממשלתו והשי"ת עימו תמיד, אפילו צצמקומות החיצונים ח"ו, שזהו צחינת 'אם כי אלך צגיה צלמוות לא אירא רע כי אתה עימדי'. 'אשמרתך צכל אשר תלך', צחינת שמירת הרגלין, שהם כלי ההליכה וכנ"ל. 'אשיצותיך אל הארץ הזאת', שמכל הירידות והעלויות תשוב אל הארץ הזאת, שהוא ארץ ישראל, ששם הציהמ"ק, ששם עיקר השגת התשעה היכלין הנ"ל כנ"ל וכו'. 'אייקן יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' צצמקום הזה ואנכי לא ידעתי'. 'אנכי לא ידעתי' זה צחינת תכלית הידיעה דלח נדע, שהוא צחינת המקום, צחינת כתר, צחינת המסדר והמיישב, שהוא צחינת המעכב כנ"ל, וע"ז דייקא עיקר השגת אלקותו, ע"י הכאת הרדיפה צצמעכב כנ"ל. וזהו שאמר יעקב 'אכן יש ה' צצמקום הזה ואנכי לא ידעתי', שדייקא ע"י 'אנכי לא ידעתי', צצחינת המעכב הנ"ל, ע"י דייקא השגתי עתה אלקותו כי יש ה' צצמקום הזה, כי דייקא ע"י המעכב, צצחינת מניעת הידיעה עד שתיישב, ע"ז משיגין אור האין סוף וכו' כנ"ל. וזה צחינת מה שאמרו רז"ל 'אין התורה מתקיימת אלא צמי שמים את עצמו כאינו יודע', כי דייקא ע"י העדר הידיעה, שהוא צחינת המעכב הנ"ל, ע"י דייקא וזכה להשגת המורה, שהוא השגת המוחין. (וזה צחינת מה שמוצא צצצרינו צצכלות תפילין הלכה ה' וצצמקום אחר, שדרכו ו"ל היה לומר צכל פעם שעתה אינו יודע כלל,

ואח"כ צצחיה זמן השיג השגות נוראות, וכן כמה פעמים כל ימי חייו). כי אצל כל ידיעה והשגה יש צצחינת תכלית הידיעה דלח נדע וכו', ועיין מזה צצמקום אחר. ואח"כ זוכין ע"ז דייקא שצטל עצמו ידע שאינו יודע כלל, ע"ז דייקא וזכה אח"כ להשיג מנה שמשגי, משהעדר הידיעה אל הידיעה, שזהו צצחינת 'ההכמה מאין תמאל', 'מאין דייקא, והכל ע"י שמתח המצוה וכנ"ל. 'אירא ויאמר מה נורא המקום הזה, כי שם צצחינת פגיעת הרדיפה צצמעכב, שהוא צצחינת 'אפגע צצמקום כנ"ל, שם עיקר היראה עילאה, צצחינת 'אוסתר משה פניו כי ירא מהצביט אל האלקים', כשהממות רודף לראות ולהשיג, ונפל עליו יראה מצחינת המעכב והמסדר הנ"ל. וזה צצחינת 'יראת ה' ראשית דעת', צצחינת 'ראשית חכמה יראת ה'', זה צצחינת כתר, צצחינת המעכב, שהוא ראשית הדעת וההכמה, כי הוא למעלה מהמוחין, שצמעכב המוחין, שזה צצחינת יראה, צצחינת 'כי ירא מהצביט וכו', וע"ז עיקר השגת החכמה, צצחינת 'ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב וכו', כי דייקא ע"י היראה, צצחינת 'רא מהצביט' הנ"ל, ע"י משיגין שכל טוב וכו' כנ"ל וכו'. 'אצחתי צצשולם אל צצית אצ', אצ צצחכמה, 'אצחתי' דייקא, שמכל מקום שיהיה שם, ישוב צצשולם אל השכל וההכמה, שהוא צצחינת 'צצית אצ' כנ"ל, הן כשיוכרח לירד לטעה לצצחינת היכלי התמורות, יצבר משם וכו' עד שיעלה וישב אל השכל צצשולם, והן כשירדוף השכל צצחינת רדיפת הנ"ל, לא יהרס ח"ו, רק ישוב ע"י תיקון המסדר והמיישב צצשולם אל השכל, עד שישגי אור האין סוף צצצחינת מטי ולא מטי וכו' כנ"ל. וזה 'איהיה ה' לי לאלקים', כי אלו ההשגות הם עיקר המשכת אלקותו עליו. 'אזאנן הזאת וכו' יהיה צצית אלקים', שכלול מכל התשעה היכלין עם הפריסת הנ"ל, ששם השראת אלקותו יתצרך, שהם צצכליות צצחינת עשר קדושות, שהם שורש העשרה מאמרות שבהם נצרא העולם, שהם צצחינת עשרת הדברות.

ובשעושה ומתקן את המיישב והמסדר. ובתב בליקו"ה (א"ח) הדלחה ו, נח: כל פגם המוחין והדעת של כל אחד הוא מחמת פגם המסדר והמיישב, שאינו זוכה לכה המסדר והמיישב את המוחין כראוי, כי אם היה לו ייסוב הדעת כראוי, צודאי לא היה כרוך אחר שטותים ומעשים שאינם הגונים כאלה, וכמו שמצואר במקום אחר (ליקו"מ ח"ב סימן י) שיעקר ההתרחקות מהש"ת הוא מחמת שאין לו ייסוב הדעת, ומצואר שם שיעקר ייסוב הדעת הוא ע"י שמחה וכו', ע"ש, היינו כנ"ל, כי הא צהא חליא, מחמת שאינו מתגבר בשמחה, מה שעל כל פנים יציל שלא עשני גוי, והצדילנו מן התועים בצמה צחינות וכו', ע"ז מוחו בגלות וכו', וכל מה שגלות הדעת מתגבר יותר, מתגבר העלצות יותר, וכן להלן, ומחמת זה כל ההתרחקות מהש"ת. והתיקון לכל זה הוא הנדיק האמת, צחינת יוסף, שידוע צעמקות חכמתו לשמח נפשות ישראל בכל מקום שהם.

ובשעושה ומתקן את המיישב והמסדר שהוא הכתר כראוי, והמוחין רודפין להשיג האור א"ס, והכתר מעכב המסדר והמיישב, זה אי אפשר כי אם ע"י צחינת 'מי יימר' הנ"ל (המצואר להלן בסוף המאמר), שהוא ע"י שירדין למקום הקליפות, להיכלי התמורות, לצרר הקדושה משם וכו' כנ"ל. ועל כן צהכרח לכל הרואה לגשת אל הקודש ולזכות לכל הנ"ל, שיהיה צחינת עייל ונפיק, וצריך שיהיה הירידה קודם העלייה, שזהו צחינת כל מה שעובר על כל אדם מקטן ועד גדול. כי אפילו הקטנים צמעלה מאוד, ואפילו קטנים ונערים, כל מה שעובר עליהם שדעתם ומוחם קטן, צצחינת מוחין דקטנות, ומתגברים עליהם כל התאוות ומעשה נערום, הכל נמשך מצחינה זאת שהוא צחינת 'מי יימר' הנ"ל, שהם צחינת היכלי התמורות, שהם צחינת הקליפה הקודמת לפני, שעובר על כל אדם שצעולם, ומשם כל הירידות שקודם העליות של כל אדם. וכל מה שחותרין ומשגים לעלות איוה עלייה אל הקדושה, מתגברין היכלי התמורות מאוד צתאוות וההורסים וצבלולים וצצרות הפוכות וכו', וצריכין יגיעה גדולה והתקצרות לצדיקים עד שיזכה לצרר הקדושה משם ועליות משם בשלום, והעיקר ע"י עשיית המצוות בשמחה גדולה כנ"ל, שע"ז מעלה הקדושה מהיכלי התמורות, עד שעולה בכל העליות הנ"ל, עד שמתקן המסדר והמיישב שזה העיקר, ואז זוכה ע"י הרדיפה של המוחין והמעכב, לצחינת תשעה היכלין הנ"ל עד ששיג וכו'.

י"קו"ב הנח"ל

ובשעושה ומתקן את המיישב והמסדר שהוא הכתר כראוי. וצ"ח בליקו"ה (א"ח) נפילת אפיס ד, י) שענין זה נובע לחטא אדה"ה, שלא זכה לצנות את הכתר כראוי, מחמת שלא היה לו צחינת אצערותא דלתתא, שעל ידה נצנה הכתר כראוי, וצ"ל אדם הראשון היתה השגתו עזומה מאוד מאוד כמובא צצבדי רז"ל, עד שכל המלאכים היו מקנחין אותו וכו' כמובא, אבל כל השגתו היתה עדיין צצחינת אצערותא דלעילא לצד, בלי אצערותא דלתתא כלל. כי לא זכה להשגתו ע"י תפלה ומעשים טובים שהקדים מקודם, רק הש"ת צבאו צעלמו צהשגה עזומה האמת, וכל עיקר בריאתו והשגתו הכל היו ע"י אצערותא דלעילא לצד. כי צצעת בריאת העולם והאדם, לא היה עדיין מי שיעורר אצערותא דלתתא, כמובא צספרים. ועל כן מחמת שהשגת אדם הראשון היה צצחינת אצערותא דלעילא לצד בלי אצערותא דלתתא כלל, על כן עדיין היה צצריך תיקון האדם, עם כל העולמות התלויים בו, וכמובא צספרים שכל העולמות היו תלויים ועומדים אז עד שיחפלא חפלתו וימחין צציוווג עד צצת, ולא יעבור על חטא עץ הדעת, שאז היה זוכה לתקן כל העולמות והיה הכל מתוקן אז כמו שיהיה לעמיד. ולכאורה הדבר תמוה, איוה תיקון היו צצריכין העולמות, מאחר שעדיין לא היה שום חטא ופגם כלל, וגם מה ענין עץ הדעת טוב ורע. אך כל עיקר התיקון שהיו צצריכין להאדם והעולמות אז, הכל היה צצוד צצירת כלים ומיתת המלאכים כידוע צצבתי הארז"ל, וכל עיקר התיקון שהיו צצריכין, הכל היה מחמת שכל העולמות נצבאו בלי אצערותא דלתתא, וע"ז נגע איוה פגם דק מן הדק צצחינת כתר, ומשם נמשך ונשתלשל צצחינת צצירת כלים וכו' כמובא צצתבים, שהכתר אצ"פ שלא היה בו צצירה, נגע בו איוה צצחינת פגם, צצחינת ציטול, ועיקר הפגם היה מחמת שלא היה עדיין אצערותא דלתתא. כי הכתר, שהוא צצחינת המסדר והמיישב וכו', אינו נתתקן צצלימות כי אם כשמצבדין את היצ"ר והמניעות, שאז מהפכין היצ"ר והמניעות לצחינת טוב ופלא, כי נעשין מהמניעות צצחינת כח המסדר, שהיא מעכב ומונע את המוחין מלצאת חוץ לגבול, שזהו צצחינת כתר, שהוא עיקר התיקון כנ"ל. ומחמת שאדם הראשון נצבאו בלי אצערותא דלתתא, וכן היתה כל השגתו כנ"ל, על כן עדיין לא היה לו שלמות. ועיקר שלימותו היה נגמר אם היה עומד צצסיון של אכילת עץ הדעת טוב ורע. ועיקר אכוסר עץ הדעת טוב ורע הוא צצחינה זאת, שאסר עליו הש"ת, שלא יאכל אכילה כזאת שעל ידה יכנוס מוחו לדעת ולחקור צצחינת טוב ורע, מהיכן נמשך הטוב והרע, היינו צצחינת חקירות ודיעות צצדרכי הנהגות יצצרך, שאסר עליו לכנוס בוה, מאחר שלא זכה עדיין לתקן צצחינת הכתר ע"י מעשיו הטובים. ואם היה זוכה לעמוד צצסיון זה והיה מתפלל חפלתו, היה זוכה ע"ז לתקן את צצחינת הכתר, והיה משיג

צצחינת הע' היכלין הנ"ל צצלימות ע"י אצערותא דלתתא, ואז היה מתבטל אצחיות עץ הדעת לגמרי. כי עיקר אצחיות אז לא היתה כי אם מצחינת השצבירה, שהיתה מחמת שצצבאו העולמות בלי אצערותא דלתתא כנ"ל.

ובשעושה ומתקן את המיישב והמסדר וכו' בראוי. וצ"ח בליקו"ה (א"ח) הדלחה ו, נח: דרש מוה"ר"ת את צצרות יעקב לבניו ע"פ קשרי המאמר, ובתב צוה גצי הצרכה לשמעון ולוי צוה"ל: 'שמעון ולוי אחים כלי חמם קצרותיהם'. כי כשרוצין לחטוף ידיעות והשגות שאינם ראויים לו, זה צצחינת חמם וגזילה וחרון אף. וזהו צצחינת 'צקודס אל תצאו נפשי', 'צקודס' דייקא, שצדמה להם שהשיגו כצר כל הסודות וההשגות, עד שהעמידו על דעתם למכור את יוסף הצדיק, שצדמה להם לפי דעתם שנוטה מדרך האמת. ועל כן אמר יעקב 'צקודס אל תצאו נפשי', כי איוי רואה סודות כאלו, וכן 'צקהלס' של קורח וחמרי אל תפאד כבודי וכו', כי הם פגמו הצצה יותר ויותר, שנמשכו אחר תאוותם. ומרי רצה לגאוף, וטען עם משה כמו חמם ולמחן מופלא 'אם תאמר זו אסורה וכו', וכל צר דעת אמימי יודע החילוק צצין כוונת משה רבינו וצין ומרי, כי משה רבינו היה פרוש גדול ונשא צת יתרו ע"פ הדיבור, וזה יאל מצדמו ורצה להחיר ניאוף צצרהסאי, והעו פניו כל כך לטעון עם משה צצעות כוה. וכן קורח שרצה צצבדו עזמו כמפורסם, וטען כאילו מתקנא צצביל ישראל, ואמר 'כי כל העדה כולם קדושים וצתום ה' ומדוע תנשאו על קהל ה'. וכל זה נמשך מפגם המסדר והמיישב את המוחין, שגם גדולי הצדיקים כמו שמעון ולוי פגמו צוה צצקות, לא מחמת תאוות ח"ו, רק מרוב התלהצותם להש"ת יותר מדי, שזהו צצחינת פגם המסדר והמיישב וכו' כנ"ל, ע"ז טעו צציוס וכו' כנ"ל. אבל זמרי וקורח פגמו צוה צצשמיות, שפגמו צהמיישב כל כך, עד שיצאו מן הצובה והעזו פניהם כל כך כנ"ל. ועל כן צצקש יעקב 'צקהלס אל תחד כבודי', כי יעקב שורש קדושת ישראל, שהם עיקר הכבוד של הש"ת, שעוסקים צצבד עבודת התפלה צצשירות ותשצבות וכו', ומעלין כבודו יצצרך ע"י שמחת המצוה כנ"ל, עד שצוכין לצחינת תיקון הרדיפה והמעכב הנ"ל כראוי, שזהו 'צרוך כבוד ה' ממקומו', כמו שמצואר שם צצהתורה הנ"ל, שזהו צצחינת תכלית שלימות הייחוד, כי כלל כל הייחודים נמשכין מצחינה זאת, כשנכלל צצחינת הרדיפה צצמעכב, צצחינת מטי ולא מטי כראוי, שע"ז מולדין השגות אלקות כראוי, ועל כן אמר יעקב 'צקהלס אל תחד כבודי', אל תחד כבודי דייקא, כי ע"י קהלס לא יתייחד כבודי צצקודס שצריך להתייחד, שזהו צצחינת 'צרוך כבוד ה' ממקומו'. כי זה היה הייחוד אינו נעשה כי אם ע"י הצדיקים הגדולים, וע"י הקיצוץ הקדוש הנלווים אליהם המצטלים דעתם נגדם, אבל לא ע"י החולקים על משה ואהרן שהם צצחינת הצדיקי אמת.

זע"י הרדיפה והמעבב. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, יג-יד) שענין זה יסודו צדוק הנעשה ונשמע, שעל ידו זכו בני לקבלת המורה, ואז הכתיבו כל אחד מישראל בשני כתרים שהם צמח, שמה, וז"ל: וזהו החילוק שבין ישראל לעובדי כוכבים. כי בישראל נאמר (דברים יז) 'כי אתם המעט מכל העמים', שאתם ממעטין עלמכם כשאני משפיע לכם טובה (כמוצא צפירוש רש"י), שכשהשי"ת מאיר עליהם הארת התנוונות אלקותו יתצדק, אינם רודפים להקור אחר תקירות וידעות ותכנות, רק הם מתחזקים בצמחונה ורודפים אחריו מיד, בצחינת (שה"ש א) 'משכני הים אחרין נרוצה', שתיכף כשהשי"ת מתחיל למושכם אליו, אזי תיכף הם רצים אחריו, וכמו שפירש"י שם 'אני שמעתי משלוהיך שאתה רוצה למשכני אליך, ואני תיכף רצתי אחריו וכו'. ותיכף כשישראל מתחילין לרדוף אחריו יתצדק, אזי השי"ת עושה עלמנו כמו מי שצורה ומסתיר ומעלים עלמנו, בצחינת (שם ט) 'צרח דודי וכו', בצחינת (שם ה) 'פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וכו', ואח"כ צריכין להתחיל בהדרגה כסדר לרדוף אחריו ולצקשו לעבדו בעובדות ובעמשים טובים צמחה, עד שמוכה למואלו בהתגלות נפלא יותר ויותר. כי ע"י מעשיהם הטובים צמחה זוכין לתקן המסדר והמיישב, ואזי זוכין למה שזוכין, היינו צחינת השגת הט' היכלין וכו' ה"ל. וזהו צחינת (שמות כד) 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע', שהקדימו נעשה לנשמע. ולכאורה אי אפשר להבין הדבר כ"ל, איך אפשר לעשות קודם שישמעו, האמת שהמורה שיצבה אותם על זה, שמוגדל משוקפת להשי"ת הקדימו 'נעשה' ל'נשמע' כמוצא דבדרי רז"ל (שבת פ"ח) גודל שצמח ישראל צוה, אבל אעפ"כ קשה הדבר מאוד, איך יזייר ענין זה, ואיך עולה על הדעת לעשות קודם שישמע. אך צמחה בהמורה גופה מבוחר הענין היטב, כי מבוחר צפוק ששצמחה היתה כך 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע', נמלא שאמרו מה שידבר ה' יעשו וכו'. נמלא שצמחה הם עושין אחר שישמעו דברי ה', כמוצא צפוק 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע'. אך לפי זה קשה, אם כן מה מעלתם שהקדימו 'נעשה' ל'נשמע', הלא כבר הקדימו לומר שיעשו מה שידבר ה' כ"ל. אך צמחה הענין מבוחר היטב ע"פ ה"ל. כי זה עיקר מעלת קדושת ישראל בצחינת ה"ל, דהיינו שישאל אמרו שהם אינם רוצים להקור שום תקירה צטעמי המלוות וצדרכי השגתו והנהגותיו יתצדק, רק 'כל אשר ידבר ה' נעשה' מיד תיכף, צלי שום שאלה ותקירה כ"ל, ואח"כ 'ונשמע', כי 'נשמע' לשון הצנה בלב, כמוצא צפירוש רש"י וצדכרי רז"ל כזמה מקומות, היינו שישאל אמרו, שכל אשר ידבר ה' יעשו מיד כפי אשר יאלץ מפי משה רבינו, צלי שום תקירה ושאלה אחר שום טעם כ"ל, ואח"כ עי"ו 'ונשמע'. כי ע"י עשיית המצוות צמחה צחינת הכח המסדר שהוא צחינת כתר וכו' כ"ל, ששם מקור השמחה כידוע, וזה גודל מעלת ישראל. ועל כן צמחה זכו עי"ו לשני כתרים, שהם צחינת שמה, כמו שאמרו רז"ל (שם) שצמחה שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע', ירדו מלאכים ונתנו שני כתרים צראש כל אחד וכו', שנאמר 'שמחת עולם על ראשם'. כי צחינת שמה, צחינת 'שמחת עולם על ראשם', כי זכו לצחינת כתר, שהוא צחינת המסדר והמיישב כ"ל. אבל העובדי כוכבים האפיקורסים הם מוזהמת הנחש, מפגם עך הדעת טוב ורע, שאינם צני אמונה, וקודם שעושים שום עובדא טובה הם

משוקעים עדיין בתאוותיהן הרעות, הם רוצים תיכף להשיג צמחה המנושם צמחות, להשיג תקירות צדיעת אלקותו יתצדק, והם רוצים להקדים ה'נשמע' ל'נעשה', שצמחה יגלה להם השי"ת כל סודותיו, ויגלה להם כל דרכי הנהגותיו וטעמי כל המצוות, ואז אפשר היו מרוצים לעשות איהו מלואו. כי צודאי אם היו רוצים אור המצוה צשורשה, שהיא מלירה כ"ל העולמות, והיא תכלית כל התענוגים שצבועם ולמעלה מכל התענוגים, למעלה מכל הטובות וההצלחות וכו' וכו', צודאי מי פתי יסור הנה שלא ירצה לקבל טוב נפלא ונלמי כזה וכו'. וזה עיקר הנסיון של ישראל שזכו עי"ו לקבלת המורה, ע"י שהקדימו עשיה לשמיעה, דהיינו לעשות ככל אשר ידבר ה' צלי שום שאלה ותקירה כ"ל, ואח"כ יזכו להבין כפי מה שיזכו ע"י עובדתם כ"ל. ועל כן עי"ו זכו לכתרים ה"ל, צחינת 'שמחת עולם', כי עי"ו זוכין לצחינת כתר, שהוא מקור השמחה כ"ל.

זע"י הרדיפה והמעבב. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, יז): שצריך לעמוד על המשקל תמיד. כי אם ירדוף להשיג יותר מהראוי לפי צחינתו, תצטטל ההשגה לגמרי, כי ריבוי השמן גורם כריבוי הנה, ואם יעכז וימנע ההשגה לגמרי, גם כן לא ישיג כ"ל וכו'. וצריך תמיד להכריע המשקל למעלה, ללכלול צמחותו יתצדק תמיד בצדו ושווה, שאשר הווכה לוה.

אזי מכה המוחין בהמיישב והמסדר, ונעשין היכלין לאור א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

א"ם. וכמז בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, א): כל הצחינות ה"ל המצורפין בהמורה ה"ל, דהיינו שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש ועולה לצחינת נה"י, ונה"י לנה"מ, ונה"מ לנה"צ ד' וכו', כל זה הוא כוונת סדר התפלה, שאומרים מתחילה קרבנות וקטורת, ואח"כ פסוקי דזמרה, ואח"כ צרכת קריאת שמע, ואח"כ התפלה שמונה עשרה וכו', שע"י כל זה עולין העולמות בצחינות המצורפין צמורה ה"ל, שמלכות עולה מן הקליפות, ומלכות מלביש נה"י וכו' וכו', כמוצא צפוק צכוונות, ורבינו ז"ל גילה וציאר שכל סוד עליית העולמות בצחינת ה"ל, נעשין ע"י עשיית המצוה צמחה כ"ל. נמלא שעשיית המצוה צמחה וצחינת סדר התפלה הם צחינת אחת, שעל ידם עולין העולמות בצחינת ה"ל המצורפין צמורה ה"ל, שהם סוד כוונות סדר התפלה כ"ל, עד שזוכין עי"ו לעלות עד הכתר, לצדק ולתקן צחינת המסדר והמיישב את המוחין, שע"י זוכין להשיג אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שע"י נעשין צחינת הט' היכלין ה"ל כ"ל. וזהו צחינת נפילת אפיס אחר גמר התפלה. כי אחר גמר התפלה אז כבר נגמרו עליית כל העולמות למעלה עד אלימות למעלה למעלה, כמוצא צכוונות, ואז צריכין להיכלל צאור האין סוף, שזהו עיקר סוד הייחוד והזיווג שנעשה צגמר התפלה. כי עיקר צחינת הייחוד והזיווג הוא התחברות עלמא תמאה צעילאה, כמוצא צוזה צכמה מקומות, וצפרט צפרשת ויגש על פסוק 'כי הנה המלאכים נועדו וכו' עי"ש. היינו כשהנפש מישאל, שהיא צחינת עלמא תמאה נגד אור אין סוף צרוך הוא, כשצוכה להיות כ"ל צאור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, וזהו צחינת הייחוד והזיווג של עולמות עליונים, וזה אי אפשר כי אם ע"י תיקון המסדר והמיישב את המוחין, שהוא צחינת כתר כ"ל, שע"י צחינת זו נמשך צחינת מעבד אל המוחין לצל יהרסו הגבול. וע"י שני צחינות אלו דייקא, דהיינו הרדיפה והמעבב, עי"ו דייקא נעשין היכלין ה"ל, שעל ידם משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי, שזהו עיקר צחינת הייחוד כ"ל.

ילקוט הנחצ'

אזי מכה המוחין בהמיישב והמסדר, ונעשין היכלין לאור א"ם. וציאר צאורת משור (כד): הנה אף שרבינו הוכיח ענין הרדיפה וההכאה צכמת עולין דלצילות, שממנו נעשה ט' היכלין, צמחה ענין הרדיפה וההכאה נמלא צכמת של כל עולם ועולם. כי המוחין דעשיה רודפים להשיג את השכל של עולם היצירה, והכתר דעשיה מעבד את השכל כדי ליישב אותו, ואז השכל

התחבר, ועסק הייחודים גדול הרבה מעסק התורה, כי ממש משיך אור אין סוף ומחיה כל העולמות, ועושה נחת רוח ליוצרו לשכינה הקדושה לסעדה בגלות, אבל אין זה אלא לקדושי עליונים (בעש"ט, נח, ט). **קב"ט** מזורי שיעור עסק תורה ותפלה, שדיביק את עצמו אל פנימיות רוחניות אור אין סוף שבתוך האותיות, שהוא נקרא לימוד לשמה, שבו אמר ר"מ 'כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה, ומגלין לו דוי תורה', ר"ל שידע עתידותיו וכל מאורעותיו מתוך התורה, ויידע איך יתנהג בתורה ועבודת השי"ת, ומלמד מה שרואה עולמות של מעלה (בעש"ט, ואתחנן, לו). **האותיות** נקראו כלים, ובו מתלבש רוחניות הספירות, ובו אור אין סוף, כסוד 'אתמה מחיה את כולם', שהוא המייחד ומחבר השמות ואותיות (תו"י, ואתחנן, ו). **דבר** שיש לו סוף יתכן חילוק בין גדול לקטן, אבל באין סוף הוא שווה ומשווה בין קטן לגדול והכל כאין גדרו (פנים יפות בראשית ב, כח). **צ'ימוד** התורה הוא בחי' נשיקון, שהוא אתרבותקת רוחא ברוחא, כי בכל פה היוצא מפי האדם, שהוא נפשו ממש, מתייחד ומתדבק עם אור אין סוף הנעלם בתורתו, כי התורה כולה הוא רצונו, שיעשו ישראל מצוותיה, והוא ושמנו אחד, והוא רצונו אחד (באר מים חיים בראשית ג, כא).

התחבר, ועסק הייחודים גדול הרבה מעסק התורה, כי ממש משיך אור אין סוף ומחיה כל העולמות, ועושה נחת רוח ליוצרו לשכינה הקדושה לסעדה בגלות, אבל אין זה אלא לקדושי עליונים (בעש"ט, נח, ט). **קב"ט** מזורי שיעור עסק תורה ותפלה, שדיביק את עצמו אל פנימיות רוחניות אור אין סוף שבתוך האותיות, שהוא נקרא לימוד לשמה, שבו אמר ר"מ 'כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה, ומגלין לו דוי תורה', ר"ל שידע עתידותיו וכל מאורעותיו מתוך התורה, ויידע איך יתנהג בתורה ועבודת השי"ת, ומלמד מה שרואה עולמות של מעלה (בעש"ט, ואתחנן, לו). **האותיות** נקראו כלים, ובו מתלבש רוחניות הספירות, ובו אור אין סוף, כסוד 'אתמה מחיה את כולם', שהוא המייחד ומחבר השמות ואותיות (תו"י, ואתחנן, ו). **דבר** שיש לו סוף יתכן חילוק בין גדול לקטן, אבל באין סוף הוא שווה ומשווה בין קטן לגדול והכל כאין גדרו (פנים יפות בראשית ב, כח). **צ'ימוד** התורה הוא בחי' נשיקון, שהוא אתרבותקת רוחא ברוחא, כי בכל פה היוצא מפי האדם, שהוא נפשו ממש, מתייחד ומתדבק עם אור אין סוף הנעלם בתורתו, כי התורה כולה הוא רצונו, שיעשו ישראל מצוותיה, והוא ושמנו אחד, והוא רצונו אחד (באר מים חיים בראשית ג, כא).

ואעפ"כ לא ידע ולא אתידע, כמובא בזהר פרשת נח.
 אחר שביאר רבינו באותיות ז' ו' שצמחמך את סדר עליית המלכות עד חיקון כתר דעשיה כראוי, וכמו ז' ו' עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה, שב עמה רבינו לצאר את דבריו בפתיחת המאמר בענין השגת אור האין סוף ב'מטי ולא מטי', המיוסדים על דברי הזהר (נת, סה ע"א); פקודי, רסח ע"ב. מאמר זהר זה עוסק בדיוש אודות סוד הקרבן, וכיזל

על ידו מתחילות הפסיונות לעלות מתחילת עולם העשיה עד סוף עולם האצילות ולמעלה מעלה. בתוך דברי זהר אלו, מגלה רבי שמעון את סוד ראשית הנבואה אף במדרגות שקודם האצילות ולמעלה, ולגודל מעלת מאמר זהר זה ראוי להקדים כמה מובאות, בעצם נביא את דברי הזהר בעצם. כתב בספר כחם פז, למקובל האלקי רבי שמעון נביא (ס"ט): 'הקרבנות הם לקרב המדרגות בבוד התחלת הנבואה, והבן זה מאוד ודעוהו אם בעל נפש אחת, כי הוא סוד גדול מספרי מורה וכו', ואל זה הענין אמר רשבי" מה שיצוא אחר זה, להודיע סוד התחלת הנבואה'. וכן מובא בספר עטרת דביר שמאמר זהר זה אין זידינו לפרשו כראוי, אמנם איש הירא וחדל לשמוע ולהבין לדבר ה' יוכל להבין דברי המאמר הזה מעט מן המעט אפס קאהו כחוט דק מן הדק באזכנתא לבינא, אם לימוד מתחילת ע"ח עד סוף היכלות דא"ח, להבין ענין המדרגות הקודמות לאצילות אשר ביאר לנו רבינו האריז"ל. משם יכול כל אחד המעיין בלב ונפש לתפוס ולהבין איזו בחינה צמחמך זה, אחד מריבוא רבנות מדרגות הנרמוזות צמחמך הזה, עכ"ד. והרמח"ל, בספר אדיר צמחמך בפירושו למאמר, כתב: 'א"ר שמעון ארימת ידו בללוחין וכו'. הנה מרוב העלם הסוד השגב הזה לא אמרו אלא כמו בדרך תפלה גדולה, שכינן בגלותו אורו להמשיך אורות מוקים ומיקוים גדולים מאוד, כי הוא צמחמך מרוב כל הסודות הגדולים מאוד מאוד, סוד ה' ליראיו וצריחו להודיע', עכ"ד. ועי' במצוא הקבלי למורה זו שהצבנו לעיל במילוא"ח ע"ב אה"ו, ד"ה ז' ו' עולין העולמות עד למעלה וכו', שם הוצא הקדמות וביאורים חשובים לנאמר כאן, ועל כן הסתפקנו כאן להביא את דברי הזהר כלשונם, וכל לומד כפי בחינתו, יוכל לעיין בגוף הדברים במקומם, לרבות ביאוריהם. וז"ל הזהר (נת, סה ע"א): **ב"אמר רבי**

שמעון, ארימת ידאי בללוחין לעילא, דכד רעותא עילאה לעילא לעילא קיימא על ההוא רעותא דלא אחיידע ולא אחפס כלל לעלמין, רישא דסתים יתיר לעילא, וההוא רישא אפיק מאי דאפיק ולא ידע, ונהיר מאי דנהיר, כולא בכתיומו. רעו דמחשבה עילאה למדקף אצמריה **כמובא** ולאמנהרס מיינה, חד פריסון צרדיפו דההיא מחשבה עילאה, מטי ולא מטי עד ההוא פריסא, נהיר מאי דנהיר, וכדין איהו מחשבה עילאה, נהיר צנהירו, סתים דלא ידע, וההוא מחשבה לא ידע. כדין בטש האי נהירו דמחשבה דלא אחיידע, צנהירו דפרסא דקיימא, דנהיר ממה דלא ידע ולא אחיידע ולא אצמריה, וכדין דא נהירו דמחשבה דלא אחיידע, בטש צנהירו דפריסא ונהרין כחדא. ואחשבידו תשע היכלין, והיכלין לאו אינון נהורין, ולא אינון רוחין, ולא אינון נשמתין, ולא אית מאן דקיימא בהו, רעותא דכל תשע נהורין דקיימי כולהו במחשבה, דליהו חד מייניהו צמושנא, כולהו למדקף צמריהו. בשעתא דקיימי במחשבה ולא מתדבקן ולא אחיידעו, ואלין לא קיימי לא צרעותא, ולא במחשבה עילאה, תפסין צה ולא תפסין, באלין קיימי כל רוי דמהימנותא, וכל אינון נהורין מרעו דמחשבה עילאה ולתתא, כולהו איקרון אין סוף. עד הכא מרעו נהורין, ולא נשטון ולא אחיידעו, לאו הכא רעותא ולא מחשבה. כד נהיר מחשבה, ולא אחיידע ממאן דנהיר, כדין אלתבש וחסתים גו צינה, ונהיר למאן דנהיר, ואעיל דא צדא, עד דאחכלינו כולהו כחדא. וצרוז דקרננא כד סליק, כולא אחקשר דא צדא ונהיר דא צדא, כדין קיימי כולהו באליק, ומחשבה אחטער באלין צה ההוא נהירו דאחנהיר מיינה מחשבה עילאה, (דלא אחיידע צה כלל), איקרי אין סוף, ומיינה אשחכה וקיימא ונהיר למאן דנהיר, ועל דא כולא קאים. וזכא חולקיהון דלדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי. וכדי לא להעמיס על הלוומים הבאנו מטה במילוא"ח אה פירוש הממוק מדבש בשלימומו לקטע הנ"ל, ע"ש.

ביאור חכמה

שאל נודע מהותו, **נתיירו דפרסא דקיימא**. היכה צהארת המסך שעומד בצמנע גופו של עמיק, ועי"ו קיבל הארה גדולה מעמיק, ואת"כ **דנתייר ממה דלא ידע**. והאיר ממה שאינו ידוע ומושב, ור"ל שהמוחא סתימאה דא"ח קיבל ג' הארות, הארה א' קיבל מא"ח קיבל משהו כולל, **ולא אטידע**. הארה ב' קיבל ממה שלא נודע, והיינו מהרדל"א, **ולא אצמריה**. והארה ג' קיבל ממה שלא נתגלה, והיינו מהכתר דא"ח. **וכדין האי נתיירו דמחשבה דלא אחיידע**. ואז זה האור של א"ח התקן מהארת רדל"א, הנקרא מחשבה שלא נודע מהותו, **בטש נתיירו דפרסא**. היכה פעם שניה צהארת המסך שעומד בצמנע גופו של עמיק, **ונהרין כחדא**. ועי"ו האירו יחד כללות פרטופי עמיק וא"ח, כי הו"ת דעמיק נתלבשו בכללות א"ח (מק"מ), ועי"ו התלבשות זה בכללות כל ההארות של א"ח ועמיק צה"א **ואחשבידו תשע היכלין**. נעשו ונתקנו התשע ספירות דא"ח, הנקראות היכלות, לפי שהם היכלות להארות ז"ת של עמיק המתלבשות בהם, ומפרש **והיכלין לאו אינון נהורין**. ואלו היכלות לא נקראים אורות בצחינת נפש, **ולאו אינון רוחין**. ולא נקראים רוחות בצחינת רוח, **ולאו אינון נשמתין**. ולא נקראים נשמות בצחינת נשמה, **ולא אית מאן דקיימא צהו**. ואין מי שעומד עליהם לרעה מה הם בצחינת חיה, לפי שהם בחינת יחידה כתר דכל כללות דאצילות. ואחר שנתקן א"ח **רעותא דכל תשע נהורין**. הרצון של כל התשע אורות שהם ה'ט' ספירות של כללות האצילות, **דקיימי כולהו במחשבה**. שכולם קיימים צחם המחשבה שהיא תכמה דאצילות, (כמ"ש בע"ח שער מ"ב בסוד 'כולם בחכמה עשית', שכל פרטופי האצילות כלולים בחכמה), **דליהו חד מייניהו צמושנא**. שחכמה צמנמה היא אחת מה'ט' ספירות דאצילות, **כולהו למדקף צמריהו**. כולם רוצים לרדוף אחר ה'ט' ספירות דא"ח כדי לקבל הארה והשפעה מהם (שע"ו). וזה שאמר **בשעתא דקיימי במחשבה**. בשעת הייחוד של א"ח שהם בסוד מוחין הנקראים מחשבה, שאז נמשכים אליהם מוחין חדשים, **ולא מתדבקן**. אז אין א"ח משיגים את הג' רישין דא"ח שמהם נמשכים המוחין, **ולא אחיידעו**. ולא נודע להם כלל מהותם, כי לא מקבלים המוחין מהם עצמם אלא ע"י המולות, ומפרש **אלין לא קיימי ואלו הג' דא"ח שמהם נמשכים המוחין לא"ח**, לא קיימים ולא מושגים, **לא צרעותא**. לא צרעון שהוא אימא, **ולא במחשבה עילאה**. ולא במחשבה העליונה שהיא אבא, לפי שא"ח **תפסין צה**. הם תופסים רק קלת צהג"ר דא"ח, כי לפי האמת הם מקבלים המוחין מהם, **ולא תפסין**. אבל לא נקראת תפיסה, לפי שאינם מקבלים מהם עצמם אלא ע"י צ' המולות. **באלין צהג"ר דא"ח קיימי כל רוי דמהימנותא**. קיימים כל המוחין של כל פרטופי האצילות, **וכל אטון נהורין**. וכל אותם האורות המתיים את כל העולמות, וממשיך לפרש כי **מרעו דמחשבה עילאה ולתתא**. מסוד המחשבה עליונה שהיא הרדל"א, שהוא העליון בכל עולם האצילות. משם ולמטה, היינו צה התלת רישין דא"ח,

ברשת ייטוב

זה המניעה והמעכב הוא עיקר התכלית שלימות התיקון כנ"ל, כי אי אפשר להשיג השגת אור האין סוף כי אם עי"ו דייקא. נמצא שמבחינת עשיה גשמיות, שהוא עיקר המניעה והמעכב והמסך המבדיל והמונע מהשגת אלקותו יתברך, כשזוכה לטהר ולקדש את העשיה ע"י עשיית המצוות בשמחה, אז מזה דייקא עיקר התיקון. כי עולה עי"ו למעלה למעלה, עד שנעשה עי"ו דייקא בחינת כתר, שהוא גם כן בחינת מונע ומעכב,

שהו המונע והמעכב הוא עיקר תכלית שלימות התיקון כנ"ל. והו בחינת 'סוף מעשה במחשבה תחילה'. כי סוף מעשה שהוא תכלית גשמיות העשיה, הוא במחשבה תחילה, שהוא בחינת כתר, שהוא בחינת תחילת המחשבה. כי הכתר הוא שורש כל המוחין, שהם המחשבות כידוע, והו עיקר התכלית והתיקון, כשזוכין להשלים כוונת הצריחה, להעלות סוף המעשה לתחילת המחשבה, היינו שמגשמיית העשיה, שהוא בחינת סוף מעשה, מזה דייקא יוכו להשיג תחילת המחשבה, שהוא בחינת כתר, שנעשה ע"י תיקון העשיה דייקא, דהיינו ע"י עשיית המצוות מעשיות דייקא כנ"ל, שע"י עיקר השגת אלקות כנ"ל. ועל כן אמרו ר"ל (שגם פ"ב צירושלמי) 'עתידין לדיקים שיהיה מחילתן לפניו ממלאכי השרת, שנאמר (במדבר כג) 'כעת ייאמר ליעקב וישאמר מה פועל אל', 'מחילת' דייקא, שהוא בחינת כתר, שהוא בחינת מחילה, כי הוא פרום בין הנאללים לבין המאללים כנ"ל, וישאמר ישיגו השגות אלקותו יתברך עי"ו דייקא, וצוה יהיו גבוהים מן המלאכים. כי המלאכים הם עומדים, ולא עומדו צנסיון של זה העולם המגושם, על כן אין זוכין לבחינת כתר כנ"ל, ועל כן אי אפשר להם להשיג אלקותו יתברך כמו הנדיקים. כי לא יוכלו לקבל ריבוי האור, מחמת שאין להם כלים ומחיות דעתם לעכב ההשגה אלס. ועל כן נקראים 'שרפים', כי הם נשרפים ונתלהבים מאור השגתם העזומה, מחמת שאין להם מחיות לעכב, מחמת שאין להם מצוות מעשיות וכו' כנ"ל.

כתר, שהוא פרום בין הנמצאים לבין המוצאים. וכמד בליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, ט) שכמו שצרוחניות עליון יש מסך המבדיל שהוא הכתר, כך גם עולם העשיה התחתון הוא מסך המבדיל בפני השגת אלקותו. וע"י שזוכה מתוך עולם העשיה דייקא לעבוד את ה' ולעשות מצוות בשמחה, עי"ו עושה ומתקן את הכתר העליון, שעל ידו יוכל להשיג א"ס צנח"י מטי ולא מט, וז"ל: כל ברואי מעלה ומטה הכל רועשין וצוערים ומתלהבים וודפים מחשבתם להשיג.

השגת אלקותו יתברך, אבל אי אפשר להשיג השגת אלקותו יתברך כי אם בחינת מטי ולא מטי כנ"ל, והו אי אפשר להשיג בתכלית השלימות כי אם ע"י העבודה של מעשה התחמונים דייקא. כי עיקר מניעת ההשגה הוא מחמת ריבוי אור שאי אפשר לקבל כידוע, ועיקר הכלים וההיכלות לקבל האור בהדרגה וצמידה בחינת מטי ולא מטי, הם נעשין ע"י תיקון הכתר דייקא, שהוא המסך והמיישב את המוחין, שהוא כמו מעכב ומונע את המוחין מרדיפתם, שע"י עיקר ההשגה כנ"ל, והו אין זוכין כי אם ע"י מצוות מעשיות דייקא, וכמו שאמרו ר"ל (שגם פ"ח) 'צנעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו שישים ריבוא מלאכים ונתנו שני כתרים על ראשם וכו', שנאמר 'שמחת עולם על ראשם'. נמצא שע"י קבלת התורה, בחינת 'נעשה ונשמע', וכו' לבחינת כתר, שע"י עיקר ההשגה, כי זה העולם העשיה הוא תכלית הגשמיות, והוא עיקר מסך המבדיל בפני השגת אלקותו יתברך, אבל כשזוכין לעבוד את ה' בזה העולם העשיה, ולעשות מצוות מעשיות בשמחה, אזי זה עיקר התיקון. כי זוכה ע"י המצוות מעשיות בשמחה, שמצד ומתקן ומעלה את בחינת העשיה, שהוא תכלית המסך המבדיל, הוא מעלה אותו לבחינת כתר, ואז נתהפך ונעשה מבחינת העשיה, מבחינת מסך המבדיל, נעשה ממנו בחינת כתר, שהוא גם כן בחינת המבדיל צרוחניות עליון. כי הכתר פרום בין הנאללים לבין המאללים, כמ"ש בהתורה הנ"ל. כי הכתר הוא כמו מונע ומעכב את המוחין מרדיפתם להשיג אור האין סוף, אבל

ליקוטי הנחצ'

ביאוראי הכמה

במטי וי"א מטי וביאר בספר שערי נדיק (ח"א, מהצג א), שעל אף שניתן להסיק כי 'מטי ולא מטי' הן שתי בחינות נפרדות, עם כל זה ראוי לדעת שהן בחינה אחת ממש, ועל כן אין לנו צו שום תפיסה כלל, וז"ל: בחינת מטי ולא מטי, דע כי היא בחינה אחת לצד, מקשה אחת ששמה 'מטי ולא מטי', אע"פ שהיא סובלת ב' משמעויות, אבל כללותם היא התאחדותם לא ייפרדו לנצח, כמבואר להדיא בליקו"ה בהתורה 'אמנעו את דעלמא' סימן כ"ד אות ח', והיא נקראת 'משע היכלין', עי"ש, וציותר מבואר שם בציואר מוהר"ם ז"ל, ממה שכבז שם שע"י הרדיפה שהמוחין רודפין להשיג אור האין סוף ברוך הוא, וע"י כח המעכב, שהוא כח המיישב והמסדר, שהוא בחינת כתר, בחינת מחילה, המעכב את רדיפת המוחין, עי"ו מכן המוחין בבחינת המחילה הנ"ל, ועי"ו נעשין היכלין לאור אין סוף, דהיינו שנעשין כלים והיכלות צרוחניות עליון להשיג על ידס בבחינת מטי ולא מטי אור האין סוף וכו', עד כאן. הרי מבואר להדיא שהיא בחינה בפני עצמה, הנעשית מרדיפת המוחין וצטייפתם בבחינת הכתר, והיא סוד משע היכלין, ומקומה בין הכתר ובין המוחין, ואין לומר צו פירוד ח"ו. ומבואר גם כן ממה שכמד בליקוטי הלכות חלק או"ח הלכות תפילין הלכה ה' אות ל"ב, והו לשונו 'וכשהוא חזק בצאונתו ימים ושנים הרבה ועוד את ה' בצאונתו לצד, וזכה אח"כ לדעת ולהשיג אותו יתברך זריעה נפלאה הבאה ע"י אמונה, בבחינת מטי ולא מטי, שזהו בחינת 'למות צנועם ה' ולבקר צהיכלו' שציקש דוד המלך ע"ה כל ימיו, כמ"ש 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וכו'". הרי פפנה השגת אלקות בחינת מטי ולא מטי, בשם 'אחת שאלתי', והבן וכן מבואר להדיא שם בחלק אה"ע הלכות אישות הלכה ד' אות ז',

כולנו איקרון אין סוף. כולם נקראים בהשאלה א"ס כלפי שאר פרטופי האצילות. **עד הכא מעו נהרין.** כי עד הג"ר דא"ה מגיעים האורות של א"ס בהעלם גדול. **ולא מעון.** אבל לא נקראים מגיעים, כי אין צוה תפילה כלל. **ולא אטייעו.** ולא נודעים בשום אות כלל, כי אפילו א"ה בכללותו רמוח רק בקצו של י'. ומפרש עוד, כי **לאו הכא רעווא ולא מחשבה.** ר"ל כשעולים אר"ה צדוק מ"ן לא"ה, אינם עולים בחלת רישין, לא חימא שהיא צחי רצון ולא אצא שהוא צחי מחשבה, כי אינם עולים אלל צב המולות. ואמר כי **כד נטיי מחשבה.** כשמאיר אצא ע"י קבלת המוחין, ולא **אטייעו מעון דהי.** ולא נודע לו ממי מאיר, דהיינו שאינו משיג את הג"ר דא"ה, שמהם מקבל את המוחין. **כדין אלמנא ואסתים גו צינה.** או המוחין דאצא מתלבשים בתוך הנה"י שלו, והנה"י דאצא עם המוחין שצחוכס נקממים תוך נה"י דאימא. **והיני למאן דהיני.** אח"כ המוחין דא"ה מאירים לו"ה. **ואעיל דא צדא.** ואז נכנס ומתייחד ז"ה במלכות כח המוחין שקיבל. **עד דלמחילנו כולה כדאל.** עד שנכללים אר"ה חו"ן כאחד (שע"ר). **וצרוח דקרינא.** ובסוד הקרבן. **כד סליק.** כשעולה עשן הקטרת הקרבן צדוק מ"ן. **כולא אמקשר דא צדא.** כל הפרטופים מתקשרים זה צוה. **והיני דא צדא.** ומאירים זה צוה. **כדין קיימי כולה צליקו.** אז כולם קיימים בעלייה, כי ע"י הקרבנות מתחילות מדריגות הספירות לעלות מסוף עולם העשיה עד סוף עולם האצילות. ואמר עוד כי סוד המ"ן של הקרבנות עולים עד א"ס, והוא משפיע שפע העליון למטה, והו שאמר **ומחשבה.** ועתיק דלצילות הקרא מחשבה עליונה. **אמעטר צלין סוף.** מתעטר ומקבל תחילה השפע מא"ק הנקרא א"ס, והיינו **הוא נטיי דלמחילנו מיני מחשבה עלילה.** זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה שהיא עתיק. **איקרי אין סוף.** הוא הא"ק ולא הא"ס ממש, ונקרא א"ס לפי שאור א"ס צ"ה מתלבש צו. **ומיני אשפתם.** ומא"ק נמצא ונאלל עתיק. **וקיימא ויהיני למאן דהיני.** וא"ק קיים ומאיר למי שמאיר, והיינו לעתיק, וממנו מאירים כל הפרטופים שחתיו. ומסיים ר' שמעון דבריו ואמר **ועל דא כולה קאים.** ועל סוד הקרבנות עומדים כל העולמות, כמאמר חו"ל 'על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה', דפירושו עבודת הקרבנות. **וצלח מוחיקו דלדיקו צעלמא דין וצעלמא דלמי:** אשרי חלקם של הנדיקים צוה"ו וצוה"צ. **ועוד מונח צוה צדוק אור התמה (ס):** אר"ש ארימא ידל צלמוין. צענין נשיאות ידיים פי' הרשע"י צפ' יתרו (ריש הפרשה) על פסוק 'ישא אהרן את ידו, ידו' כתיב, דהיינו לתת נשיאות לימין על השמאל. לכן ארימית ידל, דהיינו הימין על השמאל, ולהיות העסק כאן בגילוי הדברים העלמים מא"ס ועד התפשטות עשר ספירות, לכך היו ידיו אמונה עד מוס החפץ, בדרוש הנזכר^(ה).

ביאוראי הקשרים

(ה) וד"ק וראה שע"פ ביאורו עולה, שדברי הזהר מקושרים גם עם המובא לעיל באות ד' גבי 'ישא אהרן את ידיו', וכן עם המובא לעיל באות ו' גבי 'יהי ידיו אמונה'.

ואיתעבידו תשע היכלין. וכחצ זליקו"ה (א"ר"ה הודאה ו, ט) שש מקור השמחה ומשם גדולי הדקיקים ממשיכים עזות לשמח את כל החלושי כח שזישראל, הוסיכס להתקרב אליהם, ו"ל: כי זה הענין נעשה בכל יום ע"י סדר התפלה והעבודה של כל יום ויום, וכן בכל שזוע ובכל חודש ובכל שנה ושנה, ובכל אדם ואדם לפי מדריגתו ולפי העת והזמן, וכפי קדושת הזמנים, כגון שבת ויום טוב ויום הכיפורים וכו',

כמוכן בהתורה הנ"ל שמבואר בהסדר כל העליות של התפלה, ע"ש וזבין, ובכלל וצפרט בכלליות ישראל וצפרטיות עם כל אחד ואחד, והעיקר ע"י גודל כח הדקיקים בחינת משיח, שמאירין כוחם נקודת השמחה בכל הירודים והשפלים מאוד, שזהו סוד מה שהתפאר זה שהיה בלא ידיים, שיכול לנגן כל העשרה מיני גגינה, שהם בחינת שמחה, שהם רפואת הצב מלך וכו', ועל כן התפאר בזה זה שהיה לו כח גדול וגורל צידיו (כמוצא בספרו"מ בהמעשה של השבעה בעטילים). כי עיקר הצרכה צידיים, שהוא צרכת השכל וכו', שע"י משיגין התשעה היכלין וכו', ששם מקור

ליקוטי הנחצ

שכתב חוה לשוני 'כי אורות אלו אי אפשר להשיג כי אם כשמכרף אמונה להשכל, ואז דייקא יכול להשיגם בחינת מטי ולא מטי וכו', שהם כלולים מיש ואין יחד, אבל אי אפשר לעמוד עליהם, כי משיגין ט' היכלין, שגדלה כליו הוא בחינת יש, מאחר שהם בחינת ט' היכלין, ואעפ"כ לא מתדבקין ולא ידעין, שזהו בחינת אין וכו'. (ואולי זהו סוד החלל הפנוי שיש בו ב' הפכיים ואסור לחקור שם, כמבואר בהתורה 'בוא אל פרעה' זליקו"ה סימן ס"ד ע"ש, ואין כאן מקום להאריך בזה). וגם מה שמבואר בספר חיי מוהר"ן בחלק עבודת ה' סימן מה"ו (ח"ב: 'המעשה של מטי ולא מטי, שהיה (צינו) מרקד וכו' מנגן, והרגיש אז את רבי שמעון בר יוחאי. בשעה שהיה בחינת 'מטי' לא שמע כלל את ה' מנגן, ואח"כ כשחזר בחינת 'אלא מטי' או שמע קצת, ע"ש), יש לבאר כך, שהיה צמת וצנועה אמת, (כ"ל שהדקיקים הגדולים במעלה, שמשגיגים גדולת הבורא בכל עת ורגע בהשגות גבוהות וגדולות, ועולים בכל פעם מדרגא לדרגא בהשגות אלקות, הנה מה שנחשב בתחילה אללו בחינת 'מטי', נחשב אח"כ אללו כשכל להשגה גבוהה ביותר, בחינת 'לא מטי', ולכן צמת בחינת 'המטי' בודאי לא שמע וכו', אבל בצומת בחינת עזמה השיג כן שהגיע למדריגה גבוהה יותר, והבן). וכן הוא לענין הוקן הבעטליר העיוור, שהוא בחינת אמת לבד, אעפ"פ שיש בו ב' מוצנים, וכמבואר להדיא בזליקוטי הלכות תפילין הלכה ה' הנ"ל, המיוסדת על המעשה זו, בצומת ה', שכתב חוה לשוני 'שזכה לחיים ארוכים, ששם נכלל הזקנה והינקות יחד וכו', וחזר וכפל דברים אלו בסוף אות הנ"ל ע"ש וכו', והדברים צדורים בעזרת השי"ת.

ואיתעבידו תשע היכלין. ומוצא זליקו"ה (ח"מ"מ שמוחין ג, ב): מחמת שנתהווה מיכך אחר הצריחה כח הצחירה, מחמת זה מתקיים העולם ואינו חוזר מיד לשורשו, ע"י שיש בחינת מסך המדיל בין העולם וצין שורשו, שהוא הסמרת הידיעה, מה שאין הכל יודעין האמת מיד, שזהו בחינת כח הצחירה. והסמרת הידיעה הזאת הוא בחינת מחילת המצוים של החלל הפנוי, וכמוכן במקום אחר בדברי רבינו ז"ל (סימן סד), שע"י עיקר קיום העולם. כי עכשיו כשיש למצוים והסמרת הידיעה, עד שאפשר לטעות למי שיראה, שזהו בחינת מסך המדיל, שזהו בחינת כח הצחירה, אזי מתקיים העולם ואינו חוזר לשורשו, מחמת מסך המדיל הנ"ל. אבל אם כן יתבטל העולם מחמת העדר החיות, כי אם כן מאחר שיש מסך המדיל, מהיכן יקבל העולם ומלואו חיות ממקור החיים, שהוא האחד יתברך הממחה את כולם. על כן הדקיקים הם מקיימין את העולם, כי הדקיקים הצוחרים בחיים ומאמינים שכל הבריאה נמשך ונברא מאחדותו יתברך, ע"י"ה הם כוללין אחר הבריאה בקודם הצחירה. כי ע"י ידיעה שהכל ממנו יתברך נכלל הכל באחד כנ"ל, ואז נכלל העולם באחד, ואעפ"כ יש קיום להעולם, כי נכלל באחד בחינת רצון ושוב, בחינת מטי ולא מטי, מאחר שכבר משברין הכפירות, ומאמינים שגם מסך המדיל צעמנו והצחירה צעמנו הכל ממנו יתברך, ואזי נכלל הכל באחדותו יתברך בחינת רצון ושוב, בחינת רדיפה ומעכב המבואר במקום אחר (סימן סד), שע"י נעשין כלים והיכלין לקבל אור אחדותו, ולהתענג על ה' לחוות בנועם ה' ולצבך בהיכלו, ואעפ"כ לא יתבטל לגמרי, שכל אלו היכלין הוסיגים נעשים ע"י שזכה לשבר המסך המדיל ע"י שחזר בחיים, עד שע"י נמתקף המסך המדיל, ונעשה ממנו היכלין עילאין לקבל האור על ידו לכלול באחדותו יתברך ברצון ושוב, באופן שיוכלל בו צומת בתכלית האחדות ואעפ"כ לא יתבטל צומתו, רק יוכה לידע אמתו יתברך, שזהו עיקר התכלית האמתית, אשרי מי שיזכה לזה.

השמחה, בחינת 'שמחת עולם על ראשם וכו', ומשם ממשיכין צעולם כוחם חכמה ועזות נוראות כלל כל החלושי כח מאוד מאוד, לשמח נפשם גם כן. וכל אחד ואחד כפי מה שממגבר להתקרב לאלו הדקיקים, ולהטות אונן וליצו לדבריהם היטב ולהאמין בהם, עד שמכניס השמחה

ואיתעבידו תשע היכלין, דלאו אינון נהורין ולא רוחין ולא גשמתין, ולית מאן דקיימא בהו, ולא מתדבקין ולא מתידיעין. ודע, שזהו

הדקיקים שהם בחינת משיח, אבל אעפ"כ הם צעמנס אינם יכולים לעשות חפצם להיטיב עם כל אחד מישראל, כי אם כפי התקרבותו אליהם, כי בהצרכה שיהיה אצוה אחרותא דלמתא כידוע.

ואיתעבידו תשע היכלין. וכחצ זליקו"ה (א"ר"ה הודאה ו, ט): אעפ"פ שאלו התשעה היכלין לא מתדבקין ולא מתידיעין וכו', אעפ"כ משם נמשכין כל המוחין דקדושה של דיקי אמת, כי הם אורות הנחלשות שהם שורש כל המידות, שמשם השתלשלות כל המוחין ע"י הנמנומים והכלים שעושין הדקיקים צמעהיהם הטובים.

מילואי חכמה

ולית מאן דקיימא בהו וכו' ולא מתידיעין. וכחצ חוה האר"ה"ל בשער ההקדמות (ח ע"א): אל יעלה דעתך שהי' ספירות הנקראות אללו בספר הוהר בשם 'ספירות דאלילות, אל טענה לחשוב שהם היותם ראשונים וגבוהים מכל מה שנאלל, כי כמה עולמות קדמו להם, ולרוב העולמות לא שלחו בהם יד להזכירם בספר הוהר אללו ברמז נפלא וכו', כנכתב בפרשת נח דף ס"ד ע"א, והוא ג"כ בפרשת פקודי דף רכ"ו ובדף רס"ט, ח"ל' א"ר שמעון, ארימית ידי בללומין לעילתא, דכד רעמתא ועילתא לעילתא וכו', ומרזא דמחשבה עילתא ולתתא, כולוהו אוקרון א"ס וכו'. ואם תשית ליבך לדייק היטב החיצות הימיות והכפולות, והרמזים הנרמזים אל המצין באלו המאמרים הנזכרים, תיפלא ותשמחם בראותך כמה מדריגות על מדריגות לאין קץ ומספר קדמו אל הי' ספירות, הנזכרות אללו בשם 'ספירות דאלילות וכו'. והנה הגאונים הסמיכים צמתק לשונם, וקראום בלשון נחלמות שעל גבי כתר עליון, וכיוצא בשמות וצביונים האלה.

כי נעשה אללו אותה בחינה צעמנה בחינת 'לא מטי', צמת ע"י שיש בחינת אמת לבד, אעפ"פ שיש בו ב' מוצנים, וכמבואר להדיא בזליקוטי הלכות תפילין הלכה ה' הנ"ל, המיוסדת על המעשה זו, בצומת ה', שכתב חוה לשוני 'שזכה לחיים ארוכים, ששם נכלל הזקנה והינקות יחד וכו', וחזר וכפל דברים אלו בסוף אות הנ"ל ע"ש וכו', והדברים צדורים בעזרת השי"ת.

ואיתעבידו תשע היכלין. ומוצא זליקו"ה (ח"מ"מ שמוחין ג, ב): מחמת שנתהווה מיכך אחר הצריחה כח הצחירה, מחמת זה מתקיים העולם ואינו חוזר מיד לשורשו, ע"י שיש בחינת מסך המדיל בין העולם וצין שורשו, שהוא הסמרת הידיעה, מה שאין הכל יודעין האמת מיד, שזהו בחינת כח הצחירה. והסמרת הידיעה הזאת הוא בחינת מחילת המצוים של החלל הפנוי, וכמוכן במקום אחר בדברי רבינו ז"ל (סימן סד), שע"י עיקר קיום העולם. כי עכשיו כשיש למצוים והסמרת הידיעה, עד שאפשר לטעות למי שיראה, שזהו בחינת מסך המדיל, שזהו בחינת כח הצחירה, אזי מתקיים העולם ואינו חוזר לשורשו, מחמת מסך המדיל הנ"ל. אבל אם כן יתבטל העולם מחמת העדר החיות, כי אם כן מאחר שיש מסך המדיל, מהיכן יקבל העולם ומלואו חיות ממקור החיים, שהוא האחד יתברך הממחה את כולם. על כן הדקיקים הם מקיימין את העולם, כי הדקיקים הצוחרים בחיים ומאמינים שכל הבריאה נמשך ונברא מאחדותו יתברך, ע"י"ה הם כוללין אחר הבריאה בקודם הצחירה. כי ע"י ידיעה שהכל ממנו יתברך נכלל הכל באחד כנ"ל, ואז נכלל העולם באחד, ואעפ"כ יש קיום להעולם, כי נכלל באחד בחינת רצון ושוב, בחינת מטי ולא מטי, מאחר שכבר משברין הכפירות, ומאמינים שגם מסך המדיל צעמנו והצחירה צעמנו הכל ממנו יתברך, ואזי נכלל הכל באחדותו יתברך בחינת רצון ושוב, בחינת רדיפה ומעכב המבואר במקום אחר (סימן סד), שע"י נעשין כלים והיכלין לקבל אור אחדותו, ולהתענג על ה' לחוות בנועם ה' ולצבך בהיכלו, ואעפ"כ לא יתבטל לגמרי, שכל אלו היכלין הוסיגים נעשים ע"י שזכה לשבר המסך המדיל ע"י שחזר בחיים, עד שע"י נמתקף המסך המדיל, ונעשה ממנו היכלין עילאין לקבל האור על ידו לכלול באחדותו יתברך ברצון ושוב, באופן שיוכלל בו צומת בתכלית האחדות ואעפ"כ לא יתבטל צומתו, רק יוכה לידע אמתו יתברך, שזהו עיקר התכלית האמתית, אשרי מי שיזכה לזה.

ואני תפלה

ותפשיך עלי אור קדשת כח המסדר והמישב את המחין, שהוא פתח עליון, ואופה על ידי זה לבלי לצאת חוץ מן הצבול חם ושלום, רק אופה שתדרף מן שבתותי להשיג אור האין סוף ברצוא ושוב, בבחינת 'מיט ולא מיט', בבחינת 'רדיפה ומעכב', על ידי כח המסדר והמישב את המחין, באופן ובאמונה שלמה, עד שאופה שיעלה ויכרע שכלי בפתח 'משערה היכלין עילאין, דלאו אינון נהורין ולא רוחין ולא גשמתין, ולית מאן דקיימא בהו, ולא מתדבקין ולא מתידיעין'. כי אמת יי לבד ודעת עצם רדיפת השתוקקות נפשי ורוחי ונשמתו בשרשם העליון להשיג השגות אלה אשר נקב בנצרותי 'צמאה נפשי לאלהים לאף ה', מתי אבוא ואראה פני אלהים. מה ידירות משגותיך יי צבאה. ובקפה וגם פקחה נפשי לחצרותי, לבי וישרי ורגני אף אל ה' אלהי עונותי הפנו אלה, ותנאמי הסתירו פניך ממני. כי מקשבתני היתה רודפת אחר מאות רעות והרהורים רעים ומחשבות חיצוניות, עד שפגמתי בקבל חרבי השכל ובקבל נתיבות ושבילי הרעית, עד שהתרחקתי את בית הקהילה, ופרצתי נדרי התבונה, והרסתי את היכלי הדעת, ופגמתי הרבה בהקפא ובזינה ודעת, ובכח המעכב והמסדר והמישב את השכל, שהוא פתח עליון, ככלים פגמתי הרבה מאד על ידי חטאי ועונותי ופשעי המרבים, שהקטאתי ופשעתי ופשעתי לפניה יי אלהי. על פני הנני מפיח תחנותי לפניה ארון הרחמים והסליחות, שתמחל ויתכפר לי על פשעי ועונותי ופשעי הקרבים, ותעשה עמי כגדל נפלאותך הנוראות, ותעלני ממוצלות ים, ותשוב ותתקן את שכלי, ותרחם עלי ותצילני מעתה מפני מיני מחשבות חיצוניות ופני מיני רדיפת המחשבה אחר תאות ועסקי העולם הזה חם ושלום. ותפטרני ויקדשני בקדשך העליונה, ותסיר ממני יגון ואנחה, ותבטל העצבות ממני בבטול גבור, ותוכני לשמחה שלמה, שאופה לעשות מצותיך בשמחה רבה וחרדה גדולה ועצוקה. ותשוב ותבנה חרבותי, ותחיר ותבנה היכלי שכלי על מבוני, וארמוני דעתי על משפטי ישב, בקדשה ובטהרה גדולה, באמת ובאמונה שלמה (יקו"ת כד).

ההכרעה בהזרחה אור ישועה. ופך. המקום ינהג אותך תמיד בדרך הטובה לך. והשביע צלחמות נפשך. צעת יהיה צעולם למאון ויוצא, ישביע את נפשך, ולא תהיה חסר מכל טובה. ועלמתיך יחליץ. יצריא ויחזיק את עצמותיך. והיית. תהיה שבע מטובה כגן השבע מן המים. וצנו ממך. רצה לומר, המעשים

הטובים היוצאים ממך יצנו את חורבות העולם. מוקדי דור ודור.

היסקות שנפלו צימי הדורות אתה תקומם אותם צמעשיך הטובים. וקולו לך. כל בני העולם יקראו אותך גודר פרך, שהרי צוכות מעשיך גדרת פרצות העולם. משונב. אתה הוא המשיב את הנתיבות להיות מיושבות באנשים, כי צהיות הערים חרבים גשמו הנתיבות, וצוכותך נצנו הערים ונתישצו הנתיבות. וכן מוצא בספר כד הקמח (ערך אורחים): והשביע צלחמות נפשך. מלת 'צלחמות' כוללת שתי לשונות, הלמא והלחמת. הלמא, מלשון (ישעיה ה) 'לָקַח לְמַא', ותרגום המלה 'ויצמא', 'לחמת', מלשון (שה"ש ה) 'דודי לח ואדום'. וציאור הכתוב 'השביע צלחמות נפשך', והשביע צריויי הלמא נפשך, כי מי שהוא למא ומרוה למא, והוא מתענג בתכלית התענוג וריווי למא הנפש, הוא תענוג האור העליון הלח, ואם כן שתי הלשונות, הלמא והלחמת, חוזרין ועולין בקנה אחד, כי ישביע הקצ"ה ויריה למא נפשו מן האור העליון הלח והצהיר, ויתן לו מהלכים צין לעמיד מן הקיימים הנלחיים. ואיתא צוהר מדרש נעלם (וירא, קיג ע"ג) שבתחיימת המהים יאיר צוהר אור הצלחמות שזה דעת הצורא יתברך בעצמו, וז"ל: אמר רבי לוי, הנשמה וכו' כשתיכנס לגוף לעמיד לצוא בתחיימת המהים וכו', אזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע, וה"ד 'המשכילים יזיירו כזוהר הרקיע'. וישגיגו בני אדם דעה שלימה, שנאמר 'כי מלאה הארץ דעה את ה'". מנח לן הא, ממה דכתיב 'ונתך ה' תמיד והשביע צלחמות נפשך', זה אור של מעלה, 'ועצמותיך יחליץ', זה פקידת הגוף, 'והיית כגן רוח וכמואל מים אשר לא יכזבו מימיו', זהו דעת הצורא יתברך.

מילואי חכמה

באמונתו יחיה, כי האמונה עיקר חיות החכמה, כמו שאמרו רז"ל (מדרש ר"מ דדשא, מקץ מא ע"א) כי חכמה היא מה ששומע מפי הרב, וצינה היא מה שמצין דבר מתוך דבר, שהחכמה גדול אללו כל כך עד שהחכמה מתגלה בצינה, להיות שקל המוליד דבר מתוך דבר, וצוודאי שהמוליד גדול מהמוליד שהוא זעיר, והוא כנגס על גבי ענק, אבל עיקר הגדלות היא החכמה הראשונה, האמונה שמקבל מפי הרב, וזהו שהתורה נקנית באמונת חכמים, כמאמר הלל (שבת לא ע"א) לאותו שבא להתגיייר ע"מ ללמוד דברי תושב"כ ולא שבע"פ, גייריה ואגמריה א"צ כסדר, למחר אפיך ליה וכו', ואמר סמוך אדידי. וכן ארז"ל (בבב"ל ע"ו יע ע"א) 'הני מילי סברא אבל גמרא מרב אחד עדיף', ע"ש.

וכנ"ל, וכמ"ש 'כי בשמחה תלכו ובשלום תובלון וכו' וכנ"ל.

שיתצאר לקמן בענין 'האל הגדול הגבור והגורא', שאין דרך להשיגו רק מלד פעולותיו. על כן המשיג ביותר הוא ביותר משיג שאין להשיגו, ואז יתמלא עונה הצחצוחנו צדוממותו. על כן משה רבינו ע"ה שהיה רבן של כל הנביאים ולא קם כמוהו, היה ענו יותר מכל האדם. והעונה שצאדם

היא סימן לגדולה, כלומר שיש לו 'זוה בחי' (ישעיה נח) והשביע בצחצחות נפשך.

השגה גדולה צהצורא יתברך, והגאווה מורה ההיפוך. וכן כתב הכלי יקר (שמות כה, י): עיקר החכמה 'מאין תימצא' (איוצ כח), ממי שחושב את עצמו לאין חסר, אבל לא צמי שהוא חכם צעיניו, העושה בעצמו לאמר שכבר הגיע אל תכליתה, כי 'איזהו חכם, הלומד מכל אדם' (אבות פ"ד), החושב שהוא חסר מן החכמה והוא נריך עוד להתלמד, וכן צידיעת מציאות הש"ת אמרו (צחינת עולם) 'תכלית הידיעה, שנדע שלא נדעך'. וכן ציאר המלבי"ם צפירושו לפסוק 'נדעה נרדפה לדעת את ה' (הושע ו, ג), וז"ל: ונדעה נרדפה לדעת. ידיעת ה' עד תכליתו הוא צלתי אפשה, ותכלית הידיעה שלא נדע, ושיצקש דרך ההשגה, וכל שיידיע יותר ירדוף יותר לדעת.

והשביע בצחצחות נפשך. פסוק זה נאמר צנבואה צה קורא ישעיה לעמ"י לשוב אל ה' ולשפר דרכיהם, ומעודדם שצוכות

עשיית דקה וחסד, אזי גם צימי 'צלחמות', שהם זמני לחימות, יוצג ורעב, הש"ת ישביעם כל טוב. וצספרי הקבלה דרשו פס' זה על אורות הצלחמות שהם למעלה מהספירות. וזלשה"כ צישעיה (נח, ז-י): הלא פרס לקעב לקמך ועניינים מרודים צציל צצית וכו': ותפק לקעב נפשך ונפש נענה ששביע וזרח צצקש אורך ואלפלתך פצצקיש: ונתך ה' תמיד והשביע צצלחמות נפשך ועצמתך יחליץ והיית פגן רוח וצמואל מים אשר לא יכזבו מימיו: וצנו ממך קצבות עולם מוקדי דור ודור תקומם וקלח לך גדר פךך משונב קצבות לקצת: וציאר המנ"ד (סח): ונפש נענה. נפש המעונה צרעב תתן לה די שבעה.

וחם צמושך אורך. צהיות בעולם חשכת הצרות, ירח אורך, ולא תהיה ככלל עממה. ואפילתך. אם תהיה לך אפילת צרה, תשוב כמו

ליקומי הנחל

והשביע בצחצחות נפשך. וכתב צליקו"ה (א"ח הודאה ו, ט): עיקר שלימות השמחה והצרכה הוא השלום, שהוא כלי מחזיק צרכה, כי ע"י השלום שמתקצין הרבה נפשות מישראל יחד, ע"ז מתגדל אור השמחה כנ"ל, וע"ז יוכלין לקבל אור התשעה היכלין הנ"ל, להשיג אור האין סוף צצחינת מטי ולא מטי. כי מריצווי האור הזה אי אפשר לקבלו, כי אם ע"י הרבה כלים של כמה וכמה נפשות ישראל שמתקצין יחד צצהבה ושלום לצדיקי אמת שזוכין לאורות אל, שהם אורות הצלחמות, שהם מרפאין ומשמחין את כל החולים צצולי הנפש, אפילו החולים מאוד מאוד. כי כל מה שהם חולים ביותר צריכים לרפאם ע"י רפואות יקרות יותר, שאין מי שיודע להמשיכם ולרפאות צהם כי אם הצדיק הגדול ביותר (כמו שצוצאר צצחורה 'מישראל' צציתן ל, ע"ש), והעיקר ע"י השלום

כי אורות אלו הם הצחצחות שהם למעלה מהספירות. ראה במצוא הקבלי למורה זו שהצננו לעיל במילוא"ם על אות ז', ד"ה ז' וכן עולין העולמות עד למעלה וכו'. והנה גבי אורות הצחצחות ראינו להקדים צוה תמילה את המוצא בשערי קדושה (ח"ג, שער ה), וז' הנה המלאכיל העליון אשר האציל כל העולמות נקרא אין סוף, ואין צו שום תמונה, לא בשם ולא בצוה ואפילו בקוץ האותיות כלל, ולכן אפילו ההרהור חסור צו. והאציל חמישה עולמות, זה נשמה לזה זה לזה, והן, 'אדם הקדמון' הנזכר בספר המיקונים (במיקון י"ט ובריש מיקון ע' ובמה מקומות) וצלאון הגאונים נקרא 'צחצחות', השני עולם האצילות, השלישי עולם הצריחה, הרביעי עולם היצירה, החמישי עולם העשיה. ועוד מוצא צוה בפרד"ר בתמילת שער הצחצחות (שער יא): ענין הצחצחות, הם הספירות הנעלמות בשורש כל השורשים, כפי המקובל צפי כל המקובלים והרשב"י ע"ה. ועוד מוצא בפרד"ר (שער ה, ד): קודם אצילות הנאלכים, היה הא"ס הפשוט בתכלית הפשיטות נעלם תכלית ההעלם, ולא היה אלוקות ממגלה אל זולתו, להעדר ההוויות אשר על ידם קצת גילוי רוממות אחדותו, והיו הספירות צוחם נעלמים צו כצוחו במליאות דק ונעלם, כאשר ראו אל אחדותו וכו'. ונמשל משל נאה אל צבן החלמיש, שמוציאין ממנו האש ע"י הכאת הצבן, ומן האש יוצא צבן וכו', והאש הוא נעלם צחצח, ומיוחד צו ייחוד חמישי וחוק, בצופן שאין בין האצן והאש שצחצוח חילוק פירוד כלל. כן הדבר נעלם האלקות הפשוט. קודם התפשטות לנהל המחוונים, היו הספירות מתייחדים בעלמותו וקשורים צו קשר אמין וחוק, עד שכמעט לא יודק צו שם מליאות הספירות כלל, אלא ייחוד האמיתי. והייחוד הזה והדקות הנזכר הוא מקור הספירות הנעלמים בתוכו, הנקראות צחצחות עליונות, אשר מהן נאלכו עוד צחצחות אחרות, שלא ידק בהן עדיין אפילו לשון צחצחות.

כי אורות אלו הם הצחצחות, שהם למעלה מהספירות. אשרי מי שזוכה שירדוף מחשבתו להשיג השגות אלו, אע"פ שאין יכולת ביד השכל להשיג אותם, כי לא מתדבקין ולא ידיעין, ותשעה היכלין אלו נעשין ע"י הבטישה, שמבטשין המוחין הקצ"ה לעשות מחול לנדיקים לעמיד לצוה, וכל אחד ואחד מראה צאצצבו וכו' עד 'נגילה ונשמחה בישועתו' וכו', שעי"ו משיגין אורות הצחצחות שהם צחצחת תשעה היכלין, אשרי הוזהר לזה.

ואני תפלה

אחת שאפתי מאת יי אותה אבקש, שבת יי כפי ימי תני, צחצחות נעלם יי וצבן בהיקפו" וכו'. ואזכה לעלות חיש קל מן הרהר ממעלה למעלה ויברא צדקא, עד שאזכה ברחמיך לתשעה היכלין שאין האלו שהופתי לפניך, ואזכה גם בעולם הזה לרעת ולתביר אותך באמת, ואזכה לעלות לרוב הפירות העליונות של הקדושה, עד תכלית מדרגה העליונה, כי מה שאפשר לאיש ישראל לעלות ולהשיג בעולם הזה, אשר צדק וירדה הנשמה בה העולם מרוב הפעולות, כדי שתזכה על ידי מעשיך הטובים לשוב לעולמות למקור הצדקה, למעלה למעלה, ברוח שאת ויתר עני חוב וחסד על ברחמי האב על הברך, וזכור לזכותך טוב וטובי בכל, ואתה חפץ להטיב לבריותיך ולנפשותיהם אלהותך, אשר זאת היא תכלית הטובה שבכל הטובות. חוב וזכור, וכן בלבי וזכורני לשוב אלך באמת, באופן שאזכה לשבע ממוך האמת, שאזכה לרעת ולתביר אותך באמת, וירדיפת מחשבותי תהיה תמיד להשיג אור האין סוף, בקדושה וברכה גדולה, באמת ובאמונה שלמה, בתכלית מדרגה העליונה דקדושה שבכל הפירות (מיקו"ת דר).

מילואי הכמה

אורות אלו הם הצחצחות. ומוצא בקדושת לוי (פ' בראשית, ד"ה בראשית ברא אלוקים את) גבי העולמות המנוחמים שנבראו קודם צריחת העולם שלנו, כדי שדרכם נוכל לקבל את אור הא"ס בצמטם הראוי לנו, וז' הנה כל העולמות וכל המלאכים והעולם התחתון מקבלים שפע מהבורא יתברך, וכל היותם של העולמות רק ממנו יתברך, כמאמר אליהו ז"ל 'וכד אנת תסתלק מינייהו וכו' וזנת הוא נציעו דכולא'. והנה העולמות אינם יכולים לקבל השפע ממנו יתברך, כי אם ע"י לבושין וע"י כמה צמטמים כנודע מדברי האר"י ז"ל, כי כל העולמות הם מוגשמים ועדים לנגד השפע היוצא ממנו יתברך, אפילו המחשבה טהורה שהיא דקה מן הדקה, הוא עב ומוגשם להחיות הנמשך ממנו יתברך. ולכן קודם שצרח את העולם, צרח עולמות שיתלבש בהן הבורא צרוך הוא, שעי"ו יוכלו לקבל העולמות השפע הנמשך מליאות יתברך. ואלו העולמות מנוחמים, ועליהם נאמר (שעיה נח) 'השיע צחצחות נפשך, ואילו לא זאת לא היו כל העולמות יולין לטוב אור שפעו יתברך ומימותו הנמשך. ונמצא, קודם הכל צרח לבושין מנוחמין ועולמות מנוחמין ומימות מנוחמין, שיוכלו העולמות שלמטה מהן לטוב חיות הנמשך ממנו. וזהו פירוש הפסוק בפשוטו, 'צחצחת' הכל 'צרח אלוקים את השמים כו', מיצת 'את' כמו 'אתה', ו'אתה' פירוש, 'צחצחת' הכל, 'צרח את', שהם העולמות המנוחמין שנבראו קודם צריחת העולמות, שיוכלו לצוה מהם שמים וארץ. 'את', הוא כמו לשון צחצח, שמעולמות המנוחמין העליונים יוכלו לצוה שמים וארץ.

כי אורות אלו וכו' למעלה מהספירות. ומוצא בשיה"ן (רכה) גבי העולמות שנעלה מהספירות: שמעתי מפיו הקדוש לענין השגותיו הנוראים שדבר כמה פעמים מזה ואמר, הלא אצל המתקרים מסתיימת ידיעתם בגלגלים, ונדמה להם שמשם ולמעלה הוא רק עולם האלקות יתברך, ובחמת כל לימוד הקבלה הוא בעולמות ומדרגות שמשם ולמעלה. כמו כן אפילו מי שהשיג חכמת הקבלה היטב, שהוא חכמת האמת, אעפ"כ אין חקר להצותו, כי עדיין יש גבוה מעל גבוה וכו'. וכן פעם אחת ראה ספר אחד שמלוקט מכתבי האר"י ז"ל שאינם מזוייסי, שמדבר מהשתלשלות והמדריגות שקודם האצילות, שהוא עולם המצבוס וכו' (ע' פרד"ר שער יא, ע"ה שער ה, ושער ההקדמות ח) כמ"ש בספר 'ויקהל משה' וכו', ודיבר עימי מזה, ונפלאחי מאוד על זה, מה שיש לימוד בקבלה גם למעלה מאצילות, ונדמה לי שאין גבוה יותר. ושחק, ואמר אז גם כן, הלא אצל המתקרים נדמה שמסתיים הידיעה בגלגלים וכו', כנ"ל. וכונתו היה כמו כן אפילו צדיעת האמת למעלה למעלה יש עוד גבוה מעל גבוה בלי שיעור וערך וכו', כי לגדולתו אין חקר. וענין זה אי אפשר לבאר בכתב. **ותשעה היכלין אלו נעשין ע"י הבטישה.** וענין זה סובב גם על הבינוים והתארים שנהם אלו פונים להשי"ת, על אף שלמעשה אין לנו צו יתברך תפיסה כלל, כדרכו מוהר"ם בליקו"ה (א"ח הודאה ג, כג) על לשה"כ אין כאל ישורון וגו', שנאמר בצרכת משה לישאל קודם הסתלקותו, וז' זה 'אין כאל ישורון', שזהו צחצחת עולם העלמת השגתו, כי לית מחשבה תפיסה ביה כלל, שזהו צחצחת 'אין כאל ישורון', שאין שום דבר ולא שום שם וכינוי לכותו ולדמותו צו, בצחצחת 'אלא מי דמיינוי ואשוח'. כי כל השמות הם רק לאחר הצמטום, שנמשכין ע"י הרדיפה והמעכב, שאז משיגין התשעה היכלין בצחצחת מטי ולא מטי, וגם הם לא ידיעין ולא מתדבקין וכו', אך אח"כ ממשכין משם שמוחו הקדושים ותארו וכו'. וזהו 'אין כאל ישורון', שאע"פ שאין כאל, ואי אפשר לתפסו בשום מחשבה, אעפ"כ 'רוכב שמים צעורך'. כי השי"ת נקרא 'רוכב שמים', על שם שהוא למעלה מהשמים, שהם צחצחת רקיע המבדיל בין מים למים, בין מימי הדעת העליון שאין לנו שום תפיסה צו, למים התחתונים וכו', והשי"ת נתן צו כח להמשיך השגת הדעת דייקא עי"ו, ע"י הכאת הרדיפה בהמעכב שהוא צחצחת פריסא, צחצחת רקיע המבדיל צינו וצינינו, והוא צחצחתו שהוא 'רוכב שמים', כי הוא למעלה מהפריסא שהוא צחצחת רקיע העליון, למעלה מראשי החיות, שמשם כל צחצחת רקיע ושמי השמים, שכולם הם צחצחת פריסא הי"ל, שהוא צין כל דרגא ודרגא וצין כל עולם ועולם עד לעילא ולעילא וכו', והוא יתברך למעלה מכולם, צחצחת 'רוכב שמים', הוא צעורנו להאיר לנו משם אורו האין סוף בצחצחת מטי ולא מטי, ע"י הכאת הרדיפה בהמעכב, שהוא צחצחת שמים כנ"ל.

ל צאחוי היום (שמעתי)
 מליחם נשלמו העליונים
 והתחמונים, ונמלץ שלום
 בכל העולמות, בשמחה
 של מעלה ומטה, ואם לא
 היטה מתעוררת השמחה
 ע"י מיתח בני אהרן
 ביום ההוא, מהיום שעלו
 ישראל מן הים לא היטה
 נמלצת שמחה צליליונים
 ובתחמונים כמו צאחוי
 היום. ביום ההוא עבר
 ומצטל מטא העגל מן
 העולם, וממלאו הכהנים
 ישראל מטוהרים ממנו.
 ביום ההוא עברו ומצטלו
 כל אותם המקטרגים
 של מעלה, והיו הולכים
 ומשטטים מסביב למטה
 ישראל, ולא נמלאו
 לקטרג צמת ההוא. עד
 שגרמה השעה, וקמו
 נדב ואזייהו וערכבו
 את שמחת כל העולמות,
 וממלא ונתעורר רוגז
 בעולם. וזה שמחוב יורא
 כבוד ה' אל כל העם,
 מיד יקמו שני בני אהרן
 נדב ואזייהו איש מחמתו
 וגו'. למדת, צאחוי היום
 היטה שמחתה של כנסת
 ישראל להתקשר ולהתייחד
 בקשר יאמנו בכל הקשרים
 והייחודים הקדושים,
 שהרי קטורת קשרת
 את הכל כאחד, ומשום
 כך נקראת קטורת.
 והם נדב ואזייהו, חלו
 וקשרו וחיברו את כל
 אותם האחרים כאחד,
 והשליחו את כנסת ישראל
 בחוק, שלא קשרו אותם
 עימם, וקשרו דבר אחר
 במקומה. ומשום כך
 הוהי א"ח" את הכהנים,
 כמו שכתוב 'בזאת
 יבוא אהרן אל הקודש'
 ובכחה חופנים ערכבו
 את שמחתה של כנסת
 ישראל, אחד, שלא נשאו
 אשה, ולא היו רלוים
 להקריב את הקטורת
 ויחפצרו העולמות על
 ידם, ואחד, שלא היטה
 השעה הראויה להקרב
 הקטורת, ואחד, שחברי
 את השעה, ואחד, שהרי
 מקודש לכן יא' גור
 דים.

לפעמים השפע אללם, כשאין זוכים לתקן תיקונים הנ"ל כראוי.
הכתר הוא המיישב והמסדר. השווה מוהר"ם צליק"ה (אה"ע
 אשמות ד, ח) בין בחינת איש ואשה לבחינת הרדיפה והמעכב,
 וכמו שמכיון שהמעכב הוא בחינת הכתר, ממנו משתלשל המנוס עד לבחי'

המלכות, שבה נאחזים הקליפות (כ"ל
 אות ב), ו"ל: כי איש ואשה נמשכין
 בשורשן העליון משני בחינות
 הנ"ל, שהם בחינת הרדיפה
 והמעכב. כי האיש הוא בבחינת
 המוחין, והאשה נמשכת בבחינת
 למנוס ודין כידוע, שזה נמשך
 בשורשו מבחינת המעכב הנ"ל,
 שאע"פ שלמעלה בשורשו זה המעכב
 הוא אור נה, כי הוא המסדר
 והמיישב את המוחין, אע"כ מאחר
 שהוא בחינת מעכב את המוחין,
 משתלשל ממנו בחינת למנוס,
 שמשם אחיות האשה כידוע. ועל כן
 למטה נאחזין זה הדינים ביותר,
 ומשם משתלשל אחיות הקליפות
 והספ"א שנאחו זה ביותר, מחמת

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.
לבל יהרום לצאת חוץ מן הגבול. ומוצא צליק"ה (י"ד ריבית ה,
 לח): וזה בחינת 'פן יהרסו אל ה' לראות וכו' וכו' ועלית
 אתה ואהרן וכו', ופירש"י 'אתה מחינה לענמך, ואהרן מחינה
 לענמו, והעם אל יהרסו כלל לעלות וכו', היינו כנ"ל. כי בודאי
 אי אפשר לקרב למחיצת השגת הנדיק, ואי אפשר להצין ולהשיג
 דעתו, ועל כן אסור להרהר אחריו. וזה בחינת איסור הורים
 לגשת אל הקודש צביה"ק ובמשכן. כי עיקר הקדושה הוא האמת
 כנ"ל, ובכל מקום שמאיר זו אמימתו יתברך יותר, יש צד קדושה
 יתירה, אבל לאו כל אדם יכול להתקרב ולגשת אל קדושת האמת
 הזה, כי עמם האמת, שהוא השגת אמימתו יתברך, אי אפשר
 להשיג, רק כל אחד רריך לעמוד על עומדו ומחלתו, לאחוז בדרך
 האמת כפי מדריגתו, וזה עיקר האמת שלו, לבל יהרום לגשת
 למה שאינו ראוי, כי 'במפולא ממך אל תדרוש וכו'.

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.

לבל יהרום לצאת חוץ מן הגבול. ומוצא צליק"ה (י"ד ריבית ה,
 לח): וזה בחינת 'פן יהרסו אל ה' לראות וכו' וכו' ועלית
 אתה ואהרן וכו', ופירש"י 'אתה מחינה לענמך, ואהרן מחינה
 לענמו, והעם אל יהרסו כלל לעלות וכו', היינו כנ"ל. כי בודאי
 אי אפשר לקרב למחיצת השגת הנדיק, ואי אפשר להצין ולהשיג
 דעתו, ועל כן אסור להרהר אחריו. וזה בחינת איסור הורים
 לגשת אל הקודש צביה"ק ובמשכן. כי עיקר הקדושה הוא האמת
 כנ"ל, ובכל מקום שמאיר זו אמימתו יתברך יותר, יש צד קדושה
 יתירה, אבל לאו כל אדם יכול להתקרב ולגשת אל קדושת האמת
 הזה, כי עמם האמת, שהוא השגת אמימתו יתברך, אי אפשר
 להשיג, רק כל אחד רריך לעמוד על עומדו ומחלתו, לאחוז בדרך
 האמת כפי מדריגתו, וזה עיקר האמת שלו, לבל יהרום לגשת
 למה שאינו ראוי, כי 'במפולא ממך אל תדרוש וכו'.

מילואי חכמה

לבל יהרום לצאת חוץ מן הגבול. הנה קשר מוהר"ם צליק"ה (הוא"ה ו,
 טו) את פנס הריסא, עם עניינא דקטורת המנוסר לעיל במאמר (אות ב),
 וכמו 'הכהן הדולל ביום כיפור, ע"י הקטורת המשמת לב וכו', מתקן בחי' הכהן,
 בחינת המסדר והמיישב וכו'. וזה היה פנס נדב ואזייהו 'בקרבתם לפני ה' וימוחו',
 כי נכנסו צלל חיקון המסדר וכו', שזה בחינת ריבוי האור וכו', שזה בחינת 'פן
 יהרסו לעלות אל ה' וכו'. וראינו להבין זה את דברי הכהן (שמעי, לו ע"ג) בני
 מטאס של נדב ואזייהו, ו"ל: 'בההוא יומא אשתלמו עילאין ותמחין,
 ואשתכח שלמא כבולא, כדדוחא דלעילא ותחא, ואלמלא דאשתכח ערבוזיא
 דבני אהרן כההוא יומא, מן יומא דאשתלקו ישראל מן ימא, לא אשתכח
 מדוחא דעילאי ותחאי כההוא יומא. כההוא יומא אשתכח ערבוזיא מן
 עלמא, ואשתכחו כהני ישראל מתדכאן מנייה, ההוא יומא אשתכחו כל
 אינון מקטרגין דלעילא, והו אלוין ושטאן כסתרייהו דישראל, ולא
 אשתכחו כההוא עידנא. עד דגריס שעתא וקמו נדב ואזייהו וערכבו
 מדוחא דכולא, ואשתכח רוגזא בעלמא. הדא הוא דכתיב 'יורא כבוד ה'
 אל כל העם', מיד 'ויקמו שני בני אהרן נדב ואזייהו איש מחמתו וגו'.
 מן, כההוא יומא מדוחא דכנסת ישראל הוות, לאתקטרה בקיטורא
 דמדימתא, כבולא קשרין קדישין, דהא קטורת קשרי כולא כדא, ובגין
 כך איקרי קטורת, ואינון אהו וקשרי כל אינון אחרין כדא, ושרו לה
 לצר, דלא קשרו לה כדדייהו, וקשרי מלה אחרא, ובגין כך אזהר לון
 לכהני לבתר, דכתיב (ויקרא טו) 'בזאת יבוא אהרן אל הקודש'. ובכמה
 גוויין ערכבו מדוחא דכנסת ישראל, חד דלא אשתכחו ולא אשתחיון
 לקרבא ולתצרכא עלמין על ידייהו, וחד דלא הוה שעתא כדקא יאות,
 וחד דדקאו שעתא, וחד דהא מתקדמת דנא נפק נימוסא דילהון.

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.

תשעה היבצין. וכמו צליק"ה (אה"ע אשמות ד, ו): כי כל מה
 שנאמר בתורה הזאת, שעולין והולכין מעלה מעלה
 עד שזוכין להשיג הט' היכלין הנ"ל, כל זה הוא סוד כוונות
 התפלה, שכלל הכוונות הוא עליית העולמות, שמלכות מעלה מן
 הקליפות ותלביש את נה"י, ונה"י
 מעלה לחג"ת וכו' כמבאר בכוונות.
 ומי שזוכה לעסוק בתיוקן זה, עיקר
 השלימות הוא כשעולה מעלה מעלה
 עד שמתחברו רודפא להשיג אור
 האין סוף, שהיה הרדיפה בבחינת
 רלוא וכו'. ועל כן עיקר התיוקן
 ע"י המסדר והמיישב, שהוא המעכב
 את המוחין מרדיפתם, שהוא בחינת
 כתר, כי צלל תיוקן זה היטה
 הרדיפה צלי מעכב, והיה נשאר חס,
 והיה מתצטל צמליאות, והשי"ת חפץ
 צקיום העולם, על כן עיקר
 השלימות ע"י הרדיפה והמעכב
 וכו"ל. ועיקר שלימות התיוקן הוא
 כשזוכה לחזור ולהמשיך משם כל
 ההשפעות טובות, שזהו בחינת

בכתר בשעת רדיפה. והמוחין הם תלת,
וכל אחד כלול מתלת, כי נכללין בשעת
רדיפה, ושלוש פעמים שלוש הם תשעה,
וזהו תשעה היבצין:

[זה הענין עמוק עמוק מי ימצאנו כמובן
למשכיל, וכאשר רמז לי רבינו ז"ל בעצמו גודל
עמקות הסוד הנורא הזה, שמוגיע למעלה
למעלה וכו', וכמבואר בהתורה הזאת למעייין,
וההכרח לבאר הדבר קצת. והוא, כי הכתר
הוא המיישב והמסדר את המוחין, דהיינו
הכח שיש בהשכל של אדם ליישב ולסדר את
המוח והדעת לבל יהרום לצאת חוץ מן הגבול,

ירידת השפע ממשיכין את התפלה בשעת אמירת 'אשרי' וצא
 לניין'. כי בשעת תפלת י"ח זוכין לבחינת השגת אור הנ"ל, אבל
 רריך להיות בבחינת רלוא וכו' כנ"ל, ואזי כשהוא בבחינת וכו'
 הוא ממשיך משם כל ההשפעות טובות, שמשם כל הממון
 והעשירות. ועיקר צינור השפע שחולל לירד למטה הוא ע"י בחינת
 המעכב, על כן שם מתחיל האור להצטייר. ואע"פ ששם אין שייך
 ציור כלל, אע"כ מאחר שהוא בבחינת מעכב, מתחיל האור
 להצטמצם קצת, עד שעי"ז יש כח למטה שיצטייר בבחינת שפע
 ממש, עד שנמשך משם הממון והעשירות. וזה בחינת 'עטרת
 חכמים עשרס', כי העשירות נמשך מבחינת עטרה, בחינת כתר,
 שהוא בחינת המסדר והמיישב והמעכב את המוחין בשעת
 רדיפתם וכו"ל. וזה 'עטרת חכמים' דייקא, כי דייקא החכמים
 אמתיים שזוכין למוחין הנ"ל, שהם עיקר החכמה האמתית,
 עד שמוסר רודף אחר השגות הנ"ל, אללם דייקא העשירות
 מבחינת כתר ועטרה, כי הם ממשיכין העשירות משם מבחינת
 כתר שהוא המעכב, שעי"ז עיקר תיוקן המוחין כנ"ל, אבל אלל
 אחרים יש שהעשירות שלו נמשך מהיכלי התמורות, שהם ממשיכין

ליקוט הנחצ'

לבל יהרום לצאת חוץ מן הגבול. ומוצא צליק"ה (ח"מ שפטים בקרקע ה,
 יד-טו) שענין הריסא חוץ לגבול שייכת אף בצין אדם לחיור, ובפרט
 כשדוה לקרב את זולתו ולהכניסו ציראת שמים, ו"ל: כל אחד מישראל יש לו
 גבול וגדר בפני עצמו דעתו, להשיג ולהצין עד הגבול דייקא מה
 שאפשר לו להצין, ואסור לו להרום את הגבול, בבחינת 'במפולא ממך
 אל תדרוש וכו', ומחמת זה יש שינוי דעות הרבה מאוד בין כל אדם
 לחבירו, כמ"ש ר"ל שאמר משה להשי"ת 'גלוי וידוע לפניך שאין דעתו
 של כל אחד שיה לחבירו, תן להם מנהיג שידע להלך כנגד רוח של כל
 אחד ואחד וכו'. ועל כן רריך כל אדם ליזהר מאוד שלא יסתכל הרבה
 בחבירו, כי אע"פ שהוא מנהיג גדולה לדבר עם חבירו בכל פעם ציראת
 שמים, ולרמס עליו להיחלף מעוונות ופגמים וקלקולים שלו, כי זה עיקר
 ישוה העולם וכו' וכמ"ש בתורה הנ"ל (ליקו"מ ח"צ סי' ו), אע"כ רריך
 ליזהר מאוד שיהיה העסק לטובה ולא לרעה, לתקן ולא לקלקל יותר ח"ו,
 שלא יתגלגל מזה מתלוות או שנאה ח"ו. כי רוב המריצות והקטנות
 והשנאת חיים נמשך מזה, מה שכל אחד מסתכל שלא בעין יפה בחבירו,
 ורואה בו פגמים ומידות רעות הרבה, עד שנדמה לו שאי אפשר
 לסובלם, וכמו כן מסתכל בו חבירו להיפך, כי כמים הפנים לפנים, עד
 שנמתורש שגאת חיים וקטנות ציניהם. וזה הגעג מעוי הרבה מאוד,
 והיא שהחייבה את בנינו, כמ"ש ר"ל (יומא פ' שבעה ימים) שאורחין בית
 שני היה רק ע"י שנאת חיים, שצא ע"י הנ"ל, ע"י שמסתכל ציותר
 בחבירו. כי צאמת רכיכין לדון את כל אדם לכף זכות, וכמ"ש ר"ל 'אל
 תדין את חבירך עד שתיגע למקומו, ומי הוא זה שידוע להגיע למקום
 חבירו כפי גבול הדעת של חבירו, שמשם נמשכו ומתגלגלו כל מידותיו
 ופעולותיו ומעשיו וכו'. על כן אע"פ שמנה גדולה לדבר עם חבירו

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.

שנמשכת מבחינת למנוס המוחין, שמשם אחיות הדינים כידוע.
 אבל למעלה בשורשה נמשכת מבחינת גבוה מאוד, שהיא בחינת
 המסדר והמיישב את המוחין, שהוא בחינת כתר. וזה בחינת 'אשה'
 חיל עטרת צנלה, 'עטרת' דייקא, בחינת כתר הנ"ל.

לבל יחרסו לעלות אל ה' למעלה ממוחיצתם. והנה ראוי לציין, שבצדק דברי מוהר"ם לדברי רבינו, צדקו לצדק את ענין הדרישה, שזו ורינוו צלשונו, יסודו זה נאמר כבר בעת שההיר הש"ת את משה קודם מעמד הר סיני, שיגביל את העם מחמת חוקי התפעלותם לכל יחרסו לעלות אל ה', בהן במשור הגשמי לכל יעלו בזה, והן במשור הרוחני שיתקדשו כראוי מפאת גודל ההתגלות. ועוד ציווה שהגבלתם מהיה כפי מדריגתם ומחילתם, משה מחילה לעלמו, אהרן מחילה לעלמו וכו'. וזוה"כ בשמות (יט, י-יג, כ-כד): **ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקדשם היום ומחר וכצטו שאלתם: והיו נכניס ליום השלישי פי ציוס השלישי יחד ה' לעיני כל העם על הר סיני: והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות צהר ונגע צקנהו כל הנגע צהר מות יומת: (...) ויחד ה' על הר סיני אל ראש ההר ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה: ויאמר ה' אל משה רד העד צעם פן יחרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב: וגם הפהנים הנגפים אל ה' יקדשו פן יפדו צהם ה': ויאמר משה אל ה' לא יוכל העם לעלות אל הר סיני פי אפה העלמה צנו לאמר הגבל את ההר וקדשמו: ויאמר אלי ה' לך רד ועלית אפה ואהרן עמך והפהנים אל יחרסו לעלות אל ה' פן יקדו צם: ופירש"י (סז): והגבלם. קבע להם תחומין לסימן, שלא יקדו מן הגבול והלאה. ונעו נקטה. אפילו בקצו. **עוד צטו.** התרה בהם שלא לעלות בזה. **פן יקדו וגו'.** שלא יחרסו את מצבם ע"י שחלוחתם אל ה' לראות והנפרדו לצד ההר. **יחרסו.** כל הריסה מפרדת אסיפת בנינו, אף הצבורות שהעבודה בהם. **הניגשים אל ה'.** להקריב קרבנות, אף הם אל יסמכו על חשיבותם לעלות. **ימקדשו.** יהיו מומנים להתייב על עומדם. **פן יפדו.** לשון פרעה, יהרוג בהם ויעשה בהם פרעה. **לא יוכל העם.** אינו צריך להעיד בהם, שהרי מוקרין ועומדין הם היום שלושת ימים, ולא יוכלו לעלות, שאין להם רשות. **לך רד.** והעד בהם שנית, שמורין את האדם קודם מעשה, וחורין ומורין אותו בשעת מעשה. **ועלית אתה ואהרן עמך והסניס.** יכול אף הם עימך, תלמוד לומר 'ועלית אתה'. אמור מעתה, אתה מחילה לעלמו, ואהרן יומר מן הכהנים, והעם כל עיקר אל יחרסו את מצבם לעלות אל ה'. ויצא רבינו נחמ"י (סז): **והסניס והעם אל יחרסו לעלות אל ה'.** והלא כבר הזכיר למעלה 'רד העד צעם פן יחרסו אל ה' לראות'. אבל נראה כי שם הבין משה שההתראה שיתרה בהם הוא שלא יעלו אל ההר, ושלא יתקדו אל הגבול המסומן לראות בחוש העין, והשיב משה,**

ואני תפלה

והרחם עלינו ותעזבנו וצמצם את מחנו ושב לנו בצמצום ודקדשה, ונעשר את מחנו מאד קבץ צא חוץ מן הגבול חס ושלום, ואפילו בקדשה לא יחרסו מחנו לצאת חוץ מהגבול שיש לנו ובמקדו מאתנו לא נדרש ובמקדו מקדו לא נחקר, רק במה שהרשינו נתבונן בשבץ אמת, בשבץ חריף ומתיר, בשבץ נכון ואמת ויצב וקום וישר ואמת, כצונד המור, ותעור לנו ויקבץ עמך וישא, ותמשיך על קבץ אחד ואחד קדשת הצמצום השך ששקו, קבל יחרסו מחוץ מן הגבול שיש לו. כי אתה אל שדי, שיש די באהותך קבץ בריה, שקבץ בריה ובריה מראש ועד סוף יש לו די תביל וצמצום באהותך, שאסור לו לצאת בשבץ חוץ מהגבול שיש לו. אל שדי תן לנו רחמים, ותשפיע עלינו קדשת התפלה משרשם, שהם התגודדות המחין הקדושים עם הצמצום הקדוש של כל המחין, קבל אהרן אהרן כפי ערכו ומדרגתו (ליקוטי ח"ב, ה).

הוא מעכב את המוחין וכו' לבל יחרסו לעלות אל ה'. וכתיב בליקו"ה (א"ח נפילת אפיס ד, י) שהמיקון למי שלא זכה לתקן את הכתר שלו כראוי, הוא רק לילך בצלמה לצד בעקבות הדקיקים האמיתיים, וכו': כל זמן שאינו מתקן את כח המסדר הזה, אינו ראוי לנוסם לשום השגה ולא לשום חקירה צדיעמו יתצדק, כי עליו נאמר 'וכל זר לך ריך לסמוך על אמונה לצד, לילך בעקבות הדקיקים האמיתיים, בעקבות אצותיו הקדושים, שהם זכו לזה ע"י מעשיהם הטובים, ואנו מחוייבים לילך בדרכיהם בצלמה לצד, בלי שום חקירה כלל. ומי שמקדים ח"ו חכמתו ליראת חטאו, וחכמתו מרובה ממעשיו, מכל שכן וכל שכן כשאין לו מעשים טובים ויראת חטאו כלל ח"ו, ורואה להתחכם בחכמת ידיעת חלקותו יתצדק ודרכיו הנפלאים, הוא מקלקל ופוגם הרבה, וראוי לו שלא צל לעולם. כי בודאי יוכל צאין סומך בצפירות ואפיקורסות גדול, ויעקור עלמו משני עולמות, ועליו נאמר (ישעיה מו) 'חכמתך ודעפתך הוא שובבך'. כי מאחר שלא זכה למעשים טובים ולא תיקן עדיין המסדר והמיישב, על כן אין לו שום כלי לקבל את הדעת הקדושה, ובודאי יקלקל הרבה ע"י דעתו וחכמתו, כי ינסם צמופלה ממנו. כי הכל מופלה ורחוק ממנו, וכל ההשגות הם כנגדו בחינת 'מה למעלה מה למטה וכו'', מאחר שלא עדיין כלי המוחין, שעיקר תיקונם נמשך מבחינת הכח המסדר והמיישב הנ"ל, שמשם נמשך תיקון כל המוחין, כי הכתר הוא שורש תיקון כל המוחין. וזה בחינת מה שכמו צוהר הקדוש לענין תיקון בחינת צדירת כלים ומימת המלכים (איד"ר קלה) 'כל רישא דעמא דלא אתמתק בקדמיתא, לית עמא מתתקנא (כל ראש ומנהיג העם שלא נתקן מחילה, העם אינם יכולים להיתקן) וכו' ע"ש, שעיקר התיקון הוא ע"י תיקון הכתר, שהוא בחינת עמידה, שהוא ראש כל המוחין והמידות וכו'. וזה הכתר אין זוכין לתקן כי אם ע"י מעשה התחומים דייקא כנ"ל.

ליקוטי הנחל

לבל יחרסו לעלות אל ה'. ומנצח בליקו"ה (יו"ד שילוח הקן ד, יד) גבי סכנת הריסה הקיימת בתיקונים הנעשים ע"י הקטורת, וכו': קטורת גבוה מאוד מאד והוא מצטל מותנא, כי קטורת ממתק כל הדינים מראש ועד סוף, כי סילוקא דקטורת עד אין סוף וכמוצא צוהר הקדוש. אבל לפי עולם קדושתו של קטורת אין מי שראוי שיעסוק בו כי אם הכהן הראוי לכך, אבל 'הור הקרב יומת', כי אדרבא, מתגרה בו הדין יומר. כי כל הדינים יש להם שורש, וזה השורש יש לו עוד שורש למעלה גבוה ממנו, וכן למעלה מעלה וכו', וכל מה שמעלין הדין שלמטה לשרש הגבוה ממנו, נקלט ונמתק הדין, בצחינת המתק הדין בשורשו, אבל עדיין גם שם יש איה דין, ואריכין להעלותו יותר עד תכלית השורש ששם נמתק לגמרי, אבל מי שאין ראוי לכך אינו לא די שאינו ממתק הדין בשורשו, אדרבא, על ידו יונק יותר ויותר משורשו, מחמת שרצה זה ליגע בקדושה גבוה כל כך שאינו ראוי לה, ואזי ח"ו נתעורר ביותר הדין שיש שם, ויונקים הדינים שלמטה יותר ויותר ח"ו. וזהו בחינת גודל האיסור על הזרים להתקרב לדברים המקדשים, כגון לאכול תרומה וקודש או לישא אהרן וכלי הקודש וכו' וכו', כמבואר בתורה בכמה אזוהרות.

השכינה לשרות על האדם, נעשה האדם כסא לשבתו יתצדק, ואף שהשכינה שורה על האדם ונראה כנושא אותה, באמת נושא את נושאי וכו'. וזה שאמר 'המגביה לשבת', שהוא מגביה את המקום שיושב ושורה עליו, וזהו כשמתקבל עול מלכותו ואימת השכינה עליו. אבל אם ח"ו עולה בדעתו לראות ולהסתכל בזיו השכינה, והוא פחיתות, מוראו מסתלק ממנו ומשפיל אותו, וזהו 'המשפילי לראות'. ודבר זה הוא בין בשמים, כמו שמצינו גבי מלאכים כנ"ל, ובין בצדק, כשמשרה שכינתו על האדם ובצדק. והיינו 'בשמים ובצדק'. והטעם הוא, כי השי"ת הוא אחדות האמתית, ואין בדבר המורכב מחומר וזורה להשיג ראית אחדות האמתית וכו'. וזה שאמר הקב"ה למרע"ה, כי אין הכוונה בהתקרבות הגוף, אלא 'פן יחרסו אל ה' לראות', על כן הזהיר אותם שלא יחרסו אל ה' לראות, ואז יוכל לקבל כל אחד כפי מעלתו. והיינו דלמר 'וגם הכהנים הניגשים וגו'', דאף שמתן להם רשות להתקרב, יתקדשו שלא יחרסו לראות.

הריסה
סודות התורה אין ראוי להשתדל בהם כי אם החסידים המופלגים, כי הם בני שנתחבר אל המלך ונכנס בחדו, שאם לא יהיה ראוי דמו בראשו, כמו שאמר 'פן יחרסו אל ה' לראות ונפלו ממנו רב' ואוה"ח לר"י יעב"ץ א.

לפנינו יש משמש בהאדם
בחינת רוח סתרה, ומבעיור ביותר חוץ מן המידה, שזה בחינת הריסה, בחינת 'פן יחרסו לעלות אל ה' וכו', כי 'במפלה מן אל תודוש' (ליקוטי ח"ב, ט).

מחבת
האדם בוטח חוץ מהמדות, כשאני זוכה לחרוץ חמוטותיו ע"י התורה הקדושה, אזי יוכל ח"ו ליפול ע"י לחאות רעות ולהכיל מאור, שהוא בחינת 'עלו עמיס יירוד תחומות', שמחבתו שהעלייה הוא שלא סדר עד לשמים, גם הידיעה ח"ו ע"י התחום, בחינת 'עמי ועמך וקפח' כי נשאתו ותשליכני, כי זהו בחינת הריסה (ליקוטי ח"ב, ט).

אמר
פן יחרסו ונפל ממנו רב, שיפלו להתקשר במדריגות משה רבם. כי ע"י כח משה רבם יוכלו לעלות, וזהו אמר לו הקב"ה 'לך רד ועלית אתה ואהרן עמך, והכוננים והעם, כולם יעלו עימך, רק אל יחרסו בהריסה לעלות אל ה' בלתי כח משה רבם, פן יפדו' והיכל הברכה, יתרו.

המיישב והמסדר שהוא בחיי בתר. וזיאר זליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, ט) שיעקר תיקון הכתר נעשה דייקא ע"י עשיית מצוות מעשיות בשמחה, וז"ל: עיקר אחיזת סטרא דמותא ח"ו נמשכת מצחינת מנין, שהוא צחינת (קהלת ו) 'ציקשו תפצונות רבים', שנמשך ע"י פגם עץ הדעת טוֹב ורע, שאז נגור מיתה על העולם. כי עיקר פגם עץ הדעת טוֹב ורע הוא צחינת 'ציקשו תפצונות רבים', שהוא צחינת פגם כל החוקרים הנכנסין בחקירות וקוסיות למעלה משכלם, עד שבאים עי"ז לכפירות גדולות ולאפיקורסות גמורה.

זוה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אמה העדומה בנו, זה לשונות של התראה וכו', לכך הולך הקצ"ה לחזור ולפרש לו שאין ההתראה על קירוב גזול, כי כבר הם מומרין וזוהרין צדק, אבל ההתראה היא על קירוב השגה והסתכלות ממשצה, וזהו שאמר לו לך רד ועלית אמה וזהו עימך, והכהנים והעם אל ירסו לעלות, ומתעבה למעלה מכת ההשגה, ולכן השוה את כולם כאחד 'הכהנים והעם', וזוהי כעס ככהן' (הושע ד), שלא יסתכלו ולא יתאוו להשיג מה שאיננו מושג. והאור המייס (פס) הוסיף וזיאר שזהו הירס עול לגל ידמו להכסים גדעמס למות כדי שיוכלו לעלות אל ה', כי לא כן הוא רצון השי"ת, וז"ל: **פן ירסו וגו' פירוש,** לגל ימחשו גדעמס כי ירלוו ברוך הוא הגם שימותו, על דרך אומרו (תהלים סג) 'טוב מסדך ממיים', ומיתתם זו היא חיותם, והוא אומרו 'פן ירסו', פירוש, יסכימו על הריסתם. **אל ה' לראות.** פירוש, כאלו אמר לראות אל ה'. ואומרו 'ונפל ממנו רב', פירוש, תהיה נפילתם נפילה רבה, מלבד שימותו תהיה להם נפילה אחר נפילה. או יראה, כי לזד שאורו יתברך ממלא המקום, כשיצאו לראות ינטרן ה' סלקק האור ההוא לגל יצטוו זו, וזה הוא אומרו 'פן ירסו לראות ה', פירוש, לאורו לסיבת ראותם, והרי זה מפי' כי לא ישיגו לראות אף אם יצוו לראות. וזוהי מוצא נמללמל (א) 'בחדש, (ב) שישאלו אמרו למשה, אשים רואים לשמוע מפי שיהיה נפילתם ממוטם, אלא מפי הגבורה בעלמא, 'לוננו לראות את מלכנו', וכנה זה הפני יושע (שנה פו ע"א): ע"י שאמר משה להקצ"ה דבני העם, דרואים לשמוע מפי הקצ"ה בעלמא, 'לוננו לראות את מלכנו', צאותה שעה ממש הולך הקצ"ה לאמר מצות הגבולה, כדי שלא ירסו לעלות חוץ ממקום הראוי להם, והיינו דכתיב צדקו הפרשה 'זיארם ה' אל משה רד העד צעם פן ירסו אל ה' לראות וגו'.

שלא יסתכלו ולא יתאוו להשיג מה שאיננו מושג. והאור המייס (פס) הוסיף וזיאר שזהו הירס עול לגל ידמו להכסים גדעמס למות כדי שיוכלו לעלות אל ה', כי לא כן הוא רצון השי"ת, וז"ל: **פן ירסו וגו' פירוש,** לגל ימחשו גדעמס כי ירלוו ברוך הוא הגם שימותו, על דרך אומרו (תהלים סג) 'טוב מסדך ממיים', ומיתתם זו היא חיותם, והוא אומרו 'פן ירסו', פירוש, יסכימו על הריסתם. **אל ה' לראות.** פירוש, כאלו אמר לראות אל ה'. ואומרו 'ונפל ממנו רב', פירוש, תהיה נפילתם נפילה רבה, מלבד שימותו תהיה להם נפילה אחר נפילה. או יראה, כי לזד שאורו יתברך ממלא המקום, כשיצאו לראות ינטרן ה' סלקק האור ההוא לגל יצטוו זו, וזה הוא אומרו 'פן ירסו לראות ה', פירוש, לאורו לסיבת ראותם, והרי זה מפי' כי לא ישיגו לראות אף אם יצוו לראות. וזוהי מוצא נמללמל (א) 'בחדש, (ב) שישאלו אמרו למשה, אשים רואים לשמוע מפי שיהיה נפילתם ממוטם, אלא מפי הגבורה בעלמא, 'לוננו לראות את מלכנו', וכנה זה הפני יושע (שנה פו ע"א): ע"י שאמר משה להקצ"ה דבני העם, דרואים לשמוע מפי הקצ"ה בעלמא, 'לוננו לראות את מלכנו', צאותה שעה ממש הולך הקצ"ה לאמר מצות הגבולה, כדי שלא ירסו לעלות חוץ ממקום הראוי להם, והיינו דכתיב צדקו הפרשה 'זיארם ה' אל משה רד העד צעם פן ירסו אל ה' לראות וגו'.

כ"ל. כי הכתר הוא על הראש, כי הוא למעלה מהראש והמוסין, כי הוא המסדר והמיישב את המוסין, ושם עיקר השמחה, צחינת 'על ראשם', דייקא כ"ל. והעיקר כשזאת השמחה עולה מעולם העשיה דייקא, דהיינו כשזוכין לעשות מצוות בשמחה, שאז דייקא זוכין לצחינת כתר הנ"ל, שהוא המסדר והמיישב.

ילקוטי הנחל

זוה הכה וכו' שהוא בחיי בתר. ומוצא בקובץ יד הנחל (כד): הנה מוהר"ת כתב זליקו"ה (האדה ג, טו) זוה"ל 'כחז ואל יבוא בכל עם אל הקודש, כי אם צוהת יבוא אהרן וכו', שזה צחינת יוס כיפורים, שהוא צחינת תיקון הכתר כידוע. ועל כן אסור לכנוס מההיכל ואילך לזית קודש קדשים, להשיג שם מה שישגי במקום הארון והכרוזים, כי אם הכהן הגדול ביום כיפור, וע"י הקטורת המשמת לב וכו', כדי לתקן ע"י כל זה הכתר, צחינת המסדר והמיישב, שאז דייקא יזכה להשיג אור האין סוף וכו', עכ"ל. וראינו לזכור ולתת טעם בדרך אפשר, מפני מה גם תיקון הכתר ביום הכיפורים וגם עזירת המקטרגים, נעשים דייקא ע"י עזרת הקטורת. ויתכן לומר ע"פ קשרי המאמר, דצ' צחינת אלו חד הם, היינו

שעיקר הכת לסמימת פיות המקטרגים, והמתקת הדיינים, עד כדי העלאת חיות הקדושה בזמן הקליפות (כמבואר לעיל במאמר אור צ) הנעשה ע"י הקטורת, נוצע מחמת שמאיר זה אור הכתר במקום גדול מאוד, וזוהי מחמת שאין הדין מתקן אלא בשורשו, וכידוע עיקר כמות הדין טובעים מנד הנמצוס וההסתרה, ולכך אף עיקר התיקון וההמתקה נעשה מכת הנמצוס דקדושה, שזהו צחינת כח המעכב, המסדר והמיישב. וזהו כל עניינה של הקטורת, שכל מחכומתה ומשקל מידותיה נעשו צדקדוק גדול, דקה מן הדקה, ונשמרו כבוד, ואף נתינתה ביום הכיפורים היתה צמאשי ע"י הכהן הגדול שכנס יומיו לצדו להקטיר, שכל זה נוצע מכת הנמצוס ומאור הכתר שמאיר צקטורת צלמיות.

חם ושלום, כמו שקתוב 'פן ירסו לעלות אל ה'', ולפעמים תלב אמום לגמרי על ידי העצבות. רבנו של עולם רבנו דעלמא פלא, יודע התעלמות, אתה יודע רין עולם ומעלמות סתרי כל חן, מה אומר ומה אדבר ומה אספר לפניה הלא כל הנסקרות והנגלות אתה יודע, אין דבר נעלם מן עיניך אלהי עולם, ארון כל, הכל יבול, חן יודע וקום לנצח, חיד קרמון, אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומכלעדיך אין אלהים, רבם ונשא שוכן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש תשובו, ואת דכא ושפל רוח, לתחיות רוח שפלים ולתחיות לב נקאים', חן וקום נורא מרום וקדוש, אשר כל העולם ומולאו עם כל העולמות כלם כלם נחשב קמך, כלם ממש, וכך הזמן של העולם כלו אינו עולה אצרך כהרף עין, אתה לבד יודע רחמנותך בעצמך, אף אתה חפץ בטובותינו, להודיענו אמתתך, ולתעביטנו מיו נעם נצחיות אלהותך ונפלאות נוראות ערכת נעימת ידירות תשובת דבקותך, ובכמה נלגלגים אתה מתגלגל עמנו, ובכמה סבוכים וסבות שונות אתה מסבב עמנו, לפעמים נגחת ולפעמים ביסורין רחמנא צדק, והכל טובותנו, כדי לתעורר לעבודתך באמת, כדי לשוב ממשעינו ומדרכינו הרעים, לשוב אליך באמת ולהתדבק בך, כדי שנוכח לשבע ממוךך, להשיבע בצחצחות נפשנו, 'לחיות בנעם יי ולקבץ בתיבול', כדי להכיר את מי שאמר ויהי העולם, אשר זאת היא ההצלקת שבכל ההצלקות, הישיעה שבכל הישיעות, ההוא פגל ועשה מעשים באלה ומחשבות התכליות. ועתה הראמן כי יספר שאיש אשר אלה לו, שנקרא בשביל טוב כזה, בשביל תכלית אמתו ונצחו כזה, לתענג על יי ולהסתופף בצל קדשתו, ההוא פגל ועשה מעשים באלה ומחשבות באלה פאשר עשינו, או מה הרה לנג מה נאמר מה נדבר, או אי ונאבוי, כי באמת אין לנו שום דבורים לדבר בענין זה, כי אם לצעק בקול מר ונמחר עד כלות הנפש, עד וישקוף וירא יי משפלים, כי עדין אין מעצור יי להושיע בהרף עין ישיעה שלמה ואמתית, וישועה נצחית לעולמי עד ולנצח נצחים (ליקוטי ח"ב ט).

ואני תפלה

"חם פני קרבי בהגיגי תבער אש דברתי בפשוטי", פאש עצור פלכבי, ונלתיא פלכב ולא אוכל. רבנו של עולם רבנו של עולם, אמה ידעת אותך כי אין מי שידע מןך התברך לנצח כי אם אמה לכה, כי לית מחשבה תפיא בך פלי, אך עם כל זה, בגרד הינוחיק ועצם ענותותך בראת עליון בשביל ישראל עמך שהם פא דכל עלמא, ונתת להם לב לדעת ולהבין ולהשתוקק ולכסף ולהתנגע אלקי תמיד כי יתענו ברחמיך הרבים, ונשתה וקבצת ידיעת תשובת אמנותך פלכבו, עד אשר פלכיות עמך ישראל הקדוש כלם בוער פאש להבה אלקי תמיד, כי עזה כמות אהבה, קשה כשאור קנאה, רשפיה רשפי אש שלהבת יה. מים רבים לא יכילו צבבות את האהבה, ונהרות לא ישפפו, מרחוק יי נראה לנו, ואהבת עולם אהבתך אד מרב עונותי הרבים והעצומים מאד פאשר אתה ידעת, גברה עליך הבה שחודך והעצבות מאד, אשר מחמת זה נופלים עפרוריות וקבדות על חם ושלום, עד אשר אינו יכל לפעמים לקבץ עלי ויתמשיך עצמי ודעתי לזה התנוצצות, שלא אהרם לעלות אל יי חוץ מהמדה והגבור שיש לי, אשר גורת עלינו ואמרת לנו ללכי להרם אלקי

הנערב בהדרגה וצמידה, שאי אפשר לקבלו כי אם ע"י כלים, והם נעשין זזה העולם דייקא ע"י צבירת המניעות, כמוצן דצדיו ו"ל צמקוס אחר. כי הכלים הם צביות למזמנים, שהם מונעים ומעכבים האור שלא יתפשט יותר מדי, כדי שיוכל לקבלו, וזה זוכה כפי מה שזוכה לצביר מניעות זזה העולם, שאו נעשין מהמניעות כלים זכים ופלאים לקבל האור בהדרגה וצמידה, שזו צביות ט' היכלין וכו', שהם נעשין ע"י הרדיפה והמעכב וכו'.

להשיג ע"י ידם בבחי' מטי ולא מטי אור הא"ם ב"ה.

וכתב בליקו"ה (אה"ע אישות ד, ז): עיקר השלימות הוא כשזוכה לעלות לשם (לכתב) צביות ראוה ושוב, עד שיזכה להמשיך משם שפע, שזו

מרדיפתם כנ"ל וע"י הרדיפה והמעכב, היינו ע"י הרדיפה שהמוחין רודפין להשיג אור הא"ם, וע"י כח המעכב, שהוא כח המיישב והמסדר, בחי' כתר כנ"ל, ע"י שני בחינות אלו, ע"י מבטשין ומכין המוחין בבחי' המחיצה הנ"ל, שהוא המיישב והמסדר, וע"י נעשין היכלין לאור א"ם, דהיינו שנעשין על כלים והיכלות ברוחניות עליון, להשיג על ידם בבחי' מטי ולא מטי אור הא"ם ב"ה.

צביות ירידת השפע אחר התפלה כנ"ל. כי יש לפעמים שאחד עולה ונכלל שם לפי שעה קלה, ומיכף ומיד מרגשין אותו משם ואינו מקבל משם כלום, ולפעמים מתגרין צו אח"כ ע"י היכלי התמורות ביותר, כי הם אורצין עליו תמיד, וכשרואין שרואה לצרות מהם ולעלות למקום גבוה הנ"ל, הם מתגרין צו יותר כשאנו ממשין משם בחזרה רשימו טובה וזוקה שיוכל על ידה לעמוד כנגדם, וכמוצן מזה בהתורה 'ויאמר צונו אל רות' ע"י (פימן סה). כי צביות הנ"ל מענין השגת הט' היכלין וכו', אע"פ שהיא מדריגה גבוה מאוד מאוד, שאין זוכין אליו כי אם גדולי הדריקים המוציאים הקדושים מאוד, אע"פ גם צביות פשוטים המושכים עצמם אליו יתברך לעצמו צביות, גם אללם נמצא לפעמים שמגיע אליהם איזה הארה והתנוצצות חלקות הנמשך משם, מצביות הט' היכלין הנ"ל, וכמוצן בהתורה 'אנכי צבימן ד' בליקוטי חלק א' וכו', שגם לצביות פשוטים נפתח להם אור לפעמים בתפלתם, אור האין סוף, ע"י ש, אך לכל אחד מגיע לפי העולם והמדריגה שהוא צו. כי גם בעולם העשיה יש צביות התנוצצות מהט' היכלין הנ"ל, ואע"פ שגם התנוצצות בעלמא הוא זכיה גדולה מאוד בצביות מדריגה שהוא, אע"פ העיקר הוא כשזוכה להמשיך חיות ושפע קדושה משם, שיהיה לו כח ע"י להחיות את עצמו אח"כ בכל מה שיעצור עליו, ולעמוד בתלמדה. כי צודאי אח"כ כשחוזר משם מתגרין צו יותר היכלי תמורות, כדרך שני בני אדם שנלחמים זה צו זה וכו' כמבואר במדרש אגדה, ור"ן להתגבר נגדם ע"י הרשימו טובה ששאר מהתנוצצות הנ"ל, שעי"ז זוכה תמיד בייחודו ואחדותו ונועם דביקותו, ויכול להמשיך על עצמו יראה ע"י לעמוד נגד המתגרים צו, אם ישמור את הזכרון היטב לזכור צו יתברך בכל פעם, אחרי אשר כבר חמל עליו השי"ת והאיר לו איזה התנוצצות.

ילקוט הנחל

וע"י הרדיפה והמעכב. וכתב בליקו"ה (א"ח הדולה ג, ז) שזה קוד מעלת הלימוד בהתורה דייקא, וז"ל כשיש שני בעלי תורה, צודאי יש צביות רדיפה ומעכב, שזו צביות מעלת הלימוד עם הצביר, שזה שאל את חבירו מחמת שמוחו רודף להשיג ולהצין הדבר על צוריו, וחבירו משיב לו, המתן עד שאתיישב, כמו שמבואר ענין זה בהתורה הנ"ל. וכן הוא בצורשי נפשותם בהשגת חלקות, שעי"ז משיגין השפעה היכלין.

וע"י כח המעכב. ומבוא בליקו"ה (א"ח ספירת העומר א, ב): כי יש שני מיני שתיקות. יש שתיקה מחמת שאינו יכול לדבר, דהיינו מחמת צושה מתטאוי שאין לו פה לדבר כנ"ל, ואף שזה תיקונו כנ"ל, עם כל זה עיקר תיקונו הוא הדיבור, דהיינו שעי"ז זוכה שיהיה לו פה לדבר כנ"ל. כי צודאי אינו מעלה שישאר האדם צביתקה ח"ו, רק עיקר תיקונו שזכה לדבר בתורה ותפלה, כנ"ש 'קחו עימכם דברים ושובו אל ה'.' אבל אח"כ כשזוכה לשלימות הדיבור, איז תכלית השלימות, תכלית ההשגה, הוא צביות שתיקה שהוא למעלה מן הדיבור, שזה צביות כחה, צביות 'כח לי ועיר', ששם נאמר 'צמופלא ממך אל תדושו וכו', והוא תכלית ההשגה, שהיא צביות 'המתן ואל תסתכל לפנים ממחילתך', שהוא צביות כחה, שהוא האי פריא, צביות המסדר והמיישב של המוחין, שעי"ז עיקר ההשגה, צביות 'והחיות ראוה ושוב' (כמוצן במאמר 'אמצעותא דעלמא' סימן כ"ה, והבן).

וע"י הרדיפה והמעכב. וכתב בליקו"ה (אה"ע אישות ד, ז) שיעקר האמונה הדרשה, הן צמוחין הרודפים והן צבירת המעכב (כמוצן לעיל בצביות ו-1), היא כדי שלא יצאו לחקור האם משיג או אינו משיג את האור הנ"ל, וכדי שלא יפירד בין הרדיפה למעכב, וז"ל: עיקר חטא העגל היה ע"י התגברות היכלי התמורות, שהתגברו וכו' עד שצאו לידי עבודה זרה ממש, ששם עיקר ההמרה רחמנא ליללן, צביות 'ההימיר גוי אלהים וכו'. וכל זה נמשך מחמת שהשטן התגרה בהם, והכניס צדעתם לחקור צענין השגת הנ"ל ולעמוד עליהם להציגם צדעתם, וצוה פגמו מאוד עד שצאו לידי עבודה זרה. כי צביות אסור לחקור שם כלל, כי לא מתדבקין ולא ידעין וכו'. וזה שדקדק ארמו"ר ו"ל בהתורה הנ"ל שגם שם

צביות ריכין אמונה, הן צביות צרכת השכל שהוא צביות רדיפות המוחין, הן צביות המסדר והמיישב, שגם שם צביות אמונה צביות אמון מופלא כמ"ש שם, כי אורות אלו אי אפשר להשיג כי אם כשמתרין אמונה להשכל, ואז דייקא יכול להשיג צביות מטי ולא מטי. אבל אסור לעמוד ולחקור שם, כי 'צמופלא ממך אל תדושו וכו', כי 'לא מתדבקין ולא ידעין ולית מאן דקיימא בה', כמבואר היטב בלשון הוהר הקדוש המציא שם. וזה צביות הפגם שצביות ישראל צביות קודם מתן תורה כשלא היה להם מים, כמ"ש שם 'ועל נסותם את ה' לאמר ה' בקרבנו אם אין', ואימא צוהר הקדוש שהפגם שלהם היה שחקרו את צביות 'יש' הוא צביות, אם צביות 'אין', ע"י ש, היינו כנ"ל, שיעקר הפגם שלהם היה מה שרצו לעמוד ולהצין השגת הנ"ל, שהם כלולים מיש ואין יחד, אבל אי אפשר לעמוד עליהם, כי משיגין ט' היכלין, שנראה כאלו הוא צביות יש, מאחר שהם צביות ט' היכלין, ואע"פ כ' לא מתדבקין ולא ידעין', שזה צביות אין. ומי שיש לו אמונה חזקה ואינו נכנס לחקור צוה כלל, הוא זוכה להתענג על ה' ולחיות צנועם זיוו דייקא ע"י, ע"י רדיפת המחשבה והמעכב, אשרי לו. אבל מיכף כשרואה לחקור צוה, נכשל צוה מאוד, כי יוכל לצוה לידי פירוד ח"ו, שצא ע"י היכלי התמורות, שהם הסט"א, דשריא צביותו וסיים צבירותו, דהיינו שמתפירד צין יש ואין, עד שסתפקו 'ה' בקרבנו אם אין'. כי צביות הכל אחד, רק שאי אפשר להצין ולחקור צוה כלל כנ"ל. ועל כן צוה צוה צביות שהיה צביות למים, שהוא המשגת השפע שנמשך מצביות השגת הנ"ל, ומחמת שראו שמתעכב השפע מליד להם, ע"י התחילו לנטוס צביות הנ"ל, צביות 'על נסותם את ה' ה' וכו' אם אין' וכנ"ל.

שנעשין בחי' כלים. ומבוא בליקו"ה (יו"ד הכשר כלים ד, יח): ע"י צבירת המניעות נעשין אח"כ כלים לקבל האור

מילואי חכמה

מטי ולא מטי. ומבוא צביר מים חיים (פ' ואל, כה, ז): גודע ליודעי רזי אלקיני יתברך שמו צביר מטי, המבואר בצבירי איש אלקים האר"י ו"ל צביר עין החיים (שער העקודים פ"ה) 'הוא מטי צבירתו ולא מטי צבירתו' וכן צביר הספירות, ואמנם צביר שפנה אור הכתר עלות למעלה הניח רובם צמקוס שילא משם, והיא הרשימה מאור הישר שהוא צמקומו, וגם צביר עלייתו אינו נמוג אור אין סוף צביר הוא מלהשפיע על ידו לתחומים, רק שנקרא אור חוהר, והוא צביות הדין וצביר קיום העולם הוא, שעי"י שני אורות האלו נהוו הכלים כנודע, ואי אפשר להיות מטי צביר ההתחנה אם לא כשלא מטי צביר העליונה, וכשלא מטי צביר עליון או מטי צבירתו, וכן צביר הספירות.

מטי ולא מטי. ומבוא צביר אורח לחיים (פ' וירא, ד"ה וירא אליו): ידוע שהשפע הבא מלמעלה הוא צביר מטי ולא מטי, כי אם יצוה השפעה צביר אחת צביר חזרת חוהר, היה צביר צבירות, והוא 'כנשר יעיר קינו על גוזלו ירחף' (דברים לט), ופירש"י ו"ל צוה לשנון 'אינו מצביר עצמו עליהם אלא מחופף, נוגע ואינו נוגע' ע"כ. ראה לומה, לפי שהנשר גדול האצה, אם יצביר עצמו עליהם ימיתם, על כן הוא מחופף עליהם, נוגע ואינו נוגע, כך השפע צביר מטי"ת הוא צביר מטי ולא מטי. וכן מונע צוה צביר אגדה דכלה (פ' וירא, ק"ב ע"ה) על הפסוק 'וי'ה' ה' כאשר ללה לדבר אל אצרה ואצרהם שז למקומו' (בראשית יח), וז"ל: ונראה לפרש, שזה מענין הטובה שפועה השי"ת לצדיקים מה שנופלים לפעמים ממדריגתם, כדי שיתחוקו כלים ולא יתצטלו ממליאותם, כצבירתם מדרגה לדרגה צביר הפסק, מגודל תשוקתם להצורא יתברך, 'צבירתם לפני ה' וכו', על כן מתנהג עמם השי"ת צבירות 'ראוה ושוב' (יחזקאל א), צביר מטי ולא מטי' (והר"א טו ע"ב), וע"י כך מתחזקין כלים, ויכולו אח"כ לקבל מדרגה יותר גדולה צביר ונפש. וז"ל צבירן גם כן 'וי'ה' ה', שנסתלק ממנו שפע יתברך, 'כאשר פלה לדבר אל אצרה', 'כלה' מלשון תשוקה, שהיה השי"ת משתוקק עוד לדבר אל אצרה, ואילו לא נסתלק כעת ממנו, כבר הגיע לתכלית הנקודה האחרונה שהיה אפשרות הכלי שלו לצביר, והיה מצביר מגודל המדריגה, ואם כן לא היה שוב מדבר עימו השי"ת צביר ונפש, על כן נסתלק השי"ת ממנו, וצביר אצרהם צביר ונפש, וזהו 'אצרהם שז למקומו', והבן.

ואני תפלה

וְצִיָּוִן וְתִשְׁמְרוּנוּ
בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים מִרוּחַ
סְעָרָה, שְׂפָא יְבַעַר
וְלֹא יִתְלַחַב לִבְנוֹ חַיִּים
מִהַמְדָּה חֵם וְשִׁלּוּם
הַנֶּקְרָא הַרְבִּים, וְלֹא
נִהְרָם לְעֵלּוֹת אֵלָּא יְיָ וְכוּ.
כִּי אֵין אֲתֵנוּ יוֹדֵעַ עַד
מִה, אִךְ לְהַתְהַבֵּהּ פִּעֲנֵן
זֶה שֶׁל הַתְּהַנּוּצְצוּת
וְהַתְּלַחֲבוּת, כִּי אֵין
אֲנוּ יוֹדְעִים לְכַוֵּן הַמְדָּה
כִּקְרִי, לְפַעֲמִים הַלֵּב
אֲטוּם וְהַמְשִׁיבִים לְגִמְרֵי,
וְלְפַעֲמִים בּוֹעֵר חַיִּים
מִהַמְדָּה, וְאֵין לָנוּ עַל מִי
לְהַשְׁעֵן כִּי אִם עַל אֲבִינוּ
שֶׁבְשֵׁמִים, וְעַל זְכוּת
וְכַח הַצְּדִיקִים אֲמִתִּים
(פְּרִיֵת ח"ב, ט).

כי אם לא היה מעכב וכו' היה האדם מתבטל במציאות.
 ויאר זליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד, כה) שזרע ענין זה עמוך בסוד
 מיתת המלכים (המבואר בחכמי האר"ז), וז"ל: עיקר המשכת השפע
 למטה, ע"י כח המסדר את המוחין, שהוא כח המעכב את
 המוחין מרדיפתן. כי לפי הדיעה
 ורדיפת המוחין למעלה למעלה
 להשיג אור האין סוף, אם לא היה
 כח המעכב הנ"ל, היו המוחין
 עולים למעלה, והיו יוצאים מכלייהם
 והיו מתבטלים לגמרי, ואז בודאי
 לא היה שום שפע יורדת למטה,
 מאחר שהיו המוחין עולים ולא
 חוזרים כלל, והיה צאמת ח"ו נחרב
 העולם. כי זהו צחינת מיתת

ועל כן ע"ז ממשיכין ומורדין השפע למטה. כי ע"י הרדיפה
 נכללין המוחין למעלה צחינת לוא, וע"י המעכב הם חוזרין
 צחינת שוב, וצחינתם נמשך כל ההשפעות והזכרות למטה. כי
 עיקר כל הזכרות נמשך משם, מאור האין סוף יתבדך שמו,
 שהוא מחיה את כולם, והוא שורש
 כל הזכרות וההשפעות שבעולם,
 ואי אפשר לקבל השפע כי אם ע"י
 הכלים שנעשין ע"י צחינת הט'
 היכלין, שנעשין ע"י הרדיפה
 והמעכב כנ"ל.

כי אם לא היה מעכב הנ"ל כלל, ולא היה מי שיעכב את המוחין מרדיפתם ומרוצתם, היו מתבטלין המוחין לגמרי. כי היה האדם מתבטל במציאות, כי אור הא"ס אי אפשר להשיג. אך ע"י שני הבחינות, שהם הרדיפה והמעכב, ע"ז נעשין בחי' מחיצות והיכלין

ע"י שני הבחינות. ומבואר זליקו"ה
 (או"ח נפילת אפיס ד, כד): משיח
 יהיה כלול משניהם ממש ודוד, שהם
 צחינת חמה ולבנה, רדיפה ומעכב,
 שהם צחינת דעת ואמונה. כי המעכב הוא צחינת אמונה, שהוא
 צחינת מלכות דוד, דהיינו שמעכב המוחין מרדיפתם רק למנוח
 על אמונה, וכשזוכין שיהיו נכללין שניהם יחד, אז עיקר השגת
 אלקותו יתבדך, שאז יהיה צימי המשיח, שיהיה כלול משניהם
 ממש ודוד כנ"ל, ואז יתקן חטא אדם הראשון שזלמו. וכל זה
 נוכח ע"י עשיית המנוחות בשמחה, שע"ז תהיה עיקר הגאולה,
 צחינת 'כי בשמחה תלאו', וע"ז נוכח להשגה הנ"ל, כנ"ל בהצטרף
 הנ"ל. אשרי מי שזוכה לזה, במהרה צימינו אמן.

המלכים, מחמת שלא היו הכלים יכולים לקבל האור, ומזו
 האורות, שהם המוחין, למעלה לשורשם. אבל ע"י כח המסדר
 שנמשך מצחינת הכתר, שעל ידיו עיקר תיקון כל העולמות כנ"ל,
 ע"ז כשהמוחין רודפין למעלה, אזי זה הכח המסדר שהוא כח
 המעכב, הוא מעכב אותם מרדיפתם, ואז מחמת מהירות רדיפת
 המוחין והמעכב מעכב אותם, אזי מכה הרדיפה בהמעכב, עד
 שנעשין ע"י זה ט' היכלין 'דלאו אינון נהרין וכו'', שעל ידם
 משיגין אור האין סוף ברצוא ושוב צחינת מטי ולא מטי כנ"ל,

ליקוטי הנחל

כי אם לא היה מעכב הנ"ל כ"ל. ומבואר זליקו"ה (או"ח נפילת אפיס ד,
 כא): עיקר השגת האור שהוא אור האין סוף, הוא ע"י המסדר
 והמיישב, שהוא צחינת המעכב הנ"ל, שהוא צחינת חושך, צחינת (הכלים
 יח) ישת חושך סתרו, שזה החושך הוא למעלה מכל האורות, כי ע"ז
 משיגין אור האין סוף כנ"ל. וזהו 'זיהיה לעת ערב יהיה אור', כי עיקר
 השגת האור אין סוף הוא ע"י המעכב, שהוא המסדר והמיישב, שהוא
 צחינת חושך העליון כנ"ל. ועל כן גם בסדר הנביאה קודם החושך לאור,
 כמ"ס 'זיהיה ערב ויהי צוקר וכו'', 'צרישא חשוכא והדר נהורא' (שם עו).
 כי אי אפשר להשיג האור כי אם ע"י החושך, צחינת (קהלת ז) 'כיחורן
 האור מן החושך'. כי כל האורות נמשכין מאור האין סוף, שאי אפשר
 להשיגו אלא ע"י צחינת החושך, שהוא צחינת המעכב, צחינת העדר
 הידיעה, דהיינו כשיש לו זה הכח במוחו שיועד בעצמו שאינו יודע כלל.
 כי אי אפשר להשיג זה האור כי אם כשיש לו כח המסדר, שהוא כח
 המעכב, כדי שיעכב מוחו בשעת רדיפה, שלא יכנס במה שאין לו
 רשות, אז דייקא יכול להשיג מה שישג, צחינת מטי ולא מטי וכו'
 כנ"ל. וזה צחינת חיות, שהנקודה האמיתית של חיות לילה קשה להשיג,
 עד שאמרו ז"ל (ברכות א) שאפילו משה לא ידע חיות אימת וכו'. כי
 בחיות הלילה אז מתחיל להתנוץ אור היום, היינו שאז נמשך התגלות
 אלקותו יתבדך, שהוא צחינת אור האין סוף, שהוא שורש של כל
 המאורות שנתגלה בחיות דייקא. כי אז נכללין לילה ויום יחד, שהם
 צחינת הרדיפה והמעכב, שניהן נכללין יחד, שע"ז דייקא משיגין אורו
 יתבדך. ועל כן אז הוא זמן יציאת מנרים, שאז נתגלה אלקותו יתבדך,
 צחינת 'חיות הלילה אני יוצא בחור מנרים', דהיינו שאז בחיות כביכול
 השי"ת בעצמו יוצא ומגלה עצמו, שע"ז יוצאין מנרים, שהם כלל כל
 הגלויות. כי הקליפות, שהם הכפירות, שהם עיקר הגלות, נתבטלין
 ונכנעין ע"י התגלות אלקותו שנתגלה בחיות דייקא, שאז צעת הנקודה
 של חיות לילה אז נכללין החושך והאור יום ולילה יחד, שהם צחינת
 הרדיפה והמעכב שכללין יחד, שע"ז נתגלה השגת אלקותו כנ"ל. וזאת
 הנקודה אי אפשר להשיג, ועל כן אמרו רז"ל (שם) שגם משה לא ידע
 חיות אימת, כי זהו צחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע, שזה אי אפשר
 להשיג אין נכללין הידיעה והעדר הידיעה יחד, ואי אפשר לכוון הרגע
 והנקודה ששם נכללין שניהם יחד, שזהו צחינת חיות כנ"ל.

צחינת מטי ולא מטי, שזהו צחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל,
 זה זוכה למלאות פגימת לבנה, שהוא צחינת קידוש החדש כנ"ל. כי
 חמה ולבנה אורם נמשך מצחינת האין סוף, שהוא למעלה מנפש רוח
 נשמה וכו' כנ"ל בהצטרף הנ"ל, כי משם עיקר האור של כל המאורות
 שכלל העולמות, ומחמת שזה האור אי אפשר להשיג כי אם ע"י שני
 צחינות הנ"ל, שהם הרדיפה והמעכב כנ"ל, על כן משני צחינות אלו
 נמשך ומשולשל צחינת 'שני המאורות הגדולים' שהם חמה ולבנה, שהם
 נמשכין משני צחינות אלו שהם צחינת הרדיפה והמעכב, שניהם נכללין
 יחד, וע"י שניהם דייקא משיגין אור האין סוף צחינת מטי ולא מטי
 וכו' כנ"ל. כי חמה הוא צחינת ידיעה, שהוא צחינת רדיפה הנ"ל, היינו
 רדיפת המוחין כנ"ל, ולבנה הוא צחינת העדר הידיעה, שהוא צחינת
 המעכב הנ"ל. כי 'שמע ידע מצואו', אבל לבנה לא ידע מצואו' כמו
 שאמרו רז"ל (ר"ה כה). נמצא כי חמה הוא צחינת ידיעה, צחינת 'שמע
 ידע מצואו', אבל לבנה לא ידע מצואו' זה צחינת העדר הידיעה,
 שהוא צחינת המעכב הנ"ל. וצאמת שניהם שווין, צחינת 'שני המאורות
 הגדולים', כי בשורשם הכל אחד, כי נכללין ציחד הרדיפה והמעכב,
 שהם צחינת ידיעה והעדר הידיעה, כי דייקא ע"י שניהם יחד משיגין
 אור האין סוף כנ"ל. ועל כן החמה ולבנה הנמשכין משני צחינות אלו
 כנ"ל, נבראו שניהם שווין והיו שניהם גדולים, כי צאמת שניהם שווין,
 מאחר שע"י שניהם יחד דווקא משיגין אור האין סוף כנ"ל. אך ע"י
 קטרוג הירח שאמרנו 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', כי
 נתקאה בחמה ופגמה הפגם שפגם אדם הראשון, שלא רצה להתמין
 שעה אחת עד שיהיה ראוי להשיג מה שישג, ורצה לידע ולהסתכל
 חייף במה שאין לו רשות, וע"ז נתמעטה השגתו לגמרי, וזהו בעצמו
 צחינת פגם הירח שנתקאה בהחמה, שנמשכת אורה מצחינת הידיעה,
 ואורה של הלבנה נמשכת מצחינת המעכב הנ"ל, על כן לא רצתה
 להתמין ולהאמין שיהיו שניהם שווין, ואמרנו 'אי אפשר לשני מלכים
 להשתמש בכתר אחד'. כי לא רצתה להאמין שהרדיפה והמעכב נכללין
 שניהם יחד, וע"י שניהם יחד דייקא משיגין השגת אלקותו יתבדך,
 וע"ז נתמעטה. ועל כן עיקר תיקון הלבנה למלאות אותה מפגימתה
 הוא ע"י צחינת הנ"ל, דהיינו ע"י השמחה של מזה, שע"ז זוכין
 להשיג אור האין סוף ע"י הרדיפה והמעכב, ע"י שניהם יחד דייקא
 כנ"ל, ואז נכללין החמה ולבנה ביחד, ונמשך עליהם אורם בשוה, צחינת
 'את שני המאורות הגדולים' וכו'. וזהו צחינת סוד העיצור, שלא נמסר
 כי אם לגדולי ישראל. כי זה הסוד נמשך מסוד השגת הט' היכלין הנ"ל
 ע"י הרדיפה והמעכב כנ"ל, שאין מי שזוכה לזה כי אם גדולי גדולי
 הדור. ועל כן נהגין לשמות מאוד בשעת קידוש הלבנה, כמ"ס שבוטחן
 ערוך שניהגין לעשות ריקודין ומחולות וכו', כי עיקר תיקון פגימת
 הלבנה הוא ע"י שמחת המנוחה וכו' כנ"ל.

וזהו בחיי תשעה היבלין. וכמד בליקו"ה (א"ח נפילת אפיס ד, טו) הקדמה יסודית להבנת מהות המנין והמספר, וכילד כלולים צו בחינות טוב ורע, ומוסיף ומבאר בדבריו את ענין התשעה היבלין, וכילד נעשה בהם תיקון המספר בשלימות, וז"ל: עיקר החיות הסט"א, הוא סטרא

ואלו הט' היבלין שורש כל הספירות, שהם שורש המספר והמנין. כי אלו הט' היבלין הם אורות האלמנטות, שהם שורש הספירות כידוע, שממם נמשכין כל המספרים שבעולם, שהם בחינות כליות הצריחה כנ"ל. ועל כן הם במספר ט' היבלין, ט' דייקא. כי מספר

דמותא, הוא מצחינת מנין. כי הסט"א הוא בחינת ציקשו תשבונו רבים כנ"ל. כי זה ידוע שהס"ת הוא למעלה מהמנין והמספר, בחינת (ספר יירה פ"ה) לפני אחד מה אהה סופר, וכל עיקר המנין והמספר, שהוא בחינת ריבוי, מתחיל אחר הצריחה. כי אחר הצריחה יש כמה גוויין ופרטים, ושם שייך מנין, שהוא רק במקום הריבוי. וזה הדבר אי אפשר להשיג שום דעת אנושי, איך נמשך הריבוי שהוא בחינת מנין ומספר, ממקור האחדות, דהיינו בחינת פעולות משתנות שנמשכין מאחד הפשוט יתברך. כי זה אי אפשר להשיג עכשיו שדעת, כי אם באומרו לצד, שמשמיעין לנו הנדיקים הגדולים הנ"ל, שזוכין להשגת הט' היבלין הנ"ל. כי אלו הנדיקים הזוכין להשגה זאת, הם כוללין ומייחדין כליות הצריחה,

הנ"ל, שעל ידם משיגין אור הא"ס רק בבחינת ממי ולא ממי. ופירוש ממי ולא ממי ידוע למבינים, דהיינו שמוגיע ואינו מגיע, שרודף ומגיע להשיג ואעפ"כ אינו מגיע ומשיג, שזה נעשה ע"י הרדיפה והמעכב כנ"ל. ואעפ"כ שנעשין אלו היבלין הנ"ל, אעפ"כ לא ידוע ולא אתידע ולית מאן דקיימא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' כנ"ל. כי אי אפשר לצייר בשכל השגות אלו היבלינות הנ"ל, כי הם למעלה מנפשין רוחין ונשמתין, למעלה מכל השכליות, כי הם למעלה מהספירות וכו', כמבואר לעיל בלשון רבינו ז"ל. ע"ש היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר כלל, כי בכלל דבריו דברי, רק חזרתי וביארתי הדברים קצת לגודל עוצם עמקותם עד א"ס. ובשביל זה נעשין תשעה היבלין דייקא, כי המוחין הם שלוש, ומחמת רדיפתם והכאתם בהמעכב הנ"ל הם נכללין זה בזה, ונעשה כל אחד כלול משלוש, ושלוש פעמים שלוש הם תשעה, וזהו בחינת תשעה היבלין הנ"ל. אשרי מי שיוזכה לילך ולעלות בדרך הקודש הנאמר בהתורה הזאת עד שיוזכה להשגות אלו:

(*) הפסוק מוהר"ן: א"ע"ב

שזוכה להשגה זאת, אזי נתבטלין כל הכפירות ונתבטל סטרא דמותא שהוא בחינת ציקשו תשבונו רבים, שהם החקירות והכפירות הנמשכין מהריבוי. כי זה הנדיק שזוכה להשגה זאת, זוכה לכלול כל המספרים והמנין שהם צאים אחר הצריחה, לכלול הכל במקור האחדות ע"י השגת הט' היבלין הנ"ל כנ"ל.

ילקוטי הנחל

כסלו תר"ד: והנה עתה כל עסקי הצחורה תשעה היבלין דלאו אינון נהורין וכו', והעיקר שאזכר אני וכולנו לקיים מה שכתוב שם, שהעיקר הוא שמחת המנוחה, שעל ידה מצרין מיהילי הממורות וכו', והולכין ועולין ומקבלין זכחת השכל והמסדר והמיישצ עם המשכת האמונה להמוחין ולהמסדר, עד שהמוחין מכין הצפירסא ונעשין תשעה היבלין, אשרי מי שירדוף מתשבתו להשיג השגות אלו וכו'. אשרי מי אשרי מי אלפי אלפים ורבי רבנות פעמים, בכל עת ורגע שזכינו לשמוע ולראות בספר דברים כאלו, וכמה וכמה היה העולם מתמוטט וכו', עד שצמחלתו עיר וקדיש מן שמיא נחית לגלות נקדושתו דברים האלו, אעפ"כ שאין מציינים אותם, אעפ"כ הוא נחיתת קרן ישועה מה שגילה התנא האלקי רש"י ז"ל דברים האלו, שלא נתגלו מיימות משרע"ה, כמ"ש צוהר הקדוש, ואח"כ עוד כמה וכמה היה העולם מתמוטט, עד שזכינו דבור הזה לשמוע מפי הננמ"ח העזות הקדושות והנוראות, לזכות לזה ע"י עשיית המנוחה בשמחה. ותהילה לאל בחסדו הנפלא כבר עורנו השי"ת לבאר ולחדש צוה נפלא בצבוחו של זקן דקדושה וכו', אך עדיין צריכין ישועה ורחמים רבים לקיימם ולעשות המנוחות בשמחה לזכות לכל מה שכתוב שם, אך זאת נחמתי בעיני שאני יודע עכ"פ מזה, ואיני חולק ח"ו על אמת נורא ונפלא כזה.

ושלוש פעמים שלוש הם תשעה. ומוצא צבאור נעיונות נח (כד, סג): ישנו כלל צבולה, שכלל פעם ששתי ספירות פועלות ביחד, הן ממכללות זו בזו. התכללות זאת גורמת להכפלה, שכן אם קודם היו חכמה וצינה למשל, הרי כעת ישנן ארבע ספירות, חכמה כשלעצמה (חכמה שצחכמה), צינה שצחכמה, צינה כשלעצמה (צינה שצצינה), וחכמה שצצינה. אללנו במאמר, שלוש המוחין של חצ"ד עולים עד הכתר ומנשטין צו יחד, זה גורם להם להתכלל זה בזה, כך שנוצרים תשעה היבלינות.

אשרי מי שיוזכה. ומוצא נעילס לתופס (מכתב טטו, יוס ד' חיי שרה תר"ד): והנה עתה כל מתשבותי בעיני שמחה ע"פ התורה ששון ושמחה ישגו וכו', להפוך כל היגון ואנחה לשמחה וכו', וגם ע"פ התורה 'לחמנעימתא דעלמא' ציימן כ"ד, שמדברת שם מהתשעה היבלין דלאו אינון נהורין וכו', ובשבת העבר והקודם לו דיברנו צוה, תהילה לאל שהחיה נפשות רבות, תהילה לאל. מי יתן שזוכה לדבר צוה הרבה צאופן שזוכה להיושע, לקיים ככל הכתוב שם, לעשות כל מזה בשמחה גדולה, עד שזוכה לכל הנאמר שם, אשרי מי שירדוף מתשבתו להשיג השגות אלו וכו', כמ"ש שם. יתר מזה אין פנאי להאריך, כי זמן תפלת השחר ממשמש לזוה, 'יומם יורה ה' חסדו וכו', שבענו צבוקר חסדך ורננה ושמחה כל ימינו, אמן כן יהי רצון. וכן מוצא נעילס לתרופה (יב

ואני תפלה

ונוקה קהבין ויהשביט עמקין סודותיה ותעורנו שנוקה בכל פעם לקדשה יתרה וכו', קהבין ויהשיג בכל פעם הקנות והשגות תרשות דקדושה, מה שלא היינו יודעים קהבין ויהשיג מקדם. ונוקה קהבין אותך גם בעולם הזה, ויהשיג דקדושה ורוממותך כל מה שאפשר קהשיג בעולם הזה, כי קדך נוצרנו ידע ויהשיג אותך. ואתה עתיד לקבל דין וחשבון מאתנו על זה, על מי שלא השתדל לקדש עצמו באמת בזה העולם, עד שישגי השגת אלקותך וידעת רוממותך יתברך ותעלה שמך יענה חום וקמל נא עלינו, ונורונו בקדושתך קהשיג עם, בקדושה ובהנהגה באמת ובאמונה שלמה. האמת ידעתי רבוננו דקדושה כפא, כי אני רחוק עקשני מזה כל קדך עד שאני יכול עתה אפלו לקבש ויהעתיך ויהפציר אותך על זה, אבק מה אעשה ואבי שבשמים נזהר, כי אתה בעצמך נרת עלינו בתורתך על ידי צדיקך האמתיים, שנשמתך ונחמתי תמיד קהבין ויהשיג וקדושת אותך באמת ובלב ששם (יק"ח כא).

איך משיגין אור א"ם שהוא אמצעא דעלמא. וזכר צמי הנחל (כד): היינו כי כבר מצוהר שהשכל שמשיגין על ידו אור אין סוף הוא בחינת 'מקדש ה' כווננו ידך', והמקדש הוא צלמט העולם כידוע. וכן כתב לעיל 'אנעשה תשעה היכלין לאור אין סוף', היינו כי ההיכל הוא ציהמ"ק.

שהוא בחינת השכל של השגת אור האין סוף. ועל כן השכל שמשיגין על ידו האור אין סוף הוא בחינת 'מקדש ה', שהוא בחינת אמצעותא דעלמא, שהוא בחינת אור אין סוף, שממנו הכל שואבין חיות ושפע, כי כבר אמר החכם 'אילו ידעמיו הייתי'. נמצא שע"י הדעת אורו

יתברך נכללן צו יתברך, שהוא בחינת אמצעותא דעלמא, שממנו הכל שואבין חיות ושפע, ועל כן המקדש שהוא הדעת אורו יתברך, הוא גם כן בחינת אמצעותא דעלמא, בחינת האבן שחיה שממנו נשתת העולם, שממנו יולא גידין לכל העולם כידוע, והכל שואבין על ידו חיות ושפע.

איך משיגין אור א"ם שהוא אמצעא דעלמא. וכתיב בליקו"ה (א"ר הודאה ג, מג-מד) שכשעולים העולמות עד למעלה למעלה, מתגלה שמהם יתירה, עד שאינה יכולה להתגלות כלל בזה העולם (בבחי' 'לא ידע ולא אחידע' כ"ל במאמר בלות ח), אלא במקום ציהמ"ק כשעמד על תילו, ובחורבנו עיקר השגת השמחה היא רק צכח הצדיקים, שנמשלו לציהמ"ק, ו"ל: בחינת עיקר שלימות השמחה הוא ע"י כל התיקונים הנזכרים לעיל ולקמן במאמר, שנמשכין ע"י הדיק האמת שמשתמח נפשות ישראל, עד שמצברין מהיכלי התמורות ועולין וכו', עד שהמוחין רודפין להשיג וכו', והמסדר והמיישב מעבדים וכו', ומשם נעשין התשעה היכלין ע"י הרדיפה והמעבד, שהוא בחינת כתר, ששם מקור השמחה, בחינת 'אשמחת עולם על ראש' כ"ל.

אבל זאת השמחה קשה מאוד לצבול בזה העולם, כי היא למעלה מנפש רוח נשמה וכו', וצריכין המקום הנורא שהוא מקום ציהמ"ק, שהוא נמשך צורשו ממקום שהוא בחינת 'כתר', שנקרא 'מקום', בחינת 'צדק כבוד ה' ממקומו' (כ"ל במאמר אור ו), שהוא בחינת 'אפגע במקום' הנאמר ביעקב. וזה המקום וזה צנימין הדיק שהיה בחלקו. ועל כן אע"פ שגולד יוסף הדיק שיכול לשמח את ישראל כ"ל, לא נשלם המיטה הקדושה עד שגולד צנימין צארך ישראל. כי אין מקום צעול שיוכל לצבול אור השמחה הזאת, שהוא לשמות צו יתברך, שזה אי אפשר לצבול ולספר, כי הוא לכל חד כפוס מה דמשער בליביה, על כן אין מקום צעול לזה, כי אם מקום ציהמ"ק, ששם מקור השמחה, בחינת 'הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה צך', ומשם נמשך השמחה לכל ישראל, לכל אחד ואחד צליבו כפוס מה דמשער בליביה, כפי מעשיו הטובים, והעיקר כפי התקרבותו לצדיקי

אמת, שהם יכולים לשמח הכל אפילו הגרועים מאוד, כי הם יכולים להפוך יגון ואנחה לשמחה וכו' כ"ל. ועל כן בחינת עתה צגלות שנחשב ציהמ"ק, קשה מאוד לשמות, כי אם צכח הצדיקים שיש להם דעת גדול ונפלא שנחשב צנימין ציהמ"ק, כמו שאמרו ר"ל 'כל מי שיש צו דעה וכו' (וע"י

לעיל במאמר אור ה', צד"ה 'מקדש ה' כווננו ידך'), שהם ממשכים עלינו שמחה צו יתברך, כדי שנוכל להתקיים צגלות המר הזה. ועל כן קראה לו אימנו 'צן אונ'י', כי רחל מתה אז ונקברה בצרפת דרכים, כדי שיוכלו ישראל לצכות על קברה צעת החורבן, כמו שאמרו ר"ל, ועל כן

מתמה שרחל אימנו ראתה גדול החורבן שהיה קודם שמוכה לקך האחרון, על כן קראה שמו 'צן אונ'י', על שם גדול האנינות והצביה שצריכין צכל לילה לצכות על חורבן ציהמ"ק, וכן צריך כל אחד לצעוק ולצכות הרבה צכל יום על פגמיו שמעצבין צנין ציהמ"ק, שזה בחינת 'קול צרמה נשמע נהי צכי תמוריס רחל מצכה על צניה וכו'. אבל צציו קרא לו צנימין, על שם ארץ ישראל, כי יעקב קרא אורו צן ימין על שם הסוף, שנקור לארץ ישראל, וייצנה ציהמ"ק בחלקו של צנימין, ששם מקור השמחה. היינו שיעקב אמר, שגם עתה צריכין לקרותו צנימין על שם ארץ ישראל, שהוא בחינת שמחה, כי גם עתה צגלות אסור להיות צעצבות, רק צריכין לצעוק ולצכות ולפרש שיחתו איזה שעה ציום, אבל צכל היום צריכין להיות צשמחה, לשמח נפשו צכל דרכי העצות. כי ע"י שמחה עיקר הבידור מהיכלי התמורות, שע"י דייקא יולאין מן הגלות כל אחד לפי צחינתו, צצחינת 'כי צשמחה תלא' וכו"ל.

אך א"ם שהוא אמצעא דעלמא. ומוצא בצפר זמרת הארץ (כד), שמצד קדושת המקום 'אמצעא דעלמא' מרמזו על ציהמ"ק, ששם עיקר הארת אור הא"ס צדוך הוא, ו"ל: עיקר השגת אלקותו יתברך הוא צארך ישראל, כמוצו צוה"ק. וזה בחינת מה שאמרו ר"ל 'כל הדר צארך ישראל דומה כמי שיש לו אלוק', היינו כ"ל. ועל כן דקדקו לומר 'דומה' דייקא 'כמי שיש לו', כי בחינת אע"פ"כ לא ידע ולא אחידע. וזה צעלמו תכלית הידיעה כמצוהר צפנים (במאמר בלות ח). ועל כן א"ל, צפרט ירושלים, היא צלמט העולם, כמו שאמרו ר"ל (יומא נד ע"ב), כי שם עיקר הארת האור אין סוף יתברך, שהוא בחינת אמצעותא דעלמא כ"ל. וצדיקא דשבתא (כד) עוד מוצא, שגולד קדושת אומן כל העולם שואב חיות ושפע רק מקדושת שבת, ו"ל: שבת הוא בחינת הנקודה הפנימית והאמצעית של כל הצריאה שהיה צשבת ימי המעשה, כמצוהר צוהר הקדוש. כי ע"י קדושת שבת וזכין להשיג האור אין סוף, שהוא בחינת אמצעותא דעלמא, כי ממנו הכל שואבין חיות ושפע כמצוהר צפנים.

ביאוראי חכמה

וזה ששא"ל כפי דבי אתונא וכו'. וזכר צחידושי אגדות להמבר"ל (צכורות ח ע"ב) שצבי דבי אתונא הקשו לר' יהושע, שכין שאומר שנפש האדם היא אלוקית, אם כן איך שייך שיש השגות שאי אפשר להשיג אותן בשלימות, וענה להם ר' יהושע שאין זה נחשב לחסרון, כיון שכבר הגישו לצבול יכולת הידיעה צני האדם יכולת להשיג: מילעי דעלמא היכן הוא. כלומר, כי לפי דברין שנפש האדם אלולה מן העליונים ונפשו היא אלוקית, הנה לא ידע האדם כמה דברים, שלא ידע מילעי דעלמא. ודבר זה לא יקשה למי שאמר שאין נפש האדם אלוקית, כי לפי פחיתות מדריגתו אין צריך שידע דבר זה, ואין שאלה זאת על דבר זה צלצה, רק כמה וכמה דברים שלא יוכל האדם לעמוד עליהם ולדעת אותם כמו זה. ועל זה הראה צאצב, צמקום פלוני הוא אמצעית העולם, כלומר, אף שגור אצמיתת ההשגה הוא כאשר צשכלו הדבר על אצמיתתו, ומשיג צשכלו כמו שהוא נמצא צנצילת חוץ לשכל, מ"מ לא נחשב חסרון השגה רק כאשר אחד יכחיש השגתו, ודבר זה נקרא צוודאי חסרון השגה, שהרי היה מחוסר צהשגה ששיג אחר. אבל כאשר אין אחד מכחיש השגתו, מפני שאותה השגה אין מדברו שיושג, דבר זה לא נקרא חסר. ודבר זה מצוהר למי שצו חכמה, כי אפשר לומר לך על האדם שהוא חסר ראות, מפני שדרך שיימצא צאדם הראות, ואי אפשר לומר שהוא חסר העפיעה, מפני שאין מדרך שיימצא צו העפיעה. ומה שיכול האדם לדעת מן השאלה של מילעי שמים היכן הוא, ודבר זה יכול לדעת ולא יומר, ולכן אמר כי מילעי שמים צמקום זה, ואין צזה הכחשה לו, כמו שאמר שאם אין אתה מאמין לי הצי חבל ומדוד להכחיש אותי, לך לא נחשב חסרון זה לאדם, ולפיכך אם נמנע לנו לדעת דברים כמו אלו ויש לנו ידיעה צזה על מקום זה שהוא אמצע העולם, כאשר אין לעולם מקום אמצעי מיוחד.

ילקוטי הנחג

וזה ששא"ל כפי דבי אתונא. הנה מאמר זה הינו אחד מן מאמרי ה'צבי דבי אתונא' העוסקים בהתנחמותו של רבי יהושע צן חנניה עם חכמי אתונא, ששם חכמי הטבע והמחקרים הכופרים צאמונה (במצוהר בליקו"ה שבת ו). ומוצא צזה צשה"ר"ן (ק): אמר שהמחקרים, גם חיייהם אינם חיים כלל אפילו צעולם הזה, כי חייך כשיש להם איזה דבר שאינו כרוגום, מכל שכן כשיש להם איזה צרה, אזי אין להם למי לפנות, מאחר שחולין צטבע ח"ו רחמנא ליגלן, ואין להם צמה להחיות את עצמן כלל. אבל איש אמונות המאמין בה, חיי צובים מאוד. כי אפילו כשעובר עליו ח"ו איזה צרה רחמנא ליגלן, אזי הוא גם כן יכול להחיות את עצמו צבה"ש"ת, כי צוטת צה' כי הכל לטובה, או שע"י ייסורין אלו ינכו לו מעוונותיו, או שע"י יזכה לחיה טובה גדולה צסוף וכיוצא צזה, כי כוונת השי"ת היא צוודאי לטובה. על כן איש אמונות הוא חי חיים טובים תמיד, וטוב לו צעולם היה וצעולם הצי. אבל המחקרים אין להם שום חיות, לא צעולם היה ולא צעולם הצי. וזה מצוהר מאוד למי שצקי צזה, כי הם מלאים ייסורים תמיד, כנראה צחוש. כי אי אפשר שיתנהג להם כרוגום, ומאחר ששם צוחרים רק צעולם הזה, שהוא כולו מלא ייסורים ויגונות רחמנא ליגלן, על כן צכל עת וצכל שעה יש להם צער ויגונות ודאגות מענייני העולם הזה, שאין מתנהג להם כרוגום, וכל ימיהם כעם ומכאצבות, כי אי אפשר שיתנהג להאדם צעולם הזה שום דבר שיהיה הכל כרוגום, ומאחר שאין מסתכלין על התכלית האצמית והנצח, רק על תאוות עולם הזה, על כן צוודאי הם מלאים ייסורים תמיד כ"ל. וע"פ קשרי המאמר יתן לומר ששם אינם יודעים מהיכן נלשצו חיות ושפע, ודו"ק.

שראוי לאדם צמה שהוא אדם, די צזה. ולעיל ציארנו כי יוכל האדם לומר

לא כאשר הקב"ה ברא את העולם הוא חילק את הארץ, וישבו הוא לאז אחד והחורבה היא לזא אחד. חילק את הישבו וקייף את העולם סביב נקודה אחת, ומי היא, זו הארץ הקדושה. הארץ הקדושה היא מרכז העולם, ובאמצע הארץ הקדושה היא ירושלים, אמצע ירושלים הוא בית קודש הקדושים, וכל שפע הטוב וכל המזון של כל הישבו יורד לשם ומלמעלה, ואין לך מקום בכל הישבו שלא יזון משם. ולמרות שעשויי ביהמ"ק חרב ואינו נקיטו, בזכותו יזון כל העולם, ומזון וסיפוק יורדים משם לכולם בכל מקום של ד' הישבו.

שממנו הכל שואבין חיות ושפע. עי' צמי הגחל שכתב באמצעותא דעלמא מרמו לביהמ"ק, שכידוע נמלא באמצע העולם, והוא צמי' צרכת השכל (כנ"ל באות ה' על הפסוק 'מקדש ה' כונו ידיו') הנלך להשגת אור הא"ס, ובאמצעו נמצאים הארון ואבן השתיים, שעל ידה שואבין הכל חיות ושפע. וז"ל בדבריו את המוצא בתחומא (קדושים, י): **ארץ ישראל יושבת באמצעותו של עולם, וירושלים באמצע ארץ ישראל, וביהמ"ק באמצע ירושלים, וההיכל באמצע ביהמ"ק, והארון באמצע**

ההיכל, ואבן שתייה לפני הארון, שממנה נשמת העולם. ושלמה שהיה חכם עמד על השרשין (גידיון) היוצאין ממנה לכל העולם, ונטע בהם כל מיני חילנות ועשה פירות. ועוד אימא צוה בתחומא (פקודי, ג): האדם הוא עולם קטן. כ"ל, כשברא הקב"ה את עולמו כילוד אשה בראו. מה ילוד אשה מתחיל בטבורו ומתחיל ללכת ולכאן לארבעה ימים, כך התחיל הקב"ה לברוא את עולמו מאבן שתייה תחילה, וממנה הושחת העולם. ולמה נקרא שמה 'אבן שתייה' מפני שממנה התחיל הקב"ה לברוא את עולמו, וברא צ"ה למעלה, שנאמר (שמות טו) 'מכון לשבתך פעלת ה'.' אל תקרא 'מכון' אלף 'מכון לשבתך', כנגד כסף הכבודי'. ואימא צוה (תרומו, קנו ע"ה) שכל השפע של כל העולם, אפילו של אומות העולם, מגיע ממקודש המרכז, שהיא אבן שתייה, וז"ל 'א"קצ"ה כד ברא עולמא פליג ארעא, ישובא איהו לטטר חד וחורבא איהו לטטר אחרא. פליג ישובא ואספיק עולמא סתריה דנקודתא תדא, ומאן איהו, דא ארעא קדישא. ארעא קדישא אמצעותא דעלמא, ובאמצעותא דארעא קדישא איהו ירושלים, אמצעותא דירושלים איהו בית קודש הקדושים, וכל טיבו וכל מונח דכל ישובא תמן נחית מלעילא, ולית לך אחר בכל ישובא דלא תמון מתמן וכו'. ואף על גב דהשתא לאו איהו בקיומא, בזכותיה כל עולמא תמון, ומונח וסיפוקא מתמן נפקא לכולא בכל

אתר סטרא דישובא. ופירש הממוק מדבש (סס): ישובא איהו לטטר חד וכו'. לישבו בני אדם, והחורבה למדור הסט"א. פליג ישובא ואספיק וכו'. ואחר שחלקו לחלאים, חלק גם את הישבו וסיבב את העולם, דהיינו ארצות של השבועים אומות, סביב נקודה אחת. וכל טיבו וכל

מונח וכו'. כל שפע הטוב וכל המזון של כל הישבו, אפילו השפע של שרי האומות, יורד לשם מלמעלה. **צוהיה כל עולמא תמון.** ואע"פ שעשויי ארצו בקיומו כי נחרב הביהמ"ק, מוזן והספקה משם יורא לכל בני

אדם הנמצאים בכל מקום של ד' הישבו, אפילו בחוץ לארץ. ובדרך אפשר ראינו לז"ל צוה את דברי האר"ז ל' שבע ההקדמות (ו ע"ה), המבאר שחילתה הצריחה הייתה ע"י נקודה האמצעית שנשארה מהמזמור, ומשם נאלצה כל הצריחה, וז"ל: טרם אשר נאלצו הנאלכים כולם, היה אז אור העליון פשוט, ממלא כל המציאות כולו, ולא היה שום מקום פנוי, בצחינת אור ריקני חלל כלל, אלא הכל היה ממולא מן אור הארץ סוף הפשוט הוא, ולא היה צו לא בצחינת ראש ולא בצחינת סוף, אלא הכל היה אור אחד פשוט שזה הצוהארה אחת, והוא הנקרא ארץ סוף. וכאשר עלה צרנו הפשוט לצריחת עולמו וכו', אז נמנע הארץ סוף את עצמו, בנקודה האמצעית אשר צו ממש, באמצע אורו, ונחרתק האור הוא אשר צנקה אמצעותו אל דדי נקודת האמצע, ואז נשאר מקום פנוי, ואור ריקני חלל, צנקה את אורו הפנוי וריקני באמצע אור הארץ סוף ממש כנ"ל, הנה כבר נעשה מקום, לכשיכול להיות עומדים שם הנאלכים והצריחים וכל העולמות כולם כאחד, ואז המשיך הארץ סוף את אורו, בצחינת קו אחד ישר וכו'. ודרך הקו הזה, היה נמשך ומתפשט אור הארץ סוף, למטה במקום האור החלל, ואז האציל וצרא ויאר ועשה כל בצמחה, כל העולמות כולם.

י"לקוטי הנח"א

שממנו הכל שואבין חיות ושפע. ויאר צוהא מישור (נד): ונראה לצבא, שסביב דבי אמונא מתוכחו עם רבי יהושע בן חנניא אלל מי נמלא האמצעותא דעלמא, מקור השפע, אם אלל הקדושה או אלל הסט"א. כי לעיל נבאר שעיקר החיות הוא אלל הקדושה, ואילו הסט"א יוקים רק מן המותרות, ולכן הם בצחינת עצמות, כי גם השמחה שלהם הוא תוגה כנ"ל. ולעומת זה הסט"א טוען ומדמה לאדם, שהם מרכז העולם ואינם מותרות, והשמחה שלהם מתאוות עוה"ו היא ארמית, והיא עיקר השמחה. כי בזמן הגלות נראה לעין כאילו עיקר הכח והממשלה הוא אלל, ואילו מלכות דקדושה ויולצי הקדושה הם כוועים וכפופים בגלות תחתם, והסט"א נוטלים הכח והגבורה (תקופא דדינא) לעצמם, ומשליכים מעט לישראל. וכל זה מומת התגברות היכלי התמורות, שממיר טוב דבר, ומחליף את בן המלך צבן השפחה, ושפחה מירש צבירתה ומעמידה עצמה באמצעות ומרכז העולם. ועל זה השיב להם ר' יהושע בן חנניא, שבאמת גם עתה נמלא מרכז העולם אלל ישראל. כי אף שעתה מתגברים היכלי התמורות ומטעים את העולם, אלל ע"י וקופת הידיים מעלים את הברכות, וחוכים לברכת השכל, ורודפים המוחין ומכים בכתה, ונעשים ע' היכלין. ומשם נתפסך הכל לטובה, כי מכל המחיאות והמעכבים והירידות והנסיונות של היכלי התמורות, נחמלה ונתחנן הפריסא של הכתה, וממנו נבנים ע' היכלין דקדושה, שמהם מתגלה הארץ סוף, כמו שיבאר בסמוך, ושם רוצים צעילי שכל הירידות והייסורים והצרות שעוברים ישראל, הם לטובת ישראל, וכמ"ל רבינו צחורה כ"ח שלעמיד יצינו גם הגויים שכל הגדולה שהיה להם, והשפלות שהיה לנו בזמן הגלות, כל זאת הגדולה היה לנו, ולהם השפלות.

את העם. **מילין דקא ענדי מתערין מילין לעילא וכו'.** כי כל המצוות והמעשים טובים שישראל עושים למטה, מעוררים את שורש הדברים למעלה, כעין זה צפרישת האצבעות של הכהן למטה, מתעוררת השכינה לצו ולשירות עלינו. **זקפא אצבעתא, זה בחינת ברכות כנ"ל, בחינת וישא אהרן את ידיו ויברכם כנ"ל.** רבינו צביא שוקיפת האצבעות זה צמי' ברכות, ועי' צוהר המוצא במילוא"ח לעיל בסמוך, המדבר ממעלת וקופת האצבעות צמת הברכות. וראינו להציא צוה את דברי קב הישר (פס"ג) המוהיר מלחריס ידיו ואצבעותיו צחיים, וז"ל: מאז יקרא לפני הקב"ה להגזיה ידיו עם אצבעותיו כשהוא מתפלל מעומק הלבו, כדאימא צוהר פ' יתרו, דיש עשרה מלאכים ממונים זה זה כשאר מרים את ידיו ואצבעותיו בתפלה או צברכת נטילת ידיים. אלל אסור להרים את ידיו ואצבעותיו צחיים, ועל זה הוציא הוהר ילא ייראו פני ריקס, וכל מאן דמרים ידיו ואצבעותיו צחיים, אזי אומן עשרה מלאכים הנוכחים מקללין אותו צרמ"ח קללות רחמנא ליגלן, ומיד רוח הטומאה שריא על אלו הידיים, וצרכתא לא אשתכח בהון. וצוה"ח צאר שבע (ס' ע"ה) צירא מדוע אין ווקפים הידיים צימיו צעמת התפלה, וז"ל: מנעורי תמהתי למה אין אנו נוהגים להתפלל בזקופת ידיים למעלה כמו שנהגו אבותינו מעולם וכו'. ושמא י"ל, מאחר שנמצאו נוהגים אומות העולם עכו"ם להתפלל כך בזקופת ידיים למעלה כמפורסם, לכן אין אנו נוהגים עכשיו להתפלל כך.

מילואי הכמה

זקפא אצבעתא, זה בחינת ברכות כנ"ל, בחינת וישא אהרן את ידיו ויברכם. ואימא צוהר רע"מ (נשא, קמה ע"ה) שדייקא ע"י וקופת אצבעות הכהנים נשפעת הברכה לכל העולמות, כי וקופת 'ה' האצבעות מרמות להשפעה משער הספירות, וז"ל: יבפיקודא דא לברכה הכנה ית עמא בכל יומא בזקופו לאצבעו, ולברכה צרכתא בכל יומא, לאשתכחה צברכין עילא ותתא, דהא אצבעאן קיימן צרוח עילאה, חמש גו חמש, חמש דימינא וחמש דשמאלא. חמש דימינא אינון שבתא יחירא על אינון דשמאלא, בגין דהא ימינא אית ליה שבתא יחירא על שמאלא, ועל דא צברכתא דקא צריך כהנא ית עמא איצטרך לוקפא ימינא על שמאלא ולעיינא צעינא טבא. וכד פריש ידוי כהנא, שכינתא שריא על אינון אצבעו, דהא קב"ה אסתכס עימיה דכהנא צאינון צברכין, ישראל מתצרכין מתרין סטרין, מעילא ותתא. מעילא שכינתא דשריא על אינון אצבעו, וכהנא דקא מצריך תא חוץ, מילין דקא ענדי מתערין מילין לעילא, כוונתא דא צפרישו לאצבעו דכהנא לתתא, איתערט שכינתא למיחא ולשריא עלן. ועי"ע צוהר (ויקהל, רח ע"ה) המבאר שנין המשכת הברכות ע"י וקופת האצבעות נלך גם צבאר הברכות, ולא רק צברכת הכהנים, ע"ש. ופירש הממוק מדבש: **צוקיפו ולצנעו.** צברמת האצבעות הברכה מקוגלת יותר. **דא אצבעו קיימן צרוח עילאה וכו'.** הטעם שהברכות הם צברמת האצבעות, כי האצבעות עומדות כבוד עליון, כי העשר אצבעות הם כנגד עשר ספירות. **איצטרך לוקפא ימינא על שמאלא.** צריך להרים את יד ימין יותר מיד השמאל, כדי להגביר את החסדים על הגבורות. **וכד פריש ידוי כהנא שכינתא שריא על אינון אצבעו.** וכאשר הכהן פורש את ידיו לברך את העם, השכינה צעשר ספירותיה שורה על עשר אצבעות הכהן. **וישראל מתצרכין מתרין סטרין מעילא ותתא.** ישראל מתצרכין משני צדדים, מלמעלה ומלמטה, דהיינו מלמעלה, מהשכינה השורה על אלו האצבעות, ומלמטה, מה שהכהן מצריך טובים שישראל עושים למטה, מעוררים את שורש הדברים למעלה, כעין זה צפרישת האצבעות של הכהן למטה, מתעוררת השכינה לצו ולשירות עלינו.

זקפא אצבעתא, זה בחינת ברכות כנ"ל, בחינת וישא אהרן את ידיו ויברכם כנ"ל. רבינו צביא שוקיפת האצבעות זה צמי' ברכות, ועי' צוהר המוצא במילוא"ח לעיל בסמוך, המדבר ממעלת וקופת האצבעות צמת הברכות. וראינו להציא צוה את דברי קב הישר (פס"ג) המוהיר מלחריס ידיו ואצבעותיו צחיים, וז"ל: מאז יקרא לפני הקב"ה להגזיה ידיו עם אצבעותיו כשהוא מתפלל מעומק הלבו, כדאימא צוהר פ' יתרו, דיש עשרה מלאכים ממונים זה זה כשאר מרים את ידיו ואצבעותיו בתפלה או צברכת נטילת ידיים. אלל אסור להרים את ידיו ואצבעותיו צחיים, ועל זה הוציא הוהר ילא ייראו פני ריקס, וכל מאן דמרים ידיו ואצבעותיו צחיים, אזי אומן עשרה מלאכים הנוכחים מקללין אותו צרמ"ח קללות רחמנא ליגלן, ומיד רוח הטומאה שריא על אלו הידיים, וצרכתא לא אשתכח בהון. וצוה"ח צאר שבע (ס' ע"ה) צירא מדוע אין ווקפים הידיים צימיו צעמת התפלה, וז"ל: מנעורי תמהתי למה אין אנו נוהגים להתפלל בזקופת ידיים למעלה כמו שנהגו אבותינו מעולם וכו'. ושמא י"ל, מאחר שנמצאו נוהגים אומות העולם עכו"ם להתפלל כך בזקופת ידיים למעלה כמפורסם, לכן אין אנו נוהגים עכשיו להתפלל כך.

לב מנח' זו וז' לנכך הכסן את העם בכל יום ויום וקופת האצבעות, ולנכך צרכת הכהנים בכל יום, כדי שיהיו מלאכות הברכות למעלה ולמטה, שהרי האצבעות עומדות כבוד עליון, חמש חוץ חמש, חמש של יד ימין וחמש של יד שמאל. לחמש של הימין יש מעלה יחירה על אלו של השמאל, משום שכל מקום לימין יש שבע יתר על שמאל, ולכן צברכת שמנך הכהן את העם, צריך להרים את יד ימין יותר מיד שמאל ולעייין שהברכה תהיה ענין טובה, וכאשר פורש הכהן את ידיו, השכינה שורה על אומן האצבעות, שהרי הקב"ה הסכים עם הכהן על אלו הברכות, וישאל מתחריס משני צדדים, מלמעלה ומלמטה, שהכינה ששורה על אומן אצבעות, ומלמטה, הכהן שמצריך צוה וירא, המעשים שעושים כאן למטה מעוררים דברים למעלה, כמו כן צפרישת אצבעות הכהן למטה, מתעוררת השכינה לצו ולשירות עלינו.

ואני תפילה

ותקשיף עיניו כרבה במקור הברכות וכו'. **ותקשיף עיניו שפע טובה וברכה ורחמים ודעת וחיים ושלום וקץ טוב, עיניו ועל פי עיןך ישראף תמיה.** ותמוין קנו פרקומוני בהרבה גודלה קדם שבצטרך קדם, בנתח ולא בצעה, בהתר ויא באשור, בקבוב ולא בגבוי, מתחת ידך הרבה ובהללאה. ואל תצריני, לא ידוי מתנת בשר ודם ולא ידוי הלאותם (פיק"ח ט"א).

בני יימור ויציר בליקו"ה (או"ח נפילת אפים ה' ד) שענין זה נעשה נפילת אפיים שלאחר גמר תפלת העמידה, קודם שזוכים לתכלית הייחוד וכו', וז"ל: וזהו צעמנו בחינת נפילת אפיים, שמבואר בזוונות שאו מפילין את עצמם למטה למטה לסטרא דמותא, כדי להעלות הקדושה משם, ואז נעשה תכלית הייחוד, ע"ש, היינו כנ"ל, כי הא צהא תליא, כי אי אפשר להשיג ולהגיע לבחינת תכלית הייחוד, שהוא בחינת השגת אור

הקדושה מעמקי הקליפות, שזהו בחינת וידוי דברים, בחינת נפילת אפיים כנ"ל. כי מתחילה ציררנו הקדושה והשמחה בשביל עליית העולמות, כדי שנוכל לעלות מעולם לעולם, כדי שזוכה להשיג המוחין הקדושים, כדי שזוכה לרדוף להשיג אור האין סוף, שכל זה אנו עוסקין לעשות ע"י עבודתנו מתחילת סדר התפלה עד סוף, שע"י שעולין מעשיה לייצירה ומייצירה לבריאה וכו', ומלכות מלציש נה"י ונה"י מלציש

האין סוף בבחינת הנ"ל, כי אם ע"י שמחה, שזוכין ע"י שירדון לעמקי הקליפות להעלות הקדושה שהוא השמחה משם כנ"ל, שזהו בחינת מי יימר' הנאמר בהתורה הנ"ל. ואע"פ שכבר העלינו וציררנו את הקדושה מעמקי הקליפות ע"י אמירת קטורת וקרצנות, בבחינת (משלי כו) 'קטורת ישמח לב', כי ע"י קטורת עולה הקדושה שהיא השמחה מהקליפות, כמבואר בהתורה הנ"ל, אע"פ עתה אחר גמר התפלה, קודם שזוכין לתכלית הייחוד להשיג אור האין סוף בבחינת הנ"ל, לריכין לחזור ולירד להעלות

חג"ת וכו' וכו', אבל עכשיו שכבר זכינו להמוחין, אבל העיקר מה שצריך עכשיו הוא לתקן בתכלית השלימות את המסדר והמיישצ את המוחין, דהיינו בחינת המעבד הנ"ל. ובשביל זה לריכין שמחה יתירה, ולריכין לחזור ולירד לעמקי הקליפות, לזרר הקדושה מעמקי הקליפות ע"י וידוי דברים ונפילת אפיים, שמפילין עצמן למטה, כדי שזוכה להעלות השמחה מעמקי עמקי הקליפות, כדי שיתצרך ויושלם בתכלית השלימות המסדר והמיישצ, כדי שזוכה להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי.

מילואי הכמה

ליקוטי הנחץ

בנתי בחייריים במעשיהם, היה העולם בנתי נשכר על פעולתם, מפני שהם מוכרחים בפעולתם כמלאכים. וזהו הוכרח להיות האדם צעל בחירה, והיותו מוכרח מיה"ר ומיה"ט, שאם ירצה בצעו להטות אל הטוב יהיה יפה"ר על שמאלו לטנו להטותו אל הרע, וכשירצה להטות אחרי הרע יהיה יפה"ט על ימיו לייסרהו ולהזכירו בדברי צורא, באופן שיצב שר על הנטייה אל אחת מהקצוות, אם טוב ואם רע, ולתת לאיש כדרכו וכפרי מעליו, הורך להיות הנד הטמא העבד המורד באדוניו, לייסר הרשע כדרי רשעתו במספר רע דרוש רשעו, וידבק בלד הראוי ושם יקבל עונשו.

להעלות משם הקדושה בבחי' קטורת. ובחיי"מ (חיל) מובאם שיחה כנגד הנוהגים טעמי הצל למזות, ומדבר שם מגודל מעלת אמירת הקטורת, וז"ל: אמר, איך יעלה על הדעת לומר טעמי הצל כאלו על קרצנות וקטורת, הלא כמה חיקויים נוראים עומים נעשים בכל העולמות למעלה למעלה עד אין סוף ע"י אמירת הקטורת לבד, (היינו שאם ח"ו כדבריהם המוטעים, מה היה מועיל אמירת הקטורת והקרצנות), ואיך יבוא אחד לומר שטות כזה על טעם הקטורת, שמגיעים עד מקום שמגיעים, שאפילו האמירה לבד פועל מה שפועל למעלה למעלה, כמבואר בזה הקדוש ובחיי"מ וז"ל: איך צאמת טעם הקטורת והקרצנות אי אפשר להשיג כלל, רק אנו מאמינים לדברי משה רבינו

ע"ה, ובזולתי יש בזה טעמים נוראים שאי אפשר להשיג בשום שכל אנושי כלל, ומעוט גדולתם גם אמירת פרשיות הקרצנות והקטורת מסוגל מאוד, ונעשה מזה חיקויים נוראים בכל העולמות. **להעלות משם הקדושה בבחי' קטורת.** והקשה ותיך מוהר"ם בליקו"ה (ח"מ חלק ש' אפ"ה ה' ו-ה), מדוע מקיימים את אמירת פרשת התמיד לאמירת הקטורת בלד התפלה, (שהוא ע"ד סדר עליית העולמות), וז"ל: ע"פ מה שמוצא בזוונות פרשת התמיד וקטורת, מבואר שם ע"י התמיד מעלין חיות הקדושה ממטה למעלה, ועושין מחיטויות פנימיות, ומעלין מעשיה לייצירה, ונעשה חיותו חג"ת לייצירה, פנימיות לפנימיות חג"ד דעשיה וכו' ע"ש, ואח"כ אומרים קטורת, וזהו מעלין יוציא הקדושה מעמקי הקליפות, ומלצישין מדריגות התחתונות של עשיה, ואז עולין העולמות כסדר, ע"ש. ולכאורה קשה, כי לפי זה נראה הסדר מהופך, כי היה ראוי שיאמרו קטורת קודם פרשת התמיד, כדי לזרר תחילה הניצויות מעמקי הקליפות ע"י הקטורת, ולהלציש בחינת רגלי העשיה שהוא מלכות דעשיה, ואח"כ יעלו כסדר, שמלכות ילציש נה"י ונה"י חג"ת וכו', עד שיעלה ראש העשיה לייצירה ע"י פרשת התמיד, ומדוע אנו עושין להיפך, שבתחילה אומרים פרשת התמיד, ע"י לריכין לעלות ראש העשיה לייצירה, ואח"כ קודם שעולה בשלימות, אומרים קטורת להעלות הניצויות מהקליפות להלציש רגלי העשיה, ואז דייקא עיקר עליית העולמות כסדר, והיה ראוי להתחיל מזה. אך אם אמנם יסוד פנימיות הכוונות שגבו מאיתנו מאוד, ונעלם מאיתנו דרכיהם הנפלאים, עם כל זה מה שאפשר למצוא בהם רמזים לדרכי עבודתו יתברך ע"פ הקדמות אמיתיות, אנו מחוייבים למצוא כפי שכלנו אשר חג"ת שמו לעד. והענין הוא לפי עניות דעתי כמו שכתבנו למעלה, כי יש חצר וצית, שהם בחינת החצר שלפני המשכן, ואח"כ המשכן שהיה מכוסה בזיריעות, שהוא בחינת צית. וכן צביהמ"ק היתה תחילה העזרה, שהוא בחינת חצר, כי לא היה עליה חצר, ואח"כ הניחל וצית קודם קדשים, שהם עיקר הצייהמ"ק, שהם בחינת צית, כי היה עליהם חצר. והסתכל וראה שקרנן התמיד וכן כל הקרצנות היה עיקר מעשיהם בתוך החצר, שהוא העזרה, שם היה עומד מוצת החילון, אבל קטורת היתה נעשית בפנים בתוך הבית, שהוא ההיכל, ובשביל זה היה התמיד קודם לקטורת. וכן מתנהג עם כל אדם בעבודתו ה', כי בתחילה כשאלם רוצה לכוון בעבודת ה', אזי השי"ת ברחמינו חומל עליו ומקל עליו ומניח אותו ליכנס אל הקדושה, כי הבא ליתר מסייעין לו, ואז הולך לו קצת כסדר, ואז ע"י עבודתו הוא מתחיל לעלות מדרגה לדרגה, ומתחיל לכוון קצת מחוץ לפנים, אבל אע"פ שנוכח לפנים לא נכנס כי אם לבחינת חצר, ועדיין הוא עומד מחוץ לבית, וכשרוצה ליכנס לתוך הבית, שהוא העיקר, אין מניחים אותו השומרים, שהם נטורי תרעה, ואז אי אפשר לו ליכנס לתוך הבית, עד שיחזור ויבא לתוך לזרר ניצויות קדושים מעמקי הקליפות, ויתקן מהם חיקויים גדולים בבחינת קטורת, ואז דייקא ייכנס לפנים לתוך הבית. כי לכוון לפנים לתוך הבית אין מניחין אותו, עד שיחזור ויבצר ויעלה ויתקן מה שגם, דהיינו שיעלה הניצויות מעמקי הקליפות שהורידם לשם בעוונותיו. אבל זהו מתמלת ה' מה שלא גזר עליו מתחילה שיבצר ויתקן תחילה לגמרי מה שפגם, ואח"כ יתחיל לכוון לתצרות הקדושה, כי אם כן היה קשה מאוד לכל אדם להתקרב, כי בתחילה צודאי אין צו שום כח להתחיל לכוון מלמטה כואת, לזרר הניצויות העשוקות מעמקי הקליפות, וצפרט שעדיין לא ראה מאורות מימיו ואין צו שום תשוקה עדיין לעבודת ה' צאמת כראוי, על כן מתמלת ה' שמתנת אותו תחילה לכוון בעבודת ה', אע"פ שלא חיקן עדיין מה שצלקל, עד שמתנאים קצתם שנוכחים בתוך שערי הקדושה עד שצאים לתוך בחינת החצר, ואז כבר ראו קצת יפי ונועם ויקרת קדושתו, ונפלאים ומשוקקים לכוון לבית, שזהו עיקר התכלית, אבל אין מניחין אותם לכוון לבית, עד שיחזור ויבא לתוך לזרר הניצויות מעמקי הקליפות, ואז דייקא ייכנס לתוך הבית לפנים אי אפשר לכוון, כי אם כשמעלין הניצויות ממרחקים מעמקי הקליפות. וזה בחינת פרשת התמיד וקטורת, מה שבתחילה מקריבין התמיד לעלות מדרגה לדרגה, ואח"כ הקטורת שהוא להעלות הניצויות מעמקי הקליפות, שהיה ראוי לכאורה להיות צהיפך כנ"ל, אך ע"פ הנ"ל מיושב העיב. כי קודם הקרבת התמיד לא היה לנו שום כח עדיין להתחיל לזרר הניצויות מעמקי הקליפות, על כן חמל עליו השי"ת וזויתו תחילה להקריב קרבן התמיד, ונתן לנו כח להתחיל לעלות מדרגה לדרגה ע"י התמיד, אע"פ שעדיין לא ציררנו הניצויות מהקליפות, אבל כשרוצין לגמור העלייה בשלימות ולכנס לפנים לתוך הבית, אז אי אפשר כי אם ע"י קטורת, שצריכין לחזור ולזרר הניצויות מעמקי הקליפות ע"י הקטורת. וגם הכח של התמיד שהקרבנו קודם מסייע לנו, כמובן בזוונות ובסדר המערכה שהם תלויים זה בזה. ע"י דייקא ע"י הקטורת שהוא הצירור מעמקי הקליפות, ע"י דייקא נכנסין לפנים לתוך הבית, שהוא עיקר השלימות, ואז עולין העולמות כסדר בשלימות. וכן הוא בעבודת האדם בכל אדם ובכל זמן וכנ"ל.

בני יימור יצרון תבורד. וראינו להחייב ולהציא בזה את דברי מוהר"ם בליקו"ה (או"ח ברכת השחר ג, א-ב), וז"ל: והנה ענין המעשה נוראה הנ"ל של הבן מלך שנתקף (סיפור מעשיהם, מעשה יא), שע"י נדמה להעולם שהוא בן השפחה, ועי"י התבצר עליו האכור הבן השפחה צאמת וגירשו ממקומו, ועי"י נפל בן המלך הצאמת צדעתו עד שצא ליד רעות וכו' וכו', כל ענין הזה מוציא ומזכין היעב למצין מעט, שזה סוד כל ענין גלות ישראל שהם מגורשים מארצם וממקומם, והם כציפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ומפחירם בין הגויים, והמלכות והממשלה היא אללם, וישראל נחשבים בעוונותינו הרבים כעבדים ושפחות, שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנתקף וכו', שזה סוד בחינת היכלי התמורות, ששם נתלפין לפעמים הנשמות, כאשר שמענו מפיו הקדוש צפירות קודם שסיפר המעשה הנ"ל וכו'. וזהו גם כן בחינת יעקב ועשו, כי שם היה בחינת אחיפת החליפין של היכלי התמורות בצטן אחת, בחינת 'שני גויים בצטן' ושני לאומים ממעיין יפירו ולאום מלאום יאמך ורד יעבור עייר'. כי החליפין של היכלי התמורות משתנים בכל פעם בכמה בחינות שונות בלי שיעור, וגם אכל כל אדם צפרטיות צפני עצמו נחשבים הגויים והתמורות בלי שיעור וערך ומספר, שזהו בחינת כל העלויות והירידות העוזרים על כל אדם כל ימי חייו, מיום היותו עד יום מותו, וכל הגלגולים שמתגלגלת נשמתו במקום שמתגלגלת מדור לדור עד הסוף, שהכל נמשך מסוד היכלי התמורות, שמשם נמשך סוד גלגול הנשמות, שמטריח הקב"ה את עצמו לגלגל הנשמות בכמה וכמה גלגולים שונים, כדי לזררם מבחינת היכלי התמורות מהטא אדם הראשון, שמשם כל החטאים ח"ו וכנ"ל. כי מבואר

עיקר עליית הקדושה ע"י השמחה. וכמז בליקו"ה (או"ח הודאה
ג, נא): עיקר שלימות השמחה זו יחצרך, שזה עיקר
החיות, הוא כשמתגברין לחטוף את היגון ואנחה להפכו לשמחה
כנ"ל, שזהו עיקר הצירור מהיכלי התמורות הנ"ל, שהוא ע"י
שמחה כנ"ל, והעיקר ע"י שמחליפין
ומהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל.

עיקר עליית הקדושה ע"י השמחה. פושעי ישראל עולים על כל
התענוגים של הצל ועל כל מיני
עשירות וכו' של כל העולם כולו, עד שימחו את נפשם ציורת על
שהם גם הם זוכים לטוב ארמית ונחמי כזה, לעסוק בעשיית
המנוות, שע"י מתדבקין זו יחצרך שהוא חי החיים, מקור
השמחה של כל השמחות, כמ"ש 'ואנחה קל לל שמחת גילי וכו',
וכתיב 'מודיעני אורח חיים שובע שמחות את פיך נעימות כו',
שכל זה הוא בחינת 'ששון ושמחה ישיגו' הנ"ל, שחוטפין היגון
ואנחה ומפכין אותו לשמחה וכו"ל. וזה בחינת כל הגלויות
שעברין על ישראל, שעיקרם הוא גלות הנפש שהיא רחוקה מאביה
שצמיס, שעיקר הגלות הוא העצבות כנ"ל. כי מחמת חטא אדם
הראשון וקלקולים של כל אחד ואחד בכל דור ודור, על כן הצרכה
להיות בגלות, עד שבכח הזדקקים הגדולים יצרו ע"י דייקא
מהיכלי התמורות, ועיקר הצירור ע"י השמחה צחינה הנ"ל, ע"י
שיפכו היגון ואנחה לשמחה וכו"ל, שזהו בחינת מכירת יוסף
למצרים, שע"י דייקא היו יכולים להתקיים צמחים, כמ"ש 'כי
למחיה שלחני אלקיס לפניכם וכו' וכו"ל. כי יוסף הוא בחינת
התלצות השמחה ע"י צחינה הנ"ל כנ"ל, עד שהוכרת גם יעקב
אציו וצניו הקדושים, כלל קדושת ישראל, שיירדו כולם למצרים,
ושם דייקא חי יעקב בשמחה ושלוה. כי אז השיג בשלימות שגמר
הגאולה האחרונה יהיה ע"י דייקא, ע"י שירדין הזדקקים לעמקי
עמקי היכלי התמורות, שהם צחינת מצרים וכל הגלויות שנקראים
על שם מצרים כמוצא, ומצרים הקדושה משם דייקא, והכל ע"י
צחינה הנ"ל, ע"י שבחוס הגדול מהפכין היגון ואנחה לשמחה
כנ"ל, שזה עיקר צחינת הצירור מהיכלי התמורות. כי היכלי
התמורות רואים צחינה, להמיר ולהחליף הכל ח"ו, עד שאי אפשר
לצאר ולספר ספרותיהם המהופכות מן האמת, כי אין קץ לדברי
רוח ולא יוכל הפה לדבר ולא תימלא אוזן משמוע. אבל נקודת
האמת של גדולי הזדקקים הארמיים עולה על הכל, והם ממירין
ומחליפין לטובה עד שמפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל.

ואני תפלה

קרא דעלמא פקא,
שמחת ישראל, שמת
נפש עבדך, פי אפיך יי
נפשי אשא, ופני להשיני
באמת דרכי השמחה
האמתית, באפן
שאפך תתקן היגון
ואנחה לתוך השמחה,
להפוך כל מיני עצבות
והיגון ואנחה לשמחה.
ופני להתחיל ולהתגבר
בשמחה גדולה תמיד,
ואוקף להקשיב עלי
קדש של העשרה מיני
נגינה, שהם כליית
השמחה הקדושה.
ותרגלני לשמח את
נפשי בכל עת על ידי
נגוני של שמחה, ואני
ואשחתי בישיר והלל
ודגן וקרה ונגוני ואוקף
להיות בשמחה תמיד
(ליקו"ה ח"ב, כא).

ליקוטי הנחל

עיקר עליית הקדושה ע"י השמחה. ודייק כספר מעדני מלך (כד, עו)
מדוע לא ציינו רבינו בהלכות אמת ענין 'שמחת המנוות', שעל זה מצוסקים
כל חיקוי האמת, ומפס רק את צחינת השמחה' לזה, וכו': הקשינו, שאין
מזאר בדברי ר' יהושע בן חנניה דווקא ענין השמחה שבמנוות, ומדוע
נעלם הדבר בתשובתו, כי בתשובתו 'וקפא לאנצעתיה ואמר הכא, אין
מזאר דייקא ענין השמחה שבמנוה, ואין נעלם פרט גדול כזה שעליה
סובב כל המאמר. וכן לא מזאר לכאורה הסיבה לשמחה, וכאילו נראה
הדבר חסר למה לא האריך צביאורו בענין הסיבה לשמחה, וממנו
לעלות מעלה מעלה וכו', כי לא אמר ענה לצוא לשמחה זו שעל ידו
עולין כל העולמות וכו'. ויש לצאר, שבכוונה גדולה ודווקא נקט בדבריו
כן, והיינו לגלות ולהאיר לנו שהענה זו עממה לצוא לשמחה תלוי
בצחינת 'וקפא לאנצעתיה', היינו צחינת עשיית המנוות בעממה. כי זה
סגולת המנוות, שגורמים לשמחה, בצחינת הכתוב 'פיקודי ה' ישרים

משמחי לב'. ועל כן עמח העולות לשמחה, וממנו לשמחת המנוות ולהלן
למעלה למעלה, הכל תלוי בצחינת 'וקפא לאנצעתיה', שהוא צחינת
עשיית המנוות צפועל וצמעשה הידיים כפשוטם, שע"י מעורר לו
השמחה, בצחינת 'פיקודי ה' ישרים משמחי לב', והמנוה בעממה
תעוררהו לשמח בה, כי 'מנוה גוררת מנוה'. ולפי זה יתפרש שאלתם
כך 'אמצעותא דעלמא היכל', היינו אין זוכין להשגות אור האין סוף,
וענה להם, ע"י עשיית המנוות לעובדא ולמעשה, והיינו צחינת 'וקפא
לאנצעתיה', כי הם גורמים לשמחה, בצחינת 'מנוה גוררת מנוה', וכמז
שמחה זו יעשה שוב מנוה וישמח בה, וע"י זוכה לזה. ועל זה שאלוהו
'מי יימר', ועל זה ענה להם 'איימו אשלי ומושחו', היינו כי בצחינת
המנוות יש צחינה של 'מנוה גוררת מנוה', וצפרט המנוה הגדולה של
להיות בשמחה, שהוא מנוה גדולה כדברי רבינו ליקו"ת סימן כ"ד,
והיינו 'איימו אשלי', צחינת חבל למשך על ידו עוד מנוה.

והיינו 'איימו אשלי', ודייק כספר מעדני מלך (כד, עו) מדוע לא ציינו רבינו בהלכות אמת ענין 'שמחת המנוות', שעל זה מצוסקים כל חיקוי האמת, ומפס רק את צחינת השמחה' לזה, וכו': הקשינו, שאין מזאר בדברי ר' יהושע בן חנניה דווקא ענין השמחה שבמנוות, ומדוע נעלם הדבר בתשובתו, כי בתשובתו 'וקפא לאנצעתיה ואמר הכא, אין מזאר דייקא ענין השמחה שבמנוה, ואין נעלם פרט גדול כזה שעליה סובב כל המאמר. וכן לא מזאר לכאורה הסיבה לשמחה, וכאילו נראה הדבר חסר למה לא האריך צביאורו בענין הסיבה לשמחה, וממנו לעלות מעלה מעלה וכו', כי לא אמר ענה לצוא לשמחה זו שעל ידו עולין כל העולמות וכו'. ויש לצאר, שבכוונה גדולה ודווקא נקט בדבריו כן, והיינו לגלות ולהאיר לנו שהענה זו עממה לצוא לשמחה תלוי בצחינת 'וקפא לאנצעתיה', היינו צחינת עשיית המנוות בעממה. כי זה סגולת המנוות, שגורמים לשמחה, בצחינת הכתוב 'פיקודי ה' ישרים

ולעתיד בצאת ישראל מהגלות בשמחה. ויצא ענין זה בליקו"ה (א"ח הודאה ו' י), ואף הולא מכלן ענה למעשה, ו"ל: וקשה לכאורה, כי כלל דברי רבינו שם הוא, שהשיב להם שלעמיד בלאת מהגלות חוגל השמחה מאוד, ועי"ז יבטלנו הקליפות וכו' ע"ש, ואם כן קשה, כי עדיין אין לנו מציינים מה נעשה אצמנו עתה בעומק הגלות הזה, שעיקר הגלות הוא העלצות וכו', וצמח נוכח עתה לזה לשמח נפשו, להכניע הקליפות, ללאת מגלות הנפש שהוא העלצות שמתגבר בכל יום. כי זה ידוע שהעיקר להמשיך עלינו גם עתה צחינת הגאולה, בצחינת 'קרבה אל נפשי גאלה', כמו שאומרים בשם הבעש"ט ז"ל, וכל דברי הנדיקים, צפרט דברי אדמו"ר ז"ל, כולם הם עלות להחיות נפשותינו עתה גם עתה, כל אחד ואחד בכל מקום שהוא. ואם כן לריכין להתצונן צדציו הג"ל מה נעשה עתה, איך יוצאין מהיכלי התמורות שהוא ע"י שמחה, איך נוכח לשמחה עתה בגלות המר הזה, שמתגבר העלצות בכלליות וצפרטיות על כל נפש ונפש מישאל. אך הוא ע"פ הג"ל, כי מצואר צדציו ז"ל במקום אחר (בסימן רנ ליקוטי ח"א) שכשהקב"ה

רוצה להושיע את ישראל הוא ממשיך השמחה מקד האחרון וכו' ע"ש. וכן הוא כאן, שרבי יהושע בן חנניה השיב להם, שצסוף האחרון בלאת ישראל מהגלות חוגל השמחה מאוד, שזהו צחינת 'איינו אשלי ומושאו וכו'' כמו שמצואר שם, ורמז צוה, שצוה צעמנו מויליין כל נפש ונפש מישאל מגלותו גם עתה, שעיקר הגלות הוא העלצות כנ"ל, והענה היא שיוכיר את עצמו צסוף האחרון, צסוף כל סוף ישיע ה' את ישראל צודאי בכלל וצפרט כנ"ל, ועי"ז יוכל לשמח את עצמו גם עתה, ועי"ז יאלא מגלותו, מצחינת היכלי התמורות, ויצרר הקדושה משם, עד שיוכח להשיג אור האין סוף וכו' כנ"ל.

ואני תפלה

ותעורר רחמיך עלינו ותפטר ותחיש לצאנו נאצת עולם, ותשוב ותבנה תרבותינו והריסותינו, ותבנה בית קדשנו ותפארתנו, ותחזיר ותבנה ותתקן כל הפגמים וההיכלות שיש הקדשה בגשמיות וברוחניות. ותמשיך עלינו שמחה גדולה תמיד, ותקים ותעשה את השכינה בגשמיות מבין הקלפות והספרא אחרת, ותוציא כל מיניגיהם, ותשפיר ותכניע ותכנה ותבטל כל הקלפות וספרין אותרינו, בלם יכרעו ויפלו וליכבוד שמך וקר ותנה ונאצת לצאת מהנה מן הגלות בשמחה גדולה, מגלות הגשמי ומגלות הרוחני, וכל העבדים יתבטלו אף ישאלו, ויכירו בלם מעלת וקדש שמך, וישאלו הקדושים אשר בהם בחרת, ויקים מקרא שקתוב "והביאו את כל אהיכם מקד הגוים מנה ליי בפסחים וקרבב ובצבים ובקדרים ובקרבנות על הר קדשי ירושלים אמר יי, כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בקדו טהור בית יי". ותתגדר השמחה בקד העולם, כמו שקתוב "אז יאמרו בגוים הגדלי יי לעשות עם אלה, הגדלי שמחים", ויקים מקרא שקתוב "כי בשמחה תצאו ובשלות תובלדו, הקרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה, וכל עצי השדה יתחאו כף". ונאמר "כי נחם יי ציון נחם כל תרבותיה, וישם מדרגה בעדן וערבתה כגן יי, ששון ושמחה ימצא בה, חודך וקול וקנה" (מקו"ה ב').

בצאת ישראל מהגלות בשמחה. וכמד בליקו"ה (א"ח הודאה ו' י): אין אדם יוצא מהצרה עד שמתלין לו כל עוונותיו כמו שאמרו רז"ל, ואז העוונות נתהפכין לזכויות, עד שנמשך שמחה, שע"ז עיקר התיוקן ללאת מהצרה. וכל הלעקות והזעקות שצריכין לעווק צעת הצרות ח"ו, הכל הוא לזכות שיאיר עליו הדעת גם צחוך הצרה, עד שיוכל לשמח נפשו וכנ"ל, שע"ז דייקא יוצאין מהצרה והגלות.

ליקוטי הנחץ

כי בשמחה תצאו. ומוצא צעלים למרופה (מכתב שג, יוס ב' תרומה ט"ז): כבר דיברנו הצרה, ואנו רואין זאת בכל יום, כמה וכמה צריכין להתחוק בכל יום לשמח את עצמו בכל מה שעובר עליו. כי השמחה הוא יסוד כל הקדושה, כמצואר הצהורה 'אמצעותא דעלמא' שעיקר גלות השכינה הוא כשהעלצות מתגבר ח"ו על לב ישראל וכו' ע"ש (בסימן כד ליקוטי ח"א), וכן צשאר מקומות מהספר, שמרבה לדבר ולהסיר להתחוק בשמחה תמיד בצמח מיני עלות תמימות מאוד. ומה מאוד הומה עלי ליצי צשמעי מנאש אחד קודם צצת קודש, שאמרת לו שלא כצבת לי אז אצרת מחמת המרה שחורה וכו', וכן אני מצין ממכתבך שקיבלתי אצמו. אך אשפ"ל אני משמח עצמי, מה שאתה חפץ ומתגעגע על כל פנים לשמח ולסלק המרה שחורה מעליך, כי גם זה טוב מה שפסיס צוה, כאשר צשמעי מפיו הקדוש. והנה עתה קודם חפלת שרית שריתי להתחיל לומר צצרת השמח, שלח ה' צמשצתי שריתי אצמו. כל כך צשנים שוסע לטולטשין, אולי אוכל היום לשלח לך מכתבי זה, על כן יצחתי את עצמי לכתוב לך מעט דברי אלה, אולי אולי אוכל להחיותך ולשמחך ולהצריך שאנו מצרכין בכל יום 'שלח עשני גוי', וללס חלקים עליך ועל כולנו צני ישראל ההולכים צוקן ופיאות, שהס עיקר ההידור של ישראל, ואצמו. דיצמתי צוה עם איש אחד שפול צעניו מאוד מאוד, והוצמתי סצעפסיס הללו מה צעעשה צעולם, שהצרה פורקיס עול רחמנא לילנן עד שמגלחיס וכו' רחמנא לילנן, ראוי לאיש ישראל לשמח צוקנו ופיאותיו הקדושים, ולהצחוק ע"ז לידע שעדיין ה' עימו, והוא בכלל הקיצוף הקדוש של ישראל שאומרים בכל יום 'אשרינו וכו' אשרינו וכו', ואם כי הצרה הצרה דיצמתי צוה, אזל בלשון זה איני ידע אם דיצמתי והוא אללי הדעות, ויש לי תהילה לאל הצרה הצרה צוה לדבר אך אין הפנאי מסכים. והנה עתה מתחיל אלנך חדשות לגמרי, צצחסקדי ה' מיסע לאומנא להיות על ציון הקדוש, מה צוה כמה שנים לא זכית לזה להיות צצמנע השנה שם. חכם צני ושמח ליצי, והעיקר להיות צצמחה ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עליך עד הנה, עד שמתוך השמחה חוכה לפרש שיחך היטב, לשפוך ליצך כמים נוכח פני ה', ה' ישמע שועתך ויקבל חפלתך, שחוכה להיושע בכל העינינים צוקן ונפש וממון, צגשמיות ורוחניות.

בצאת ישראל מהגלות בשמחה. ומוצא בליקו"ה (א"ח הודאה ו' י): וזה צחינת מה שגור פרעה 'כל הצן היילוד וכו' אם צן הוא והמיתן אותו ואם צת היא ויהי'. כי צן סטרל דכורא, צחינת שמחה, צחינת 'צן חכם ישמח אצ', וצת סטרל דנוקבא, שסם עיקר אחיות העלצות, צחינת 'רגליה יורדות מוות וכו', כי רנה להצביר סטרל דנוקבא, צחינת עלצות, שזה עיקר חוקק הגלות כנ"ל. וזה 'ומיאלן המיילדות את האלקים, ולא עשו כאשר דיצר אליהן פרעה מלך מצרים, ומחיין את הילדים'. המיילדות הם צחינת צדיקי הדור, שהס מיילדות, שהס מוילדין תלמידים הגונים צישאל, שחשצו כאילו ילדס כמו שאמרו רז"ל, שהס עשו צדיפק מדעת הסט"א, שהיא צחינת פרעה ומצרים, שכל עסקיהס להצביר העלצות צכמה נכליס וערמומיות, העיקר ע"י טרדת הממון והפרנסה, ולפעמים ע"י סצרות ההפוכות שלהס שמשכין מהיכלי התמורות, שמשליכין את האדם ע"י החוכחה שאינה כראוי שלהס וכו', (ואין כאן מקומו להאריך צוה, ועיין צמקוס אחר מזה), אזל המיילדות הנ"ל, צחינת צדיקי אמת, הס עושים צדיפק, שלא די שאינס משליכין את האדם צצצריהס כרצון הסט"א ח"ו, אף גם 'ומחיין את הילדים', שהס מחיין את הילדים שהס תלמידיהס הללויס אליהס, שמחיין אותס צצצריהס האמיתיים ומשיצין את נפסם צצצעה משיצי טעם, ומשמחיס אותס צצוחס וצדרכי עלותיהס העמוקות וכו' וכנ"ל. ועל כן נקראו המיילדות שפרה ופועה, שפרה על שם שמשפרת את הולד, ופועה על שם שפועה לולד וכו' כמו שאמרו רז"ל, כי כן נוהגין הצדיקים אמיתיים עם נפשות ישראל הנלווים אליהס, שמשפרין אותס ומייפין אותס בכל מיני עלות, להחיותם ולחזקם בכל נקודה ונקודה טובה שמוצאין צהס וכו', וכן פועין אליהס כמו לילד ממש, ששורקין ופועין להס לבל יניחו להפיל עצמן צצוס אופן, רק יצטוו צצסקדי ה' כי לא חמנו וכו' וצגודל כח הצדיקים, כי לא יעוצו אותס לעולם ולא כחטאינו יעשה לנו, כי לעולם יש תקוה וכו', (כמצואר הצרה מזה צצפריס קדושים וצפרט צצצרינו, ע"ש היטב).

ארכא, וימדד שני חצלים להמית ומלא החבל להחיות, ותהי מואב לדוד לעבדים נושאי מנחה, והנה רז"ל דרשו על זה (פסחדין ט) 'היינו דאמרי אינשי, מיניה וזיה אבא ליזיל זיה נרגא' (והו שאומרים אנשים, מהיער עלמו תבוא הידיה לגרון שיקפוץ אותה), היינו שדוד שבא ממואב, הוא עלמו דייקא נוקס צהם והרג אותם, הרי מלינו עניינו ממואב, שאע"פ שצמי משה כתיב (דברים ט) 'אל תר את מואב, זה היה שבציל הפרידות עובות שהיו עמדין ללאת מהם, כמו שאמרו רז"ל, ואח"כ יאבה רות מהם וצאה מעמנה ומתגיירה, שזה בחינת שעלתה הקדושה (שהיתה כבושה בתוכם) מאליה בלי שום תחבולה ומלחמה, וממנה יאל דוד שנקס צהם והרג אותם. והנה הענין שמדדס והניח חבל אחד להחיות, כי מקמתא דבינן, אותם שיאלו כבר כל נילואות הקדושה מצינייהם הרג אותם לגמרי, ואותם שהיה עדיין חיזה נילואות צינייהם מצחינת המלכות דקדושה, הניח אותם להחיות, והיו נושאי מנחה לדוד שזכה לבחינת מלכות, ועי"ו נתצרו ועלו הנילואות הקדושות שצינייהם. ועל כן היו נושאי מנחה דייקא, בצחינת 'והציאו את כל אחיכם מנחה לה', כאשר יציאו בני ישראל את המנחה וכו'.

אייתו אשלי, היינו על ידיכם ועל ברחבם וכו'. וציאר הפל"ם (כד, יג): רואה לומר, שהשיב להם שאין צורך לירד כלל להיכלי התמורות להעלות משם הקדושה, כמו שמלינו שלעמיד צעת הגאולה האחרונה, שמוגדל השמחה מאוד עד שייאלו ישראל מהגלות בגשמיות גם כן, כמ"ש (שעיה נה) 'כי בשמחה תלאו, אז לא ינטרכו ישראל לירד לצין העכו"ם, ולחפש שם אחר חיזה איש ישראל שנטמע בין העכו"ם, רק העכו"ם צעמס יציאו אותם מנחה לה', וכמ"ש (שעיה סו) 'והציאו את כל אחיכם וכו'', עיין פירש"י שם, והקליפות יתצטלו או ממילא ע"י גודל ריבוי השמחה, כמו כן גם עכשיו, ע"י עשיית המנוחות בשמחה, עולה הקדושה מאליה מבין היכלי התמורות, כי הם צעמס מוכרחים להוציא ולהחזיר ולהעלות למקומם כל הנילואות הקדושה שצינייהם, והם נתצטלין וכלין לגמרי ע"י השמחה. וזה 'אייתי אשלי', שלא ינטרכו לירד אליכם, רק אתם צעמסם ובעל כרחם תקימו את בית ישראל שנקראים 'חבל נחלתו'. וזה 'ומושחו', היינו שיתצטלו ויכלו, בצחינת (שמו"ב ט) 'וימדדס בחבל השכב אותם ארכה וכו'. ואפשר דרואה לומר, כי שם כתיב 'ויך את מואב וימדדס בחבל השכב אותם

ילקוט הגח"ג

שמשוקע זה העולם שמלא תאוות שהם עצבות וכו', והם מתגרים בו. אבל אינם יודעים שאדרבה, זה עיקר השיר והשגח והשמחה של השי"ת, כשעולה השמחה מזה העולם העשיה שמלא עצבות יגון ואנחה, כשמתגברים בכח הדריקים ומהפכים יגון ואנחה דייקא לשגון ושמחה וכו' כנ"ל. ועל כן אמר לו יעקב לא אשלחך וכו', כי אתה רואה לעלות מעלה ולומר שם שירה שהוא בחינת שמחה, וכאלו זה העולם אתה רואה לפיל את בני צעצעות, וצראותך שעלה השמר והם מתגברים בשמחה המנוחות אתה רואה לילך מהם, לא כן הדבר, כי אני חופשך בעל כרחך ואיני מניחך כי אם ברכתי, שהוא בחינת שמחה, כי כל הברכות הם בחינת 'ברכה ה' היא תעשיר ולא יוסף עכז עימה וכו', כי אני רואה לתפוס אותך בעל כרחך, להפוך אותך לשמחה, בחינת ברכה, שאתה בעמקך תשמח, שזהו בחינת 'שגון ושמחה ישיגו וספ יגון ואנחה וכו' כנ"ל, שזהו בחינת 'צרות ה' דרכי איש גם איביזו יגלים איתו', שזהו בחינת מה שמצואר שם על 'אייתו אשלי ומושחו', שאחם צעמסם על כרחם וכו', בצחינת 'והציאו את כל אחיכם את בני ישראל מנחה לה' וכו', היינו שהעבדי כוכבים צעמסם יתהפכו לשמחה את ישראל, וזכה השמחה האמת ממשיכין גם עתה, עד שחוטפין את היגון ואנחה שיתהפך לשמחה שהוא בחינת ברכה, שזהו בחינת 'לא אשלחך כי אם ברכתי וכו'. וזה שמוצא שאמר לו שעתה אי אפשר לך לומר שירה עד שישראל יאמרו תחילה שירה, כמ"ש 'בן יחד כוכבי צוקר' והרד 'ישיגו כל בני אלקים', היינו שאמר לו שעתה מתחיל קדושתו, שהוא קדושת ישראל שייאלו ממני, שמעתה אין לכם רשות לומר שירה עד שצני יאמרו תחילה, ועל כן אני חופשך עד שתברכני ותתהפך מיגון ואנחה לשגון ושמחה, לשמחה את בני עד שיזכו לצר מהיכלי התמורות. כי זה עיקר הציור בשלימות, כשממירין ומחליפין מרע לטוב, שמהפכין מיגון ואנחה לשגון ושמחה, שעי"ו זוכין לילך ולהודיע אלקותו יתברך בכל העולמות, שזהו בחינת תיקון נה"י כלי הליכה, שזהו בחינת השירות והתשבות שאומרים ישראל, עד שעולין עד הכתר, שהוא המסדה, ששם עליית יעקב, כמוצא שקדושת יעקב עולה עד הכתר וכו'. וזו דייקא כשישראל יאמרו שירה בשמחה, אז דייקא תוכל לעלות ולומר שירה גם כן, כי עתה שכבר התחיל ממני קדושת ישראל, עתה אי אפשר לכם לומר שירה עד שיאמרו בני תחילה. וזה דייקא ע"י שמהפכין היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת 'לא אשלחך כי אם ברכתי', שאתה צעמך דייקא תתהפך לברכני ולשמח את בני כנ"ל.

אייתו אשלי, וצליקו"ה (א"ח"ח הולאה ג, כה) דרש את פסוקי מלחמת יעקב עם שרו של עשו, ע"פ מאמר זה, וד"ק וראה שנסוף דבריו מואב ע"פ פשט את ענין 'אייתו אשלי ומושחו', שהעבדי כוכבים צעמסם יתהפכו לשמחה את ישראל, וכו'. וזה בחינת מלחמת יעקב עם שרו של עשו, בחינת 'ויאצק איש עימו וכו', ואמרו רז"ל שהוא שרו של עשו. כי זה ידוע שכל מלחמת היתה בענין הגלויות, שהאיש הנ"ל ראה להתגבר להאריך בגלויות, ורואנו זיה להגביר כל כך עד שח"ו לא יוכלו ללאת משם. כי ממנת שראין שקך הגאולה סתום ונעלם מאוד מאוד, על כן הם אומרים שיתגברו ח"ו, עד שח"ו אפס תקוה, ועיקר התגברותם הוא גלות הנפש, מה שמתגברים בכל פעם על כל נפש ונפש של ישראל כמו שמתגברים, שמה עיקר אריכת הגלות הכללי כידוע. וכבר מוצא שיעקר התגברות הקליפות הוא ע"י העצבות כנ"ל, ולא היה אפשר להתגבר עליהם ממנת הענין שכתבנו לעיל שהא בזה תליא, כל מה שמתגברין בעצבות מתגברין התאוות משגל וממון וכעס וכו', וכן להיפך, כל מה שמתאוות מתגברין העצבות מתגבר, וכפי התגברותם אי אפשר לעלות ולעסוק תפלה ותקויה כראוי, לעלות למקום שצריכין לעלות, ששם מקור השמחה וכו'. על כן כמעט אבדנו בעניינינו, לולא ה' עזרתה לנו ששולח לנו בכל דור צדיקי אמת, שהם עוסקים במיקונו ולוחמים עזרתו. וזה בחינת מלחמת יעקב הנ"ל, שממנו עיקר התחלת קדושת ישראל וכו'. אבל העל דבר והספ"א מתגבר באיש הישראלי מאוד על זה ביותה, ובתחילה מסימו ומחטיאו ח"ו ומונע אותו מעבודת השי"ת ומטרידו בטרדת הממון והפרנסה וכו', ואח"כ הוא מוסף להתגבר עליו בצרה שחורה ועצבות מאוד, וצפרט כשמתעורר באיזה התעוררות לעשות איזה דבר שבקדושה בכוונה ולשוב להשי"ת, שאז הוא מתגבר עליו בעצבות יותר, שזה מויק מאוד וכו'. וזה היה כל מלחמתו של יעקב עם האיש שנאצק עימו, שרעה להגביר הגלות ולהאריכו מאוד, שיעקר הגלות הוא העצבות כנ"ל, 'יצדק' כי לא יוכל לו, כי כנגד יעקב צעמנו אין לו שום כח, כי היה קדוש וטהור מאוד בקדושת הצריה, ולא היה לו שום פגם בזה, שמשם כל העצבות כידוע, ועל כן באמת זכה שהוא עכש השמחה, עכש האמת כנ"ל. אבל בעוונותינו הרבים התגבר, 'יַגְע צִקֵּי ירכו', ואיחא שנגע צבניו וצדורות האחרונים שהם בחינת רגלין, בחינת עקבות משיחא, שבהם נגע, כי עיקר התגברותם הוא בצחינת רגלין, ששם אחיות הקליפות, שהם העצבות, בחינת סטרא דמותא, בחינת 'רגליה יורדות וכו', ועי"ו 'יַגְעֵךְ כִּף יֶרֶךְ יעקב' וכו'. וזה 'ויאמר שלחני כי עלה השחר, ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתי', היינו שהאיש הנ"ל סבר, מאחר שנגע בכף ירך יעקב, בצחינת רגלין, להגביר שם העצבות ח"ו, ייחו יעקב ללאת ממנו ולפוטרו. אבל יעקב צעמס כוחו אמר 'לא אשלחך כי אם ברכתי', זה בחינת מה שכתב רבינו ז"ל על פסוק 'שגון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה' ומוצא לעיל מזה, שהיגון ואנחה רואים לצרות ולגוס כשמתגברים בשמחה, אבל צריכין לחטוף את היגון ואנחה להכניסו בעל כרחו לתוך השמחה וכו'. וזהו בחינת הנ"ל, שהשחר על עשו, שמשם כל הגלויות, כי ממנו כל העצבות והיגון ואנחה, ראה לילך מיעקב כשעלה השחר, כי ראה שאז כל אחד מישראל מתגבר לחטוף הצליה והתפילין צוריות בשמחה, ואומרים פסוקי דמרה ושירות ומשחות הרבה בשמחה, שבוה מעלין בכח הצדיקים את נילואות הקדושים מהיכלי התמורות, עד שעולים בכל העולות הנ"ל, על כן אמר ליעקב 'שלחני כי עלה השחר', שהגיע זמני לומר שירה, כי כל המלאכים למעלה אומרים שירה בשמחה, כי זה כל חיותם וקיומם, וכמו שכתב ארמו"ר ז"ל שנקרא מדרו המלאכים 'שחקים' על שם השחק והשמחה וכו'. אבל כל קטרוסם של כמה מלאכים הוא על האדם שבעולם זה, שאומרים 'מה אנוש וכו', כי אין ראוי לו לומר שירה בשמחה, מחמת

על ידיכם ועל ברחבם יתבטלו הקליפות. ודרש בספר יקרא דשחא (כד) שענין זה נרמז גם בפסוקי 'מומור שיר ליום השבת' הנאמר בקבלת שבת, שאז עולים נילואות הקדושה לטורסם, ח"ו: 'איך עבר לא יידע וכסיל לא יצין את זאת, צפרות רשעים וכו' להשדמס עדי עד, ואתה מרוס לעולם ה'. כי הכסילות, שהיא היפך חב"ד דקדושה, אינו יכול להבין כלל איך יכולין להכניע הקליפות והעכו"ם הרשעים ולהעלות מהם נילוי הקדושה, מאחר שלעת עתה גדלה הללחתם כל כך, שזהו בחינת מה ששאלו בני דבי אמונא (צבורות טו) שהם בחינת הכסילים הנ"ל לר' יהושע בן חניאל 'מי יימיר', היינו מי הוא זה שיוכל לנטוס לתוך היכלי התמורות ולהעלות משם הקדושה וכו' כמוצא צניס. אבל באמת אין זה שאלה כלל, כי כפי גודל הללחתם כך הוא גודל מפלתם ועליית הקדושה מהם, בצחינת 'להשדמס עדי עד, ואתה מרוס לעולם ה', כי הנה אויביך ה' כי הנה אויבין יאבדו וכו', ותרס פְּקָיִים קרני וכו', צדיק כתמר יפרח וכו'. כי ע"י השמחה הקדושה, הקליפות כלין ואובדין מאליהם, ובעל כרחם יחזירו מעמלן מדרו נילוי הקדושה שבהם, וכמוצא צניס. וכמו כן על כן ע"י קדושת שבת כנ"ל, כי שבת הוא מעין עולם הבא, שאז יהיה השבת וביטול הקליפות לגמרי ועליית הקדושה בשלימות.

חבל נחלתו. רבינו מציא ראהי לך ש'שחאל נקראים חבל (שתרגומו 'אשלי'). מדברי משרע"ה, צעת שהזכיר את ישראל קודם הסתלקותו לכל יבעיקו את השי"ת, כפי שהכתיבה דור המבול ונמחייבו כליה, ודור הפלגה שנפזרו לכל עבר. ומוסיקף שהטעם שדור הפלגה לא נמחייבו כליה, היא רק מפני ש'שחאל שהם 'חבל נחלתו' עמדיים ללאת מצני שמ"ח. חלשה"כ

קרקע ע"י חזלים, שמודד לזה מלאה חזלים ולזה מלאה חזלים, קורא הנחלה 'חבל', כדכתיב 'ויפלו חזלי מנשה עשרה', וכתיב 'וימדד שני חזלים להמית', כי דרך למדוד בחזלים. וכתיב השל"ה (מסכת פסחים, עמוד מ"ה שמורה ביאור ההגדה, ז, ו'): חל"ה חל"ה עמו יעקב חבל נחלתו. נחלתו נחלתו. נחלתו נחלתו.

בעצמכם תביאו את בית ישראל מנהגות, הנקראים אשלי, היינו חבל נחלתו, כמו

יעקב חבל נחלתו. נגשמוטינו באחדותו, כחבל הזה שראש אחד למטה וראש אחד קשור למעלה, ושם אחיזתנו, לא כחלה חלק

האומות, כי אין אחיזתם רק עד שריהם ולא יותר, על כן ישראל הם הפרי והאומות הם הקליפה. ועוד כתב בזה השל"ה (תולדות אדם, בית ה' בית דוד, טו) שפני מעשיהם של ישראל למטה, כך הם מעוררים את השפעת מלמעלה, ו"ה חל"ה עמו יעקב חבל נחלתו. כחבל הזה שקשור למעלה, והאחוזו למטה וממנע, אזי הנענוע הולך למעלה. ואם מקשר את עצמו בסטרטא דימינא כ"כ הקדושה, אזי צעטס מוריד הקדושה והשפעת הטוב, ואם מתקשר בסטרטא דשמאלא כ"כ הטומאה, אזי צעטס מוריד הטומאה וגורם רע לעצמו, וזו מ'חבל נחלתו', נעשה 'חבל על דאצדין' (וכן מוצא בקה"י (ערך אשל) ש'יעקב חבל נחלתו' מקשר עד לספירת הכתר, ח"ו): אשל לשון חבל, כמו 'אשלי רברבי', שפירש"י (ביצה כו). חזלים, 'יעקב חבל נחלתו', והוא חבל המקשר ומייחד צריח המיון ועולה עד הכתר, נחלת יעקב חבל נחלתו. פירוש ט"ף לשון 'חבל נחלתו', הוא 'גורל', ח"ו הממדת תנאים (דברים ל, ט): **יעקב חבל נחלתו**. אין חבל אלא גורל, שנאמר (תהלים טו) 'חזלים נפלו לי בניעמי' וכו', ואומר (יהושע י) 'ויפלו חזלי מנשה עשרה'.

זקניו ויארמרו לך: צהנחל עליון גויס צהפרידו צני קדס יגב גבלת עמיס למקפפר צני יקרל: פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. והנה ראינו לניין שישנם כמה פירושים לענין 'חבל נחלתו', ובתחילה הבאנו את המקורות השייכים לפירוש 'חבל נחלתו' כדפירש"י (שם): **נהנחל עליון גויס. כשהנחיל הקב"ה למכעיסיו את חלק נחלתו, היציף ושטפס. צהפרידו צני אדם. כשהפיץ דור הפלגה היה זידו להעצירים מן העולם ולא עשה כן, אלא י"כ גבולות עמיס', קיימס ולא איכדס. למספר צני ישראל. צבזבל מספר צני ישראל שעמדיים ללאת מצני שס. כי חלק ה' עמו. למה כל זאת, לפי שהיה חלקו כבוש ציניהם ועמיד ללאת. ומי הוא חלקו, עמו. ומי הוא עמו, יעקב חבל נחלתו. והוא השלישי בצבא, המשוש צבולש זכויות, זכות אבי צביו, וזכות צביו, וזכותו, הרי שלוש, כחבל הזה שהוא עשוי בשלושה גדלים, והוא וצביו היו לו לנחלה, ולא ישמעאל בן אצרה, ולא עקו בן של יצחק. וצביר רבי יוסף בכור שור (שם) שנחלת יעקב נקראת חבל ע"ש החלוקה: יעקב חבל נחלתו. כפל מלה. לפי שדרך לחלוק**

ליקוט הנהגה

בית ישראל וכו' היינו חבל נחלתו. והנה ישראל נקראים 'חבל נחלתו', ומוצא בליקו"ה (או"ח ברכת הרי"ח ד, מו) שכל עוד ישראל קשורים בחבל דקדושה, המרנו נחמיה נדיק האמת, הרי אף הם יורדים גבלת, סוף כל סוף יוצאו ניוצות נפלאים שהיו טמונים בהיכלי התמורות, ח"ו: כל זמן שמשתדלין ומחפשין להתקרב לצדיק אמת, אזי אפילו אם ח"ו נופלים כמו שנופלים, אינו נחשב נפילה כלל, כי אדרבה, אז יעלה ניוצות יותר ממקומות החוקים ביותר וכנ"ל. והוא ממש כמו שמשלשלין אחד ע"י חבל לתוך עמקי מולות ים ותהומות תחתיות, כדי שיחפש ויבקש שם אוצרות יקרות ואצנים טובות ונפלאות מאוד, וכל זמן שהוא מקושר בהחבל לא יהיה נאבד לעולם. כמו כן הוא ממש, שכל זמן שמתקשרין עצמו לצדיק אמת ומתנגענין אחריהם ומחפשין אותם, ע"ז מקשרין עצמן לחבל דקדושה, ואזי בכל מקום שירוד לשם, יעלה אותו הצדיק ממש ע"י החבל דקדושה שמקושר בו, ולא די שיעלה אותו ממש, אך גם הירידה והנפילה שהיה תכלית העלייה. כי ע"י נפילתו וירידתו למקומות כאלה, יעלה ממש ניוצות קדושות ויקרות הרבה, שלא היה אפשר להעלותם ע"י שום נדיק, כי אם על ידו דייקא וכנ"ל.

מילואי הכמה

חבל נחלתו. ומוצא בנדרת משה להלשין (דברים ל, ט) שחבל היינו גורל (כעין הטלת הגורל ביוה"ט), הנרך להלל נשמות ישראל צעשה שאינם כשרים, שהם צנח"י יעקב, ח"ו: אמר צ'נהנל עליון גויסי, ויהיה כי צפרקי דרבי אליעזר (פרק כד) אמרו ח"ו על דבר דור הפלגה, כי כאשר זיקש הקב"ה לפגוש, הוריד צעשים מלאכים וחילק העולם לצעשים לשון, ותן לכל אחד מהמלאכים עס אחד, והניח לחלקו את ישראל, והטיל גורלות ונפל לחלקו ישראל וכו'. ושמה תאמר, אם כך הוא ש'ישראל חלק חלק ממעל הוא, למה הוצרך להטיל גורל הוא יתברך לראות באיזה מקום יהיה גורלו, אם לה' אם לשרים, היחכן כי חלק חלק ממעל יכול בגורל חיזונים. לזה אמר 'יעקב חבל נחלתו', והוא כי לא ייקראו 'יעקב' רק הצנתי כשרים כבודו. וזהו אומרו 'יעקב כו', לומר שהוא נקרא יעקב, שהוא צומן היותם צנתי כשרים, שאז נקראים צסם יעקב, אז הוא שהוצרך חבל בגורל נחלתו, כי אז נצדלים ממנו יתברך, כמה דלת אמר (שעה טו) 'עוונותיכם היו מצדילים', והיה מקום לתפוס צס השרים, על כן הוצרך גורל ולהפיק דעתם כמדובר".

חבל נחלתו

הגדול שיש צננין החבל, ע"ש, וליקוטו מדבריו קטעים חשובים להצנת חבל נחלתו. ובראש השני מקושר למעלה באצילות, כענין חלק נחלתו. וכל מה שמדד החבל מלמעלה למטה כן יתעבה אורה, כי למעלה באצילות הוא בגדר חלקו, הוא במדריגת החבל וההצ הטוור דרך משל, שאין טהור יותר ממנו, וכושרי וגשחלשל למדריגת הצריאה נעמדה וזל לגדר הצריאה, עד שהוא צמדיגות החבל של כסף דרך משל, שהוא ג"כ חשוב, כסף כרוף מווקק צעעמייס', חבל מ"מ אינו צנרך אהב, ומצריאה ירד וגשחלשל לגדר אור יצירה ומעמדה עד שהוא צמדיגות חבל של נחושת דרך משל, ומיניירה ירד וגשחלשל לגדר אור עשיה עד שהוא צמדיגות חבל של צנול דרך משל, אשר על זה רמז הפסוק 'כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו', כי הנשמה לגדול צפותה ונחותה, אי אפשר לה לירד בעולם עשיה העז והגם והחשון כמות שהיא בגדר חלקו, צלי החפצטות והתעבות אורה בגדר הצריאה, מפני כי גדר אור עשיה אינה יכול לצבול גודל אורה.

מפילת הקשרים

לה) וכעין המובא לעיל גבי עליית ניצוצי הקדושה מבין הקליפות. (ל) וע"פ דבריו ובקשרי המאמר יתכן לרמז, ש'ישראל מכונים דייקא 'חבל', ששם שהאוחז בחבל למטה מעורר את שרשיו למעלה, כך גם העושה מצוות בשמחה, מעורר את עליית העולמות שמשם נמשך שפע וחיות. (מ) וע"פ דבריו יתכן לומר בדרך אפשה, שמה שחפס הלשון 'חבל נחלתו' דייקא, לרמז כי עוסק בבירור נפשות ישראל שנפלו לקליפות.

ואני תפילה

ו**תרחם** עיףך ועד בְּיָדֶיךָ הַנְּעִים וְנְדִימָם בְּקִלְיוֹת גְּדוּלוֹת פְּתוּחָם מְאֹד וְשָׁנִים, צֶאֱן נָדַח וְאִין מִקֶּבֶץ, וְהַשְׂכִּינָה בְּיְכוּבֹת עִמָּהֶם בְּגָלוּת, "כִּצְפוּר עֹדֵדָת מִן קִנְיָה, פֶּן אִישׁ עֹדֵד מִמִּקְוֵמוֹ", וּבְצוּק הַעֲתִים עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל נְעִים וְנָדִים, מִטְרַפִּים וּמְבִקְלָבִים. מְרֵא דִקְרֵטִים כִּפְאָ, רֵאָה עֵינַי וְעַמְלִים וְחִמְלֵי עַל מִלְכָּמֹת. קִבֵּץ נְדָחֵינוּ מְאַרְבֵּעַ בְּנִפְתוֹת הַאֲרֵץ, וְקִרְבַּ פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין חַוִּים, וְנִפְרֹצוֹתֵינוּ בְּסֵם מִן הַשָּׁמַיִם. וְהַבְּיָאנוּ לְצִיּוֹן עִירךָ כְּרֶהָה, וּנְפִנֵי לְצִיּוֹן וְנָשְׂבוּ וְנָבְאָ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּחַיִּי, חַיִּי שְׁלָמָה בְּיָמֵינוּ." (תיק"ה ט).

היינו שמחים. וכתב בליקו"ה (או"ח הודאה ו, סט): כל אדם לרין לשמח עצמו בכל יום ויום, זהו הניסים והישועות של עבר והווה ועתיד, שהוא בחינת יסוד הציבור, שכבר נתייחד מימי אברהם יצחק ויעקב שהתפללו שם כמו שאמרו רז"ל, ומשה רבינו היהיר על זה המקום כמה פעמים, כמ"ש 'והיה המקום אשר יבחר ה' וכו', ודוד משיח וזה למנוח אותו ביגיעות עלומות. וזה בחינת השמחה של הניסים והישועות שבעבר, וכן הישועות והניסים של ההווה, שהם בחינת הצמי כנסיות וצמי מדרשות שעוסקים בהם בתורה ומפלה בכל יום, שהם בחינת מקדש מעט. ועיקר השמחה ע"י התקוה שאנו מקווים על הצנין בית השלישי שלעתיד, שיתקיים לעולם, שאז תגדל השמחה עד אין קץ, כמ"ש 'אז יימלא שחוק פיני וכו'.

אז יאמרו בגויים וכו'. רבינו מביא מפרסום זה ראייה לכך שהליאה מהגלות תלויה ברבינו השמחה, וחסה"כ בתהלים (קמ, א-ב): שיר המעלות פסוק ה' חת שיצת ליון היינו פתלמיס: אז ימלא שחוק פיני וישוננו רנה אז יאמרו בגויים הגדיל ה' לעשות עם אלה: הגדיל ה' לעשות עמנו היינו פתלמיס: ופירש המגיד"ד (סג): נצטו. לעמיד כאשר ישיב ה' מן הגלות את השבויים מבני ליון, יאמרו אז, הנה כל הנרות שעברו הרי הם כאילו חלמנו חלום, ר"ל לרוב הטובה שיהיה להם אז, ידמה להם שלא היו הנרות באמת כי אם בחלום ראו כאילו מנרים להם. הגדיל ה' ר"ל הגדולות האלה הם מה' ולא באו בזמניה. הגדיל ה' לעשות עימנו. כאילו ישיבו ישראל לומר, הן אמת שה' הגדיל לעשות עימנו, ובעבור בטחון הישועה ההיא היינו שמחים מאז עוד היינו בגולה. וכן ביאר המגיד"ס (סג): אז יאמרו בגויים וכו'. ר"ל אלל הגויים יהיה זה דבר חדש והם יאמרו אז, הגדיל ה' לעשות עם אלה, כאילו הדבר התחדש אז, אבל אללנו אינו דבר חדש, כי כבר היינו שמחים. הגדיל ה' לעשות עימנו. כבר שמחנו על זה בעבר, צעת היינו כמולמיס, ראינו ושמחנו צעת החזיון על שהגדיל ה' לעשות עימנו, והיא אללנו שמחה ישנה ששמחנו בה מראשית קדומים, כי היא הדבר צרור אללנו כאילו כבר יאל אל המצילות צעת ראינוהו צמתה^(א). והרמ"ד וחלי (סג) ביאר שהשמחה המדוברת בפסוק זה, היא מחמת שיתבטלו הקליפות, וז"ל: אז יימלא שחוק פיני וישוננו רינה. לפי שלא יהיה עוד רע ומוות בישראל, שהם הגורמים את הצביה, ולכן תהיה תמיד השחוק והרינה וכו', מאחר שאין עוד אחיות החילונים הגזולות השפעותיהם והמערכות שלוותם, ואדרבה יבוא השפע ברבינו אל הייחוד הקדוש, דאחיון דיליה כמנין א"ל, וז"ל אז יימלא שחוק פיני וישוננו רינה, והייחוד הקדוש שישרה על ישראל יהיה גלוי ומפורסם לכל האומות^(ב).

וע"י השמחה יתבטלו הקליפות. וכתב בליקו"ה (או"ח הודאה ו, יב) כמה עזות לשמחה בתוקף הגלות, וז"ל: על כן לרבינו להתקרב ליראים באמת, ולהמשיך על עצמו שמחה בכל הכוחות ע"י כל הנקודות טובות שמוצא עדיין בעלמו וכו', כמו שמוצא על פסוק 'אומרה לאלקי צעודי' ומוצא בדברינו כמה פעמים, וע"י שיצקש וימלא הרחבות רבות בתוך הנרות בעלמו, צבחינת 'צל הרחבת לי', כמו שמוצא צוה הרבה בהלכות כלאי צהמה ה"ל, וע"י שיתמכל על הסוף האחרון וכו' כ"ל, שזהו בחינת 'איתו אשלי ומושחו וכו' כ"ל, עד שיהפוך וימיר הכל לטובה, צבחינת מה שמוצא על פסוק 'ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה' (בסימן כג בליקוטי מתייאל), שצריכין דייקא לחטוף היגון ואנחה להפכו לשמחה, שכל מה שרואים צבחינת היכלי התמורות להשליכו ולרחקו ח"ו ע"י צבוחיהם המהופכות והמוזיפות כ"ל, יהפוך הכל לטובה, כי אדרבה זהו מוקף שמחתי, שחוק כמוני כל כך כל כך כמו שידע בפשו, אעפ"כ אני מתלבש צלינת בכל יום והולך למקוה וכו' ונתן דקה וכו', אשר אין כל העולם כולו

כדאי נגד אור נקודה אחת של חייה מלוה, צפרט מה שזכה להתקרב לצדיקי אמת וכו' כמבואר בדברינו הרבה מזה (וצפרט בהלכות פריה ורביה הלכה א), עד שימשיך שמחה על עצמו ויעשה המצוות בשמחה, שע"ז דייקא יעלה מהיכלי התמורות וכו', עד שזכה לבחינת תיקון המסדר וכו' שהוא צבחינת כתר, ששם מקור השמחה, שתיקונו דייקא ע"י צבחינת 'מי יימר' ה"ל, שהוא ע"י שירד להיכלי התמורות ועלה משם צבת הצדיקים, ע"י שהתגבר לחטוף היגון ואנחה להפכו לשמחה כ"ל, שע"ז עיקר הגאולה והפדות של לעמיד, שע"ז יפדה נפשו מגלותה גם עתה וכו'. וזהו צבחינת 'ופדויה ה' יצונו וכו' ושמחת עולם על ראשם', זה צבחינת כתר שהוא על הראש, ששם מקור השמחה כ"ל, ונסמך לזה מיד 'ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה', שהוא צבחינת מה שחוטפין היגון ואנחה ומהפכין אותו לשמחה כ"ל. כי דייקא ע"ז יואחז מהיכלי התמורות, ועלין בכל העליות ה"ל עד שזוכין לבחינת כתר, שהוא צבחינת 'שמחת עולם על ראשם', ששם עיקר הפדות והגאולה, צבחינת 'ופדויה ה' יצונו וכו'.

ילקוט הגה"ל

מילואי חכמה

וע"י השמחה יתבטלו הקליפות. ומוצא בשי"ק (ב, נה): פעם כשדובר רבינו מהחלומה הרוקית אמר 'הם אנשים שמחים, ומשום כך מנאחים הם במלחמותיהם'. וכן מסופר בשי"ק (ה, נח): לרבי מאיר טעפליקער תלמיד מוהר"מ ז"ל היה תלמיד, שהיה דר בצפר חסוק. והנה היו אנשי שלומנו צבטעפליק נוהגים להתאסף ביום הפורים צבית רבי מאיר, שהיה נוהג להכין את הסעודה תיכף אחר תלות היום, כשהוא מגיף את תריסי הבית ומדליק נרות כנהוג, וכדי להגביר היטב השמחה. והנה צעת הריקודים שרקדו שם אנשי שלומנו, הבחין רבי מאיר שהכפרי הזה, שגם הוא צא לשהות אללו ביום הפורים, אינו רוקד ושמח כאשר אנשי שלומנו, עד שניגש אליו רבי מאיר ושאלו לפשר הדבר. ענה לו היהודי ה"ל, אהם אין לכם סיבה מיוחדת שלא לשמות, אבל אני ישש לי כמה צנות שנגרו ואין לי צמה להשיאם ולתת עבורם נדן כנהוג, צפרט צתי צביה הצוגרת מכולם, ואיך אשמח. אמר לו רבי מאיר צתמיהה, וכי אם כן לא מנאח לך ענה אחרת לנאח מסבך צרותיך אלא צזאת שתייה צמרה שחורה. ותפסו ותיצקו ואמר לו חזור והגד אס כל כך רע אזי פונים וצועקים עוד ועוד אל השי"ת, צרות לצבי הרחיבו, ממנוקותי הוליאני, וכך הכניסו צמעגל הרוקדים המצוסמים. והתחיל הכפרי ה"ל לצעוק ולשאוה בקולי קולות עימו יחד 'צרות לצבי הרחיבו, ממנוקותי הוליאני, כשרבי מאיר מעודדו בכל פעם 'ואם אכן כל כך רע אזי צועקים צרות לצבי וכו'. והנה אחר כמה ימים לאחר הפורים, עבר אחד מאנשי שלומנו צנסיעמו דרך הכפר של הכפרי ה"ל, והיה מוכרח לצבות שם, וכשהיה שם ביום השבת נחודע מפתו הננועה, ואמר לו, ראה נא, יש לי צבור צביל צתק, אולי נעשה שידוך. ענה לו הכפרי ה"ל, ראה, לקצר זה מוכרח אני לשאלו את פי רבי. שאלו זה מאנשי שלומנו, מי הוא רבך. ענה ואמר לו, הוא רבי מאיר טעפליקער ז"ל. ענה ואמר לו האורח, רבי מאיר אלא הוא ידיד נפשי ומכירני היטב, וצוודאי יסכים לשידוך זה. וכן היה והשתדלו צבייהם. וראה צמוש צזכות הפורים היא שעמדה לו.

אז יאמרו בגויים. ומוצא בקדושת לוי (ליקוטיס, ד"ה אז יאמרו) שיקר השמחה המדוברת בפסוק זה פהיה צעבור שיתגדל שמו יתברך, ולא צגלל הטובות שיומשכו לנו, וז"ל: הנה צביצת משיח דקנו אז ישיגו הכנסת ישראל כל הטובות והצרכות, ויהיה להם ששון ושמחה, אך אע"פ שיהיו שמחים מחמת כל טוב ורוב חדוה, עיקר השמחה אשר ישמחו יהיה על אשר על ידם יתגדל ויתקדש שמו של הצורא צרוך הוא צבצבים, שכל האומות יכירו כה ה' ואהבת הכנסת ישראל, וע"ז ישמחו בשמחת ה' שנשלים התענוג העליון. וזה שכתוב 'אז יאמרו בגויים הגדיל ה' לעשות עם אלה'. 'הגדיל ה', רואה לומר מה שיתגדל ה', וע"ז מה נתגדל ויתקדש ה', וזה שאמר 'לעשות עימנו', רואה לומר ע"ז ששעה עימנו כל הצרכות וכל הטובות ע"ז נתגדל שמו, ועל זה אנו שמחים, רואה לומר עיקר השמחה הוא עבור שנשלים תענוג הצורא ושמח צמעשו.

מפילת הקשרים

(מב) ודו"ק וראה שהעולה מפירושים אלו, ש'היינו שמחים' משמע שעוד כשהיינו בגלות היינו שמחים בישועה העתידה. וע"פ זה, וכן ע"פ דברי מוהר"ת (בהלכות הודאה ו), המבואר בנח"ל ד"ה 'ולעיתים בצאת ישראל מהגלות בשמחה', יתכן לפרש את דברי רבינו ש'ע"י ריבוי השמחה שיהיה בעת הוצאת, הכוונה לשמחה ששמחים עוד בהיותנו בגלות, ובטוטים בישועה העתידה, ע"ז בעצמו ניושע. (מג) וע"י לעיל (אות ב) שמהות הקליפות הוא עצבות, ולכן ביטול הקליפות הוא הגורם לשמחה שתהיה לעתיד.

